Prea puține certitudini

Cătălin Rojișteanu

Prea multe de spus, prea puține cuvinte, destule caractere. Atât au avut ai mei să-mi lase.

Am cunoscut ceva oameni până acum. Priviți de la ceva depărtare, mi se păreau, mare parte dintre ei, că stau pe un peron și tot așteaptă un tren. Unii își plătiseră cuminți biletul, alții învățaseră și ruta, pe dinafară, alții se întorceau mereu la același tren. Erau și unii care se avântau pe nemestecate. Blatiștii nu mă interesează, sunt prea previzibili.

Prea mulți fug după tren. Eu am tot fugit de tren. Mi-o fi fost frică să nu mă lovească și să rănesc toți oamenii ăia nevinovați dinăuntru...

*

Râsu-plânsu, jocul mamei. Pui palmele pe urechi și vezi-auzi-știi ce poți, adică totul.

Eu l-am dus mai departe, pe sfoara evoluției. Am pus palmele pe pământ, în soarele curat pe care l-am șterpelit și l-am îndesat în buzunarul de la piept al unei amintiri și am motive să fac totul după cum vreau. Mi-am ales să pot să zâmbesc, ca un înțelept ipohondru de schimb.

Steluțele înseamnă că trecem la fața următoare a prismei de vedere. Prima față poate fi oricând cealaltă, dar totdeauna păzită de laturi, pe laturi, din flancuri, până la colțurile în care se odihnesc alte capete curioase, bine înfipte acolo.

*

Terminasem contractul cu armata prin pensionare pe cale medicală. Am renunțat curând la pensie, mi se părea că păgubesc prea tare statul meu drag, țara mea, țărișoara mea căreia îi făcusem un legământ, i-am depus un jurământ sacru și îl respect întocmai, știu bine că promisiunea aia este pentru totdeauna, nu se poate retrage, nu se poate lua înapoi nici măcar într-o viață întreagă.

Din lipsă de imaginație, am devenit certificator de armament pentru o firmă specializată. Descrierea postului era una extrem de simplă, călătoream sau mă aventuram să validez un lot de armament, îl testam, vizualizam, încadram și hotăram dacă ar corespunde tehnic pentru scopul propus, în general să fie vândut. Eh, între noi fie vorba, totdeauna urma să fie vândut.

Asia estică avea multe arme vechi de vânzare. Religia împarte nu doar idei și credințe, ci și puterea de a accepta diverse aserțiuni fără niciun temei. Se poate denumi alocare de epifanie indusă. Pentru cei care nu au trăit-o e adesea de neînțeles, pentru ceilalți starea cu pricina este o normalitate.

Cine se întreabă care este diferența dintre probabil și cel mai probabil nu a fost la cursurile de probabilități niciodată. Răspunsul acestui gen de cercetare extrapolat la o națiune sau o regiune mare nu are foarte multe nuanțe, dimpotrivă, este tranșant și transparent, inductiv aproape. Dincolo

de orice digresiune, normalitatea de care aminteam este dureros de inamovibilă, a căpătat dimensiune genetică, iar globalizarea o face mai nou teribil de contagioasă.

Revenind la realitate, este de notorietate faptul că armele prea vechi erau scoase din uz și cu ceva noroc sau influență vândute, dar pentru asta aveau nevoie de un certificat că sunt încă utilizabile. Un astfel de certificat se eliberează de un specialist, după un procedeu specific meseriei mele și dreptului internațional.

Le-am cercetat. Am semnat. Armele erau cât se poate de utilizabile. Aici mi se încheia, din toate punctele de vedere, aportul și meseria. Din păcate, loturile formau un transport pentru Orientul Mijlociu, însă asta am aflat un pic mai târziu, citind un rechizitoriu preliminar inimaginabil unui creier normal.

La ieșirea din hotel m-au săltat niște polițiști foarte neprietenoși. Mi se șoptea ceva despre aderare la grupuri teroriste, trafic de armament. Chestii serioase, serioase ca moartea.

Cred că moartea este la fel de serioasă ca viața, probabil pentru că sunt rude apropiate.

Nici măcar nu am văzut mandatul, am fost încarcerat imediat. O glumă proastă, o plată între cei care nu dăduseră șpaga și cei care o așteptau ca puii dintr-un cuib. Mi-au adus ceva să semnez, am refuzat din principiu. Am fost cazat la un arest vecin portului, iar după câteva ore transferat în penitenciar, fără triere, fără carantină.

Cred cu tărie că iadul este o înșiruire de ființe sau mai știu eu ce dihănii care nu articulează cum trebuie. Cam așa era în pușcăria ăstora, se părea că nimeni nu vorbea engleză, rusă, germană, italiană, spaniolă sau franceză. Sau n-aveau chef. Eram înconjurat de niște tipi maronii, unii păreau femei, cam prea scunzi după standardele mele. Aroma de orez fiert cu ceva mirodenii nu reușea să estompeze mirosul ascuțit de fecale, urină și transpirație dospită. În noroiul care trona în curtea de aer comună, imensă, se tăvăleau niște animale, nu distingeam bine ce era cu ele. Pe priciurile lungi se făceau flotări, se mișcau rapid zaruri și tot soiul de jocuri de noroc. Toată lumea fuma, slavă cerului, pentru că mirosul de cuișoare din țigările lor atenua mult înțepăturile olfactive ale zoaielor de tot soiul, care ne înconjurau ca o mlaștină.

M-am așezat pe marginea unuia dintre priciuri, după ce am făcut un semn de salut și mulțumire bătrânului care s-a tras ceva mai sus, un pic cercetător sau doar curios. Cu certitudine arătam ca o piesă de zoo pentru ei, de bună seamă că un alb în gloata lor nu se prea potrivea, după orice socoteală și-ar fi făcut. Mi-am aprins o țigare. I-am oferit una unui băiețel care se holba la mine și îmi făcuse semn să îi dau una și lui. Au mai apărut pe lângă mine încă vreo trei copii de cam

aceeași statură. Luaseră o pauză de la jocul lor de război cu un fel de bețe de bambus. Le-am arătat că mai aveam doar cinci țigări și că nu le mai dau. Băieții pocneau țigara primului, care își pierduse norocul uneia întregi. Cel mai scund avea cam un metru și jumătate, părea ceva mai matur decât ceilalți și un pic mai șef. Știam că vârsta pe care le-o dădeam eu putea fi doar o aparență, fusesem pus în gardă pe tema asta de un coleg, la scurtă vreme de la aterizare.

Vorbeau între ei. Grea limbă, mi se părea un amestec de sunete prea guturale, deși uneori avea un soi de miorlăială sau o muzicalitate repetitivă. Nu înțelegeam nimic. Le-am spus în engleză că nu pricep.

-*Berapa namamu*?

Întrebase cel cu atitudine de șef.

Am ridicat din umeri.

-*Berapa umurmu*?

Am zâmbit. Au zâmbit și ei.

Cel cu țigara a început lecția, la semnul miniaturii de șef. Mi-a arătat spre el, cu degetul spre piept:

-*Nama saya Sidar*! *Nama. Nama. Saya, saya, saya.*

-Am înțeles, aha. *Nama* este nume. *Saya* înseamnă eu.

-*Nama saya* Roji.

-Ro-ji, Ro-ji, a repetat bucuros mititelul.

Șeful găștii a scos pieptul mândru de treaba pe care o începea și de primul rezultat.

Am ținut-o așa vreo două ore, spre amuzamentul lor și durerea mea de cap. Prima lecție de bahasa, încheiată de un zgomot aspru de tomfă pe zăbrele.

M-a chemat cineva, un gardian, care mi-a făcut semn să mă apropii. Am ridicat mâinile încet, iar el mi-a făcut semn să întind brațele printr-un orificiu. M-au încătușat și m-au condus spre o cameră exterioară, pe undeva dincolo de gardurile de plasă metalică. Avocatul trimis de firmă era un tip bine făcut, un pic mai înalt ca mine, lucru foarte rar pentru un localnic. Mi-a explicat că este preferabil să folosim limba germană și a mișcat ochii spre ușă și oglindă, semn că mai aveam și public.

-Aveți aici un rechizitoriu pe care ar fi cazul să îl semnați de luare la cunoștință. Vă sfătuiesc să cereți un răstimp pentru a-l studia și ei vor fi obligați să vă țină aici până terminați de citit. Nu știu cât de prietenos este mediul din interiorul penitenciarului, mai ales pe timpul nopții. În locul dumneavoastră aș lungi-o cât mai mult.

-Cât o să stau aici?

-Greu de spus, eu am contestat deja măsura reținerii și oricum nu aici ar fi trebuit să ajungeți, pentru că sunteți doar reținut. Mi-a luat ceva să vă găsesc.

-Credeți că stau mult? Adică zile, luni sau ani?

-Nu știu. Acum, repet, sunteți reținut, nu deținut. Ăsta este un loc de deținere, nu știu cum v-au repartizat aici. Am contestat și asta.

-De unde pot da un telefon?

-Mă voi ocupa și de asta, zilele următoare. Eu atât pot face acum. Mai aveți întrebări?

Am zâmbit. Nu mă prea tăia capul ce altceva mai puteam face. Lighioanele îndoielii m-au cuprins abia după ce a plecat avocatul, la vreo două ore.

Nu reușeam să-mi rescriu în minte numărul de telefon al prietenului meu, un localnic foarte bine ancorat în realitate, cu care mai vorbisem de câteva ori la telefon. Cu cât mă încrâncenam mai mult să vizualizez numărul ăla, cu atât mă încurcam mai abitir. Mi-era destul de clar că doar el, amicul meu indonezian, se poate descurca să mă scoată repede de acolo. Firma angajatoare și ambasada noastră aveau în privința salvării mele doar parfum de curtoazie, pentru că acțiunea de care aveam eu nevoie nu își măsura efectul în finalitatea îndepărtată, ci în rapiditatea eliberării. Un alb cu moaca mea și fără vreo reputație specială nu putea supraviețui demn mai mult de o săptămână într-o astfel de închisoare. De fapt nu mă puteam amăgi să cred că lagărul ăla, pe care abia îl văzusem, mi-ar fi acordat o săptămână, ar fi fost un exces inutil de generozitate.

Mă laud cu o memorie bună, moștenită cel mai probabil de la mama, care încă ține minte o grămadă de poezii din liceu și generală, dar și tot soiul de amănunte pe care eu unul mi-aș fi dorit să le fi uitat, draga de ea. Avantajele și dezavantajele vin adesea la pachet.

Aaaaha. Ahaaaaa. Parcă începeau să se contureze cifrele. Parcă. Încă nu erau toate, deslușeam doar câteva, dar eram din ce în ce mai sigur că voi întregi numărul de telefon în cel mult o zi.

Hm. O zi. Adică o noapte sau două. Mă cam lovea disperarea.

Scenă tristă. Butaforie puțină. Singur, foarte singur.

Mi-am vorbit. M-am ținut în brațe. Mi-am spus că totul e bine, că sunt un tip norocos, că se mai întâmplă și chestii nasoale. Am urlat în gând. I-am omorât pe toți, am incendiat închisoarea, am organizat o revoltă, mi-am făcut testamentul, mi-am desenat sicriul, am calculat în grabă energia calorică necesară să ardă un tip de vreo treizeci și un pic de ani, aproape 1,80, aproape 70 kg în

viu, apoi m-am întins pe masă să mă culc și să respir. Ciudat mi s-a părut și că mi se făcuse cam prea brusc drag de mine, chiar îmi părea rău să se termine așa.

Mă cam îngrijora discuția abia încheiată, mai ales că avocatul îmi cunoștea pregătirea. Din moment ce el îmi spusese că noaptea va fi nasoală, mi-era clar că va fi groaznică și n-aveam niciun chef de o distracție nouă.

Cele mai mari mizerii te lovesc fix când n-ai nici un chef de experiențe noi, asta e o regulă nescrisă de viață, nu e o lege de-a lui Murphy, e o cutumă.

Gardianul gras m-a întrebat dacă am terminat de citit. Am dat din cap aprobator, reflex de robot stricat. Mi-a dat un pix să semnez. Am semnat, m-au încătușat, m-au reintrodus spre groapa de noroi, m-au descătușat rapid, m-am trezit împins în întuneric. Am stat în picioare cinci sau zece minute lungi, așteptând să mă obișnuiesc cu întunericul și să găsesc un loc pe unde să mă întind.

În pârnăile românești cuțitele drepte se numesc sulițe, se fac din cozi de linguri tocite pe pietre sau pe podea, până devin adevărate briciuri. Am fost tăiat de câteva ori de chestiile astea, tăietura e acceptabilă ca intensitate a durerii, dar a doua zi e nasol. Totdeauna crestăturile care permit pielii să își revină repede dezvoltă niște infecții foarte nasoale dedesubt. Același lucru se întâmplă cu înțepăturile de pisică sau rănile datorate gloanțelor de calibre mici, cel mai adesea în zone foarte călduroase sau deșertice.

Ce v-am spus nu era o digresiune. Nu trăgeam de timp, trăgeam doar nădejde.

Cuțitul pe care l-am primit în spinare a fost oarecum așteptat. Știam că voi sângera nițel, dar nici chiar în halul ăsta, zău... A fost foarte neplăcut.

-Sânge. Oof, mare noroc pe mine!

Am uitat să vă povestesc ce epopee trăiesc de fiecare dată când merg să mi se ia analizele obișnuite de sânge, pentru că de obicei la al doilea recipient extras din mine devin agitat, iar la al treilea mă pierd cu totul. Da, mă pierd atât de bine încât nici eu nu mă mai găsesc. Acum îmi fac analizele la fiecare trei luni, din motive medicale, am niște indicatori de urmărit și sunt foarte ascultător, măcar din acest punct de vedere. Nu e nevoie să vă spun că e un calvar și că înainte de fiecare extracție fac flotări să mi se irige creierul, stau întins, cu două sau trei doamne asistente pe lângă mine, cu care mă împrietenesc și vorbim despre copii, pisici, pești, călătorii și tricouri. Mi-aș împărtăși cu ele chiar și culoarea de la chiloți, doar-doar se va termina mai repede. E ca un viol, nu vrei decât să se termine rapid.

De-a lungul vieții am tranșat o grămadă de animale, inclusiv oameni și maimuțe, am fost și eu găurit de câteva ori bune, însă nu m-a ajutat cu nimic în a fi mai brav la crudele analize de sânge. Mi se pare un procedeu invaziv prea brutal, de-a dreptul medieval. Psihiatrul meu spune că deficiența asta se împachetează ușor, tot ce am de făcut este să stau câteva zile printre asistente la cabinetul de recoltare și gata. Sunt convins că are dreptate, în primul rând pentru că am mare încredere în el, doctorul meu, dar prefer să trec târâș-grăpiș de momentul de pseudo viol trimestrial decât să devin spectator câteva zile într-un cabinet de recoltare analize.

Ei bine, gândurile astea cu spaima de analize mi se aglomerau pe măsură ce simțeam șuvoiul cald de pe spate, semn că pierd ceva sânge. M-am pipăit și nu părea o rană foarte urâtă, oricum nu puteam vedea nimic. L-am strigat pe gardian, care s-a întors cu spatele. Din stânga mea a venit un alt tip. I-am văzut, mai mult cu ochii minții, șișul curbat. Eu aud de ceva vreme doar cu urechea stângă, care a preluat mare parte din funcțiile urechii drepte. Descifram foarte lesne pașii lichelei care mă vâna. Știam că este ușurel, să tot fi avut în jur de vreo cincizeci de kile, tot în viu, dar foarte agil, m-am concentrat și l-am dezechilibrat trăgându-l puternic de picior, apoi i-am proiectat țeasta de marginea priciului. L-am pocnit rapid cu talpa. Prima oară nu am nimerit bine din poziția în care stăteam după ce îl agățasem de gleznă, dar a doua lovitură a fost impecabilă, i-am zdrobit căpățâna ca pe dovleac, îi simțeam creierii pe fluierul piciorului. M-am ridicat repede și am strigat tare, cu cea mai gravă voce de care mai eram în stare, în limba română, să fiu sigur că tonul meu va avea efectul dorit:

-Sunt Roji, fiul lui Roji, tatăl copiilor mei și am venit să v-o trag. În seara asta eu sunt zeul vostru, unicul, vă mierlesc pe toți. Aduceți-mi o fașă pentru gaura din spate, cârnați mici!

Pot să jur că s-a făcut un pic de lumină, ca în filmele cu supereroi sau poate mă obișnuisem eu cu penumbra nopții ecuatoriale. Muzica de fundal era asigurată doar de niște insecte timide.

Am pus piciorul pe mâna dobitocului cu șișul și am călcat cu voioșie. Metacarpienii prăpăditului pârâiau ca niște rămurele. I-am rupt tricoul și am smuls cuțitul din palma încă încordată. Reușisem să trezesc toată închisoarea. Trei gardieni se apropiau încet. Au pus reflectorul pe mine de undeva dintr-un foișor suspendat, din care probabil că mă privea prin lunetă un ochi indiferent, așteptând aprobarea de tragere. Criza de imaginație mi-a permis să ridic lent brațele:

-Eu sunt începutul și sfârșitul, tâmpiților! Îngenunchiați și voi fi milostiv!

Îmi venea să râd.

Le-am zâmbit gardienilor și am întins încheieturile mâinilor pentru cătușe, după ce am lăsat șișul să cadă în noroi și să se afunde. Am fixat în minte locul unde l-am aruncat, pentru eventualitatea că mă mai întorc viu pe acolo. Atâta timp cât pământul e rotund, se prea poate ca și viața de pe el să fie rotundă, de-asta trag nădejde că oricând se poate întoarce în aceeași situație, doar că în alt moment.

Eram convins că gardianul mai masiv mă va pocni cu tomfa, am respirat adânc și mi-am păstrat mâna stângă ca o gardă ridicată în jurul feței. Paznicul, pe care îl vedeam neașteptat de mare pe măsură ce pășea spre mine, mi-a făcut semn cu ochiul și m-a rugat să merg înainte, spre poarta dintre zonele de acces. Mi-era foarte clar că mă va lovi în ceafă, prin urmare mă cam pregăteam pentru un somnic indus mecanic sau măcar o amnezie cinstită.

M-au dus într-un cabinet medical. M-am privit în oglinda din spatele biroului. Aveam părul vrășulit, ochii foarte roșii, probabil de nesomn și deslușeam mult sânge, pe față și pe mâini, de parcă mâncasem o vacă de vie. M-am întors cu spatele și am văzut izvorul care trimitea în jos un pârâiaș de sub omoplatul drept.

Am simțit nevoia să mă întind. Am făcut semn întrebător către gardieni. S-au uitat unul la celălalt. Mi-au arătat patul și eu m-am prăbușit ascultător ca salcâmul lui Ilie Moromete.

*

În copilărie fusesem îndrăgostit de sora lui Bobiță, colegul meu de palier și de joacă. Fata aceea minunată era handbalistă, juca la echipa de juniori a municipiului Caracal, iar după mintea mea, ea era cu siguranță cea mai frumoasă fată din lume. Uneori mă saluta și mă mângâia pe cap, ba odată chiar a bătut și palma cu mine. Noi, picii, ne jucam de obicei în fața scării. Când ea, zâna, ieșea în oraș sau se ducea la antrenament lăsa pe scară mirosul curat al unei zâne, șefa zânelor. Totdeauna îi spunea lui Bobiță că se întoarce repede, iar el să fie cuminte. Ea nu mirosea a spray 8x4, cred că avea Impulse sau ceva mai tare. Oricum sprayurile Impulse erau foarte interesante pentru că aveau totdeauna pe ele o poză cu o femeie frumoasă. Mai toată lumea punea pe vremea aia între rufele curate, în dulapuri, săpunuri mai acătării, adică Fa sau Rexona, pentru înmiresmare. Pe atunci toate săpunurile erau solide.

Nu îmi mai amintesc numele surorii lui Bobiță, dar păstrez cu sfințenie amintirea senzației prezenței ei. Hotărât lucru, fata aceea, ființa aia minunată, era o apariție, avea cheia timpului, pentru că reușea să-l oprească de fiecare dată când o vedeam.

Am fost norocos, mai bine zis sunt norocos, tocmai pentru că îmi păstrez credința nezdruncinată în puterea chemării din inimă. A venit acolo, după mine, draga de ea, în cabinetul ăla din capătul greșit al lumii și mi-a pus o pătură pe mine. Mi-era foarte frig. M-a mângâiat pe păr, aranjându-l cu degetele ei și m-a atins pe spate.

-Poți să pui niște praf de zâne, te rog?

-Am pus. Dormi acum, mă întorc repede, fii cuminte.

Am adormit. Recunosc cinstit că sunt foarte ascultător și mi-e cam frică de muieri.

Cred că am ațipit ceva timp. Mi-aminteam unde sunt, ba chiar mă simțeam mai întremat. Mi-am deschis ochii ușor, să pot cerceta zona. Nu se auzea nici un zgomot dinăuntrul cabinetului și slavă cerului că nici dinăuntrul meu. Priveam cu coada ochiului biroul destul de strâmt din cameră și mi-a răsărit din amintiri aventura cu fiul meu mijlociu la medic, pe care tocmai o trăisem în urmă cu vreo lună. Se băgase sub biroul abia răsturnat tot de el și urla de vibra cabinetul:

-Băi, hoților, mie nu-mi fură nimeni sângele, vampirilor, zombiștilor, vreau acasă, tati, ia-mă de aici, te rog frumoooos!

Ne-au dat afară rapid, iar în ziua următoare centrul medical cu pricina a reziliat unilateral contractul cu mine, după ce ne-au fost imputate niște victime colaterale, adică un stetoscop, două termometre și monitorul spart. Nici măcar nu era hilar. Ce poți cere unui copil de trei ani?! Cu certitudine că viziunea corporatristă a clinicii asupra evenimentului a fost de toată jena.

Am zâmbit. Totdeauna funcționează NLP-ul amintirilor cu cei dragi. Ușa cabinetului s-a deschis. Mi-am dat seama că mai văzusem fața aia undeva. Cred că leșinasem și fusesem tratat în starea de melanj cu somnul, pentru că aveam o branulă cu perfuzie la mână. Aha, de-asta mă simțeam mai întremat. Mi s-a părut o situație nițel caraghioasă și chiar găseam resurse să pufnesc în râs, dar ceva îmi spunea că e cazul să mă abțin, prin urmare n-am făcut-o atunci.

Omulețul cu halat alb era de fapt femeie.

Un fel de infirmier pe steroizi o însoțea și se uita foarte urât la mine, de parcă cine știe ce i-oi fi făcut, direct lui sau prin urări de bine, maică-sii.

Avea mai puțin de un metru jumate înălțime, cel puțin atât îl apreciam eu din pat. Era un pitic cu prea mulți mușchi la brațe, iar picioarele păreau ale unei broscuțe călcată de mașină și uscată la soare. Pentru atenuarea senzației de scârbă mi l-am închipuit cu urechi mari de lepricon sau vreo bazaconie de genul ăsta și cum tremură de frică totdeauna când Moș Crăciun îl trimite în grajd să pornească renii.

-Moșule, n-au luat-o nici la a doua cheie, dar au niște copite dureros de grele! Unul dintre ei m-a scuipat, să știi!

Mi-l închipuiam cu o hăinuță de pitic oficial al moșului, care nu mai era demult roșie și pufoasă, făcută dintr-o păturică deșirată. Piticul îi venea șefului lui, moșului, fix până la fund și potriveala asta îmi amintea de Gargantua și Pantagruel, uriașii care se ștergeau la fund cu boboci pufoși de rață. Aha, poate de-asta avea gnomul culoarea aia ciudată la păr, nu cred că era doar de la vopseaua cu turmeric.

Avea o durere amărâtul, un suspin de dorință:

-Santa, te rog, pot să primesc și eu o insignă sau măcar o legitimație că sunt omul tău, te rog eu mult și frumos de tot!

Moșul s-a scociorât prin buzunare și n-a găsit nimic, mai ales că îi făcuseră percheziție după livrările de anul trecut, erau niște zvonuri... A oftat, și-a scos unul din ciorapii lui împuțiți, folosiți de atâtea sute de ani, l-a îndesat prăpăditului pe cap și l-a întrebat ușor distrat:

-Pufi, îșI place tichia cea nouă?

-Da, moșule, ar fi spus piticul cu voce subțirică, foarte mult. Mulțumesc mult că îmi spui Pufi. Îmi place extraordinar de tare. Să știi că tu mă înțelegi cel mai bine.

-Băăăăi, praleo, păi tu iar ai luat efedrină și alte chestii să faci brandul mare? Așa crezi că ajungi tu șmecher și bombardier?

-Da, moșule, dar te implor eu din inimioara mea să nu mai spui la nimenea.

-Băi, așchiuță, păi rămâi fără oute, bre, vai de mama ta...

-Nu, moșule, încă le mai am, ar fi răspuns piticul și și-ar fi dat jos pantalonașii pentru demonstrație.

Fix atunci o pală de vânt rece l-a făcut de râs. Renul din linia a doua de la sanie, din spatele lui Rudolf, a rostit râzând:

-Rudolf, dă becul mai tare, să se încălzească bebelușul.

Piticul a început să plângă cu sughițuri, iar mucii îi înghețau atârnând la pământ, înfigându-se cu sete și formând gratii, din spatele cărora prăpăditul nu mai putea ieși. S-a trântit pe spate ca un gândac și s-a pus pe jale.

Aha. M-am trezit din nou.

Bărbatul femeie cu halat alb mi-a spus într-o engleză foarte clară că am avut un accident, probabil am alunecat în drum spre locul de deținere, am pierdut mult sânge, am făcut și ceva febră, dar sunt

momentan foarte bine, cu siguranță în afara oricărui pericol și că voi rămâne în cabinet sau o cameră specială încă trei zile, conform procedurilor medicale pe care le aveau.

Mă gândeam ce infecții or fi fost pe lama care m-a găurit în spate.

Medicul mi-a ghicit temerea.

-V-am introdus și antibiotic în perfuzie. În fișa dumneavoastră medicală nu scrie că aveți alergie la vreun antibiotic sau alte medicamente.

Habar n-aveam că exista vreo fișă medicală de-a mea pe acolo, dar am dat din cap aprobator. Nu am alergie la nimic, poate doar la excesul de prostie, de-asta mă bosumflu adeseori când îmi dau seama câte tâmpenii fac. Pac, imediat apare alergia la propria mea prostie, ha, mă văd în oglindă întocmai cum sunt atunci, un pește balon din burta căruia cântă un pește clovn.

Se făcea dimineață. Am încercat să fac niște exerciții de respirație, până una-alta, așteptând amintirile frumoase să îmi umple ochii închiși.

Ups. Am ațipit nițel. Am dormit foarte puțin, pentru că era încă dimineață, soarele nu răsărise bine. În zonele ecuatoriale soarele este foarte punctual, apare la șase dimineața, pleacă la șase seara.

Mă simțeam foarte odihnit. M-am felicitat pentru exercițiile de respirație și m-am bucurat pentru efectul lor relaxant.

Un alt medic, cu un fel de grade pe umeri, mă privea în tăcere. Mă palpa pe abdomen. Mi-a făcut semn să mă ridic puțin, pentru a mă asculta la spate cu stetoscopul. Mi-a luat tensiunea. Nota totul foarte atent, cu un pix portocaliu.

-Analizele sunt foarte bune, totuși. Mai așteptăm niște rezultate. Vă simțiți mai bine?

Am dat din cap că da și aveam multe să-i spun, dar nu puteam vorbi, parcă aveam gura lipită. Mă temeam că visez din nou. Mi-era foarte sete. Am făcut semn cu capul spre pahar, apoi am reușit să vorbesc.

Nu, nu visam, eram doar cam deshidratat și mă simțeam de parcă o pisică tocmai fătase în gura mea, vorba unui amic.

Ups din nou. Cabinetul se schimbase. Eram altundeva. Mi-am spus că ceva este foarte nasol și am devenit foarte atent, convins că gunoaiele alea de gardieni mă drogaseră grupa-mare.

-Vă simțiți mai bine?

Omul a repetat întrebarea, pe un ton mai mult decât politicos, nefiresc de implicat. Nu era musulman, era hindus, fusese la templu de curând, reușeam să disting trei boabe de orez centrate pe fruntea lui limpede. Îmi zâmbea destul de sincer.

Am reușit să îmi clătesc gura cu apă. Era mai bine.

-Beți cu înghițituri foarte mici, vă rog.

-Ce s-a întâmplat cu mine, domnule doctor?

-Ați delirat trei zile. Procedura ne obligă să vă ținem sub observație încă.

-Am dormit trei zile?

-Da, puteți numi o astfel de stare și somn, pentru că stare de veghe cu certitudine nu a fost.

-Este dimineață acum?

-Nu, este seară. V-am mutat din cabinetul închisorii la spitalul militar, aici avem condiții de tratament sub escortă.

-Ce am avut?

-Nu știu, analizele v-au ieșit foarte bine, probabil că pierduseți prea mult sânge și efortul ăsta v-a epuizat.

-Acum ce e de făcut? În ce stare mă aflu?

-V-am spus, sunteți la spital, la ușă aveți doi gardieni, ați fost cam agitat, prin urmare v-au fost administrate niște calmante.

-Am făcut ceva nepotrivit?

-Gardienii păreau cam nemulțumiți de agresivitatea dumneavoastră, cred că nu ați fost foarte cooperant pe drumul spre spital.

-Sunt încă arestat? E o prostie, nu am făcut nimic ilegal.

-Domnule, mă depășește subiectul. Eu vă pot ajuta doar din punct de vedere medical.

Avea dreptate. Simțeam că omul ăla mă ajutase mult.

Am fost informat că voi fi transferat o zi mai târziu în alt penitenciar, pe care îl cunoșteam oarecum din povestirile unui amic.

Drumul până acolo a durat aproape cinci ore, știam că vom traversa trei sferturi din insulă. Căldura și transpirația mă transformau într-un pește uitat pe fundul acvariului aproape golit.

*

Am o afecțiune specială legată de acvariile mele cu ciclide. Ciclidele sunt pești de acvariu foarte rezistenți, le place apa mai calcaroasă, așa cum e mai toată apa de puț din jurul Bucureștiului, sunt destul de teritoriali, foarte rapizi, iar ce mă încântă pe mine este că pot avea un spectru destul de mare și plăcut de culori. După mintea mea, degeaba ai acvariu dacă nu e foarte colorat. Ultimul lor habitat întreținut de mine și-a încheiat viața destul de curând, prin 2015.

Pisica de atunci a vărsat ceva în apa lor, cu bună știință sau poate din joacă, cert este că reușise să omoare cel puțin zece pești, o surprinsesem pescuindu-i cu gheruțele ei hulpave. Restul de pești au murit într-o singură zi, a fost un soi de sinucidere de oi care sar grămadă de pe stânci în neant sau vreun hău. Mi s-a părut o chestie foarte tâmpită atitudinea asta de mierleală colectivă. Cine știe, poate că vreunul dintre cei haliți de pisoi o fi fost chiar șeful peștilor, vreun șaman sau vreun zeu de-al lor, iar ceilalți l-au urmat ca o grămadă de Ronini. Bine, există posibilitatea ca pur și simplu să se fi plictisit sau să se fi țicnit cu toții în aceeași zi de la vreo aliniere nefastă de planete sau de mobilier prin casă. Ha! Poate nu a fost prea feng shui nici faptul că mama vărsase din greșeală niște înălbitor peste ei.

Am avut mai demult o experiență cu adevărat memorabilă cu viața de acvariu. Într-unul destul de mic reușisem să îngrămădesc o broască țestoasă și două ciclide plus un sanitar mărișor. Nu se certau niciodată, era o armonie aproape religioasă.

Bineînțeles că necuratul și-a băgat coada, vorba țatei Nica, atunci când am primit cadou o piranha, pe care am cazat-o în același spațiu de detenție cu ceilalți, probabil și pentru că aveam un singur acvariu pe atunci. Ei, hai, știu că nu vă vine să credeți, dar a mers și așa. Ciclidele erau prea rapide pentru piranha, iar țestoasa prea mare.

Fix ca în gluma cu evreul care și-a făcut familia să înțeleagă că spațiul în care locuiau era totuși suficient, au apărut și doi raci de râu, aduși de un vecin.

Pentru că racii au nevoie de orificii și canale, ne-am gândit să băgăm în acvariu un borcan, în care să viețuiască noii oaspeți. După mintea noastră, adică a mea și a copiilor, care sunt totdeauna șefii, era perfect. Socoteala locuitorilor incintei cu apă era însă diferită: țestoasa a atacat un rac, pe care l-a omorât rapid și l-a mâncat, invitând la masă piranha și ciclidele. Celălalt rac s-a băgat în borcan și de acolo mai ataca piranha cu cleștișorii lui destul de puternici, cu care reușise să o zdrențuiască destul de bine. După ceva timp, cel de-al doilea rac a murit în borcanul din fundul acvariului, de nervi, de frică sau de inimă rea, habar n-am, dar urmare a decesului a eliberat o substanță albicioasă și fără tăgadă toxică, pentru că una dintre ciclide a murit rapid, iar piranha i-a urmat la scurtă vreme. Am băgat broasca țestoasă și ciclida rămasă într-un lighean și le-am repatriat după două dezinfectări ale acvariului. Copiii au botezat ciclida Hercules, supraviețuitorul, iar broasca a rămas tot cu numele Fifi, fără vreo urmă de glorie nou câștigată.

*

-Nu mai spune că vrei, zi și tu că îți dorești asta.

Patronul firmei la care lucrez acum are două rânduri de dinți, ca un oltean veritabil, să nu scape prada. Îl ador.

Cică un evreu face cât doi armeni și un oltean cât doi evrei, după cum îmi explica un wanna-be antropolog de facebook, într-o altă pauză de gândire. Postul gândirii permite moartea tuturor legăturilor care contează: sinapse, dendrite, axoni. Odată cu decesul lor se petrece și scurtcircuitul sensului nostru, al tuturor. Of, of, of și-un cartof și-o rochiță mov!

-Îmi doresc o mașină care să nu se mai strice atât de des. Ea, cea de acum, mă înțelege un pic mai bine, știe că nu-mi mai place.

Nu a fost atent, pentru că a obosit. Puteam să zic orice.

Cred că oboseala veritabilă se manifestă odată cu incompatibilitatea cu viața de până atunci. Un soi de pseudo asfixiere cu un bol care nu e alimentar, e doar foarte fără chimie. Păpușa care plânge este eroul meu favorit din tragedia nimicului. Povestea despre nimic tratează spațiul fără amintiri, fără pastile, doar cu kinetoterapie specială, adică palme la fund. La fundul paharului. Ha ha.

*

Pauză de un fum, centrul educațional Jilava:

-Fiți amabil, domnu', suntem mulți curioși în fundul clasei, avem o întrebare din fundul gândirii.

-Zi, mă!

-Dumneavoastră sunteți om mare și umblat, preferați să bateți la fundul paharului sau la fundul sacului?

-Hm, bravo, mă, v-ați deșteptat... Ia ziceți, urșilor, plante proaste, care e mai gol: paharul sau sacul?

-Amândouă goale total, bos!

-Păi nu bat pe nimeni la fundul gol, bă, poate doar să îi mângâi, bă, tandru, da acu' e clar că nici paharu' gol, nici sacu' gol nu se bat la fund, se scutură, plante ce sunteți!

-Ba nu, doar se pune cu fundu-n sus, pungile se stoarce.

-Coșurile se stoarce, pungile se linge, lache!

*

Cred că v-am acordat destulă digresiune, e cazul să ne întoarcem la drumul de cinci ore prin zăpușeala inexplicabilă. Te aștepți ca un loc exotic să te primească cu o îmbrățișare specială, nonverbală, un fel de zâmbet al veșniciei raiului. Nu am avut norocul acesta, cel puțin nu atunci.

Am remarcat odată, prin analogie, o chestie amuzantă: la intrarea în penitenciarul din Puerto Princesa din insula filipineză Palawan scria cu litere din lemn, colorate foarte vesel: *Welcome to the Prison of Puerto Princesa!*

Din dubă nu prea vezi ce scrie deasupra, pentru că nu ai vizibilitate, prin urmare la sosire în noua mea locație de deținere habar nu aveam unde sunt, dar am avut brusc revelația numărului de telefon al cunoștinței mele din capitală. L-am scrijelit pe fiecare papuc, să nu-l uit. Da, eram în șlapi.

Nu am suferit nicio decepție pentru lipsa comitetului de întâmpinare și a covorului roșu. Colegii mei de transport deveniseră neașteptat de tăcuți și încordați. Unul dintre ei tremura. Eram douăzeci și doi de deținuți mutați. A fost o cursă directă, cred că ne puteam considera norocoși.

Trierea a fost efectuată prin aspectare și strigarea a trei nume, printre care nu era și al meu. Eu am fost invitat într-o încăpere joasă, unde mirosea puternic a orez și țigări cu cuișoare. Un indonezian spătos mi-a întins o țigară, pe care am fumat-o în liniște.

-Ți se spune Roji, nu?

-Da. Nu e o poreclă, detest poreclele.

-Aha.

Tăcea. Mi-a oferit o cafea. Și-a pus el, apoi mi-a pus mie. A băut el primul și a zâmbit iarăși.

-Roji, nu o să am probleme cu tine pe aici, ce zici?

-Cu siguranță nu, domnule. De fapt nici nu vreau să stau aici, habar n-am ce caut aici.

-Ei, hai. Traficul de armament este o chestiune foarte serioasă. Tu ești un tip foarte serios. Ai omorât doi tipi în închisoarea din Surabaya.

-Scuze?

-Ce ai de spus?

-Mă înregistrați?

Am zâmbit, probabil prostește.

El nu a zâmbit.

-A fost unul singur, domnule.

-Eroare de raport, cel mai probabil. Oricum nu apare la dosarul tău, stai liniștit. Ai destule necazuri chiar și așa, suficiente aș zice.

-Vă stau la dispoziție cu plăcere. Pot da un telefon, vă rog?

-Voi interveni în sensul ăsta.

Tăcere. Prin fereastra biroului pătrundea o ramură de frangipani cu flori mari. M-a liniștit prezența și mirosul florilor incredibil de delicate.

-Ai fost militar. Trupe speciale?

-Nu, doar militar, cea mai mare parte a carierei mi-am petrecut-o în fața studenților, am predat la o universitate militară și alte câteva.

-Doctorat, școală multă. Ce cauți aici?

-Bani de mâncare în principiu.

-Aha. Aici, la noi, mâncarea e puțină, domnule Roji. Ești trecut aici ca suspect de activități teroriste, la orice greșeală te bag la carceră fără discuții.

-Am înțeles, domnule.

S-a ridicat, semn că era cazul să plec și eu.

La ieșirea din birou cei doi gardieni care așteptau m-au tăvălit puțin. Am înțeles mesajul.

*

Noua mea locație era destul de diferită de cealaltă, mai ordonată, cu mult mai multe zone de observare a gardienilor, cu garduri mai înalte, iar porțile erau foarte bine asigurate. Camerele de luat vederi erau serioase și nu cred că aveau zone moarte. Erau de două ori mai multe foișoare de supraveghere ca dincolo, de unde am tras concluzia că avea cu siguranță un regim de detenție mai strict decât închisoarea anterioară.

Controlul fusese neașteptat de simplu, reușisem să trec cu banii pe care îi aveam la mine în momentul reținerii, cinci sute de dolari. I-am împărțit în două: am băgat la loc trei sute și am păstrat două pentru cumpărături rapide. Aveam nevoie de un telefon.

Aveam nevoie să dau un telefon, pronto, cum zice fiul meu, pronto. Vreau lumea și o vreau acum. Pardon, îmi doresc lumea și mi-o doresc a.s.a.p., nici nu se putea altfel.

Ajunsesem după prânz, iar cafeaua directorului mi-a cam stat în gât. Nu pot spune că mi-a intrat pe partea cealaltă, pentru că în mediul de detenție poate avea mai multe înțelesuri. Pe partea cealaltă erau banii. Mă rog, o parte din avuția mea de aici, restul erau dosiți în șlapi, așa era modelul.

Soarele a fost punctual și a fugit tot la ora șase seara. Noutatea era că de data aceasta aveam pat și gratii. Patul de deasupra era gol, eu eram singur bine-mersi, dacă ignoram șobolanul sau ce animal tot foșgăia pe acolo. Dimineața a venit cu miros de mâncare, ba chiar se mânca decent. Am filat colegii de la rând, în zona de servire a mesei. Erau destui albi, cel puțin zece, cei mai mulți foarte

tineri. Doar doi erau ceva mai purii, unul dintre ei cred că avea vreo cincizeci și cinci de ani. Stătea între localnici și le vorbea bine limba. Olandez, cel mai probabil, mi-am spus eu.

La curtea de aer m-a abordat el.

-Durule, cum ai ajuns aici?

-Nu sunt dur de obicei. Am ajuns cu o dubă. Tu?

A pufnit în râs.

-Bine că nu ai luat metroul. Un gardian i-a spus unui băiat de pe aici că tu tocmai i-ai micșorat familia. Ce zici?

-Selecție naturală. Mai bine să plângă mă-sa decât mama, ce părere ai?

-Probabil că ai dreptate. Nici el nu se dădea în vânt după cumnatu-său, era cam dement, dar vezi tu, se face de râs dacă nu ia măsuri. Așa trebuie. Așa se face.

-Aha. Ce e de făcut?

-Trebuie să plătești.

-Era destul de ușurel fraierul. Cât costă kilogramul în viu?

Interlocutorul meu nu a schițat niciun zâmbet. Conversația cam lâncezea, dar eu i-am dat înainte cu discuțiile de duminică la biserică.

-Ești olandez?

-Da. Tu?

-Român.

-Trebuie să vorbești cu omul meu despre cumnatul lui.

-Nu trebuie. Așa crezi tu sau așa crede el?

-Vorbesc eu pentru el.

-Vrea să ne împrietenim sau să vorbim serios?

-Tipule, nu există prietenie în închisoare.

-Cum se numește pârnaia asta?

-Afli mâine.

-Cât costă?

-Ce?

-Să mă împac cu el.

-Probabil că o sută de dolari, dar pun pariu că nu ai.

-Da, nu am, dar pot să fac rost, am niște prieteni pe afară. Am nevoie să dau un telefon.

-Te costă încă o sută.

-Cam scump.

-Uite ce e, aici nu e piața de duminică.

Am dat din cap. Dumnezeu face adesea cuib berzei chioare.

La amiază am primit telefonul.

-Cinci minute, nu mai mult, blondule!

Am sunat. Niciun răspuns. Numărul era corect. Am sunat din nou. Voce de femeie. Mi se părea incredibil ce ghinion aveam. Probabil omul mă sunase de pe alt telefon sau încurcasem eu cifrele. Am înghețat. Părea o tipă foarte tânără, o voce pe care o mai auzisem și nu reușeam să îmi amintesc de unde. Mi-am zis că poate oi fi visat-o vreodată și căldura de aici îmi vrăjulește imaginația.

-Bună. Am vorbit la telefonul ăsta cu un tip, Indar, sunt prieten cu el. Și-a pierdut telefonul?

-Bună ziua. Cu ce vă pot ajuta?

-Vreau să vorbesc cu Indar.

-Pot să ajung la el peste vreo trei ore. Vreți să îi transmiteți ceva?

-Spune-i că l-am căutat. Sunt tipul din România, el îmi spunea Dracula. Am o mică situație cam neplăcută.

-Te știu, stai, stai un pic. Ai fost la noi. O, ce bine că ai sunat în sfârșit! Sunt Almeda, fiica lui. Unde ești acum? Tata te caută disperat de trei zile, nu știe unde ai fugit. Acum este plecat tot după tine.

Oho, în sfârșit lumină! Da, pricep din nou că Isus nu e din Fălticeni.

-M-au ascuns alții. Sunt într-o închisoare cu porți verzi cu steagul vostru vopsit pe mijlocul porților de lemn, pe undeva la intrarea în oraș, în Jakarta sau foarte aproape, oricum. Regimul este destul de strict, pare a avea zece sau mai multe curți de aer, e destul de departe de apă. Spațiul de servire a mesei este comun. Directorul este un tip de vreo patruzeci de ani, cam la un metru șaptezeci, cu un semn pe frunte, o cicatrice ca un fulger și mustața deja albită. Este solid și pare destul de târșit în meserie. A, intrarea în închisoare este pe partea sudică.

-Bine. Telefonul de pe care suni este al tău?

-Nu.

-Bine. Te găsește tata. Dacă îți face cineva probleme pe-acolo, spune-le că ești prietenul meu, adică nu știu dacă e cea mai bună idee, știi ce, mai bine folosește numele lui tata.

Am șters numărul format și i-am dat aparatul unui tip adus de spate, care părea cărăuș de interior. Tipul nu se mișca, doar se holba la mine, imobil. Am dat să plec. El tot poziția statuii din parc a păstrat. I-am dat o țigară. S-a cărat la fel de imobil, de parcă ar fi plutit sau l-ar fi tras cineva pe niște roți invizibile.

*

Mi-am amintit, vorbind despre telefonul ăla, de un șef de-al lui tata, un tip cam din topor, dar care culesese la viața lui niște maxime bune, păcat doar că le tot repeta. Spunea el că timpul trece diferit pentru fiecare și am tot simțit efectul veridicității. Altădată peiora că femeile conduc lumea, iar dacă vrei să-ți fie bine în lumea lor, e cazul să te porți bine cu ele. Resimt asta acum.

Altă dumă de-a lui mi l-a delimitat ca o surpriză de mitocănie. Avea o amantă la serviciu, cu care și făcea sex la serviciu, în birou. S-a întâmplat ceva pe acolo, au mirosit ei ceva, că de jenă nici gând și au renunțat la amorul printre ștampile, s-au mutat cu operațiunile în camera unui cunoscut de-al meu, prin urmare îl așteptam eu pe ilustrul domn să-l duc înapoi cu mașina. Cucoana pleca mai târziu, să nu apară vorbe cică, de parcă nu era evident.

I-am spus, neștiind ce să zic:

-Să vă fie de bine, domnule ministru!

-Hai, bă, Roji, de ce spui asta, doar n-am fost la tuns!

Hm. Fiecare cu ce poate. Greșeala mea.

*

S-a strigat intrarea la celule. La etaj, în sectorul meu, mă aștepta gardianul care mă condusese în prima zi la director. Cred că era un soi de șef de sector, părea destul de blând, dar știam că poate lovi prin surprindere. Mă privea din fața gratiei de la ușa celulei mele. M-a invitat cu un semn al bărbiei să intru. Bineînțeles că jigodia m-a lovit zdravăn în spate, fix peste tăietura nevindecată. Am simțit cum se deschide din nou și zvâcnește. Umezeala subită era cu certitudine sânge.

-Blondule, datorezi două sute olandezului și două sute mie pentru că m-am deranjat să-ți aduc aminte, înțelegi?

Am dat din cap liniștit. Vorba lui Nayden, un prieten de-al meu bulgar:

-Ce nu se rezolvă cu bani, se rezolvă cu și mai mulți bani.

În cazul lui Nayden nu a funcționat, am de gând să vă povestesc ceva mai târziu.

Eu aș spune că mai degrabă ce se poate rezolva cu bani nu poate fi motiv de griji. Niciodată.

*

Șoferul lui Indar m-a așteptat cam mult în poarta penitenciarului, dar nu dădea vreun semn de plictiseală sau iritare. De când îl văzusem pe tipul ăsta mi-am spus că eu nu pot fi la fel de bun ca el în meseria lui, orice aș fi făcut. Când conducea, o făcea atât de lin, încât mă întrebam ce fel de perne de aer au toate mașinile pe care le vrăjea. L-am văzut însă conducând și niște căruțe de automobile și zău dacă nu reușea să scoată toată candoarea din ele. Am un amic foarte vizual în exprimare, care spunea despre genul ăsta de șofer că te plimbă să nu-ți joace ciorba-n burtă. Știam că Indar îi dă voie să participe la lupte în cușcă, un fel de muay thai, ale cărui reguli mi s-au părut relativ simple: dai cum poți, iei cât poți. Pariurile puse pe ei depășeau adesea bunul simț, pentru că cei care se rupeau între ei primeau de-o cola și un suc, dacă pot zice așa, iar pariorii aruncau chiar și sute de mii de euro pe un meci. Omul lui Indar era însă bine plătit, cel puțin pentru standardele locale.

Îl cunoșteam pe Indar din republica Mali, îi făcusem un serviciu, tocmai de-asta a doua zi după sosirea mea în Indonezia, mi-a întors serviciul înzecit și m-a plimbat printre mai toți cunoscuții din oraș, prezentându-mă drept prietenul lui. La scurtă vreme am primit două oferte de angajare pe sume destul de bune, una în învățământ, una legată de armată, de fapt de marina lor militară. Evoluția contractului meu acolo m-a surprins însă destul de tare, prin urmare după o astfel de experiență mi-am zis că n-ar fi rău să mai stau puțin pe gânduri. Cine n-ar fi făcut-o?

Sunt convins că șpaga pe care o dăduse să mă scoată din închisoare a fost mare. Cultura lui și modul său personal, poate ușor epatant, îl obligaseră să facă gestul ăsta. Ar fi aflat destui cunoscuți din cercul lui că nu mă ajutase dacă nu ar fi făcut-o și l-ar fi judecat, generând un soi de înjosire socială. Pot spune, prin urmare, că sunt norocos sau extrem de norocos. Există o singură opțiune în cazul ăsta, mi-e greu să aleg între cele două variante, ha!

Numărul de telefon la care sunasem era chiar al fiică-sii, pentru că în perioada în care vorbeam mai mult la telefon cu Indar, îi cumpărase o mașină și o însoțea când conducea, ea fiind începătoare. Când am spus că era novice, mă referam doar la activitatea de șoferiță.

Almeda era cunoscută de jumătate din Jakarta. Jumătatea care n-o cunoștea era constituită din oamenii fără televizor sau orbi. Fata jucase rolul Elvinei din seriile „Police Raid”, tipa care bătea polițiștii de îi asculta cu paharul și ale cărei apariții se reluau în particular, de multe ori, adesea cu încetinitorul. Posterele cu ea se vindeau pe sub mână. În ciuda unor restricții morale destul de severe ale societății și culturii orașului, Almeda își păstra libertatea și exotismul într-un mod care poate părea arogant, dar ei i se permitea, cu plăcerea și ardoarea cu care crezi numai lucruri

fantastice despre un zeu, ba mai pui puțin și de la tine, convins fiind că așa a fost și altfel nu se poate.

Când avea vreo șaptesprezece ani, la debutul filmărilor ei, taică-său îi angajase o turmă de gărzi de corp. Ușor-ușor, aceștia au rămas doar trei, iar în zilele în care am fost extras de protectorul meu din mizeria în care intrasem habar n-am cum, Almeda mai avea un singur însoțitor, fratele șoferului tatălui ei. Almeda era atât de iubită, încât era iubită și chiar de către cei care i-ar fi putut face rău.

Cei doi frați care le erau gărzi de corp crescuseră pe lângă familia lor de mici, împreună cu fratele lor mijlociu. Indar îi găsise lângă groapa lui de gunoi, trei băieți de vârste apropiate, unul de șase ani, unul de cinci, unul de trei, trei boțuri de carne ce trăgeau să moară, violați și castrați de vreun nebun cu mintea bolnavă. În casa lor mai crescuse un copil de cerșetor rămas orfan, alături de cei trei frați. Acum toți aveau în jur de treizeci de ani, cel mic douăzeci și șapte sau douăzeci și opt și pot spune că tipii ăia pur și simplu rupeau orice lanț pentru binefăcătorul lor. Primiseră educație serioasă, vorbeau engleză, japoneză și germană, știau să cânte foarte bine la chitară, iar sport făcuseră cam tot ce făcea un localnic, la nivel de elită, de la înot la câteva tipuri de lupte. Inițial Indar nu a fost de acord să le permită sporturi violente, dar talentul lor era de necontestat, prin urmare a lăsat natura să-și facă treaba, poate că și dintr-un pic de fatalitate, care condimentează specificul local.

Almeda mă văzuse o singură dată înainte de reținerea mea. Eu am încercat să nu o mai privesc, eram prea bine primit de tatăl ei. A fost cu certitudine dragoste la prima prezență, spun asta pentru că am impresia că ne îndrăgostisem înainte de a ne vedea, doar simțind că ne apropiam unul de celălalt.

M-am simțit de parcă o căutasem pe ființa aceea dintotdeauna, cu toate eforturile existenței mele prezente și celor trecute, anterioare mie cel de acum. O respiram, îmi dădea viață. Știu că pot deveni plictisitor că mă repet, dar asta e, cu siguranță nu prea mai cred în coincidențe și ați înțeles deja ce înseamnă „nu prea” pentru bazinul meu etnografic. Știu bine că nu a fost o întâmplare să îmi răspundă ea și să rețin doar numărul ei de telefon.

A trecut mult timp de atunci. Va mai trece încă mult, sunt convins, asta e marea lege a marelui joc. O iubesc fără să îmi pot imagina cuvinte suficient de potrivite pentru această stare. Sufăr și sunt fericit în același timp. Probabil că am reușit să disting una din fețele lui Dumnezeu sau poate că am atins-o și am rămas acolo, suspendat.

Am mers la închiderea audierilor însoțit de Indar și un autobuz de avocați, spre amuzamentul meu profund și spaima anchetatorilor. Îi priveam pe nefericiții ăia cum își recunoșteau printre avocații mei foștii șefi sau colegi, care știau fără îndoială despre ei cam tot ce nu și-ar fi dorit ei însăși să rememoreze.

S-a declarat clasarea cercetării în ceea ce mă privea, am fost scos de sub urmărire și mi s-a ridicat restricția de părăsire a orașului. Eram la fel de liber ca înainte, cel puțin din punctul lor de vedere. Eu mă simțeam ancorat acolo, lângă Almeda, cu tentaculele unui calamar uriaș.

Am părăsit țara ei după trei zile. Aveam pe atunci doi copii care mă așteptau acasă și încă unul dintr-un amor mult mai vechi, rodul unei relații de cvasi majorat, tumultuoasă și explozivă ca poezia de adolescență.

*

La ceva vreme după ce m-am întors în țară am plecat în Nepal, mă rugase un prieten să îl ajut să înfieze un copil de acolo, iar alt amic avea de gând să lucreze cu guvernul local pentru o autostradă. I-am cuplat în interese și am plonjat în necunoscut.

Am avut o așteptare cam lungă pentru viză, atât la aterizarea în Nepal, cât și o ieșire cu interviu din România, deși ieșeam spre Amsterdam, așteptând controlul pașaportului meu. Rememorând evenimentele, tind să cred că reprezentau urmarea directă a mandatului indonezian, insuficient de bine închis.

Nepalul m-a întâmpinat cu mizerie, depresie, hașiș și cuie.

Camera în care eram cazat mirosea a bătrânețe, urină și mucegai, dar nu îmi dădeam seama de unde vine. M-am băgat în pat, era frig. Fusesem informați de recepționer că noaptea sunt în jur de patru grade, iar ziua 26.

Așternutul nu mirosea tocmai rău, dar ceva pe acolo duhnea pestilențial. Am găsit sursa, era o pătură colorată destul de viu, destul de migălos lucrată. Am îndesat-o într-o pungă și am dosit-o în colț. Am tremurat puțin în noaptea aia sub cearșaful subțirel.

Dimineața recepționerul a spus că pătura de pe pat e ceva deosebit, făcută manual din lână de iac, prin urmare nu m-am înduplecat să-l jignesc și să-i zic franc ce părere aveam pe tema asta. Ce-i drept, ceaiul masala cu lapte de iac era sublim, la fel brânzeturile, iar vederea era superbă, munții nepalezi sunt fermecători.

A doua zi am căutat copilul pe care se presupunea că îl vom duce la analize și începem procedurile de adopție. Amicul meu cu dorințe de părinte era consternat.

-Mamă, ce mizerie la ăștia!

-Hai, lasă, că e mai bine ca în India, respiră cât încă mai poți.

Duminica dimineața în Kathmandu. Poluare, zgomot, aglomerație, mulți atârnache. Orașul gemea de urlete și plânsete ascuțite de copii.

-Eu cred că ăștia sacrifică ceva copii, Roji. Mi-e frică, frate, eu plec înapoi în țară, pur și simplu nu am nevoie de asta.

Surpriză. Hindușii își spălau duminica odraslele, cei mai mulți cu furtunelul, direct pe stradă, iar mititeii urlau speriați, alcătuind un spectacol care vuia ca un bocet cu o octavă prea sus.

Nepalul are câteva fețe foarte diferite chiar și unui observator neavizat ca mine. Mizeria și țigănia din piețele hinduse contrastează cu pacea, tăcerea, cumințenia și curățenia așezămintelor budiste.

A treia zi am vizitat un templu hindus important, celebru pentru că avea vreo 285 de simboluri falice, unele prea evidente, altele mascate într-un soi de creuzet sub formă de mojar și pistil, cioplite monolitizat, mojarul cu o zonă de scurgere, de unde se recolta un amestec de lapte și miere pe care îl beau mirii la nuntă.

Templul era ridicat pe două culmi mititele de deal, separate de râu. Undeva în dreapta zonei de incinerare, săpată în stâncă, era camera rezervată iluminaților, *holly men room, sir, squisse me*. Acolo se fuma ca la concurs, cred că și-ar fi fumat și chiloții, dacă ar fi purtat. Era un fum roșiatic de marijuana și hașiș de parcă debarcaseră marțienii.

-N-au bani de tămâie, băi, de-aia au dat-o pe iarbă!

Amicii mei rădeau ca proștii și fumau cu poftă, ca pentru fitiriseala sfinților din camera specială.

Pe malul râului tronau zece rampe de lansare, turnate în consolă, pentru arderea cadavrelor, corespunzător castelor inferioare. Celelalte ruguri erau încastrate în treptele zonei de așteptare și erau rezervate bogătanilor.

Priveam cu amicii mei un soi de hală din care mai ieșea câte un localnic nervos la fumat.

Șoferul nostru fuma și el, plictisit.

-Ce se întâmplă în locul ăla, Tamir?

-E camera de așteptare, domnule.

-Adică?

-Acolo se duc oamenii care vor muri, îi aduc rudele.

-Pentru izolare, ca un fel de carantină?

Tamir nu înțelegea despre ce vorbesc.

-Oamenii care urmează să moară au boli care se transmit și rudele lor vor să se protejeze?

-A, nuuu, toți de acolo știu că o să moară, de-aia sunt în camera de așteptare.

-Păi cum știu cu toții? Poate sunt și unii fără discernământ.

-Știe familia.

-Bine, ce se întâmplă dacă omul totuși nu moare, dacă trece o săptămână și îi e mai bine?

-Toată lumea moare, tocmai de-asta îl mai ajută rudele dacă el nu poate să moară.

-Adică îl omoară?

-Nuuu, doar îl ajută, îi dau vreo fiertură sau doar îi pun o pernă pe față.

Sper că era o glumă, deși Tamir părea serios. Am dat din cap cutremurat, oarecum ca un tăntălău, de parcă înțelesesem ceva. Da, câte bordeie, atâtea obiceie.

Un bărbat arde în două ore, o femeie în trei ore, nu am înțeles de ce, poate din cauza conținutului de apă. Lemnele care rămâneau nearse după o incinerare erau refolosite pentru săraci, dar uneori mai rămâneau porțiuni nearse complet, din lemne sau din corpuri, care sfârșeau tot în râul sfânt. Aveam nările înfundate cu fum de la carnea arsă și parcă mă tenta să vomit. Am mers în aval, curios de traseul dejecțiilor și mizeriilor. La vreo câteva sute de metri mai jos câteva zeci de femei spălau ceva trențe în râul sfânt. Când m-am apropiat, am descifrat sursa duhorii din camera de hotel: păturile din lână de iac erau spălate cu evlavie în râul Bagmati, în resturile trecerii hinduse, dumnezeu să-i odihnească. Am numit aroma respectivă miros de păturică, un cod al nostru de alungat pofta de mâncare. Oricum, pe chestia asta, trei seri la rând cina noastră a constat în votcă de cartofi cu garnitură de bere caldă tibetană. Doar atât. Harbuz nu aveam să înjunghiem.

Ne-a rămas în istorie, ca o legendă a mizericordiei, episodul în care am ieșit să ne luăm șampon. Am găsit o tonetă cu de toate, am cerut șampon pe un ton amabil și foarte politicos.

-Ce faceți cu el?

Întrebarea asta m-a blocat. Vânzătoarea se remarca printr-un păr foarte lung și strălucitor, era evident că glumea cu noi.

-Ne ferim de păduchi, am încercat să răspundem pe același ton aproape serios.

-Aaa, păi foarte rău, trebuie să trăiască și ei.

Mi-am zis că madama chiar era amuzantă, am felicitat-o râzând.

-Bravo, asta e filozofia!

Surpriza vine totdeauna la sfârșit. Femeia și-a băgat mâna în păr, a scos un păduche și ni l-a arătat. Am fost cam descumpănit și eram convins că o să-l omoare. Nici gând, i-a spus ceva pe limba ei și l-a băgat la loc în păr, cu o atitudine ușor afectuoasă.

-Mare e grădina ta, Doamne!

Alex, amicul meu care căuta copilul pentru adopție, s-a închinat.

Ne nimerisem în țara aia la câteva luni după ce schimbaseră orânduirea socială, își omorâseră șahul și familia lui, înlocuindu-i cu un regim democrat hămesit și pus pe căpătuială.

Un amic indian mi-a trimis legătura lui în guvern, pentru a intra la discuțiile despre consolidarea autostrăzii.

Noii conducători nu aveau niciun habar despre comerț, sisteme bancare sau garanții. Ei știau doar că vor să fie bogați, cât mai repede. Revoltele pe diferite teme erau la ordinea zilei, dar se știa bine unde vor avea loc, semn că erau controlate atent.

Am fost să vedem autostrada care se scotea la licitație pentru a fi consolidată. Am parcurs celebrele lor drumuri cu o jumătate de bandă pe sens și am tot căutat autostrada care nu exista.

Întâlnirea cu starostele guvernului lor, pentru că nu-l pot descrie altfel, a fost genială.

Tataia Nicu spunea adesea că revoluțiile nu fac altceva decât să scurme tot noroiul social acumulat în orânduirea precedentă. Din experiența meseriei mele actuale am învățat că noroiul de pe fundul rezervoarelor poate ascunde orice, de la urmele bogăției altora până la scheletele devenite eroi sau piedici, dar care își caută autorul necunoscut.

Primul ministru, președintele și vice-președintele își disputau talentele populare și avântul revoluționar. Unul era filochinez, altul pro-rus, iar celălalt, din lipsă de imaginație și alegeri disponibile lui, s-a declarat trotțchist, dar ne spunea că urăște evreii.

-Bine, i-a spus Liviu, viitorul constructor de infrastructură, dar Leon era evreu!

-Care Leon?

-Troțki, cine altcineva?

-Aha! Deci Leon îl chema... Chiar era evreu?

Omul nostru devenise gânditor. Cred că i-am zdruncinat sistemul de valori.

Liviu și-a făcut curaj.

-Totuși, unde e autostrada?

-Păi tocmai ați văzut traseul.

-Nu, am văzut doar un drum îngust.

-Da, bravo, asta e!

Ministrul lor, care căra un laptop cam prea mare și evident inutil pentru el, radia exaltare.

-Noi am venit aici să consolidăm o autostradă, asta înseamnă că există deja una!

Potențații momentului se priveau un pic descurajați.

-Și ce e de făcut?

-Ei bine, noi nu ne băgăm la asta, că nu e cinstit, nu ne pricepem. Putem veni cu alți parteneri și noi să furnizăm doar materialele și anumite segmente.

-Ok, ne-am liniștit. Păi, dați-i bătaie, hai! Cât de mare credeți că va fi factura?

-Habar n-am. Trebuie făcut un studiu de fezabilitate, apoi proiectarea.

Liniștea din fața noastră era imposibil de citit. Nu eram sigur dacă se prefac sau chiar sunt foarte nepregătiți.

-Totuși, cât ar putea costa?

-Nu am idee, probabil miliarde.

-De dolari?

-Da!

Bucuria a destrămat suspansul. Conducătorii se îmbrățișau de parcă dăduseră de aur.

-Perfect! Vrem zece la sută!

-Din ce?

-Din miliard, normal!

Indianul care ne însoțea era palid. A salutat protocolar și a ieșit, trăgându-ne după el.

-Hei, hai să rămânem, să stabilim!

-Discutăm săptămâna viitoare, domnilor, a spus foarte zâmbitor indianul.

Figura mai-marilor locali se cam strâmbase.

Liviu a rămas să discute cu indianul.

La hotel am petrecut ultima cină cu momo, bere Everest și platoul cu brânzeturi din lapte de iac.

Un soi de șofer ne-a informat că plecăm spre aeroport dimineața devreme.

-Hai, lasă, avem avion abia seara.

-Din păcate acestea sunt instrucțiunile, vor fi noi revolte pe drumul spre aeroport.

Ne-am trezit greu dimineața. Ratasem plecarea prea matinală. Șoferii erau puțin agitați. M-am salutat și m-am îmbrățișat cu tipii extraordinari pe care îi cunoscusem: bucătarul care mă învățase

să gătesc momo și supa lor de linte, cum să aleg condimentele pentru ceaiul masala cu unt, cu recepționerul meu favorit, cu tipul de la generatorul electric, cu care reușeam să rezolv miracolul apei calde zilnice și caloriferului electric pe timp de noapte.

Șoferii ne grăbeau.

Toate revoltele lor erau numite simplu „revoluții". Ne anunțau din timp: azi o să fie revoluție pe strada X. Toată agitația se reducea la o anvelopă incendiată în mijlocul drumului și blocarea circulației. Mult fum și prea multă gălăgie. Uneori se năzăreau și niște copii care aruncau pungulițe cu fecale. Apăreau trupele de intervenție, niște bondoci un pic mai înalți ca scuturile lor. Băiețașii ăștia de la trupele de intervenție ardeau gazul prietenește cu protestatarii, care erau și ei destul de nehotărâți, iar luptele de stradă se cam terminau cu poștirea unor cuie sau a hașișului de rigoare, după noroc și disponibilități.

Pe drumul spre aeroport nu am mai avut însoțitor oficial, cred că în mod intenționat, iar protestatarii ne-au răsturnat automobilul. Liviu și Alex erau puțin confuzi. Am ieși prin geamul lateral și am urlat la atacatori ca un apucat, în dulcea limbă română:

-Pitici de grădină ce sunteți, împingeți mașina asta la loc i-me-di-at și dați cauciucul ăla din drum. Acum! Nu trebuie să protestați doar că alde tac-tu nu au folosit cauciuc la timp, asta e, trăiți cu rușinea asta, gnomi nenorociți, adunătură de gunoaie. Executarea!

Cred că reușisem tonul de băiat rău.

Au împins cu respect mașina, au făcut loc și unul dintre ei a salutat, semn că era militar și nu ajunsese acolo din întâmplare.

Am ajuns oricum prea devreme la aeroport. Confuzia, săraca, ne acaparase.

Liviu dădea din cap cu un aer înțelept.

-Prostia este contagioasă, tăticule... Hai să-ți luăm timbre, Cătălin, să nu ne mai bați la cap tot drumul că te-am adus până aici de pomană.

-Auzi, Liviu, apropo de tații ăstora care ne-au răsturnat... E o glumă, referitoare la culmi, că tot suntem în țara culmilor: culmea paternității este să îți recunoști copiii de la o poștă!

Nu aveam roaming, nu aveam wi-fi. Era bine. Ne-am așezat pe podeaua răcoroasă și ne-am pus pe citit, ca în copilărie, apoi două ore de bridge.

*

La mai puțin de o săptămână după ce m-am întors din Nepal am primit o citație la un departament de combatere a terorismului. Organism românesc, terorism de oameni săraci, după posibilități.

-Vă vreți viața înapoi, domnule Rojișteanu?

-WTF?

Dialog inert, inept, sterp. Infertilitatea logicii generează abuz.

-Ce aveți de spus despre....?

-?!

-Ei, haideți, știm că...

-?!

După alte trei săptămâni de distracție m-au ridicat mascații.

-Aveți cocaină, sume de bani, armament?

Eram adormit.

-Greu...

Aveam de gând să spun că e greu de crezut.

-Armament greu?

Dumnezeu cu mila.

Percheziții penibile, dat din cap. Reținere pentru 30 de zile, eliberare după două săptămâni din lipsă de probe și pentru că nu reprezentam pericol social.

Firma mi-a intrat în centrala de risc bancar, apoi centrala de incidență a plăților. Contabilitatea a fost confiscată și reținută un an și ceva. Mi-au returnat-o cam târziu, după ce rămăsesem fără angajați și orice contract. În procesul verbal de returnare scria că nu s-au găsit indicii care să conducă la concluzia că firma ar fi desfășurat vreo activitate ilicită. Mișto.

Am încercat să continui să înot, dar nu mai puteam nici măcar să bat apa. Mortul de groapă nu se întoarce.

Au urmat frustrările, primul psihiatru, primul psiholog. Moș Crăciun se ascundea în spatele coșului.

-Hai, tipule, dă-ți drumul pe coș! Se termină mai repede.

*

Apăruseră de vreo zece ani sau mai mult telefoanele mobile și pe la noi, aveam o Nokia banană pe care îmi puteam citi și e-mail-urile.

Știam bine numele ei de scenă. Am tresărit și a trebuit să trag dreapta, eram incapabil să mai conduc. Primisem mesajul ei în mașină, în drum spre un curs. Almeda Mirobolante mă întreba ce program am săptămâna următoare.

L-am sunat pe taică-său.

-Hei, am un mesaj de la fiica ta, vine în România.

-Da, știu, are o filmare prin Europa și vreo săptămână stă la tine în țară. Alege-i tu, te rog, un hotel bun și câțiva băieți de încredere să o însoțească.

-A, bine, îmi doream doar să fiu convins că și tu îi cunoști programul.

-Dracula, omule, uite ce e: dacă poți și vrei, însoțește-o tu, peste tot. Ea vine pentru tine, mi-e foarte clar și dincolo de faptul că tu ai deja familie și tot restul, ești fix tipul pe care mi-l doresc pentru ea. Probabil că nu avem norocul ăsta, nici tu, nici eu, mai ales nici ea. Am avut și eu vârsta ta, nu a trecut mult de atunci, iar prioritățile nu mi s-au schimbat radical.

-Indar, nu știu ce să-ți spun acum. De regulă găsesc resurse pentru cuvintele potrivite.

-Aha, așa e, de obicei ai toate cuvintele la tine. Te-ai emoționat. E bine. Distracție plăcută, sun-o și ai grijă de fata mea, caraghiosule!

Îmi tremurau mâinile. Robbie Williams cânta Angels la radio Guerrilla. Băieții de la matinal cântau peste el, ca de obicei. Spre surprinderea mea, nici râsul lui Craioveanu nu reușea să mă scoată din imobilizarea mentală indusă de direcția discuției care încă îmi răsuna în vene.

Eram tras dreapta, pe străduța unde parchează mașinile lângă Herăstrău, pe partea cealaltă a străzii față de birourile studioului de film Sahia. Craio și Dobro imitau două gheișe, iar Vlad a încheiat improvizația spunând că dragostea lor este profundă și curată, merge și fără mermeleală. Râdeam ca un disperat, refulând spaima relației cu fiica lui Indar și nerăbdarea întâlnirii cu zeița Almeda.

Dintotdeauna m-am bazat pe norocul meu, însă cu destulă măsură, zic eu. Ei bine, de data aceasta mi-era teamă să mă gândesc la altceva decât la noroc, la norocul de a avea parte de o fată ca Almeda, la norocul de a fi viu, la norocul de a fi înconjurat de toți cei care mă iubesc și mai ales mintea mă conducea ascuțit la aceeași concluzie acută, anume că am nevoie de și mai mult noroc. Norocul sosea la pachet cu ceva frică, dubii, alături de nerăbdare și multe alte senzații organice, viscerale.

*

-Taică, dacă te părăsește înțelepciunea înseamnă că ori ești îndrăgostit, ori te-ai îmbogățit peste noapte, într-un fel sau altul, mi-ar fi spus tataia Nicu.

Așa o fi, nu știu dacă mi-a spus cu adevărat toate acestea sau am visat. Poate că de vină este doar imaginația mea.

Ce știu bine este că demult, cu mult înainte să mă nasc eu, tataia și-a vândut calul, pe Mișu, iar banii i-a jucat la loz în plic. De la sine înțeles că a cam pierdut ceva bani, dar oricum urma să rămână fără cal, era obligat să-l dea statului pe de-a moaca din pricina unor reguli de pe vremea aceea pe care nu m-am obosit să le înțeleg.

Mult mai târziu, la primul meu loc de muncă, am avut parte de spectacolul lozului în plic desfăcut în stare de ebrietate.

Eram ucenic de chelner pe timpul vacanței de iarnă la un restaurant, unul din puținele mai scuturate din Bucureștiul imediat de după schimbarea din ’89. Am acceptat și programul de revelion, care a început devreme, pentru că aranjamentele se făceau încă de dimineață, din ajun. Pe la ora șase seara erau deja ceva bețivi mai spălați la program, iar pe la nouă seara ne-a surprins sosirea lui Beni, un țigan vero cu pălărie, șiș, sabie, ciorapi albi la pantofi negri cu ciucurași, helancă albă peste burta cu șorț abdominal, lanțul gros peste helancă, pe scurt tot tacâmul. Avea brigadă de hoți și câteva duzini de curve, păstorite de brigada de pești. Nu erupsese încă mizeria heroinei pe atunci, drogurile încă erau o marfă delicată. Beni venea la noi la cârciumă aproape zilnic și bea de obicei cu un tip, un milițian care îl proteja, deși uneori mai veneau diverși indivizi singuri sau cu vreo amantă pentru care plătea tot el. Bineînțeles că și ăia erau mult prea evident tot din sistem. Cred că erau destul de proști și milițienii sau procurorii ăia, altminteri nu știu ce om întreg ar fi acceptat să-i plătească Beni masa, ca mai apoi să-i și strige că e pârlit și fomist. Fiecare cu ale lui.

Beni aterizase la noi deja beat și cu o pungă mare, de-aia de un leu, plină cu lozuri. Nu apăruseră lozurile răzuibile, pe atunci se desfăceau tradițional, cu grijă să nu se rupă inscripția securizată din interior, care fie anunța dacă e necâștigător, fie indica direct suma de ridicat. Beni dormita cu părul lui slinos pe sacoșă, cu gândul cine știe pe unde, dar cu siguranță nu destul de departe.

-Adă bă o cafă și un coneac, mi-e rău dă la burtă.

-Vă aduc și niște limonadă?

-Ăhă, bun băiat, tu ești ăla nou, deșteptu, bravo!

I-am adus toată sticla de coniac, două cafele și limonada acră. Beni a început să se smiorcăie că nu-l iubește nimeni, dar nici el nu mai iubește, a vrut să cânte, dar nu-i reușea nimic, se scăpase pe el între două răgete lălăite și nu cred că mai simțea prea multe, doar turna pe sub nas coniac Napoleon, falsificat bineînțeles tot de tipi ca el. Dintotdeauna mi-am zis că nu e chiar atât de rău de cei care fac pe ei, mai ales că stau pe cald și moale, cel puțin o perioadă.

Niciun chelner nu avea tupeu să-l mai servească pe Beni pe atunci, tocmai tăiase un coleg de-al nostru nițel mai adânc, pe braț și pe spate și tot întârzia să facă omului plata de deranj. Când Beni a pus sabia pe masă, l-am luat ușor și l-am băgat în separeu, spre ușurarea șefului de sală, că începeau oamenii să se strângă de revelion.

-Uite ce e, îți plătesc orele triplu în noaptea asta, dar stai doar tu cu Beni și vezi să nu iasă printre clienți la mese, că ne-am nenorocit.

Toți se bizuiau pe faptul că Beni se duce de revelion la Perla sau la Melody în Constanța cu ai lui, cu șmecherii, nimeni nu se mai gândea că ne rămâne nouă pe cap, să nenorocească tot restaurantul. Beni a început să desfacă lozuri. Avea idiotul opt pungi de lozuri, o avere. Am desfăcut și eu cu el și tot picau ba 25 de lei, ba suta. Câștigurile de 25 i le-am mai dat lui, să le bage în buzunar, sutele le opream eu. Pe vremea aia un salariu bun era de vreo două mii de lei, eu băgasem deja în buzunar mai mult de șase mii într-o jumătate de oră...

Beni a adormit sub masă. I-am dat două picioare în față, să-l ajut să doarmă mai bine și s-a ridicat mirat în fund.

-Bă, am căzut, să moară mama, ia uite ce am alunecat.

-Hai, nea Beni, forțosule, împăratule, trăiți-ar, hai să te duc acasă. Din Beni curgeau dolarii și mărcile germane, plus un teanc de sute autohtone.

L-am tapat maxim.

-Hai, nea Beni, să-ți trăiască ție, hai acasă, că pentru tine revelionul s-a terminat.

-Îhî, da, acăsicăăăă, hăi, hăi, hai hai, trenul galben fără cai.

Era trecut de unșpe seara, pe străzi nu mai era nimeni. Se închega o gheață subțire și periculoasă pe jos. Nea Beni avea chef să fie romantic, a vrut la malul Dâmboviței. Am mers mai aproape, la Lacul Morii, că era mai mare.

-Bă, ți-am zis să mă duci la râu, bă, nu la lacul ăsta de căcat, aici arunc eu curvele, bă. A scos șișul lung să mă taie.

-Mare greșeală, nea Beni, mare de tot.

L-am prins de braț, era puternic gorila proastă, dar prea mangă. Mi-am învârtit sacoșa pe palmă să nu las urme, i-am smuls șișul scurt din teaca de piele și am făcut trei buzunare largi în burtos, apoi l-am împins peste gard în lac. A rămas atârnat de mine și se zbătea ca un pește. M-am încordat și l-am mai împins cu piciorul până i-am rupt paltonul și haina.

-Du-te, Beni, la morții tăi, hai, peștelui îi place apa, tu știi cel mai bine, pungă de rahat!

L-am privit cum se duce la fund câteva minute lungi, să fiu sigur că nu se mai ridică. Am luat toți banii și m-am întors la lucru.

-Cât e ceasul?

Șeful de sală nu purta ceas niciodată. O fi fost vreo superstiție de-a lui.

-Aproape unșpe, șefu'.

-Bine, dăm friptura în zece minute. De acord, băieți? Unde e Beni?

-A plecat acasă, șefu', acu vreo juma de oră sau o oră. Eu m-am apucat de aranjat mesele după ce a plecat.

-Bine, Roji, mulțumesc mult, foarte mult, ne-ai scos din mare belea.

Nimeni nu și-a verificat ceasul. Am respirat ușurat.

Poliția a trecut pe la noi de formă, abia după vreo săptămână, să întrebe de Beni. Pe mine nu m-a întrebat nimeni nimic. M-am mai dus și eu la muncă vreo două-trei săptămâni, să nu bată la ochi, apoi le-am spus șefilor de la restaurant că îmi văd de școală și i-am salutat.

*

Dragostea nu e loz în plic. Sunt sigur de asta, deși inscripția necâștigătoare e cam greu lizibilă, dar ustură rău.

Zilele cu Almeda au durat cât un vis, niște secunde sau minute care îți pot umple o viață și restul de timp de după.

Mă tot gândisem, până să vină, la ce se poate întâmpla, cum ar putea evolua o posibilă relație a noastră, ce așteptări are ea, ce așteptări adevărate am eu, cum i-aș mai privi tatăl îl ochi după aceea. Multe întrebări, niciun răspuns întreg.

Ajunsesem prea devreme la aeroport să o aștept și mă gândeam că e firesc să ajung atât de devreme, pentru că, de fapt, o aștept de mult mai mult timp.

Fermecătoare așteptare.

Când eram copil mergeam rareori cu tataia Oprea pe undeva, în general mergeam eu după el să-l aduc acasă, recuperat de la bufet. Rămâneam destul de rar peste noapte sau câteva zile la ei, mai ales că trăiau pe atunci în cantonul destul de insalubru din pădure și tocmai pentru că avusesem o serie de mici accidente pe acolo.

Într-una din zilele petrecute la ei, l-am însoțit pe tataia Oprea la raportul lui periodic de la Ocolul Silvic, cred că un soi de ședință cu șeful pădurarilor din zonă. Am mers cu autobuzul și apoi pe jos din stație la clădirea destul de izolată a Ocolului. Pe tot drumul, în fața noastră, la vreo cincizeci

de metri sau mai bine, se profila o siluetă în rochie roșie mulată, pe tocuri, plutind. Rochia plină era un vis, iar părul lung, negru, cred că era pieptănat cu un ritual complicat. Cu siguranță era o apariție. Am privit-o fermecat, absorbind-o și am înțeles că nu mai simțisem niciodată căldura aceea până atunci. Mă sufocam și eram fermecat definitiv.

-Cine e doamna aia?

-E contabila noastră.

-E de treabă?

-Da, foarte de treabă, mie îmi face documentele pe care nu mai sunt în stare să le adun și nici măcar o ciocolată nu vrea.

-Auzi, cum e ea de fapt?

Nu știam prea bine cât de abrupt pot întreba.

-Ți-am zis, foarte de treabă.

-Pare foarte frumoasă, de aici de la depărtare.

-Mergem la ea în birou și o s-o vezi. Da, e foarte frumoasă. Îl știe pe taică-tu, am văzut că se salutau. Poate o fi fost ceva colegă cu maică-ta, nu știu, că și Ileana e tot contabilă.

L-am așteptat vreo oră pe tataia să iasă de la raport, timp în care păunii din curte și puiul de căprioară nu ajutau ostoirea nerăbdării mele. Mă tot întrebam cum arăta de fapt doamna aia și ce aș putea eu să-i spun.

-Gata, mulțam că ai așteptat, putem merge acasă. Ți-e foame?

-Nu mi-e nimic, mi-ai promis că mă duci la contabilitate.

-Aha, bine, hai.

Holurile înguste îmi păreau lungi, prea lungi, mult prea lungi. Mi-era un pic rău, de emoție sau de sete... Așteptare, așteptare, nerăbdare.

Am leșinat la intrarea în birou, când bătăii în ușă i-a răspuns cântat o voce, invitându-ne acolo.

Nu eram sigur unde sunt, îmi reveneam treptat.

Îngerul de deasupra mea mă ținea în brațe pe o canapeluță, eram cu picioarele în sus, ridicate ușor de tataia, iar minunea care mirosea a flori de seară, a regina-nopții și mixandre, mă ținea la pieptul ei plin.

-Am murit?

Mi-a fost rușine că am întrebat asta. Era mult mai bine ca în orice altă posibilă dimensiune.

Aveam de gând să-i apun că o iubesc și să-i spun că o să mă fac mare repede, să o iau de nevastă. Am zâmbit mulțumit și am păstrat-o pentru totdeauna, cu mine în brațe, doar cu mine, doar a mea pentru momentul acela. O, da, memoria este un instrument magic de prelungire a vieții.

*

Așteptând-o pe Almeda în aeroport mă simțeam încercat de un același soi de sentiment de amețeală, dar plăcut, o nerăbdare care ascundea recompensa intrinsec, ceva și mai tare ca un ou Kinder, dar fără surprinderea pe care o resimțisem în copilărie. Vârsta îmi educase nerăbdarea, fără să o domesticească, poate doar șlefuindu-i impredictibilitatea și frumusețea. Zâmbeam. De obicei zâmbesc, dar acum era un zâmbet asociat cu levitația.

Avea o gentuță de umăr colorată și o rochie roșie, pe care o umplea ca în reviste. Maică-sa era columbiancă, Indar avusese un pic de scandal când o adusese în Jakarta, o catolică în familia lui musulmană practicantă. Au asimilat-o bine, destul de repede, poate și din pricina zâmbetului ei sincer. Femeia aceea a îmbătrânit frumos, am cunoscut-o la ei acasă. Almeda era o metisă impecabilă, o apariție de un exotism paradisiac, moștenind de la părinții ei pe alese.

Am înțeles repede de ce nu avea cu ea decât lenjeria intimă. Nu am părăsit camera în care ne-am cazat decât pentru foarte mici cumpărături.

Mirosul ei mă va umple, mă va însăți, mă va însoți, mă va învolbura până când voi hotărî eu sau altcineva că veșnicia se termină odată și odată. Mirosul ei, mirosul copiilor mei, mirosul fericirii trezirii de dimineață lângă restul vieții mele sunt doar pentru mine, iar eu le aparțin în egală măsură, tocmai ca într-o continuă lege a echilibrului.

Cele trei zile de dragoste fizică s-au închegat într-o continuă retrăire pentru mine, iar mai târziu am înțeles că și pentru ea, mai profund și mai serios ca oricând.

Urăsc avioanele, hotărât lucru, pentru că îmi răpesc fizic îngerii sau zeii. M-am destrămat dureros pe drumul spre mașină după ce am condus-o la aeroport. M-am întins pe scaunul pe care stătuse ea și am plutit alături, mirosindu-i firele de păr și degetele moi. Cred că am zăcut destul de mult acolo, pentru că tichetul de parcare a fost neașteptat de piperat.

*

Tataia Nicu nu trăgea aer în piept când spunea chestii importante, doar dădea drumul cuvintelor peste pragul culorilor sau îndoielilor.

-Timpul se contractă și se dilată în funcție de trăirile fiecăruia, taică.

-E de înțeles de aici că timpul este altul pentru fiecare?

-Poate că da, eu așa socotesc.

-Ca și bunul Dumnezeu, cu el se întâmplă la fel, unic pentru fiecare, parcă tot matale mi-ai zis asta, tataie.

-Eu sau altcineva înaintea mea, da.

*

Vorbind despre unicitate, e cazul să nu uit de diminețile copilăriei la tataia Nicu, erau unice în miros, o ancoră olfactivă deplină. Tataia fierbea, pentru a economisi gazul din butelie, ceaiul și ouăle în același timp, în același recipient, în ibricul mare și roșu.

-Mușețel, tei și sunătoare pentru stomac, curățenie, liniște și bucurie.

-În cât timp îl opresc?

-Atunci când te deranjează zdrăngănitul capacului. E semn că țipă sunătoarea...

Totdeauna mă deranja destul de repede, pentru că era dimineață. Ouăle erau perfecte, ceaiul unic.

*

Am îmbătrânit și eu și memoria afectivă lucrează anapoda. Am râs cu poftă după o discuție cu fetița prietenului meu, care era cam bolnăvioară, o durea burtica și am întrebat-o dacă a luat vreun medicament. Prietenul meu era pe atunci încă în Afganistan, fetele erau singure acasă, prin urmare mă simțeam oarecum responsabil, dincolo de faptul că țin la fetița lui.

-Da, mi-a dat mami și mi-a mai dat un ceai dintr-o plantă cântătoare.

-Serios, ce plantă cântătoare?

-Nu mai știu... Ba da, stai! Se numește sunătoare. Da!

Petra a ridicat mânuțele.

*

Mâinile. Palmele ridicate, îmbrățișând aerul și harta feței, semne ale acordului, exaltării sau disperării.

Palme goale întinse după un rest de mâncare, palme goale de predare, palme unduite spre căutare. Am intrat în cimitirul amintirilor.

Moscheea șiită din Missan, deasupra Basrei, legenda jurnaliștilor și fotografilor. Se aplecau murmurând, ridicând palmele pe lângă asprimea obrajilor, urmând o potecă doar de ei știută, spre globul ocular, moștenire secretă a genealogiei lor induse. Murmure cântate, curate, fără descântec, fără icoane, fără fețe.

Palmele purtătoare de viață curățau viciile aerului sfințit de vibrațiile verzi ale credinței.

Alte palme, la fel de umane, se împreunau cuminți în vastitatea Vaticanului, cu alte culori, mov, cu fețe, dincolo de atotcunoașterea și răbdarea pietrei.

Știu că vă puneți aceeași întrebare ca mine.

Eu sunt mizericordios și vă răspund că nu, Dumnezeu nu e daltonist, dar noi, plămădirea Lui, putem fi.

Cât de sus putem ridica aceste palme?

*

-Inculpat Rojișteanu!

-Prezent și însoțit de apărător din oficiu și apărător ales. Vă rog să notați că nu este necesară prezența apărătorului din oficiu, pe care îl recuz, pentru că doarme pe el continuu și am avut totdeauna apărător ales prezent în sală.

-Inculpat Rojișteanu, aveți ultimul cuvânt!

-Onorată instanță, domnule Președinte, am de făcut o observație pur matematică, mai degrabă de algebră elementară. Doamna procuror a redescoperit teoria lui Peano referitor la numerele naturale și a tot numărat ani și abateri, situații și întâlniri, dar a uitat că tocmai în acea perioadă, în care susține că desfășuram activități infracționale eu eram într-o țară abia ieșită din revoluție, abia își omorâseră șahul și familia lui, țară care nu avea atunci telefonie GSM. Nu există interceptări ale mele la dosar sau stenograme din perioada săvârșirii faptelor unor indivizi pe care nu-i cunosc. Am făcut destule altele, dar nu de natură penală. Prostia nu este prevăzută de Codul Penal.

-Vă rog să fiți mai succint!

-În talmudul babilonic, onorată instanță, se spune că lumea se sprijină pe umerii a treizeci și șase de oameni drepți. Nenorocirea sau riscul ar fi că dacă unul, unul singur dintre acești oameni ar ști că este drept și perfect din punct de vedere moral, lumea s-ar prăbuși. Frumoasă pildă, ce bine este că eu nu sunt unul dintre acești oameni! Doamna procuror mi-a rostit numele de 122 de ori, am numărat asta, pentru că m-a frapat perseverența dânsei. De ce să faci asta? Câtă răutate poate ascunde? Câtă frustrare? Trist, foarte trist. Cum este posibil ca numele celor care evident au furat să fie rostit de cel mult cinci ori și al meu de 122 de ori? Mă întreb asta ca să vă determin și pe dumneavoastră să vă întrebați același lucru. Fapta invocată aici nu există. În rechizitoriu scrie clar că nu am avut câștiguri materiale din această acțiune, adică n-am văzut niciun bănuț. S-au perindat aici aproape două sute de martori, dar mă recunosc doar unii pe care îi număr cu degetele de o

mână și aceia îmi sunt rude sau prieteni. Mi se pare o greșeală faptul că îmi pierd vremea aici, da, această greșeală mi-o recunosc și mă remușc!

-Cred că puteți păstra un discurs mai sobru și serios. Aveți copii minori?

-Da, șapte, cinci în întreținere și doi în străinătate, dar unul nu mai este minor, oricum nu îl am în întreținere.

Judecătorul și-a pus o foaie de hârtie la gură să-și mascheze zâmbetul și i-a spus ceva judecătoarei mai tinere, care a izbucnit în râs. Pariez că i-a zis:

-Auzi, pisi, pe ăsta îl băgăm la pârnaie, că acasă are de muncă, bietul prost! Are copii de crescut, vase de spălat, datorii de plătit, wtf!

Da, bun de muncă, bun de nimic.

Sau doar bun de plată.

*

-Bă, ăsta chiar e golan, frățică, el ne-a zis de la început, dar zău dacă l-a crezut vreo unu, că uite ce față de băiat bun are, știi ce zic.

Alberto Cocalarul, cu fața lui de ou fiert curățat în grabă era foarte mândru de descoperirea lui.

-Da, mă, eu am zis când l-am văzut prima oară că e vreun tocilar de-ăla, că e aici pentru fraudă electronică, carduri clonate, ceva...

Ciprian era un observator extrovert, încă lovit de sevrajul lipsei de maricioacă. Fusese săltat din Spania, prins din întâmplare și extrădat în grabă, din comoditate și considerații de buget.

-Respect, mâncați-aș, ești golan, zău așa, bos! Ești golan și ești chiar șmecher, trăi-ți-ar.

Ghiță dădea din cap, greu de înțeles în ce direcție, însă cu un aer cunoscător. El citea pe oricine în mai puțin de treizeci de secunde.

Indicații scenografice: celula 2.22, Penitenciarul de maximă siguranță Rahova, București. Secția 2, etajul 2, deasupra bididiilor. Ziua trei de carantină. Trecuse cea de-a doua oră la curtea de plimbare, a doua ieșire la aer de când eram în pușcăria aia.

Mă gândeam doar, foarte intens, că mi-e tare dor de copiii mei și nu prea știam cât de abrupt am voie sau nevoie să le redau adevărul.

*

În detenție, Timpul se transformă într-un adversar.

Mi s-a părut ciudat ca un prieten să-mi spună sec:

-Soția mea a pierdut lupta cu cancerul.

Avea dreptate. E totuși o luptă, dar nu mai poate fi prea serioasă, deși sfâșietoare în finalitatea ei. Nu mai are nimeni chef de bătaie, e doar un simulacru sau un măcel, după ghinion.

Eu iubesc timpul potrivit, dar ce te faci când timpul potrivit este totdeauna dependent de spațiu? Înăuntrul pereților și gardurilor timpul se înmoaie, se lungește și vrea să înghită amintiri.

-Muieți-s posmagii? Dar feliile de viață?

Asta ar întreba timpul leneș și hămesit. Eu l-aș mângâia pe cap și i-aș da un șut în dinți, pe neașteptate, uite așa, să-l mai scot din ale lui și să-i schimb viteza, să-l bag în hiperspațiu.

-Ce întrebare cretină! Ai răbdare, și le înmoaie fiecare, după gust.

Aha, uite cum timpul amintirilor părea atunci cel mai potrivit.

-Da, taică, amintirile sunt cel mai potrivit mijloc de prelungire a vieții.

Vocea lui tataia Nicu, tatăl mamei, era limpede, ceva mai târziu i-am comparat vocalitatea impecabilă a dicției cu cea a lui Fory Etterle. Cred că nu întâmplător era profesor de română, muzică și suplinitor de franceză și rusă. M-a surprins odată auzindu-l cum vorbea chiar și un pic de germană, la mult timp după ce nu o mai exersase. Este posibil să fi înțeles destul de bine și ivrit, nu m-am gândit să-l întreb.

Noile indicații scenografice: Oltenia prăfuită, mai mult sau mai puțin profundă, o stație de autobuz cu acoperișul de tablă găurit de rugină. Eu, pantaloni scurți în carouri din bumbac mercerizat, tataia cămașă tot în carouri, anti-jeg, mânecă scurtă.

-De ce îmi spui asta? Ți-e dor de cineva?

-De multe ori mi-e dor de ceva sau cineva. Acum nu, sunt lângă tine. Uite, cum stăm noi acum și așteptăm RATA de Galbina, avem mai multe șanse: vorbim prostii sau nu, ne plictisim sau nu. Când o să ne doară gura și urechile de la atâta amar de cuvinte avem de ales doar între a ne plictisi sau a ne aminti ceva frumos din viața noastră. Dacă ne vom aminti ceva frumos, se cheamă că în loc să ne omorâm timpul, adică tot o parte din viața noastră de acum, noi de fapt ne vom salva sau prelungi viața prin faptul că retrăim momentele alea despre care credem că merită retrăite prin simpla amintire plăcută.

Am stat un pic pe gânduri ca să pricep ce-mi explicase, pentru că adesea logica lui tataia era un macrameu de idei.

-Uite, dacă o să mă plictisesc vreodată după ce mori sau mai ales dacă o să-mi fie dor de tine, o să-mi amintesc ce mi-ai zis și cam așa zic eu că o să-ți prelungesc viața și dup-aia, iar dacă o să

mă gândesc la tine suficient de mult cred că pot să-ți dau mai multă viață decât... cred m-am încurcat. Nu pot să-ți dau mai multă viață decât ai trăit deja.

-Dacă trăiești suficient de mult, probabil că da. Ai dreptate, cred că ăsta e al doilea mod de a spori viața cuiva. A altcuiva pentru altcineva, pentru ceilalți.

-Auzi, știu că totdeauna când avem de așteptat facem o analiză sintactică și morfologică la gramatică sau vreun exercițiu la mate, dar azi vreau să-mi povestești despre mama. Măcar până vine autobuzul. Hai, te rog, știi bine că nu trag de timp și nici nu trișez.

Tataia o mângâia tăcut pe Albinița, cățeaua albă, un pomeranian de talie ceva mai mare, câinele care mă alesese pe mine. O luasem de la un prieten de-al lui din Corabia, Shmuel, un evreu pe care îl ascunsese tataia la noi în sat, în Câmpu Părului, pe vremea când erau foarte tineri, poate prea tineri pentru a face diferența dintre moral și fatal.

Albinița avea pentru satul ăsta exotismul unui tigru siberian plimbat pe trotuarele bucureștene.

Același exotism trebuie să fi avut și Shmuel pe vremea în care era adăpostit de familia noastră în pod sau în coșare. Un tip educat, cu degete lungi, care cânta la pian, vioară, chitară, citea din orice limbă pe care o auziseră ei vreodată, care mulțumea frumos după absolut fiecare masă, chiar și pentru o coajă de mămăligă, era cel puțin o anomalie pentru ei.

Până s-au obișnuit cu felul lui îl consideraseră țăcănit sau ascuns, abia apoi au priceput cu toții că pentru unii excesul de politețe este o normalitate, ca și limitele judecării celorlalți.

Se pare că educația lui l-a chemat înapoi și l-a împins în altă pribegie. Shmuel s-a întors în Corabia când a socotit că urgia sumanelor negre s-a domolit. Surprinzător, calculul său a dat cu virgulă și a urmat pentru el un drum lung, cu bilet doar dus, spre o oază de mizerie din preajma Poloniei.

Tataia spunea o glumă care se potrivește aici, mai precis despre culmea matematicii, că se produce când îți iese socoteala pe stradă. Trecând peste prozaicul implicit, povestea prietenului lui s-a terminat destul de bine, socoteala s-a echilibrat și a câștigat biletul de întoarcere.

Pe tatăl lui îl chema Igor, pribegise de prin Crimeea și rămăsese în Corabia nu numai din dragoste pentru oaza de latinitate de la nordul Dunării, cât mai ales pentru fata brutarului din oraș. Doar așa se pot justifica ochii albaștri și figura destul de atipică pentru un evreu a lui Shmuel, fapt ce l-a ajutat în lagăr. Cei care îl cunoșteau au pus la cale un mic complot, adică l-au lovit cu fața de marginea patului comun de scândură și au spus că nu e de-al lor, să-l dea afară din cameră, iar Shmuel a înțeles, a făcut pe amnezicul și a repetat ascultător, că îl cheamă Igor, a venit în Corabia din Crimeea, să muncească, de frica rușilor. Nemții l-au numit translator și conțopist în lagăr, unde

a avut viață ușoară vreo trei luni, timp în care a falsificat continuu documente pentru evreii din comunitate. Când a fost prins cu mâța-n sac, n-au mai apucat să-l execute pentru că la poarta lagărului băteau deja tancurile americane. Vorba lui tataia Nicu, Providența poate fi uneori o fată frumoasă sau o mamă bună.

Shmuel a plecat în Israel foarte târziu, prin anii ’80, la chemarea expresă a fiului său.

Era un tip care mă speria nițel, mai ales când apărea din spatele diverselor corpuri unduitoare de la el din casă, de obicei perdelele cam prăfuite, pentru că erau foarte grele și complicate și păreau a avea o viață a lor, o însuflețire a celor ce nu se dădeau uitați de cel care părea a fi locuitorul faldurilor lor, Shmuel, prietenul cam nepotrivit de țicnit al lui tataia Nicu.

Mă gândeam că perdelele lui și mobila din casa aceea cu curte bine desenată de o mână pe care o invidiam nu s-ar prea fi potrivit cu tabla prăpădită de oxizii de fier din jurul nostru, care alcătuia adăpostul celor ce așteptau RATA.

Una dintre găurile din acoperișul stației avea formă de iepure de câmp, sur cu conturul maroniu. Poate era cazul să mă întreb dacă rugina este un artist naiv, prea naiv sau dacă este un artist subliminal. Albinița prinsese un iepure dolofan cu doar vreo săptămână în urmă. Încă mai aveam mâncare din el prin frigider, lucru destul de rar pentru noi. Tataia îl ținuse agățat pe urecheat de cârligul pentru brânză vreo trei zile, să-l bată vântul, abia apoi l-a jupuit. Îi umflase pielea cu o țevușcă de trestie, apoi îl belise dintr-o singură mișcare. Am fost foarte impresionat, mi-am dorit să pot face și eu asta cândva, cuiva. M-a mirat și faptul că tataia știa să facă asta, pentru că încă mai cred că este cea mai blândă ființă trecută vreodată prin lume.

-Ce să îți spun despre ea, o să vină iar să te ia înapoi la Caracal, odată și odată. Vacanța e scurtă.

-Hai, că nu am vrut să te întristez.

-Știu bine că nu, Doamne ferește.

-Mă gândeam că nu prea știu ce făcea ea când era mică.

-Ioana zicea mereu că îi iau prea mult partea, iar eu mă gândeam că Ioana prea îl coconea pe Florică.

-Știi ce vreau să te întreb.

-Întreabă-mă, ai voie orice aici.

-Chiar a vrut să mă avorteze?

-Ești extraordinar. De unde să știu eu ce gândea ea? Eu doar aud ce spun oamenii, nu sunt cititor de gânduri. O s-o întrebi tu când mai crești, cel mai bine.

Ceva mai târziu, peste vreo doi ani, când auzisem că vecina de bloc din Caracal făcuse un avort, mama mi-a povestit că mamaia Ioana avusese la activ cel puțin zece avorturi.

-Întâi de toate, să știi că nu e voie să faci avort, a luat mama fața ei și mai serioasă.

-De ce?

-Pentru că faci pușcărie, de-aia, și ăla care dă copilul afară și doctorul sau mă rog, cine face chiuretajul.

-Deci chiuretajul e tot avort?

Mama părea depășită.

-Uite ce e, e suficient pentru azi, nu crezi?

-Bine, lecția s-a terminat, cum zice tataia.

Respirase ușurată.

Mă gândeam că începe să facă din nou curățenie sau cel puțin să culeagă scamele de pe mocheta roșie. Aspiratorul pornea doar când avea chef, iar sacul lui textil mă înspăimânta. Furtunul de aspirator era lipit cu bandă izolatoare imediat ce era achiziționat, pentru că se rupea, se crăpa sau se tăia în primele câteva zile de utilizare. Peste sacul textil se punea totdeauna un ciorap de damă, un dres, pentru filtrarea eficientă a prafului.

Procedura de curățare era un ritual în sine. Mai întâi se scotea sacul din care se extrăgea fragmentul de dres plin cu șomoioage de praf, apoi se ducea la ghenă, unde era aruncat dresul și era scuturat gospodărește sacul textil. De obicei această operațiune avea un aer semiclandestin, mai totdeauna desfășurându-se noaptea sau oricum pe înserat, să nu vadă vecinii cât praf arunci și să nu zică ceva despre curățenia casei și spiritul de gospodină al nevestei ghinioniste.

Totdeauna era important ce ziceau vecinii, rareori ce gândeau.

Era bine să ai un dres cu firele duse și dacă erai șofer, pentru că oricând se putea rupe cureaua de la alternator și cea mai bună încropeală era tot un crac de dres de damă. Puteai merge cu el până ajungeai la un service sau până acasă la vreun mecanic.

Gura lumii și curiozitatea sunt ceva verișoare.

După ce ne mutasem în București a venit la noi un tapițer pentru reabilitarea unei dormeze. I s-au terminat materialele, socotite bine, ca oricărui meseriaș respectabil, iar eu am făcut pe chestia asta o descindere la magazinul de la Teiuș să cumpăr cuie de dormeză, care aveau o formă specială, erau îndoite ca un U, perfecte să fie trase cu praștia în gugușiuci.

La rând era doar o tanti care avea listuța ei cu pensule, găleată, vopsea, culori, aracet, chestii de zugrăveală. Eu eram următorul, nu mă grăbeam. După mine a venit un tip mai taciturn, îl știam din vedere, copiii din vecini ziceau că făcuse pușcărie pentru că încercase să fugă din țară. Nu era așa, am aflat mult mai târziu, făcuse pentru deținere de valută, dar probabil că era doar un pretext milițienesc.

Tanti cea durdulie a plecat cu troacele ei să le bage într-o Dacie papuc, iar eu l-am lăsat în fața mea pe tipul care mă fascina și îl priveam cum rezema tăcut tejgheaua. Vânzătoarea era genul de fată de la țară care râde prostește din orice și crapă de curiozitate pentru orice comandă mai neașteptată. Rămăsesem doar noi trei în magazinul de feronerie și chimicale.

Omul mi-a făcut semn să cer.

-Un kil de cuie de dormeză, vă rog!

-Da, bine, dar ce faci tu cu ele, mă rog frumos?

Mă întrebam ce o interesa pe ea, tot ce avea de făcut era să le cântărească și să-mi ia banii. Aveam în jur de doisprezece ani.

-Treaba mea.

-Eee, păi poți să fii mai civilizat!

-Da, așa e, am nevoie de cuie pentru praștie, vreau să omor niște ciori și să iau recompensa pe ele de la primărie.

Femeia a cântărit, mi le-a întins și a uitat să ia banii. În mod evident nu știa ce să facă, ce să mai zică, dar o ardea rău.

Și-a îndreptat curiozitatea spre tipul din spatele meu.

-Dumneavoastră?

-Un kil de piroane. Ăăă, nu, mai bine două kile. Sau, mai bine, trei kile, vă rog, dragă doamnă.

-Sunt tovarășă, nu doamnă! Ce faceți cu atâtea piroane, vă rog?

-Ehe, vreau să-mi fac elicopter, să fug din țara asta și să scap de tine, tovarășo!

A făcut stânga-mprejur și dus a fost.

Eu am plecat fără să plătesc, vânzătoarea era zob. Din ziua aia mi-a fost foarte drag tipul ciudat. Cu banii rămași mi-am luat gumă Turbo.

Încă regăsesc destule asemănări între perioadele dinainte și după revoluție. Una ar fi țărănia, mitocănia, dar asta a fost evident exacerbată în evoluție, ridicată pe culmi noi. Aveam un vecin la scara alăturată care făcea câte un chef cu scandal în fiecare lună. Stătea la etajul doi, noi la unu,

iar tata dădea cu cartofi în balconul lui, să se potolească. Aș. Am schimbat ținta spre geam. Am nimerit eu geamul, care s-a făcut țăndări în noaptea care devenise brusc liniștită. Am mers liniștit la culcare și abia a doua zi am văzut că nimerisem geamul tipului de la etajul unu, de sub petrecărețul grobian. Partea mișto e că și vecinul lui era la chef. Vorba băiatului meu, Dumnezeu nu strică niciodată două case deodată.

Alte personaje comune sunt țiganii care cumpără fiare vechi. Îi aud urlând pe stradă:

-Fiareee vechi, cumpăăăr fiaaare!

Versiunea doi:

-Peeeepeni! Hai la peeepeni!

I-am explicat lui Gruia, fiului meu, că șmecheria anunțului lor stă în rotunjirea și prelungirea vocalelor cât mai sonor.

El a înțeles ce i-a trebuit și a început să urle pe bulevardul Banu Manta, din toți rărunchii, cu mine de mână, să prindă curaj:

-Spaaargem geamuri! Baaaatem neveeeste!

*

Povesteam mai devreme de mamaia Ioana, că avea ceva avorturi la bord. Unul dintre ele a fost cumplit. Pentru că sarcina era avansată, avortul s-a stimulat sau s-a indus brutal, medieval, folosind un fus de tors. Aha, ăla de lemn, exact.

Mai era prin vecini soluția și mai proastă, gravida era urcată pe scară și împinsă cu avânt să avorteze, pe principiul pică pară mălăiață din gura lui nătăfleață, gravitațional ca mărul lui Newton. Da, da, fix atât de proști erau ai noștri. Așa ar fi fost toți în condițiile date și cam așa am fi rămas cu toții.

-Mediul dictează, taică, îmi tot repeta tataia Nicu.

Psihiatrul meu mi-a spus odată:

-Avem și noi butoanele noastre, domnule Rojișteanu.

Cred că acum mai avem ceva butoane, are dreptate omul. Atunci butoanele erau îngropate în noroiul uitării sau desenate pe pereții arestului miliției sau securității. Asta e însă altă poveste, mă depășește pe de-a-ntregul.

Mediul dictează. El zicea, eu derulez. Învățam despre tipurile de caractere la orele de PTAP, adică Pregătirea Tineretului pentru Apărarea Patriei. Mai era și un manual mititel și grosuț de PTAP, unde se detaliau uniforma albastră și însemnele corespunzătoare, forma și tipul norilor, poziția de

tragere, poziția pentru luptă culcat și tot soiul de chestii pe care le-am uitat un timp și mi le-am reamintit în armată.

A! Plecasem de la discuția despre caractere, scuze.

Tataia îmi dădea exemplu al colericului pe tata. Cred că ar fi cazul să vorbesc ceva mai mult despre el, despre tata. Nu? Bine, nu acum.

Tataia avea dreptate. Colericul i se potrivea cel mai bine.

-Vezi tu, taică, toate cărțile astea simple și manualele susțin că știința și observația atentă oferă un fel de orificiu, prin care poți intra sau nu. Ei îi zic șablon. E ca la ouă, la achiziția de la Cooperativă. Ouăle mai mari sunt mai bine plătite, pentru că sunt mai rare și satură mai bine. Uite cum putem zice că și oamenii mai mari sunt mai rari. Cu cât mai mari, cu atât mai greu de găsit.

-Cu cât mai mari, cu atât se vor găsi mai mulți să îi mănânce.

-Bravo!

Explicațiile ăstea mă înfiorau și mă făceau să îmi doresc să fie doar o glumă, dar nu era deloc așa. Era o chestiune reală, serioasă și dureros de greu de evitat. Astfel mă frământam gândindu-mă că viața de adult normal este imposibilă și ideal este să fii un pic mai naiv sau doar să faci pe prostul.

-Era, taică, acum ceva vreme, imediat după război, un ministru, Zăroni. Fusese învățător, cel puțin cam asta îmi amintesc că se spunea atunci despre el. Făcea pe prostul perfect, toți jurau că e un dobitoc, dar nu se știe dacă era un prostovan autentic. Se spunea că se semnează 0ni, că nu știe să scrie, dar toți știm că învățătorii aveau cea mai muncită caligrafie, deci se prefăcea.

-Păi și așa scăpa el de rele?

-Nu, așa fugea de ele. Așa cred.

-Și?

-Nimic. Poți fugi de rele, te poți ascunde sau te poți preface că nu există. Nimeni nu știe cum e mai bine. Cred că fiecare are felul lui, suntem diferiți, încă nu suntem mașini.

*

Tataia Nicu era dascăl vechi în comună, probabil că trei sferturi din inșii mai mici ca el din comuna Obârșia de Olt îi fuseseră elevi. Da, a fost un păstrător al esenței numită echilibru. Poate că un hipster în plină căutare a identității din zilele noastre i-ar fi spus karma. Adesea mă gândeam la asta și îmi spuneam că respectul pentru soartă, sub formele ei trecute, prezente sau viitoare are o dimensiune foarte puternic gestionar-contabilă. Activele și pasivele unei zile din viața lui...

totdeauna a cuiva, nu neapărat Ivan Denisovici, ci un tip cu care ținem sau pe care îl putem urî cu pasiune, important este să ne implicăm.

*

Am avut ceva șefi până acum. Pe unii i-am uitat demult și trag nădejde că asta înseamnă că au cam dispărut pentru mine.

-Hai, băieți, să se vadă, mai cu viață, mai cu viață, ne spunea locotenentul major pe care îl aveam comandant de pluton în zilele alea de săpat tranșee și alte improvizații.

-Ei bine, într-o firmă ca a noastră, cu idealuri și inovații, riscuri și continuă conectare cu viitorul, atitudinea este primordială, spunea președintele consiliului de administrație al companiei în care mi s-au deschis ochii despre cum se poate fura doar din facturi sau doar din vârful pixului.

-Am tot căutat un tip ca dumneavoastră, Herr Doktor. Mi-am dorit de la început pentru această țară un tip ca un animal de pradă, gata să muște, dar foarte inteligent. Sunteți singurul care mi-a spus că putem crește doar furând clienți și cotă de piață. Sunt foarte mândru că am întâlnit în sfârșit o persoană ca dumneavoastră aici, cu multă școală și mult aplomb, în egală măsură foarte harnic (a zis de fapt silitor în limba germană, adică *fleissig*). Ăsta fusese președintele Consiliului de Administrație. L-au dat afară delicat, cu o parașută de aur grăsuță, pentru că falsifica rapoartele anuale. O făcea foarte bine, cred că l-au prins pentru că își dorise el să se fie dibuit, dintr-o onorabilitate îndoielnică sau târzie. Acționarul principal al trustului, un tip de vreo șaptezeci și ceva de ani, se sinucisese ca un Ronin când a recunoscut starea financiară precară a firmei. S-a lăsat descăpățânat de un tren. Sunt sigur că trenul nu era condus de o comsomolistă, pentru a plonja în alegoria lui Bulgakov.

Următorul meu angajator m-a citit prin reprezentantul său și m-a ales pentru noroc și dedicație, adică un fel de poftă de muncă dublată de o baftă incredibilă pentru alții. Cred că a fost inspirat.

Eu aș mai adăuga și mobilitate în atitudinea mea față de muncă.

El a adăugat apoi multă dragoste și încredere, fapt pentru care îi mulțumesc. Am dezvoltat o pasiune pseudo-fantastică sau fantasmagorică pentru el, am învățat de la el și de la fiul lui detașarea de frivolitate și atârnare, un fel de libertate de mișcare pe care am folosit-o mai târziu.

*

Am adus vorba despre pasiune, curaj și atitudine, probabil și pentru că mi-au revenit în minte momentele mele favorite legate de tataia Oprea, bunicul dinspre tatăl meu.

Cea mai veche amintire este adesea o fotografie, alt mijloc de prelungire a vieții, un instrument cinematic pe care multă vreme l-am perceput ca pe un dar de la zei, ținând cont de faptul că toți inventatorii devin zei. Creierul nostru categorisește în mod automat. În același timp clasifică și compară. Pe cale de consecință, zeii pot fi mai mici sau mai mari, conform subiectivității fiecăruia. Într-o poză de la nunta părinților mei, tataia Nicu, cu burtă și un șirag de ardei iuți la gât, cu o pălărie de cow-boy de bâlci de Craiova, avea un pistol cu capse îndreptat spre tataia Oprea, care dormea în picioare, un zombie retro, cu buzele lipite de un Carpați total cvasi-senzual, din care ieșea fum ca dintr-un roadster american.

A, să fixăm fondul: tataia Oprea era un golan. Cineva mi-a spus de curând că sigur golănia lui a sărit o generație. Ar fi cazul să consider aserțiunea asta un compliment? Fiind singurul lui nepot, accept probabilitatea asta.

Circumvoluțiunile mele cu valențe de disc de patefon mi-l redau pe tataia Oprea aproape totdeauna foarte bine alcoolizat. El folosea o altă nuanță pentru a descrie mai bine situația.

-M-am împarfumat un pic.

Aceeași replică mi-a băgat-o la înaintare când l-am așteptat vreo două ore pe o bordură în față la Crucea de Piatră din Caracal. Am tot cumpănit dacă m-a uitat acolo sau m-o fi părăsit pur și simplu. M-am îmbărbătat spunându-mi că îi e suficient de frică de tata pentru a nu face o asemenea prostie. Numărasem vreo trei sute doisprezece pietricele pe care le aruncasem în canalizarea din fața mea. Îmi făcusem socoteala că dacă ajung la trei sute treizeci și trei îmi pot pune o dorință mai importantă.

M-am simțit destul de ușurat că nu am ajuns la numărul ăla. Nu eram prea sigur că sunt pregătit pentru o dorință foarte importantă.

-M-am împarfumat un pic.

-Adică ai băut ceva?

-Da, taman bine să mă țină până acasă.

Oltenii, celebri pentru utilizarea corectă a gramaticii, generau amalgame și izvoare de limbaj pe undeva la al treilea pahar. De orice.

Oltenii mai sunt celebri pentru refuzul de a tăgădui fără echivoc. Exemplul e simplu și anume, dacă un oltean este surprins călătorind clandestin pe vreun mijloc de transport, la întrebarea dacă are bilet el va răspunde invariabil că *nu prea* are. Cam așa se traduce *nu prea* în limba lor. E un fel de *nu*.

Pe vremea aia tataia era pădurar la Vlădila sau Studina, undeva între Deveselu și Vișina. Avea în grijă și alte două păduri, nu mai țin bine minte pe unde și mi-e lene să-l întreb pe tata. Cred că una era pe la Fărcașele, pentru că făceam cam o oră până acolo. Ne plimbam dintr-o locație în alta cu vehiculul lui de serviciu, o șaretă a Ocolului Silvic, trasă de iapa Stela, draga de ea.

Când tataia Oprea a ieșit pe cale medicală la pensie, Stela a rămas la Ocolul Silvic, habar n-am de ce nu a luat-o cu el. Biata iapă s-a prăpădit absolut neașteptat într-o săptămână de la relocarea ei, deși avea condiții mai bune ca la tataia. S-o fi simțit abandonată sau s-o fi atașat de fostul ei stăpân, greu de zis. Îmi spun adesea că puterea obișnuinței este cu certitudine surprinzătoare, dar înclin să cred totuși că în cazul acesta a fost o altă linie de cauzalitate.

*

N-ar fi rău să bag prima amintire cu sunet.

-Bip bip biiiip.

Tataia Oprea o înjura pe mama, dincolo de ușa de placaj dublu de la etajul trei. Mama tremura. Nu tremura de frică, departe de ea spaima de socri. Mă întrebam dacă e doar nervoasă sau rușinată. Știam ce importantă este gura lumii pentru ea, prin urmare și pentru mine.

Of.

Mama. Nu știu ce să spun acum. Un subiect complicat, sinuos ca un cordon ombilical exacerbat, XXXL. Apropos de cordon ombilical: mă întreb dacă se poate înlocui cu o soluție wifi. Cred că ar fi eliberator pentru multe rețineri și constrângeri materne. Ce-i drept, este foarte posibil să strice nițel planul de afaceri al multor psihoterapeuți.

Mă mai întreb dacă de la ea am câștigat detașarea și bucuria de a tranșa animale, o priveam adesea fascinat cum bucățea cu aer profesionist și pasional diverse orătănii.

Mama era un fel de contabilă sau achizitoare la cooperativa din Deveselu, pentru care cumpăra sau comanda diverse animale vii, alături de ouă și brânză. Nu viezure, nu barză.

Tata nu prea era pe acasă în perioada aceea și tocmai am explicat ce înseamnă *nu prea*. Mama se descurca cum putea, iar eu mă simțeam întrucâtva obligat să o ajut. Adeseori am înțeles că paranoizii au o inteligență specială, emoțională, manipulatoare, care translatează orice subiect țintă în zona lor preferată de conflict. Un matematician ar spune că se reduce problema la una anterioară. E un fel de banc pe tema asta, vi-l zic eu mai târziu, dacă nu uit.

Tataia Oprea o înjura pe mama, de dincolo de ușa spartă deja de două ori. A treia oară a fost cu noroc. A treia spargere, zic. Prima spargere a fost când ne-am blocat în casă la un cutremur, pentru

că se blocase yala. A doua, când am pierdut cheile. A treia.. Haide, v-ați obișnuit deja să vă amăgesc că o să vă povestesc eu despre asta, ceva mai târziu, dacă nu uit.

Gata. Asta e amintirea. Mai pot alătura betonul sclivisit de pe podeaua palierului. Cu toată bunăvoința, asta e tot o parte din prima amintire.

De podeaua palierului mă mai leagă imaginea unui șobolan mort.

Mama făcuse chiftele. Aha, de-ălea mici, rotunjoare, suculente înăuntru, crocante pe dinafară. Ca de obicei, le-a lăsat să se răcească peste noapte într-un castron, dar, ce să crezi, dimineața nu mai era niciuna. Absolut niciuna!

-A fost un strigoi sau sufletul lui taica, l-am visat acu vreo două nopți, să știi. Să-i fie pe lumea ailaltă!

A făcut alte chiftele, cu mai puțină carne în compoziție și mai multe legume și pâine, că de, se împuținase rezerva de carne tocată.

Dimineața, altă surpriză. Castronul era aproape gol, adică să fi tot rămas vreo cinci chiftele prăpădite.

-Mami, taica ăsta al tău mă cam încurcă, să știi, mie mi-e foame!

Mama a luat-o pe urma uleiului. Chiftelele erau sub chiuvetă, cele mai multe mușcate deja.

-E șo-bo-lan!

-Mă simt mult mai bine. Sigur nu e strigoi?

Un vecin l-a prins, l-a zdrobit de podea și l-a degajat în decor cu un șut magistral.

Am tot avut noroc de șobolani, cu patru picioare, cu două picioare, după facultăți, vorba lui Marin Preda.

*

Hm. Rahova, ziua 22.

Carantina se terminase. Golănia abia se instala și mai liniștită.

Urletele bididiilor violați sau în sevraj erau adesea deranjante, în opinia unora chiar exasperante. După o vreme te obișnuiești cu ele și poți dormi liniștit, dacă neglijezi mirosurile, mucegaiul, frigul, umezeala, sforăiturile colegilor de celulă, fumul de țigară sau zgomotul de zaruri. Sau zgomotul propriilor gânduri.

Perfect. Mutare la Jilava.

-Pregătiți-vă efectele, aveți zece minute, cursă la Jilava pentru: Macarie, Doboș, Constantin, Rojișteanu.

Aha. Ăsta sunt eu.

Mi-am uitat pijamalele și treningul nou în fosta celulă. Asta e. Oricum ăia de la semideschis fură tot, chiar și periuța de dinți și-ți fac zilnic inventarul la geantă, mi-a zis Alberto, el mai fusese acolo.

Mă întreb dacă gândurile mele poartă sau nu cătușe. Citisem odată că niște tipi inventaseră o închisoare unde până și gândurile erau cenzurate, mai mult chiar, visele frumoase erau întrerupte.

-Aiurea, bre, ar fi zis Tilică, tembelul de serviciu, care auzea dar nu putea asculta.

Îl păcălise unul să preia o firmă și furaseră ca niște eroi, doar că Tilică nu mai primise partea lui de bani, doar partea de pușcărie. Colegul lui de șmecherie era coleg cu el de celulă, dar lui Tilică nu-i plăceau băieții, doar el era genul lui propriu.

Eu îl înțelegeam nițel pe Tilică. Întâlnisem înăuntru doi tipi cărora le dădusem șpagă înainte de timpurile rele, unul finanțe, altul poliție și bomboană pe colivă am dat și peste unul cu o depoziție mincinoasă despre mine, pe care spre norocul meu procurorul de caz nici nu o mai luase în seamă, prea era de râs.

-Bre, să nu te duci, bre, la ASV, că te pune să dai la lopată și la târnăcop de-ți cade oole, să-mi moară ce-am mai sfânt, bosule.

La punctul de lucru ASV se avea grijă de curtea închisorii și o brigadă separată făcea curat pe holuri și uneori în birouri. Administrare spații verzi, asta înseamnă.

Iarna era greu, pe zăpadă, gheață, vânt și frig. Toamna era urât, greblă la frunze, ploaie și noroi.

Mimi dădea din cap, în ritmul ideilor lui.

-Bă Tilică, tu n-ai stat la ASV decât trei zile, bă, ai fugit de muncă toată viața.

-Nea Mimi, să știi că am muncit, bre. Era frig de mă durea oasele și eu cu palmele goale pe coada dă fer la târnăcop, minus douășcinci de grade la cinci dimineața, vai mămica mea. Bătea vântul pe mine de mă umpluse de gheață ca pe brăduleții de-i pune boșii la parbriz, știi ce zic. Mi-a ieșit din cap toate combinațiile, am zis că gata, mai bine cerșesc pentru nea Fănică Chioru decât să mai dau la muian la oameni pe stradă. Adevărat zic.

-Du-te bă, de-aci, ești prea urât ca să cerșești, mă, îți trebe un pic de șmecherie, tu ești și prost pe deasupra.

-Da, sunt prost bre, dar eu o să tac și îmi face băieții un panou cu o poveste de corazon ca să-mi dea și mie mărunțiș boierii din mașină.

-Păi la stop te duci tu să cerșești?

-Aha.

-Nu e bine, că te lovește vreun camion, mai bine te pui în față la vreun magazin.

-Da, nea Mimi, o să îi zic lu nea Fane, să mă puie la vreun magazin unde merge granguri mai mari, așa fac. Matale mă înveți mereu de bine. Dai și mie o țiplă de nes?

*

-Copil crescut în pârnăi, amărâtul.

Mimi putea fi empatic uneori.

-Asta e casa lui. Oriunde s-ar duce, tot aici se întoarce, altceva nu știe. Cică a învățat să se spele abia în pușcăria pentru minori de pe la Craiova, unde a stat până a trecut la bididii. Trist.

Bididii sunt deținuții cu vârsta între 18 și 21 de ani.

*

Casele copilăriei mele au fost de fapt două.

Între cele două case era o diferență remarcabilă chiar și de un copil, la vârsta la care proporțiile au valori diferite și foarte dubitabile ceva mai târziu.

Casa bunicii de-a doua, din Obârșia, era cam dărăpănată, avea podeaua de lut, pereții din paiantă, podul foarte șubred și o cameră foarte friguroasă, oricât am fi încercat să o încălzim, iar în pivnița strâmtă se intra pe afară, nu prin casă.

Casa cealaltă avea pentru mine alte povești și era evident mai sănătoasă.

Aveam câteva amintiri de copilărie foarte fragedă legate de prima casă, cea din Câmpu Părului, în afară de cele legate de mamaia Ioana, care erau totuși destul de puține.

Casa magiei copilăriei mele avea două corpuri separate de un șopron pentru unelte și putina cu varză, uneori și cele cu must. Casa mare era mai nouă și mult mai dichisită, din cărămidă, cu spații mari și mereu foarte curate, fără bucătărie, doar cu un hol mare și trei camere, greu de încălzit iarna, când lemnele și cărbunii se primeau pe bază de tabel și erau destul de scumpe. Podelele erau acoperite cu parchet de fag, care mângâia cald tălpile desculțe. Casa mică era zidită tot din cărămidă și acoperită cu țiglă ceramică, dar podeaua din lut bătut avea un miros dumnezeiesc, de casă plină de viață și purta în ea magia poveștilor spuse în liniște de mai multe generații care rezemaseră scăunele liliputane cu trei picioare. Bucătăria casei mici avea vatră și coș, perfect pentru afumat șunca și cârnații, unde se făcea focul pentru gătit și mai ales unde era țestul de pământ, miracolul vieții pâinii și puiului oltenesc.

Casa mică avea pivnița cu intrare din bucătărie, o cămară și o cameră mare, care adăpostea soba largă cu plită. În cămara măricică se odihneau sacul de făină, orezul, ceapa și usturoiul puse la uscat, cartofii și borcanele cu murături, iar până vara târziu se păstrau gălețile cu cârnați și carne îngropate în untură. Până după Crăciun tataia punea și struguri la uscat pe o sfoară, mutați mai apoi pe ziare, niște struguri lunguieți și verzi-gălbui, delicioși, cu foarte puțini sâmburi, cărora li se spunea țâța-vacii, pe care îi lăsa la stafidit pentru cozonac și prăjituri.

Am avut odată un șoarece care își cam făcea iluzii și vise de căpătuială prin cămară. Prezențele nedorite se observau imediat din agitația nelipsitei pisici, care nu avea voie în cămară și din urmele trecerii șoriceilor, pentru că în cămară era totdeauna foarte curat.

Tataia s-a dus curajos să îl caute pe oaspetele clandestin și în două minute, după o trosnitură, a ieșit urlând și ținându-se, spre spaima mea, de prohab. Tataia tocmai se lăiase, adică se spălase pe cap și era în pijamale, cred că știți modelul cu dungi, universal o lungă perioadă. Și-a dat jos pijamalele și s-a apucat să alerge pe afară în fundul gol.

-Au. Na, ia! Of. Ha ha. Haaa!

S-a întors în casă, cu o cârpă soioasă culeasă probabil de prin gard, cu care își acoperea zonele intime. Din nou m-am gândit la Isus.

-Taică, iartă-mă! Pezevenghiul ăla mic a scăpat de izbitură și mi-a intrat pe cracul pijamalei, apoi s-a prins în părul de pe mine și nu mai era de dat jos. Ce eram eu de speriat, da să-l fi văzut pe el! Nu l-am omorât, că mi-era lehamite, l-am aruncat peste gard, în grădină la Finu Sile, să fie sănătos.

Rememorând scena, tataia arăta mai ceva ca Charlie Chaplin alergat de tipul cel gras. Îi mai lipsea bastonul.

Penibilul unei situații domestice mi-a colorat o seară în care am fost înconjurat, din nou, de calmul și dragostea bunicului. Tocmai terminase, dragul de el, de amestecat mâncarea pentru porci, care era mai totdeauna un amestec de cartofi fierți, uruială și un pic de lapte rămas de la capră, toate încălzite bine și puse în găleată. Erau nițel cam prea calde, tataia a găsit de cuviință să le lase să se mai răcească, lângă vatră. Eu taman ce mă spălasem în albie și îmi făceam de lucru cu Albinița. Mi-era cam somn și cam lene, m-am așezat cu fundul pe marginea găleții.

-Ai grijă să nu cazi în lăturile alea, taică, sunt cam fierbinți și te murdărești.

O, ba da, n-a apucat să termine ce avea de spus, că eu m-am și înfipt în conținutul cam fierbinte și mi-a reușit atât de bine încât, mititel fiind, m-am mulat pe interiorul găleții, ba chiar, culmea

fericirii, pentru că mă zbăteam nu a fost chip să mă scoată de acolo decât după ce a ridicat găleata invers și m-a răsturnat pe jos, cu tot cu lături.

Era aproape unșpe seara. Două ore i-a luat să mă curețe pe mine și tot ce era pe jos. A doua zi tataia avea ore dis de dimineață. Nu s-a plâns nici un momențel.

-Cine se amestecă în lături, îl mănâncă porcii, taică. Așa se zice în popor. Ai mare grijă cu înțelepciunea altora, ai șansa ta să scapi de multe suferințe născute din greșeli sau prostie.

Troaca porcilor a rămas totuși goală în noaptea aia, a fost singurul compromis al lui tataia.

*

Era un tip pe secția de drogalăi care semăna izbitor cu tataia Oprea, mare expert în distilatul de pere, îi ieșea cea mai bună țuică curentată din toată pârnaia. Pasiunea lui pentru alcool mi-l evoca și mai abitir pe tataia.

Am citit prea demult, într-o viață parcă anterioară ăsteia, o serie de povestiri de-ale lui Papini, Gog. Era un tip diform Gog ăsta, foarte bogat, o eroare genetică din punct de vedere fizic, dar reprezenta un creier suficient de pervers pentru a crea, gusta și înțelege specialul, ba chiar l-aș putea caracteriza ca un creier imens care voliționa diferit savurând diferențele.

Norocul și curiozitatea îi scosese în cale o mâncătoare de flori de sezon, toporași și brânduțe, mai apoi un sculptor în fum care sublinia efemeritatea artei și a interpretării ei, până și un istoric un pic anapoda, care trata desfășurarea frânghiei timpului în sens anticronologic, pentru că în opinia lui evenimentele recente sunt cele mai clare și fără echivoc, iar pe măsură ce timpul acoperă viața, studiul istoriei are de străbătut praful timpului și cețurile interpretărilor.

Am făcut de curând un experiment. Mă fascinează floarea de frangipani, plumeria Kambodja, floarea cu cinci petale. Rezultatul observațiilor mele repetate a fost că dacă o lași să cadă liber în emisfera sudică, va avea o tentativă de rotire orară, spre dreapta, dar imediat se răzgândește și își execută dansul ritual, rotirea spre stânga, în sens antiorar, cu viteză mare de rotație. Același fenomen se poate observa și la floarea de leandru, care are tot cinci petale, pentru care am repetat același experiment, dar în emisfera nordică. Ambele mă duc oarecum cu gândul la aerodinamica elicei de submarin, prin urmare cred că același fenomen de rotație antiorară se petrece cu cele două tipuri diferite de flori în ambele emisfere, nu ține de efectul giroscopic, după cum am crezut prima dată, după ce m-am lăsat minunat de magia căderii frunzei de frangipani.

Inspirat de tipul care rescria șirul evenimentelor de la coadă la cap, m-am hotărât să fac același lucru cu istoria lui tataia Oprea, adică să încep cu un posibil sfârșit, suficient de abrupt.

*

-Incredibil!

Vocea mamei era puțin tremurată. Tata era descurajat.

Ne pregătisem cu tort diplomat, vodcă și vin de țară. Era ziua lui, opt iunie, ziua lui tata.

-Da, mă, Ileana, s-a dus și tăticu.

Tata nu a avut niciodată stofă de cioclu. Pentru meseria asta s-ar fi calificat mama sau fratele ei. Cred că eu le-am moștenit genetica asta, pentru că fără să am vreun apetit ieșit din comun pentru bibilit morți, tot cred că am destulă răbdare cu ei, deși am mai întâlnit și morți nerăbdători. De pildă, unchiul lui tata, nea Doru, stătea la etajul nouă și deși ciroza îl cocoșase de tot, când a murit s-a întins la loc, cât fusese odată de înalt, de a trebuit să schimbăm coșciugul, care, culmea mizeriei, nu mai intra în lift. Am luat-o pe scări, cu fratele mamei și o altă rudă, tras împins. Pe la etajul unu ne-a scăpat sicriul din mână și a sărit Doru din cutie, ca la jocurile cu surprize. Eh, piaza rea lucrează, așa că tocmai atunci s-a nimerit bătrânica de pe palierul decedatului, o femeie tare blândă, să intre în scară. Când l-a văzut biata de ea pe Doru țop din patul de scânduri, s-a dat doi pași înapoi și a căzut pe scările de la intrare. Pe scurt, preinfarct, bazinul rupt plus un picior fracturat. A murit o lună mai târziu, acasă la ea. Gurile rele din bloc ziceau că o chemase Doru, pentru că în tinerețe se mai vizitau, oarecum clandestin.

Revenim la scena de film italian: mama, palmele pe șolduri, privirea pierdută.

-Cum, Doamne iartă-mă, a murit și el chiar de ziua ta?!

Mama era puțin confuză, poate chiar înfuriată. Poate.

Partea incredibil de frustrantă încă este simplă: mama lui tata murise tot fix de ziua lui, pe opt iunie, dar cu un an în urmă.

Înmormântarea ei a fost, să mă ierte Dumnezeu, o epopee comică. Ce mai rețin destul de bine din ziua în care am aflat că a murit este că beam acasă cu un coleg, cred că eram prin anul trei de academie. Tipul ăsta cu care eram la habar n-am al câtelea pahar de vin a fost cel mai bun programator din facultate. Îl așteptam pe tata, pentru că era tot ziua lui, ha. Știu că a intrat fratele maică-mii în bucătărie, cu o figură destul de tristă și mi-a anunțat pe un ton prea serios pentru mine:

-A murit! Gata, s-a dus...

-Ce-ai, bre? Cine a murit?

Colegul meu era deja unul de-ai casei, își permitea cam orice cu oricine intra în casă. El era șeful interogatoriului.

Pentru mine însă Lumea mea, așa cum o trăiam atunci, s-a dus instantaneu într-un alt colț, foarte întunecat. Eram convins că a murit tataia Nicu, doar așa mi se părea logic să ajungă Florian la noi. Mă simțeam ca atunci când m-au bătut ăia trei țigani pe Mărgeanului. Simțeam vibrațiile loviturilor și usturimea care mă cresta când mi-au rupt și retezat o parte din lobul urechii.

-A murit mamaie-ta, Leana.

-A!

Mi-era rușine de toată reacția mea. M-am tot întrebat mult timp dacă a fost o bucurie de relaxare că nu a murit bunicul meu favorit sau o bucurie că a dispărut paguba atât de acid descrisă de mama. Oricum aș da-o, PH-ul distracției era prea mic, prea multă topitură, prea mult acid.

*

Am plecat la înmormântarea ei a doua zi, tot cu fratele mamei. În familia asta a fost un șir luuung de Elene. Cinci doamne cu numele Elena Rojișteanu înșiruite: maica, adică stră-străbunica, străbunica, bunica, mama mea, mama copiilor mei. Toate cu numele dobândit la căsătorie.

Pentru noi mama era Ileana, iar mamaia era Leana. Diferență simplă.

O rememorez pe mamaia Leana în diverse ipostaze, toate domestice, deși nu se prea pricepea se facă multe, biata de ea. Dulciuri nu făcea niciodată, felurile ei de mâncare erau doar unul, spălatul era un calvar chimic, curățenia era o glumă, dar tocmai pentru că nu făcea mai nimic bine, asta îi ocupa tot timpul, era într-o continuă reparație de greșeli și scărpinături în creștet, boțind broboada care era așezată peste o căciulă.

Scena cu ea, spălându-mi o pereche de pantaloni scurți verzi, din poliester, mă tulbură încă. Cred că eu aveam vreo opt ani și ligheanul în care freca rufele avea de vreo două ori pe atâția ani, matusalemic după mintea mea de atunci.

Mi-era foarte milă de ea, dintotdeauna mi s-a părut fără apărare. Asta nu înseamnă că ar fi fost o femeie fragilă, nu, ci doar că eu mi-o reprezint imaginar ca pe o persoană care cară prea multe greutăți legate de tot corpul: picioare, mâini și mai ales un cap. Dacă pot fi puțin răutăcios, atunci voi spune că greutățile de pe cap erau obligatoriu îndesate sub broboadă.

Mamaia Leana murise, așa știam. Spre mirarea mea, întâmpinarea destul de relaxată a rudelor a fost în măsură să mă surprindă.

-Vino, Leană, vino încoace, că uite, ți-a intrat nepotul în casă!

Vocea mătușii m-a luat în primire de la poartă.

-Păi, nu a murit mamaia, sau ce facem aici?

Cred că eram destul de confuz, iar uneori încâlceala gândurilor este contagioasă și puteam desluși asta din privirea femeii de la poartă.

Fratele mamei mă împingea discret. Mi-am amintit că așa se face. Același spectacol fusese și la străbunica și la stră-străbunica. Oltenii iubeau circul ăsta, spectacolul implica totdeauna și o bocitoare din familie care freca manganul pe la poartă, iar imediat ce apărea un nou vizitator se punea pe tânguiala asta cu *ia uite cine a venit pe la noi, hai repede să ne bucurăm, dar ce păcat că tu nu te mai poți ridica din pat, ce rău îmi pare mie, dar ție o să-ți fie bine, foarte bine, nu te teme, aproape că te invidiez, dar ce se va alege de omenire fără tine?!*

Mătușa din poartă scuipase pe jos prea multe coji de semințe. Mă gândeam să le dau un făraș și o mătură să strângă, dar nu-mi dădeam seama dacă nu cumva este nepoliticos să le cer asta, iar până la urmă m-am gândit că ce mai la deal la vale, mi-am zis că e cazul să le mătur eu, ceva mai târziu.

Vino, dadă, să vezi cine ți-a mai venit în vizitățăăă, că ia uite ce te mai vrea satuuuu. Vino să vezi lumea, toți veniră să te ducă pe tiiineeee. Aulică, scăpași de griji și uitași de gânduri, ai de-acuma pat de scânduri.

Un-te duuuci și cui ne laaaași, dadăăă?

Apelativul *dadă* era folosit de oltence pentru alte muieri sau doar fete, dar obligatoriu mai mari decât ele și de regulă parte din familie sau extrem de apropiate. Eu, cel puțin, am observat că asta se obișnuia prin tot sudul Olteniei, chiar până spre Plenița și Vânju Mare.

Fusesem confuz pentru o vreme, dar mi-a trecut. Mamaia era moartă pe bune. Tata și mama ajunseseră mai devreme la eveniment, iar mamaia, actrița din rolul principal, era deja instalată în poziție de tragere, adică în sicriu.

Se desfășura priveghiul solemn. Cam ăsta era scenariul de zi, frumos, de ochii lumii și gura satului. Priveghiul de noapte era diferit, mai ales la persoanele mai în vârstă. Teatrul se domolea și se cam instala plictiseala. Unii legau mortului câte un braț sau un picior cu sfoară și mișcau încet din el, din camera alăturată, spre groaza celui care era de jurnă în acel moment. Schimbul de noapte a avut totdeauna dezavantajele lui, ca în orice fabrică, întreprindere sau aventură.

Mama lui tata mi s-a părut prea umbrită de cei din jur. Cât timp tataia Oprea a fost pădurar, făceau naveta cu căruța între cantonul sărăcăcios din Studina, din pădure și casa din marginea satului. De la ei începea câmpul, ei demarcau granița vetrei satului.

Mamaia Leana fusese o persoană cam naivă, înduioșătoare în nepriceperea ei, dar cu atât mai bonomă, deși foarte copleșită de influența bărbatului ei.

Făceam suc de roșii, într-o toamnă, la ei în curte, eu dădeam la manivelă, mama pregătea melanjul, tata capsa borcanele.

-De ce faceți pastă de roșii?

Mamaia ne-a lăsat pe gânduri. Mi s-a părut că glumește.

-E suc, nu pastă. Îl folosim la iarnă, are vitamine, îl punem în mâncare.

-Dă și mie să beau, dacă are vitamine.

-Poftim, dar mai bine mănânci roșiile așa cum sunt din grădină, e și mai sănătos.

-Nu, beau și niște suc, dacă zici că are vitamine.

Nu glumea, era foarte serioasă.

În ultimul timp, pentru că susținea că avea de gând să protejeze sănătatea lui tataia Oprea mai abitir, începuse să mai bea și ea, mai ales când erau pe drum, cu scopul declarat de a-i lăsa lui mai puțin. Motivul ăsta amuzant mi s-a părut incredibil multă vreme, însă chiar n-am nici cea mai vagă urmă de îndoială că femeia era doar plină de bune intenții.

Mamaia Benonica, a doua nevastă a lui tataia Nicu, avea o explicație foarte interesantă pentru caracterul cuscrei ei.

-E, săraca mamaie-ta Leana! E greu de ea, dar foarte lesne de priceput, cel puțin pentru mine, că eu mă pricep la oameni bine de tot. Păi, la cantonul ăla silvic, cașcarabeta aia din pădure, ce are ea? Câțiva copaci, niște salcâmi prăpădiți acolo, dar mai ales muuult câmp! Aici, la Câmpu Părului, ce are? Doar câmp, cât vezi cu ochii! Păi bre, e de înțeles că și-a cam luat și ea câmpii!

Ei bine, mamaia Benonica era și mai prăjită decât subiectul observației ei, ca urmare imediată a unei meningite din tinerețe, din care scăpase ca prin minune, dar asta nu o împiedica să fie foarte amuzantă uneori. Uneori.

Mamaia Benonica avea o prietenă genial de tembelă, pe Măria, tot asistentă în sat. În cazul lor chiar tunase și le adunase, singurele asistente medicale din comună. Erau alcoolice și țicnite, fără copii, doar griji mărunte. Măria se fudulea că nu era fată bătrână, pentru că fusese căsătorită mai demult, deci se numește că era o doamnă.

-Mărie, cât te-a ținut ăla de nevastă?

-Păi, Benonico, cred că o fi tot fost aproape vreo săptămână, să zic și eu.

-Hai, las-o! Păi de ce, ia povestește-i și copilului ăsta!

-Eh, m-a luat de nevastă când era beat și a stricat actele când s-a trăzvit.

-Era om mare?

-Da, om important, cu carte multă zic eu, era ceva ofițăr, avea umerii plini de table d-alea sclipicioase d-ale lor.

-Ofițerii nu au table, doar subofițerii, interveneam eu. Te-a înșelat, te-a mințit, Mărie.

Măria ofta.

-Ne-am înșelat amândoi.

Abia la ceva vreme după istoriile astea spuse pe un ton glumeț și terminate cu un oftat am înțeles că nu trebuia să scociorăști prea mult sub râsul lor ca să te izbești de un munte de păreri de rău, frustrări și tristețe.

Într-o seară Măria cea rătăcită la minte a venit la noi, să doarmă.

-Du-te, nebuno, acasă la tine, zicea mamaia. De-aia ai casă, să dormi în ea, năroado!

-Nu pot, Benonico, că iau antibiotic pentru măseaua scoasă!

-Păi și ce treabă are una cu alta?

-E, hai, ce nu te duce și pe tine capul, fa! Dacă iau antibiotic nu pot să glojdesc nimic, ce-i cu tine, e simplu, fată.

-Așa, si?

-Păi mă latră câinele și dă să mă sfâșie, că nu mă recunoaște după miros.

Așa era, avea un câine foarte rău, spaima satului, nu știu de ce îl mai ținea.

-De ce?

-Fa, Benonico, eu sunt mereu abțiguită, câinele săracu s-a obișnuit cu mine să miros a tescovină tot timpul, uite acuma nu miros și mă latră rău și eu îl cunosc, ăsta mă face chisăliță dacă intru în curte!

-Hai, vino încoace!

Mamaia, cam geloasă să lase o muiere peste noapte în casa ei, i-a turnat calmă un pahar generos de țuică pe păr Măriei. Fleașcă a făcut-o.

-Hai, vezi dacă te primește așa!

A primit-o câinele, din moment ce nu s-a mai întors la noi în seara aia, vai de sufletul ei de bețivă legendară.

*

În penitenciarele cu regim mai permisiv telefoanele sunt pe hol. Apelul spre numerele de telefon aprobate se face pe baza unui cod de bare imprimat pe un cartonaș, un card plastifiat. Gluma ar fi că fiecare deținut are codul lui de bare, dar având în vedere situația eu cred că ar fi mai potrivit să i se spună cod de zăbrele.

Spălam pe jos urmele de zoaie de la un frigider cam nărăvaș când am văzut un omuleț cum cade ca un copac la ceva distanță de mine. Murise. Da, oamenii mor și în detenție.

-Ce s-a întâmplat, nea Vică?

-Păi, bos, i s-a terminat adeneu' lu' ăsta bătârnu'.

Țineau la el cu toții, la cel ce plecase. L-au dus la cabinet, dar până nu l-au spălat un pic pe față nu l-au lăsat colegii. L-au bărbierit ei, prăpădiții, cum au putut mai bine și i-au ținut lumină cu bricheta, că n-aveau voie cu lumânări.

-O să-l vadă fii-sa, bre șefule și ce-o să creadă? Ea ne aducea mereu pachet și revista cu programu' la TV...

*

Mama și tata aveau o mică neînțelegere referitor la toaletarea bunicii.

-Te rog, Ileana, pensează-i tu părul de pe față! Arată foarte urât așa.

-Băi, dar până acum nu ai văzut-o? De ce nu i-ai zis să scape de părul ăla când trăia?

-Hai, te rog, asta e, ne facem de râs pe aici.

-De ce n-o pensezi tu?

Mă pufnea râsul. Era un iunie cald, iar mamaia Leana avea vată în nas și în urechi, cică se scurgea ceva din ea, dar mie tot mi se părea că arată ca un Moș Gerilă sau Crăciun care încurcase anotimpurile. Bradul nu lipsea, coșciugul era din lemn de rășinos.

Mi-era jenă de tata, putea să fie foarte ursuz sau țâfnos uneori.

Mama stătea să vomite. Finalul a fost simplu: eu am bărbierit-o pe mamaia. Am făcut spumă din săpun, i-am întins-o pe față cu un șervețel strâns sub formă de buchețel și harști! cu lama pe ogor. Nu avea cum să curgă sânge, doar era moartă, deci nici de iritații de la bărbierit nu s-a plâns nimeni. Zău, fusese păroasă rău. Nu am avut prea multe de spus atunci, nici nu prea aveam loc de gura celorlalți și din jena de tata, așa că i-am șoptit ei la ureche ceva, să o mai amuz, dacă mai auzea ceva de undeva.

-Să vă fie de bine doamnă, dacă v-a plăcut vă mai așteptăm și nu uitați să ne recomandați și altora!

Avea dreptate tata. Maică-sa avea memorie bună și era ascultătoare, exact așa a făcut.

Am observat abia în timpul cosmetizării că mamaia Leana avea părul lung, împletit în două cozi. Nu-l văzusem niciodată până atunci, pentru că purta mereu broboadă sau batic și o căciuliță pe sub harnașamentul ăsta obligatoriu pentru lumea uliței. Mi s-a părut cel puțin aiurea că nu mă gândisem niciodată cum are părul, deși se descifra ceva păr destul de alb acolo unde broboada făcea un unghi obtuz deasupra frunții și se mai ițeau ceva fire pe undeva în dreptul urechilor.

Mamaia Leana era mai mare cu vreo doi sau trei ani decât tataia, dar asta nu înseamnă că participase prea tare la maturizarea lui. Era dificil de strunit un caracter puternic și foarte independent ca al lui, veșnic lovit de pofta căutării unor lumi noi și de dorința de bucurie continuă a descoperirilor și, deși ceva mai puțin, a regăsirilor.

Am observat că adesea persoanele care trăiesc de dragul descoperirilor nu palpează bucuria regăsirii decât destul de târziu, când sângele nu le mai fierbe atât de tare și atunci mai coboară nițel de pe scenă să-și revadă spectacolele sau urmele trecerii.

Da, ăsta a fost scenariul după care s-a dus mamaia Leana.

Vorba unui prieten, i-am scos bateriile și am împământat-o. Asta a fost tot, nimic spectaculos din moment ce nu-mi mai amintesc prea multe. Nu, nu, nu! Nu a fost deloc așa.

Logica providenței bate adesea continuarea așteptată, fapt ce a funcționat impecabil de surprinzător și de data aceea. Tataia Oprea primise mai demult niște bani de la tata pentru a-și amenaja locurile de veci. De la sine înțeles că i-a băut, fapt care n-ar fi trebuit să constituie o surpriză pentru nimeni, dar tata se gândise probabil că locul de veci este o chestiune prea serioasă pentru a fi dat pe gât. După ce a aflat de risipirea investiției, bietul tata s-a întors în sat și i-a dat banii direct groparului. Tataia a aflat și el de noua sumă de bani, prin urmare s-a dus la gropar să îi ceară și i-au băut împreună. Tata era convins că gropile există, după cum fusese asigurat de primitorul banilor, iar a doua zi după moartea bunicii s-a dus la cimitir cu tataia și groparul să facă ultimele retușuri. Cioclul legase o prietenie foarte strânsă cu un neamț, Alzheimer, așa că a indicat două gropi alăturate ca fiind ale bunicilor. Părea logic, însă la sosirea în cimitir și alinierea pentru depunerea coșciugului, preotul a realizat că gropile erau ale altui cuplu, așa că s-a făcut la loc comanda și stânga-mprejur cu mamaia și cortegiul de jale. Până au ajuns acasă, toți participanții la cortegiul funerar erau fie beți, fie râdeau de încurcătură. Tata fierbea.

Uite așa, bunica a fost însoțită la tentativa de înmormântare de indolență, uitare și lehamite, care tot trei babe sunt, după mintea mea. Culmea este că cele trei încă îi supraviețuiesc.

Lotul alocat bunicilor pentru odihna de veci era în zona mai nouă a cimitirului, fix la ieșirea dinspre câmp. Mi-a venit să râd amintindu-mi de poziționarea bunicii față de câmp și explicația Benonicăi, pe care tocmai mi-o imaginasem hăhăind.

Am primit sarcina să stau cu groparul până termină, împreună cu un unchi și cu tataia Nicu. Au fost aleși ei pentru că erau singurii neatinși de aburii alcoolului împărțit de tata, ca la orice înmormântare cinstită, vorba străbunicului. Graba era accelerată și de faptul că oamenii care vin la o înmormântare de țară vin adesea nemâncați, iar ciorba, sarmalele și fasolea miroseau într-un mare fel. Tata a hotărât să se termine atunci doar groapa bunicii, iar a lui tataia Oprea să fie săpată mai târziu.

-Hai că n-au intrat zilele în sac, tăticu mai așteaptă, oricum nu se grăbește!

Groparului cred că îi cam scăzuse glicemia, lesne de priceput că m-am pus eu pe săpat, ca la tranșee. Pe la a zecea cazma mai bine înfiptă am dat de cioburi și bucăți de ceramică. Unchiul meu era viceprimar și mare iubitor de istorie.

-E, uite, am găsit un sit arheologic! Probabil face parte din cultura Vișina, ce noroc pe noi. Opriți totul acum, trebuie să vorbim la județ. Cultura Vișina este prin cele mai vechi din Europa și din lume, probabil că știți asta.

Tataia Nicu a dat din cap cu o figură serioasă, doar fusese și el consilier la sfatul popular.

-Nuuu! Mi se face rău, bre, lasă-mă cu prostiile matale. Îți dai seama că ne nenorocești, termină cu aburelile. Du-te și vorbește cu tata, ia vezi dacă ai curaj!

Îmi venea când să plâng, când să-l pocnesc pe unchiu-meu. Mi-era și mie foame, iar pe deasupra nu sunt mare amator de circ rural, de fapt de niciun fel de încurcături fără sfârșit. Hai, merge o dată, de două ori, dar a treia oară mi s-a părut cam prea mult.

Ne-am oprit. Omul ne-a citat legi, decrete, hotărâri de guvern și Codul Penal. Nu am fost un fan prea mare al părții cu pedepsele niciodată, așa că l-am chemat pe preot, ne-a indicat un alt lot și am continuat opera de refacere a vreunei lupte reale sau imaginare, *reenacment* cum zic americanii, făcând o felie nouă de tranșeu, tot în cimitir, tot la margine, tot fix unde începea câmpul. Ha.

Am promis acum câteva pagini că spun bancul cu inginerul și matematicianul. Cică un inginer și un matematician aveau misiunea de a face cafea. Aparatul de cafea era pe masă. Amândoi au făcut cafea. Obervatorii experimentului au mutat aparatul și masa pe care era așezat acesta la altă priză, în altă cameră. Inginerul a băgat aparatul de cafea în priză și a făcut cafea. Matematicianul s-a

opintit, a mutat masa și aparatul de cafea la vechea priză și a făcut cafea, după care a exclamat fericit:

-Am redus problema la una anterioară.

Uite cum am săpat și eu groapa cea nouă, ultima. Inginerește. Nu aveam cum să reduc problema la una anterioară.

La împământarea finală nu au mai participat decât cel mult zece oameni, ceilalți erau la masă, în curte, la parastasul fără înmormântare. Cei de la masă au picat de acord că le e cam lene să mai bată drumul până la cimitir și, oricum se mai duc ei pe acolo, odată și odată, să stăm noi liniștiți, că uite ce frumos e azi afară, minune și alta nu, mai bine se bucură pentru sufletul moartei, odihnească-se în pace.

-Dumnezeu s-o ierte!

-Dumnezeu s-o ierte.

Au urmat zeci de ecouri, apoi alte zeci, după primele pahare și primele îmbucături. La parastase nu se dă noroc, toată lumea știe prea bine, doar se folosește formula asta magică pentru a întări darul hranei și băuturii cu puterea cuvântului.

Altă datină este că la parastase nu se vine cu bani, aduce fiecare ce îl lasă inima, o sticlă, un pui, o bucată de brânză. La naștere e diferit. Când văd pentru prima oară un bebeluș, oamenii din zonă dau niște bani, în funcție de buzunar și gradul de rudenie, bani despre care se spune că se pun pe fața copilului, dar de fapt i se așează la tălpi. Mai e un alt obicei, la botez invitații nu au voie să pupe bebelușul, lucru care mi se pare binevenit din motive de prevedere și protejare a puiului de om.

Ne-am dus spre cimitir fără meseni, cu efectivul împuținat și cam legănat. Tata băuse un pic și el, după care, în mod nițel surprinzător, a început să îngâne o melodie, care a dat în cântec în toată regula. Tataia Nicu îi fusese tatei și profesor de muzică, e lesne de priceput că s-a gândit să nu-l lase pe ginerele lui să se facă de râs cu vocea lui de măgar cu fustă, prin urmare a ridicat nițeluș tonul, să-l acopere prin corectitudinea muzicală.

La scurtă vreme toată lumea cânta *of, of, of, ooof, dealu-i deal și valea-i vale, măi măi, mândra-i mândră până moare, măi, măăăi. Păi, mândră ai fost de mititică, draga mea, mama mea, oi fi mândră bărbierită, mândra mea, mama meeeea!*

Un copilaș alerga după noi.

-Nnenea, v-a căzut ppunga!

-Stai, zise tataia Nicu, e Mihăiță bâlbâitul, băiatul Marghioalei ciocănitoarea.

-Nnnenea, ete pppunga asta!

-Nu e, bă, punga noastră, a refuzat tata.

Era punga cu săpunul cu care o îmbăiaseră babele pe mamaia și pietricelele de la cap, o recunoșteam ușor, o avusesem în fața ochilor tot timpul cât o bărbierisem pe draga de ea.

-E punga noastră, tată, o luăm.

-Hai, dă-o-ncoa! Bun băiat, bravo, mă!

Popa l-a mângâiat pe creștet. Copilul semăna binișor cu el la față și la conformație, aveau dreptate babele de prin sat. Eh, nici Marghioala nu avea bărbat și nici preoteasa nu mai era ce fusese când venise în sat.

Am continuat deplasarea plutonului decimat.

-Cu cântec înainteeee, marș! Hai, pas vioi!

Ciudat este că niciunuia nu i se părea că tata ar exagera cu comenzile, ci le acceptau ca simple deprinderi cazone. Pe vremea aia toată lumea făcea armata, chiar și femeile participau indirect, prin copii, frați sau apropiați.

Păi nu da mamăăă cu piatra-n mine, că mi-e tare dor de tineeee!

Apoi au schimbat ritmul:

Oi fi mândră și-adormită, mândra mea, maica meaaaaaa!

La coborârea în groapă rămăsese o singură bocitoare profi, celelalte erau prea bete. Victorița lui Mihai căzuse la datorie pe traseu, pentru că la fiecare colț de drum ne opream puțin și aruncam câteva monezi, iar la intersecția de la bufet pierdusem ceva mai mult timp, așteptându-l pe tataia Oprea să radă o bere și să-și mai ia una, de sete, timp în care Victorița adormise cu găina în brațe în șanț, iar unii dintre noi probabil că am uitat de ea, ceilalți n-am mai vrut s-o deranjăm.

Preotul cânta prohodul și nu cred că doar mie mi se părea că păstrase linia melodică a încropelii noastre de pe drum.

Mă așteptam că îngropăciunea asta atât de încurcată să genereze o liotă de interpretări ale sătenilor, știindu-i exagerat de superstițioși. M-am înșelat. Cred că s-au comportat întocmai ca un om care a făcut o boacănă cu efect și desfășurare cunoscută doar de el și o povestește foarte rar sau deloc, dar fără să îi dea curs în deslușirea sau atribuirea vreunui sens aproape niciodată, tot precum și o colectivitate trece peste astfel de evenimente de culpă comună, ori cu amuzament ori băgându-le repede sub preș.

Să vă mai spun un secret, dacă tot suntem între noi: asta-i rețeta după care se fac legendele, pas cu pas, nu contează că pașii sunt legănați.

*

După vreo lună și un pic ne-am dus la parastas. Tataia Oprea era nițeluș speriat în ultima vreme și am înțeles motivul abia în timpul nopții: mamaia Leana se plimba prin casă. Fantomă sau nu, definiți-o cum doriți sau cum vă vine mai lesne, dar ăsta este adevărul. Era imposibil de confundat, pentru că doar ea mergea oarecum târșâit, dar apăsat în același timp. Hârști-hârști-trosc, hârști-hârști-buf, hârști-hârști-poc. O simțeam în creier, iar scândurile podelei amplificau zgomotul, alături de liniștea nopții. Cam astfel de momente sunt cele în care creierul îți lucrează împotriva interesului personal, pentru că în loc să neglijezi zgomotele nu tocmai deranjante și să te culci odată, ei bine, nu, tu stai cu simțurile ciulite dintr-un fel de curiozitate sau spirit de conservare, de alertă ancestrală. Cred cu tărie că mamaia era confuză, nu înțelegea ce i se întâmplă, nu se putea acomoda cu noua libertate, poate că îi lipsea bătaia sau orice altă violență cu însemne de dragoste subită provenite de la tataia Oprea.

Veta, amanta lui tataia, venea pe la el din ce în ce mai rar. Nu știu de ce. Mie îmi părea rău, poate pentru că ea gătea bine, iar mamaia nu avea în meniu decât mâncare de cartofi, de la sine înțeles că existau variațiile de mâncare de cartofi de mic dejun, cină timpurie și cină târzie, în funcție de apetitul soțului ei și tipul de alcool consumat seara, pentru că dacă tataia avea în meniu țuică, nu prea mai era amator de gustări sau mese de noapte, dar dacă era vin, norocul se inversa. Oricum o dădea, tot mâncare de cartofi era. Bleah!

Moartea lui a fost oarecum neașteptată, dar suficient de bine anunțată pentru cititorul avizat, cum se spune. Tata îl dusese pe tataia mai demult la o radiografie, pentru că tușea foarte serios de câțiva ani. Tata a fost un fiu foarte bun, hotărât lucru. Între noi fie vorba, tata ar fi fost un tată grozav, perfect, minunat, cu un fiu pe măsură. N-a avut noroc cu mine și îmi pare foarte rău.

Să continuăm. Întâmplător, deși nu mai cred în coincidențe demult, un doctor ftiziolog a văzut radiografia.

-A cui e, Teo, radiografia?

-A lui tata.

-A! De-asta s-a dus sau era mort în momentul radiografiei?

-Nu, termină, e bine mersi, trăiește.

-Imposibil, tăticule, imposibil, nu glumi. Are doar un sfert de plămân relativ întreg, nu se poate trăi în halul ăsta. Ar fi o minune, iar eu nu cred în minuni.

Adevărul este că după aventura asta tataia Oprea a mai trăit vreo trei ani și nu a murit din cauza plămânilor, ci pentru că a căzut de pe casă. Să vă explic. Pentru că, foarte probabil, se temea să mai dea ochii cu nevastă-sa decedată care patrula prin casă, bietul bețiv profesionist se urca mai întâi pe acoperișul holului, apoi trecea într-un copac de lângă poartă, unde bea și începea să-i scuipe pe puținii trecători de pe uliță. Cu siguranță metabolismul lucrează și când stai mersi bine într-un pom, normal că și necesitățile fiziologice se săvârșeau tot de la înălțime, spre amuzamentul sau scârba publicului, după categorie și dispoziție. Într-o seară se pare că i s-a făcut frig după o ploaie care răcise dudul din laterala casei și a pășit pe acoperiș, spre coșul bucătăriei de vară, care era destul de cald, fiind zidit din cărămidă. A alunecat și cam asta a fost. Era opt iunie, fix la un an după ce murise mamaia Leana.

În ultima parte a activității lui de profesionist ajunsese la peste trei pachete de Mărășești pe zi, cel puțin trei litri de vin și doi de țuică moale, rație zilnică.

Tata avea o istorisire despre taică-său, de pe vremea când îl dusese la o operație de ulcer gastric. Chirurgul ar fi fost extaziat de comoara neașteptată din corpul pacientului.

-Fii atent, i-a spus anestezistului, ăsta a băut cât tot satul la un loc și uite, are ficat de copil, nenorocitul! Incredibil.

Pe vremea aceea ulcerul se trata chirurgical, nu se aflase că era vorba de o banală bacterie, tratabilă cu antibiotice. Partea amuzantă vine abia la sfârșit, ca de obicei.

Cică anestezia generală nu își făcuse efectul, din cauza toleranței foarte crescute la alcool și faptului că abstinența lui tataia dura de mai puțin de o zi, motiv pentru care pacientul auzise și reținuse tot ce se discutase în timpul intervenției.

O bună perioadă după operație tataia nu a mai băut alcool, doar lapte și sirop cu apă. Siropurile din comerțul socialist al vremii aveau un loc aparte în cultura satului, iar pentru mine sunt o ancoră personală relativ neplăcută. Erau niște sticle de un litru de sirop concentrat, cred că vi le mai amintiți. Probabil că erau mai multe arome, eu mi le amintesc oarecum organic pe cele de căpșuni, lămâie, piersici, trandafiri și, câh!, vișine. Cel de vișine îmi displăcea din motive personale, pentru că îl beam de nevoie. Un fost profesor de-al meu spunea că totul are o explicație, mai puțin ce nu are nicio explicație, dar nu e cazul chestiilor mărunte.

Unchiul Fane avea în gestiune bufetul comunal, fostul MAT, unde se găsea bere la halbă, uneori și la sticlă, totdeauna mastic, triplu sec, coniac, țuică, sifon și celebrul sirop, făcut pe undeva pe la Brașov. Frigidere nu existau, totul se păstra la gheață. Eu eram trimis de acasă să îl chem pe tataia Oprea de la sediul lui temporar, de aceea era musai să intru în bufet, prin fumul gros, să identific uniforma lui de pădurar, să zic sărumâna găștii de glojditori și să îl trag repede după mine. Cam asta era teoria procedurii sau cazul ideal, care nu se petrecea în veci. De când mă știam eu tataia avea în față cel puțin o halbă plină și vreo două pahare de ceva mai tare, pentru combinație, tun sau carcalete, după caz sau necaz. Nu se cădea să părăsești bufetul lăsând pahare pline, era mare păcat, prin urmare totdeauna eram invitat cu bucurie să mă așez și să beau un sirop. Mie îmi plăcea cât de cât doar cel de lămâie, dar unchiul Fane îmi turna invariabil de vișine, pentru că era convins că îmi place, concluzie la care ajunsese foarte simplu:

-Ia uitați-vă la nepotul meu din Caracal, băiatul lui Tudorel, bre, totdeauna își bea siropul de vișine aici la noi. Îți place cum îl fac, nu-i așa?

Dădeam din cap cu zâmbetul idiot care mi-a consacrat amabilitatea.

Eu l-am băut totdeauna de rușine...

Da, mare pacoste și rușinea, când am încetat să mai trăiesc dramele gândurilor altora despre mine era cam târziu să schimb multe evenimente pe care le-aș fi dorit altfel, credeți-mă. Se spune că bărbatul modern începe maturizarea după patruzeci de ani. La mine s-a potrivit.

Întorcându-ne la tataia Oprea și perioada lui de abstinență, simt că e cazul să completez tabloul cu faptul că tata adesea vorbea mai mult decât trebuie tocmai în cele mai nepotrivite momente.

La vreo două săptămâni de la intervenția de sub bisturiu, consumul de lapte și sirop părea deja o obișnuință a bunicului.

Tata, în vizită la părinți, s-a trezit vorbind, adică l-a cam luat gura pe dinainte.

-Băi, tăticule, știi ce mi-a zis doctorul?

-Ă, ce?

-A zis că o să-ți faci praf ficatul dacă mai bei, că oricum e afectat rău.

Atât i-a trebuit consumatorului de lapte. Îmi amintesc cu câtă liniște s-a dus la lavoar, a vărsat paharul albicios în țărână, l-a clătit și s-a dus în beci.

S-a întors cu paharul plin cu țuică.

-Bă, eu am auzit tot ce vorbeau doctorii ăia și toți se minunau ce ficat bun am. Hai noroc, m-am chinuit destul!

De atunci nu a mai trecut vreo zi din viața lui fără să fie măcar ciupit.

Scena cu tataia care își curăța arma de vânătoare mi s-a înșurubat în memorie cam ca un film cu indieni, văzut de zece ori la cinema Central sau Flacăra. Când mi-a dat voie să trag cu ea m-a dus în altă pădure, nu în cea cu cantonul în care locuiau ei. Am țintit un copac. Am ratat și reculul sănătos mi-a scuturat falca destul de bine. Ca să prind ideea sau doar să mă impresioneze, el a tras într-un iepure și mai apoi a fost rândul meu să trag într-un fazan. L-am nimerit. De atunci nu am ratat niciodată.

Cred că respectul pentru talentul de vânător este sedimentat în ADN. Am o mică demonstrație de data asta. După ce se bătuse cu niște inși habar n-am pe unde, tataia se alesese cu o mână în ghips, toată mâna, inclusiv brațul. Stăteam câteva zile la ei și în prima zi s-a pus problema să îmi dea să mănânc și fiind o oarecare noutate, s-au hotărât să facă ostropel de pui. De când mă știam eu, mi se părea imposibil să prinzi un pui, pentru că fugea zburătăcit prin toată curtea și eu îl alergam cu un soi de disperare tristă și caraghioasă în același timp.

Aveam de stat la ei, la pădure, trei zile, pentru că tataia Nicu era plecat la un curs de perfecționare în învățământ și cum eram conștient că nu mă prea pot baza pe talentul de bucătăreasă al bunicii, îmi cam făceam gânduri și planuri de subzistență.

Tata îmi povestea de singura tentativă a bunicii, adică a maică-sii, de a face prăjituri. Își dorise să facă și ea cozonac, dar pe parcurs s-a reorientat spre chec, iar rezultatul a fost un proiectil de artilerie, pe care nașul lui tata l-a declarat ca fiind un *mălăieș*. Nici nu vreau să știu despre ce era vorba, zău că îmi lipsește curiozitatea culinară pentru gastronomia ei, săraca.

Ei bine, tataia Oprea a spus că prinde el un pui și să-mi aleg pe care. Eram convins că glumește cu mine, mai ales că avea toată mâna stângă imobilizată. Am ales unul negru, pentru că era mai grăsuț și cu cei colorați mă jucasem toată ziua, mi-era tare jenă să îi mai chinui alergându-i, asta ca să nu mai zic de faptul că nu aș fi putut să-i mănânc dacă prin minune i-aș fi capturat, din același motiv. Oricum eram convins că n-o să prindă nimic, deja mă imaginam mâncând roșii cu brânză, ceea ce mi se părea foarte satisfăcător, mai ales că oile lui tataia Oprea, cam puține, ce-i drept, erau apreciate pentru laptele gras oferit de iarba bogată a lizierei pădurii.

-Ia, fii atent, m-a chemat tataia la apel. Eu nu le-am dat să mănânce de seară. Totdeauna puii se prind bine când le e foame.

Eu știam că puii sunt mai gustoși când sunt sătui, dar asta era povestea despre curcani sau gâște și discuția noastră era despre modul de prindere, nu despre gust.

Tataia a luat niște boabe de porumb în mâna stângă, cea ruptă, ținându-le în palmă. S-a aplecat liniștit spre pământ, de parcă s-ar fi închinat ploii din ziua ce se dezagrega spre apus sau ierbii grase din jur. Puii au venit spre el, cu încredere și foame.

-Pui, pui, pui, a recitat tataia.

Puii răspundeau în felul lor, alergând la mirosul de porumb. Tataia i-a lăsat să se încaiere nițel și apoi îi împingea liniștit și delicat pe ceilalți, zâmbind atent, până puiul cel negru s-a apropiat și a ridicat capul să ciugulească boabele care curgeau, în sfârșit, din mâna lui. Pur și simplu nu am înțeles când l-a înșfăcat, pentru că s-a mișcat fulgerător, ca un animal de pradă, unul mai șmecher pe scara evoluției. Am fost foarte impresionat de tactica lui. Eram convins că nu voi putea mânca din puiul ăla, dar a fost delicios.

-Tataie, Cătălușule, să știi de la mine, că am o etate, cei mai buni pui sau cocoși sunt ăia care tocmai s-au încăierat, că li se înfierbântă sângele în ei și atunci să te ții.

-Ai mare dreptate, tataie, e bun de tot!

Am mai avut revelația asta la ceva vreme de mai multe ori, alături de tot soiul de golănași prin Indonezia, când ne ospătam cu victimele înaripate rezultate de pe la luptele de cocoși.

Tataia m-a învățat răbdarea vânătorii de foame și tare bine mi-a prins, să-i fie țărâna ușoară.

-Uite, tataie, cum mă trezesc eu dimineața, mă linciuresc aici la fântână, dup-aia fac ce vreau și nu mă interesează restul lumii și gura proștilor.

Eu sunt de părere că ceva-ceva îl apăsa pe bietul om, altminteri nu îmi pot explica setea lui cumplită care-l ardea cu chin după alcool și uitare. S-a dus de tânăr totuși și îmi doresc să fi avut norocul ca zbaterea lui să dispară odată cu el, cel puțin asta sper, că a găsit alinarea pe unde o fi ajuns.

Alții mi-ar spune că toată cazna bunilor noștri cade peste noi, cu altă forță și altă culoare, dar cu aceeași durere, poate doar din lipsă de imaginație a judecății sau poate să te tragă de mânecă spre căutări mai adânci și socoteala datoriilor încă neplătite pe deplin.

*

Două alte evenimente din viața lui m-au fascinat suficient cât să le țin minte oarecum în detaliu.

Pentru a stabili o cronologie cinstită cred că ar cam fi cazul să vă destăinuiesc un fapt pe care nu l-am tratat până acum: tataia Oprea era foarte tânăr față de tataia Nicu și alții cu copii mari. A și murit foarte tânăr. Când s-a născut tata, tataia avea șaisprezece ani, prin urmare, după legile momentului, nu putea fi înregistrat tată. Tatăl meu a primit inițial numele de fată al bunicii, iar

când tataia a devenit matur, după optsprezece ani, au rezolvat situația cu pricina în instanță, printr-un fel de acțiune în simulare.

Imaginați-vă o casă oltenească a vremii, de prin anii 1930, hai 1940. Tata a apărut în jocul cel mare în 1950, când casa era deja terminată și locuită de ceva timp. O construcție cu pivniță, parter și un pod deschis, la care se urca pe o scară exterioară de lemn, veșnic rezemată de perete, uneori ușor șubrezită de intemperii, pentru senzații depline.

Mătușa Gica și unchiul Fane au adus-o acasă pe proaspăt devenita mamă și pe fiul lor, aduși, din lipsă de teleportare, cu o căruță plină cu paie, a căror menire era să amortizeze valurile gropilor săpate în noroiul ulițelor, șleauri seculare.

-Hai, Opreo, vino-ncoa, bă, că ți-a venit copilul!

Tăcere.

-Hai, Opreo, vino, că ți-a venit băiatul acasă, hai să-l vezi și să-l ții în brațe, bă, a repetat Gica.

Misterul adâncit fără poezie lăsa greierilor o moștenire cumplită, anume complementaritatea cizelării liniștii.

-Bă, Opreo, hai, mă, ia-ți nevasta și copilul, ce mama...

Unchiul Fane devenise un pic nerăbdător.

Baba, stră-stră-bunica, a venit alene încercându-și norocul:

-Ieși, juratule, nu mă supăra tocmai azi, că uite ce băiat frumos ai.

Din podul casei s-a auzit un glas stins, șoptit:

-Bă, tăceți fir-ați ai moartii, că tocmai mă pitulam și eu.

O, da, tataia Oprea se juca de-a v-ați ascunselea cu copiii de pe uliță, iar el se ascundea atunci. Joc serios, nu glumă. Era un copil. Chiar dacă era un copil, regula jocului rămâne regulă, așa să-i rămână numele. Ha.

Veți spune că toți bărbații rămân copii până se înduplecă o femeie să rezolve situația și să-i treacă dincolo de graniță, să-i facă bărbați. Ei bine, unor femei le plac totuși prea mult oamenii lor în starea și condiția în care i-au descoperit și îi păstrează fix cum i-au primit de la mă-sa, sub beneficiu de inventar. Aha, viitoarea mea fostă soție v-ar spune la fel. Ea nu a încetat să se mire și să se amuze, să-i dea Dumnezeu sănătate și noroc în dragoste.

*

Tataia Oprea era afemeiat. Mi-a zis cineva că afemeiat este acela care iubește nebunește fiecare femeie care se constituie în subiectul pasiunii lui, o transfigurează în noul centru al universului,

iar asta se va întâmpla veșnic, doar că totdeauna apare alta nouă, o muiere nouă, mai devreme sau mai târziu, repoziționându-i centrul sistemului de referință.

Nu am căderea să judec, doar redau amintiri, sentimente, senzații, apoi și mai multe amintiri.

Una dintre amantele lui deja oficiale era nevasta unui vecin din Studina. Ea gătea, spăla deseori haine de-ale lui și uneori le făcea bunicilor mei covoare de lână, țesute la război. Îngemănarea desenelor din velințe și covoare dădeau viață imaginației figurilor mișcătoare la lumina lămpii, deși formau în mintea mea o altă artă, care nu poate umple decât muzeele amintirilor. În cantonul lor nu aveau curent electric, prin urmare nu aveau tv, doar un radio pe baterii, Gloria.

Dincolo de orice lipsă, aveam un mic univers de opțiuni, precum pușca de vânătoare cu două țevi și trăgace separate, un Baikal cu cartușele cu alice care mă fermecau.

Era pe la începutul lui iulie, cred că aveam vreo opt ani, deci treceam într-a treia. Mă dusese tata la pădure, la părinții lui. Nu pot uita prea lesne ziua, pentru că tata mi-a cioplit o sabie din lemn de plop. O adevărată piatră de referință, mai ales că tata m-a învățat în copilărie două chestii esențiale: să citesc ceasul și să îmi fac nodul la cravată. Concluzie: nici acum nu știu să citesc un ceas mecanic, clasic, cu cadran și nici să fac un nod la cravată cumsecade. Am ales să nu port ceas și să prefer tricourile. Tata, dragul de el. Totuși, datorită sabiei de plop, colegii de joacă de la bloc m-au ales șef de echipă vreo două zile la rând, chiar și după ce am vopsit-o în roșu și albastru cu carioca.

În ziua în care mi-a cioplit sabia, tata ori a suferit o mutație temporară a instinctului parental ori a înregistrat o anomalie hormonală gravă, pentru că s-a comportat fix ca un tată de serial american și nu mă refer la psihotici. Pentru impresionarea asistenței, tata a folosit pușca lui tataia și a ochit un cuib de cioară. Pe vremea aia se dădeau niște premii pentru ciori omorâte, pentru că se înmulțeau în exces și stricau culturile agricole. Cartușul lui, bine țintit, a făcut prăpăd. Atâta treabă nu mai văzusem până atunci. Puii de cioară abia ieșiți din ouă, erau chiftele, cu tot cu mama lor. Tata, ofițer de carieră, infanterist, m-a umplut de mândrie. Cam atât.

Vorbeam despre dragostea afemeiatului. O apariție ca o fantasmă umpluse o vreme pieptul fierbinte al lui tataia Oprea. Nenorocitul se îndrăgostise de piranda bulibașei din sudul Romanațiului, care acum era Olt. Țiganii argintari erau încă nomazi, instalau corturi direct din coviltirele căruțelor, iar un timp au tras la liziera pădurii pe care o avea în administrare Oprea. Pe scurt, povestea de dragoste s-a lungit prea mult, bulibașa a plănuit să-și trimită niște mocani

arvuniți să-l frăgezească bine pe tataia, dar amanta lui l-a anunțat la timp. Țiganca trăia vraja vieții ei, o înțelegea chiar și mamaia, care era un spectator favorizat al idilei de amor.

Tataia a ales să atace el. Vorbise cu alți doi țigani care îi erau datori, cu mulți frați.

-Gata de smardoială, mânca-ți-aș, boierule!

-Ne vedem diseară la corturi, bă! Îi rupem.

-Aha.

Inutil să vă spun că țiganii lui nu au mai ajuns, curajul lor este proverbial de absent. Zicala parcă era că sunt curajoși ca cioara-n par, după istoria detașamentelor de luptători de strânsură care au dat bir cu fugiții pe vremea lui Vlad Țepeș, din fața tobelor ienicerilor.

Urmarea a fost previzibilă, tataia s-a dus singur peste un trib întreg. Mamaia Leana îl privea de după un copac de la marginea pădurii, știu povestea chiar de la ea.

Umbra lui se întindea ca un totem peste corturile adormite, de prin care se scurgea lenevind câte un fum călduț ce rodea din lemnele furate din pădurea statului.

Cu siguranță avea sânge omul ăla, tataia Oprea.

-Bă, magraonilor! Cine v-a dat voie să stați aici, mă, pe pământul meu?

Din cortul bulibașei se auzeau pârâieli adormite. Planul lor fusese să-l împacheteze pe tataia abia peste câteva zile. Argintarii nu recunoscuseră vocea bunicului, hotărât lucru, pentru că somnul era greu în timp ce digerau rațele sau gâștele adunate de pe la pârâu și pentru că tataia imita foarte bine vocile diverșilor lui cunoscuți.

Unul dintre acești cunoscuți era Alifoancă, un tuciuriu cât o coșare, mare în spate și scurt la minte și la mânie, avea pușcărie mai multă decât ani de viață, era rău ca un cancer. Tocmai vocea lui o imita Oprea.

-Lasă-i, Alifoancă, garantez eu pentru ei, hai că pleacă și-și văd de viață, a strigat tataia, cu vocea lui, ușor emoționată, cum se cuvenea.

-Nu las pe nimeni, bă, Opreo, se auzi iar vocea lui Alifoancă. Să-mi facă plata, morții mamii lor de ciori. Bă, țiganilor, bă, hai care ieși să te bați cu mine, mă, hai la interval!

Nomazii erau băgați sub coviltirele făcute cort și pun pariu că încercau să-și țină și respirația, darămite să mai sară la bătaie cu Alifoancă. Ultimul bătut de el era la terapie intensivă, iar penultimul rămăsese în scaunul cu rotile pe viață, să-l împingă nevastă-sa ca pe orice nevolnic.

-Lasă-i, frățioare, te rog frumos, ne înțelegem noi, răsuna ca o molitvă vocea lui tataia.

-Opreo, gura, bă, gata mânca-ți-aș, îi mierlesc pe toți, că au vrut să te facă, bă, frățică, pe tine, pe fratele meu! Vocea tartorelui era sugrumată de nervi.

-Ai dreptate, mă, hai, gata, le dăm foc!

Tataia își făcuse bine planul și luase la el o sticlă de țuică tare, distilată de două ori, să arunce peste un cort și să facă nițel scandal și un picuț de spectacol cu flăcări, nu prea mult, cât să nu iasă urât. Planul lui se subțiase odată cu conținutul sticlei, pe care o băuse în toiul reprezentației.

A strigat clar în creierii nopții:

-Alifoancă, gazul, bă!

Neavând alt lichid, a recurs la singura lui rezervă, adică a eliberat un jet organic pe cortul bulibașei și a lăsat o țigară aprinsă. A plecat cum a venit, fără alte urme. Nomazii s-au cărat în mai puțin de jumate de ceas.

A scăpat și tataia de mâna lor. Alifoancă a aflat de distracție, știa că doar tataia îl putea imita, mai ales când prindea ceva curaj de distilat de prune, lesne de priceput că urmarea a fost o discuție aprinsă.

După mai puțin de doi ani, bulibașa gelos a omorât-o pe minunea lui de muiere, supărat că băiețelul lui are ochii albaștri, dar nu s-a gândit că tataia îi avea verzi și că inima zburdalnică este cu atât mai călătoare într-un piept nomad. La scurtă vreme după asta, țiganul s-a dus cu o ceată să-l căsăpească și pe Oprea. L-au așteptat pe drumul spre canton, într-o curbă. Spre norocul lui, tataia era mai beat ca de obicei, iar lovitura de topor care se îndrepta spre țeasta lui a fost deviată către umăr de sperietura iepei Stela, calul care îl aducea totdeauna acasă. Opt lovituri de topor și patru alte fracturi, de la bâte, cam asta a fost recolta unui trup cu aspect destul de firav. Doi litri de sânge i-au băgat la loc și au cusut doctorii la el jumătate de zi. Tata a rezolvat și problema țiganilor, el știe cum. Spun asta pentru tata îmi povestește destul de puține, de când mă știu. Este destul de secretos acasă, dar eu am avut totdeauna destulă răbdare pentru a-l asculta binedispus de comesenelile care se întindeau pe la noi. Tata aducea bidoanele de vin sau damigeana, le punea pe masă și nimeni nu pleca până nu se termina conținutul lor. Sufrageria se transforma atunci într-un sistem solar ce gravita în jurul mesei, iar eu mă adăposteam în fotoliul din colțul de la geam, pentru a auzi mai bine toate poveștile. Am aflat târziu că bulibașa a murit în pușcărie la Gherla.

Probabil că un spirit liber se delimitează clar de aventurier prin abilitatea de solitudine domestică sau prin reflexul de colonizare. Privind în urmă, scociorându-mi amintirile, îmi permit să cred că tataia Oprea nu era tocmai un aventurier, poate doar un visător deprimat și tocmai asta îl împingea

spre dependența de alcool. Este posibil să mă înșel și alcoolul să îi fi fost totuși doar un resort social sau un instrument, care îl păstra pe o anumită scenă sau într-un anume cerc de recunoaștere. Spre finalul vieții lui, copiii de pe lângă bufetul comunal îi puneau piedică și îi băgau tot soiul de parascovenii în pălărie, iar atunci când adormea prin vreun șanț îl pictau pe față și pe palme cu te miri ce, uneori chiar cu excremente de câine.

Mintea lui Oprea era una cu declicuri rapide, iar creierul îmbibat în aburii de alcool nu-și pierduse resorturile vechi. Cei care îl cunoscuseră îi respectau spiritul comercial și de evaluare rapidă a oportunităților. Tataia făcea dintotdeauna bani cu o ușurință prea mare, de aceea nu îi prețuia.

Am priceput că el avea un calendar propriu, în care se regăseau scheme de bâlciuri, târguri și zone de cerere și ofertă, partiționate pe sezoane. De regulă, aventura începea cu o damigeană de țuică. Urmau schimburi succesive de mere, cartofi, grâu, uruială, șaretă, un cal sau doi, eventual vreo viță sau niște oi, nu prea multe. Pe scurt, în cel mult două sau trei săptămâni de schimburi și sulte, tataia Oprea reușea să-și transforme damigeana de țuică în doi cai sau un cal cu căruță, uneori și vreun plug, pe care bineînțeles că nu le folosea, eventual le închiria sau le vindea. Banii îi ajungeau pentru vreo lună de chefuială, după care o lua de la început. Circuitul naturii în natură.

Avea oroare de cerșetori și de indivizii care încercau să-l înșele.

Într-o seară ne întorceam de la o rudă care repara televizoare, un tip cu un ochi de sticlă, băiat foarte de treabă. Tataia băuse destul de puțin. Pe drum, la vreo cincizeci de metri, a distins o siluetă. S-a oprit și m-a făcut atent.

-Ia aminte cum se scapă de proști. Ăsta vrea să-mi ceară țigări.

Omul s-a apropiat de noi, iar tataia l-a acostat cu o voce împleticită.

-Hai noroc, bă, Picane, n-ai și tu o țigară? Că tu mereu ai fost un om deosebit...

-Bre, nea Opreo, pentru matale, oricând, ia două!

Tataia a luat trei și a plecat mulțumind.

Țigările erau cu filtru, nu-l interesau, i le-a dat mai târziu unui vecin.

Eu știam că avea totdeauna țigări la el, dar probabil că așa se cădea, să tragi tu primul, ca într-un western cu chiștoace. Uite cum am înțeles atunci că mai bine plătește altul decât să-ți facă ție pagubă. Era o lecție nouă, pe care am apreciat-o la timpul ei, într-o altă instituție bazată pe răbdare, control și șmecherie, numită Lumea Cealaltă, De Dincolo de Gard sau, ceva mai prozaic, pârnaie.

*

-Încurcate sunt căile Domnului, șoptea tataia Nicu. Dintotdeauna am crezut că Oprea o să ne îngroape pe toți din sat. Tataia Nicu îl știa pe tataia Oprea de prea mult timp, în primul rând pentru că erau vecini, între curțile lor nu stătea decât un petec de grădină al lui Finu Sile. De aici înțelegeți că mama și tata se cunoscuseră de timpuriu, dar nu tocmai bine sau prea apropiat, pentru că tata a plecat din sat direct la școală la Caracal prin clasa a șaptea, la un unchi de-al lui, frate cu mamaia Leana, apoi la liceul militar din Breaza.

Simțea tataia Nicu ceva. Focul din neamul lui Oprea transmitea nu numai o genetică foarte bună, ci mai ales o pasiune vitală ca o epopee, dar cu certitudine același foc te poate prăji destul de rău dacă îl lași să își facă de cap în capul tău propriu. Se bat cap în cap și ghici cine câștigă. Eu cred că nu câștigă niciun cap sau rămâi fără cap. Cap sau pajură. Cap de pajură. Nu e nevoie să punem pariuri, așa e, aveți dreptate. Focul nedomolit mistuiește repede. Pare foarte amuzant că tocmai pofta de viață i-a scurtat viața lui Oprea.

Foc. Am dat comanda asta de suficient de multe ori, uneori doar pentru mine.

Viața, focul și magia te pot mistui precum apa îți poate prăpădi ultima bulă de avânt.

*

M-am dus pentru a doua oară în republica Mali mânat de nevoie. Datoriile firmei erau gigantice, administratorul nostru fugise cu cașcavalul, ca un șoarece nenorocit.

Am reușit să mă întorc de acolo și mai gol. Mai puține sentimente, mult mai puțini bani, prea puține certitudini. Era, totuși, destul de greu de previzionat un eșec de dimensiuni atât de catastrofale. Probabil că aproape imposibil.

Am trecut ilegal, prin Sudan, venind dinspre Egipt. Acolo mi s-a pierdut urma, ca unui fugar care trece două ape să mintă câinii de urmărire, mai ales că am traversat și alte două țări, mai mult de jumătate de continent, de la est la vest, să ajung în Timbuctu, unde plănuisem să-mi întâlnesc omul de legătură.

Era a doua mea ședere în Mali, prima fusese prea simplă, prea săracă în evenimente, cam ăsta era argumentul meu să mă întorc. Nimeni nu știe exact cât aur și cupru ar fi în Mali, dar tentează ca o fată morgana cu rochie mulată. Clientul meu își dorea o mină, cumpărase autorizațiile și permisele de exploatare, se făcuse iubit de guvern, dar zona lui era aglomerată cu prea multe interese cu rezonanțe prea vechi. Triburile din Mali au jocuri diferite, jocurile vieții văzute prin alte prisme sau fațete, oglindite aievea sau visate prin cristale nemaiîntâlnite. Norocul putea fi aur, iridium, diamant sau pietre de alte culori și cântărite cu multe zerouri în dolari.

Am închis trei cercuri de apărare noului punct de lucru și am început marea așteptare.
Când asiguri securitatea unei fabrici de mezeluri cântărești angajații la intrare și la ieșire, când ai o fabrică de bomboane sau ciocolată la miroși degetele sau îi cauți în sacoșă, când conduci o afacere de colectare valori îi pui pe manipulanți să stea aproape goi, să limitezi sustragerea, cu camere peste tot. Când ai heroină, ca în Afganistan sau Pakistan sau cocaină, ca în America de Sud, le iei și chiloții și pui supraveghetori în fiecare colț, pe care îi schimbi la fiecare câteva zile, să nu facă bara-bara cu porționatorii sau ambalatorii.
În Mali nu aveam treabă cu ce se întâmpla înăuntru, doar cu ce putea cădea peste noi din afară.
Investitorul meu avea o mină stearpă ca străbunica în anii morții, dar a vândut totul unui fond de investiții falsificând rapoarte de explorare, el știe cum, și-a pus instant coada pe spinare și dus a fost cu cașul, iar noi, divizia de securitate, am rămas în fundul gol, fără resurse, în fața angajaților lui neplătiți, triburilor înfometate care dădeau târcoale la mierea inexistentă și frustrărilor propriilor mei oameni, care erau profesioniști, nu spălători de parbrize.
Cercul nostru de protecție devenise o rață bună de împușcat, prinsă într-un clește, din interior și din exterior, ca în forcepsul primordial.
Decizia noastră de retragere a intervenit cam târziu, distracția s-a terminat cu o spargere a barajului unor dogoni, o fugă la baionetă, ca în filmele cu proști, dar am scăpat toți cu viață. Mi-a luat trei săptămâni să ajung în Tunisia și de acolo să mă scoată un prieten. Cei care m-au urmat au supraviețuit atunci, cu toții.
Mă simțeam responsabil față de ei, un sentiment al datoriei pe care nu l-am regretat niciodată, deși recunosc din toată inima că e cam păgubos.
*
Nici nu mă mai întreb de ce ajung în vreo parte a lumii și reușesc să mă afund pe acolo ca un erou de anime. Dumnezeu știe ce magnet mă atrage în tot soiul de sărăcii. Mă tot gândeam că asta mi se trage de la imposibilitatea de a refuza. Mi-am zis că nu prea merge, pentru că sunt departe de a fi acel yesman autentic, ba chiar cei care mă cunosc ar jura că trag mai degrabă spre Cănuță om Sucit, contraeroul perfect.
Mi-a reușit asta mai totdeauna.
Tataia Nicu mă mai ducea cu bicicleta când aveam mai mult de mers. Dacă aveam de parcurs un drum mai scurt, prin sat, mă ducea pe umeri. Ne împiedicam totdeauna de țața Veta, mai ales că ea rezema mai mereu poarta, la adunat de bârfe și mirări.

-Ia te uită, bre, ditai băiatul stă în spate la tac-su mare!

Mă cam rușinam. Tataia simțea asta prea bine.

-Lasă, Veto, că are timp să mă ducă și el pe mine. Acum doar învață cum se face. Auzi, știi ce? Abia cum îmi dau seama, dacă tot ai zis asta, că mie chiar îmi place să-l țin pe umeri, bine că dădurăm peste tine să ne luminezi! Hai, ura, țață, sănătate și liniște să dea Domnul, dragul de El!

Țața își punea mâna la gură și se holba ca tuta, înghițindu-și bruma de cuvinte.

Mamă, ce mândru sunt de răbdarea lui tataia și spiritul lui!

Mi-o fi zis țața ceva mărunt din buze, dracul s-o pieptene, că m-a urcat tataia pe bicicleta lui, pe portbagajul de deasupra roții din spate, chitiți să mergem la Galbina, în comuna de lângă noi.

-Taică, ai grijă cu piciorușele, să nu le bagi la spițe, că e bai mare, se pot rupe. E clar? Le ții mereu așa, așa, bravo, nițeluș crăcănate, așa taică.

Dintotdeauna am avut o mică problemă cu restricțiile. Tataia știa prea bine. De pildă, dacă se făcea focul prea mare la țest, se putea crăpa de la flacăra exagerată și nu mai făceam nimic cu el, prin urmare tataia îmi spunea cu fața lui plină de candoare:

-Taică, vezi și tu să nu se stingă focul ăla, ai grijă de el!

Totdeauna îmi spuneam imediat că e sub demnitatea mea să bag surcele acolo și plecam imediat. În felul ăsta bietul om avea liniștea că putem facem pâine la țest fără să prăpădim toată vatra.

Când tataia m-a rugat să nu bag piciorul la spițe în timp ce el pedalează am avut nevoie de mai puțin de un minut să îmi prind acolo trei degete de la picior, iar talpa mi se făcuse imediat mai mare ca o cizmă.

Am ajuns la țața Prița să mă tragă, singura cu meșteșugul ăsta în sat. Cel care știa să tragă era un soi de chiropractor, mai ales că așeza și oasele rupte și le imobiliza în atele, dar obligatoriu trebuia să știe și descântece, pentru că necazul putea trece de moment, dar se știa prea bine că răul nu se duce decât prin cuvintele potrivite, fie el rău de deochi, de aplecat sau de călcat în farmece. Nu știu dacă se mai menține șamanismul ăsta, tot ce pot spune e că țața m-a ținut minte mult timp. Eram mare la înmormântarea lui tataia Oprea și mi-a mărturisit biata femeie, deja foarte bătrână, că așa copil zgubilitic n-a văzut în toată viața ei și parcă am simțit un soi de tușă de respect în afirmația ei.

Da, am drăcuit-o și am boit-o pe biata femeie cât mi-a tras piciorul la loc, încât până și câinele i-a fugit de acasă pentru două zile, rupând lanțul de groaza beștelelilor mele.

Am mai avut porniri de-ăstea și la o injecție cu moldamin, când am îndoit acul asistentei și i l-am înfipt în braț. Aha, nu m-a uitat nici ea.

*

Nu mi-amintesc să mă fi învățat cineva să-mi apăr drepturile prea activ. Cred că e o deprindere ceva mai profundă, scrijelită prin spirala ADN-ului sau am moștenit-o prin copiere inconștientă, de pe la mamaia Ioana, ea era mai înfiptă.

Hm.

E posibil să fie doar un alt vis de-al meu, dar nu cred, pentru că este prea clar pentru ceilalți.

Fusesem livrat la tataia pe la vârsta de trei luni, pe când mamaia Ioana, Ursoaica, era la fel de frumoasă ca intensitatea invidiilor celorlalte muieri din sat. Și la fel de vie, o prezență unică, o apariție. Îi spuneau Ursoaica pentru că se trăgea din comuna Ursa, în realitate era o femeie subțirică, dar foarte bine proporționată, așa o văd cu ochii minții altora și prin pozele alb-negru de care mă împiedic prin albume și cutii. Jur că le împlinise pe toate bârfitoarele din sat, le dăduse subiectul vieții lor:

-O văzuși cum bate coca?

-O văzui.

-Păi, așa se face?!

-Și velințele, le scutură prea mult. Le strică, se deșiră, ale moartii.

-Vai de capul ei, nu știe nimic.

-Ce băiat bun, ce bărbat era Nicu al nostru!

-Păcat de el, s-a nenorocit cu asta, gata, până aici i-a fost.

-Păcat de el, îți zic eu, l-a terminat. L-a vrăjit ea cu vreo chestie grea, i-a făcut ceva moșmoande de-alea de legat.

Aveau dreptate. Se numește dragoste.

Ehei, mai avea un minus mare mamaia Ioana în ochii sătenilor: se născuse cu căița pe ea, semn diferit interpretat. Ai ei spuneau că e de bine, ceilalți erau de părere că nu tocmai.

Alții ziceau că se transformă în strigoi după moarte și că înainte de a o duce la groapă era bine să îi bage în inimă un fus de lemn. În alte zone se folosea o andrea sau o igliță de croșetat. Câte bordeie, atâtea obiceie, vorba mamei lui tataia Nicu, mama mare Tudora.

*

Să lăsăm totuși picăturile de timp să își facă treaba.

Pentru atmosferă, cred că este cazul să băgăm la difuzorul din spatele butaforiei o jelanie tradițională. Mirosul: tămâie și metabolism. Culoarea: destul de schimbătoare.

Viața este o povestire cu final mult prea așteptat, oricum ai da-o. Glorios, apocaliptic, trist, mai mult sau mai puțin anticipat cronologic, viața se termină cu moartea. Ei bine, dacă apar cazuri în care moartea nu este pe măsura vieții, eh, asta nu poate fi vina mea sau a oricărui observator și nici nu pot fi considerate surse mai mult sau mai puțin nuanțate de angoasă. În povestea asta nici nu contează.

În difuzorul inexistent din spate zumzăie în continuare jelania de babe de țară. Să nu uităm.

Mamaia se bucura de o moarte anunțată. În 1978 cancerul de ficat era moarte sigură și se încheia în general cu expulzarea pseudo-naturală a ficatului. Probabil că durerile ei erau cosmice. Totuși, mai avea parte și de morfină, conform versiunii bunicii.

Ca să îl citez pe un prieten de-al lui tata, aș spune că bunica avea data de expirare deja imprimată.

Mi se povestește în cască, pe două voci, că eu, pentru că eram încă mic, trei ani și jumătate și un pic, ha, cântam o melodie de-a lui Sergiu Zagardan pe care doar părinții mei o mai fredonează uneori, amintindu-și zilele duse. Îi cântam bunicii singura melodie pe care o știam pe atunci, în mod impecabil de ironic, „Așa e viața". (*Dacă-n dragoste vreodat', ai pierdut sau câștigat, să-ți repeți neîncetat: așa e viața. Așa e viața, așa e viața, mare și ușor și greu, așa e viața*).

În difuzorul din spatele povestirii vocile se estompau în șoapte.

În coregrafia acestei morți anunțate, oameni ai satului veneau să îi ceară oarecșce servicii pe care ei din varii motive întârziau să le îndeplinească personal, mai precis o rugau pe mamaia Ioana să le transmită liste cu mesaje morților lor. Presupunerea omniscienței morților se termina odată cu neașteptata cunoștință cu un mort încă viu, iar sătenii profitau de prilej. De regulă rugămințile de a transmite ceva morților lor apăreau după moartea mesagerului, înainte de înmormântare, iată de ce putem spune că aveau de-a face cu o ocazie specială. Ritualuri păgâne, credințe ancestrale, habar n-am și nici omul peșterii nu își mai măsoară bine ritmul circadian.

Probabil că mama i-a cerut bunicii numerele la loto.

Din varii motive probabil că a considerat că le-a primit, dar le-a interpretat ea greșit.

*

Eu, cu pantalonii mei în carouri, pătați de ceară, mă învârteam în casa mare pe lângă patul în care mai apoi, adult fiind, nu aveam să mai cutez să dorm vreodată. Niciodată. De fapt, nici măcar să mă așez. O spaimă inexplicabilă atunci și total de neînțeles acum îmi înghețа liniștea și mi-o

dezarticula în picioruşe de omizi păroase sau de libărci speriate, târând-o afară din camera tăcerii alteia.

Patul în care bunica trăgea să moară era când prea mare, când prea mic, dar marcat pe mijloc de ridicătura fragila care era corpul ei şi cu colţurile acoperite de hârtie unicoloră de împachetat, pentru a limita petele de ceară scursă de la lumânări.

Bunica îşi iubea teribil bărbatul şi îşi venera fiul, pe unchiul meu. Mamaia Ioana o chemase cu o zi în urmă pe mama şi îi spusese să aibă grijă de fiul ei.

-Să ai grijă de el, Ileană, mă auzi, să ai grijă de frati-tu' ca de copilul tău!

Ehei, a venit rândul meu. Ieri a fost ieri, astăzi este altă zi. Mamaia mă ţinea delicat de mânuţă, pierdută, încă o dată, dincolo de mine. Am simţit-o adunându-se.

-Ce vrei tu, Cătălin?

Cred că în primul rând mi-aş fi dorit să nu mă cheme Cătălin, nu m-am omorât niciodată după prenumele ăsta şi nici după celălalt, pe care prea rar l-am amintit. Simţeam adesea că ai mei ar fi fost în stare de ceva mai drăguţ. Era prea târziu pentru dorinţa asta.

Privind în urmă, sunt de părere că am raţionat mai rapid şi mai profund decât era de aşteptat de la un copil de trei ani şi jumătate. Un resort mai necunoscut decât simplul instinct de adaptare mi-a şoptit că am timp de o singură dorinţă.

O singură dorinţă, cât pentru o viaţă întreagă, sau cât mai mult.

-Să fiu iubit, mamaie! Să fiu foarte-foarte iubit.

-Să fii mereu iubit, dragul meu, ai grijă.

Inutil să vă spun că mamaia Ioana a devenit imediat inconştientă şi în mai puţin de o oră s-a prăpădit.

Amintirea ei încă mă înconjoară foarte aievea, graţie şi imaginaţiei bogate a mamei şi memoriei ei afective sau afectate.

Finalitatea damnării voodoo asupra mea este însă unul dintre efectele unui melanj mult mai elaborat, dar cert este că eu am fost până de curând cel mai iubit om pe care îl cunosc.

Apoi a venit şi nota de plată.

*

Când a venit vremea să încep şcoala, mama şi tata au venit să mă ia acolo unde considerau ei că este acasă pentru mine, adică la oraş. Bunicul arăta de parcă îl lovise trenul şi se uita la părinţii mei ca la o casă arsă. Am înţeles mai târziu de ce. Cu oarecare certitudine tind să cred că el abia

atunci realizase că nu sunt copilul lui, doar nepot. Deși rostea mereu asta, nu cred că înțelesese adevărul decât în acel moment, iar momentul se tot prelungea.

M-a urmat mai apoi într-o vizită prea scurtă, două sau trei zile mai târziu, când a venit să-mi ia costum de școală și bicicletă.

*

Mai târziu, după treizeci de ani și mai bine de-ai mei, tataia se dădea în leagăn cu băieții, tot ai mei, ținându-se de sforile împletite de o mașină sau de vreun chinez, ale șezutului de plastic roșu. Papucii de plastic luați direct peste șosete flencăneau la fiecare avânt. Cred că aveam o figură destul de atentă pentru a-l proteja, să nu cadă. Tataia plutea și ofta după prima lui nevastă:

-Of. Mi-amintesc bine cum te așeza cu grijă Ioana mea, să nu scapi pe jos.

-Te referi la leagăn?

-Da, mă refer la leagăn și la cum știa ea să iubească. Cu grijă.

-Ha! Și poartă mama de grijă tuturor.

-Nu, taică, Ioana mea avea altfel grijă de tot. Te dădeai în leagăn și nici nu știai cine îl prinsese atât de bine de creangă, nici cine îl căutase de rupturi, noduri sau păianjeni în trecere, de mai multe ori. Maică-ta e și ea grijulie, dar altfel.

„Ioana mea”. Of, cât de lin îi rostea numele și în anii ăștia de mai acum, la fel de drăgăstos și grijuliu. Tandrețea lui mă topea. Cu mintea de acum îi înțeleg tare bine căldura și dorul când spunea simplu „Ioana mea”.

Mamaia Ioana a avut până la urmă o moarte anunțată din timp, conform felului grijuliu de a fi al bunicii, fără să îi chinuie prea mult pe cei din jur, dar hotărâtă să lase lucrurile oarecum în ordine. M-am tot întrebat de ce car după mine corul babelor satului, la pachet cu tânguială și bocet.

Următoarea întrebare ar fi de unde atâta jale la moartea celor dragi. Cred că se trage de la nenorocirea că subconștientul nostru știe mai bine decât reușim noi să rostim că de fapt deplângem îngroparea unei părți din noi, cu tot cu amintiri, adică viața scursă, dusă iremediabil, o plată a trecerii.

*

S-a prăpădit cu durere mare mamaia Ioana și după ea a rămas o amintire redusă în vremea de acum la coliva de sfântul Ion și lacrimile care oricum fundamentează un soi definiție de-a mamei mele, veșnica mea temere. Mama nu se simte bine decât în preajma nenorocirilor, dar nu mici, ci din alea sănătoase, catastrofe, tragedii. Și-a ratat poziția, mama asta a mea, era programată să fie vreun

erou, dar cred că a fost raportată rebut la eroism în tehnologia de fabricație, greșită fiind încă de la prototip.

Rebutul de erou are o șmecherie greu de copiat sau de replicat, nu salvează pe nimeni, dar plânge bine și oftează cu pasiune, iar lumea respiră în continuare, doar că el nu crede asta, știe bine că omenirea suferă chiar și când râde și că mult nu mai e până la vreo nefăcută, carevasăzică nici loc de mai bine fără el.

*

Cei care mă cunosc spun că sunt lipicios din fire, adică îmi place să-i strâng în brațe pe cei dragi. Ehei, atingerea asta îmi lipsea îngrozitor de tare în închisoare.

Cred că mă țăcănisem nițel din motivul ăsta, pentru că m-am surprins, la descărcarea unor alimente dintr-un tir de aprovizionare a penitenciarului, cum strângeam în brațe un sac de cartofi. Da, știu, mare e grădina Domnului.

Era în implementare un program de îngrijire a unui animal pe anumite secții, câine sau pisică. Mai mângâiam câte un cățeluș, pentru bucuria indusă de oxitocină. Pisicile erau foarte temătoare pe la curțile de aer, cu excepția celebrei Coca de la centrul social, care era veșnic borțoasă.

-Iar te-ai pus la copt, Coca? Câți pui ai băgat la dospit, vai sufletelul tău?

Când îmi veneau copiii în vizită mă lipeam de ei și de iubita mea, iar mai apoi reușeam, grație mirosului meu mai delicat, să le păstrez atingerile, chiar dacă doar olfactiv, măcar pentru alte câteva ore. Vizita durează o oră.

*

O lungă perioadă m-a însoțit o amintire sau o moștenire ceva mai fizică a mamaiei Ioana, cățeaua numită Albinița, cățeaua prea albă pentru locul în care se afla. Se atașase mai tare de mamaia Ioana, pentru că așa era bunica, mai grijulie și mai jucăușă.

Cred că prinsese de la mamaia obiceiul de a-i purta de grijă lui tataia Nicu, îl însoțea pe tot drumul de acasă la serviciul lui, școala din comună, ridicată în satul vecin, care să fi tot fost la vreo șapte kilometri de casa noastră. Albinița îl însoțea pe tataia, aștepta să-l vadă că intră în curtea școlii, apoi că pășește în școală, mai privea un pic pierdută vreo câteva minute lungi și făcea stânga împrejur spre casă. Seara simțea când se apropie tataia și îl aștepta la colț, pe lângă gardul bisericii sau sub banca de la poarta preotesei. Uneori tataia venea mai devreme, mai ales când aveau activități agricole cu elevii și se încheiau orele mai repede. Albinița îl aștepta totdeauna, iar noi,

adică eu și mamaia, iar mai târziu un pic străbunica, știam foarte simplu și cu exactitate când ajunge tataia acasă, urmând traseul cățelei.

Tot după semnul ăsta, când am plecat la școală și veneam doar în vacanță, tataia știa când ajungem, eu și părinții, fiind semnalizat de dispariția subită a Albiniței către colțul ei de așteptare, banca de la poarta preotesei. Rămâne un mister pentru mine modul în care afla că urmează să vin, atâta timp cât nici chiar tataia nu știa ziua în care apăream. După ce am crescut, am încercat să mă documentez pe tema asta, ba prin studii psihotronice, ba prin discuții cu veterinari sau psihiatri, dar enigma doar s-a adâncit prin cercetarea ei, după cum se tot întâmplă cu subiectele care nu-ți dau pace și par inexplicabile. În toate cazurile din categoria asta cei din jur mi-au răspuns ridicând din umeri sau ridicând ochii la cer. Cu siguranță nu ploaia sau mersul avioanelor era aluzia lor.

Noi, copiii din sat, ne plimbam într-o perioadă cu câinii noștri legați cu o sfoară pe post de lesă, cum văzusem pe la doamnele din oraș. Ne plimbam prin praful uliței cu figuri serioase și pe post de țigări țineam în colțul gurii niște surcele, că așa se făcea. Moda a ținut până când Rex, câinele vecinului Marius, s-a spânzurat încercând să fugă de un alt patruped feroce, un țap neispășitor, doar păștitor. M-am bucurat atunci pentru Rex, să-mi fie rușine. Prăpăditul era bătaia de joc a naturii, avea coloana vertebrală atât de strâmbă, încât multă vreme mi-am imaginat că în felul ăsta trebuie să semene cu un arbore cotit, până am văzut cum arată de fapt unul. Amărâtul avea, colac peste colivă, colonul iritabil, fapt pentru care făcea mereu împrăștiat ca o stropitoare și în cele mai nepotrivite momente. Dincolo de faptul că silueta lui în mers ducea orice observator cu gândul la un acordeon stricat tras cu sfoara de bețivul satului, bietul câine avea și un colț zbanghiu, care îi conferea un aer continuu dilematic, de parcă nu știa dacă să râdă sau să alerge în jurul cozii, deși de regulă nu era capabil să alerge.

Vă spuneam că o perioadă Albinița a fost ceva mai atașată de mamaia Ioana.

Mă tot întrebam pe atunci, pus pe gânduri de tataia, dacă animalul e mai lipit de cel care îl hrănește sau de cel ce se joacă cu el.

Când a venit momentul îngropării bunicii, cei din jur m-au păcălit cumva și m-au trimis prin vecini, să nu fiu martorul procesiunii.

Am fost martor de nevoie al sicriului acoperit al bunicii, pentru că Albinița sărise în groapă și nu se dădea dusă de pe sicriu. Nu s-a dat dusă nici după ce am chemat-o eu, iar pentru că oltenii sunt superstițioși și n-ar fi intrat după ea în groapă neam, am fost nevoit să mă strecor și s-o scot, odată cu tataia, care mă ajuta.

Foaie verde lobodă, gura lumii slobodă.

-Văzuși, fată, ce-ți zisei, se vede că s-a născut cu căița pe ea...

De sub palma care acoperea nodul de la broboadă se auzea zumzetul obișnuit de taclale și pogodeală, semn că viața celor mai mulți era din nou aceeași după înmormântarea bunicii și asta mă scotea din sărite, îmi doream să îi anulez cumva, să îi șterg, fix ca în desenele animate.

*

Habar n-am ce a făcut tataia atunci, văduv tânăr, sau ce nu a făcut, oricum fiecare avea versiunea lui. Totul se rezumă la povestirile celorlalți și nu știu să respun cum se cuvine poveștile altora, nici măcar bancurile nu le reușesc. Asta se datorează probabil faptului că nu le cred, sau nu le mai cred.

A mai trecut un an de atunci, după înmormântare, până când fosta lui soacră, mama bunicii, încă să mai stătea acolo, să se mai îngrijească nițeluș de noi. Eu îi spuneam străbunicii *mumulica*, cum îi spuneau altminteri toți.

A apărut apoi o altă bunică pentru mine și străbunica a plecat.

După încă vreun an sau doi ne-am mutat în satul vecin, în casa ei, a noii bunici.

Era, pe atunci, noua bunică, o femeie subțirică, sau mai bine zis zveltă. Mă bucur că pot povesti cum arăta pe atunci, în primul rând pentru că mi-o pot oricând zugrăvi din memorie foarte exact, spre deosebire de mamaia Ioana, cu care am doar câteva amintiri, mai mult cu titlu de scurt-metraj. Încă îmi pare rău că, pe de altă parte, nu reușesc să rememorez momente cu mamaia Ioana sau pe ea pe de-a întregul. Eram prea mic, am doar două senzații de amintire cu ea, estompate afectiv ca o poză pe care nu vrei s-o pierzi și o duci la laminat: una în care fugea cu mine în brațe după vreo orătanie scăpată prin curte și una în care mă dojenea că mă jucasem prea mult în țărână.

-Ești negru tot, uite și pe haine, negre-negre.

-Îmi pare rău, probabil că asta i-am răspuns. Îmi vine în cap doar ce spusese ea, nu prea contează ce spusesem eu, doar bănuiesc ce am zis, din moment ce mi se spunea că eram ascultător. Oricum nu îi pot reda vocea, oricât aș încerca tot nu reușesc, mă simt ca la un film mut umplut cu voci interioare fiecărui spectator, dacă există vreo bazaconie de-asta.

Știu doar că mă uitam la costumașul meu în carouri și puteam distinge multe locuri vizibil deschise la culoare, deci nu eram doar negru. Deh, era doar un mod de a spune că sunt foarte murdar, cum spuneau cei de la țară, dar eu mă simțeam de la oraș sau oricum din altă lume și trebuia să tolerez asta cumva.

Mai am o ancoră olfactivă: mirosul ei de cuișoare, pe care le mesteca încet, dimineața, miros care îi umplea foarte liniștitor pentru mine respirația ei ușoară.

Cred că și ăsta este unul dintre motivele pentru care îmi plac atât de mult țigările indoneziene, manufacturate cu o treime flori de cuișoare uscate mărunțite și două treimi tutun. Eu folosesc acum tutun Bali Shag, cu eticheta albastră. Fac amestecul, îl scufund în puțin ceai negru botezat cu o linguriță de coniac, apoi îl usuc încet, la 60 de grade Celsius, la cuptor, patru-cinci ore, sau cel puțin trei ore la soare, după care se rulează normal. Parfumul tutunului se potrivește minunat cu cel al cuișoarelor, care sfârâie și pocnesc. De aici vine denumirea unor astfel de țigări, sigaret kretek, în bahasa indonesia, adică țigări care fac poc-poc.

*

A doua bunică avea și ea grijă de mine, mai bine decât părea că s-ar fi priceput. Fusese bolnavă în tinerețea ei, avusese meningită și se cam prăjise nițel la creier.

Era asistenta medicală a satului, de fapt a comunei, avea program dublu: la dispensar, suplinind de multe ori lipsa unui doctor de țară stabil și pe teren, printre case sau pe câmp, dacă se întâmpla ca vreunul din săteni să fie lovit de nevoie la munca ogorului.

Nu știa să gătească, nu reușea să prăjească mai de Doamne-ajută nici măcar un ou, darămite cartofi, să nu mai zic de chestii mai elaborate. Nici amestecul pentru porci nu-i prea reușea, deși nu avea prea multe de făcut. Biata de ea. Amesteca uruiala cu tocătura pentru rațe cu o măsură de sticlă, doar în felul ăsta avea liniștea că nu prăpădește masa rațelor.

Îi sunt recunoscător că avea răbdare să vorbească cu mine, în ciuda bolii ei și mai tot timpul a urgiei care se numește dependența de alcool. Îi mai sunt recunoscător pentru că reușea să facă mereu câte o vrajă să avem ce mânca. Pâinea era rară pe vremea aceea în mediu rural și se dădea doar pe bonuri, pe care le aveau doar membrii asociației, adică cei care erau teoretic truditorii câmpului. Schimbul se făcea pe alcool, țuică sau vin. Tataia avea un vin apreciat de săteni, la fel și țuica. Poate cel mai important avantaj competițional care îi furniza apreciere este că îl avea în pivniță și ceilalți nu, pentru că el bea foarte rar și cu măsură atentă.

Pentru mine singura ei vrajă era să ne facă rost de aproape orice, într-un sistem de troc pentru serviciile ei obișnuite, adică vizitele la domiciliul bolnavilor.

Femeia asta mai avea un dar, un har mai bine zis, recunoscut și respectat de toată lumea din sat, inclusiv de doctorii care nu făceau prea mulți purici pe acolo, anume capacitatea deosebită de a pune un diagnostic corect.

Nici nu știu de ce am vorbit atât de mult despre ea, cred că îmi lipsește mai mult decât cred, atât ea, cât și senzația timpului de atunci. Într-un fel sau altul, un om care are grijă de tine îți transferă un sentiment vital oricărei vârste, liniștea mediului de siguranță.

*

Nu bănuiam cât de greu este să-ți găsești de lucru în pușcărie. Comisia de muncă în ianuarie, după sărbători. E nevoie de cerere scrisă și pentru asta. Plata bună, în zile câștig.

Domnule Comandant

Subsemnatul ... condamnat pentru... în prezent deținut în penitenciarul..., regim..., solicit....

Urmează o formulă de respect exterior. Cool! Mai mișto ca în armată. Tabără de cercetași. Tabără de supraviețuire.

Comandantul secției aproba, având în vedere comportamentul meu ireproșabil și faptul că gândea. M-am tot întreba ce doamne iartă-mă gândea! Destule, credeți-mă, destule. Nu aveam chef să fiu în locul lui. Absolut deloc.

Lume bună la el în ogradă, multă lume bună. Ce-i drept și multă lume nebună și cam prăjită la creieraș. Prăjitul nu este tipul căruia îi plac prăjiturile, ci i-au plăcut bomboanele, pufurile sau prafurile, în exces, INXS.

M-am dus la deservire, împărțeam mâncarea pe secții și primeam la schimb înjurături că nu e destulă, că nu le-am pus destule jangale sau că pâinea e prea ușoară.

-Caută, bă, mai pe la fundu ghiumului, acolo e jangalele și cărnița! Adă pâine de-aia bună, bă!

*

Totdeauna când văd o pâine mare și rotundă văd cu ochii minții un bon de pâine.

Bonul de pâine se elibera pe vremuri doar în mediul rural, de către Cooperativa Agricolă de Producție și numai pentru tovarășii lucrători cu patalama. Cei mai mulți erau suficient de întreprinzători să fure grâu pe care să și-l ducă la moară și să aibă făină pentru pâinea de uz propriu sau pentru prăjiturile de sărbători. Bonurile rămâneau pentru un mic trafic de schimb pe diverse alte produse, adesea alcool, iar valoarea lor varia după legea cererii și ofertei, adică după gradul de disponibilitate al alcoolului și după cât de tare îl ardea la lingurică pe posesorul bonului după o țuică sau un vin.

Bonul era un pătrățel banal de hârtie, dar care avea pe el imprimate o serie și o ștampilă.

-În mintea oamenilor ștampila dă valoare, îmi spunea tataia. Au fost tâmpiți care au cumpărat bonuri de intrare în rai, pe undeva prin America, doar pentru că aveau ștampilă, vezi bine că este semnul autorității.

-Adică e chestie serioasă, nu?

-Foarte bine ai înțeles, taică, foarte bine.

Mergeai cu bonul la brutărie, unde stăteau aliniate pâinile mari, de două kilograme și primeai în locul lui o pâine. Așa se închidea lanțul de schimb sau de recompensă.

Pe la începutul verii tataia făcea pregătire suplimentară cu toți copii dintr-a opta, care veneau în păr, care de plăcere, care de rușine, să participe la orele suplimentare ale bunicului. Eu mergeam cu el oricum, mai ales că în biblioteca școlii era răcoare și mă întindeam pe o pătură lângă geamul larg deschis, desenând în voie sau jucându-mă cu instrumentele muzicale ale orchestrei școlii.

Erau binevenite și educative demersurile subtile ale lui tataia de a mă forța un pic să mă obișnuiesc cu sistemul de viață al timpului și să învăț ușor-ușor să zbor singur. Unul dintre ele a fost acela de a mă trimite la magazinul sătesc să cumpăr mărunțișuri. Altul a fost de a mă trimite cu un bon să iau o pâine. Dacă ar fi știut cum se termină distracția, cred că ar fi preferat să mă trimită să ar curtea din spatele școlii, fără tractor sau fără perechea de boi din copiile de tablouri celebre de pe pereții școlii.

Tataia Nicu mi-a înmânat ușor ceremonios bonul pentru pâine.

-Taică, alege-ți tu ce pâine vrei. Poți să aștepți liniștit să scoată pâine nouă, caldă. Eu mai stau cu copiii ăștia vreo două ore, că săptămâna viitoare au examen de admitere la liceu și nu vrem să ne facem de râs.

Da, gura satului și opinia celorlalți, chiar și tataia se mai gândea la asta.

Brutăria era fix pe partea cealaltă a drumului față de școală. Tot în zonă erau Primăria și postul de poliție. Cred că în felul ăsta se forma pe atunci centrul satului.

Religia noului om, socialismul, accepta și biserica în aceeași gașcă a clădirilor centrale. *Nu e panică, man!*

Drumul până la brutărie a fost lipsit de amintiri și glorie, pentru că a durat probabil două minute, cât mi-a luat să ies din curtea școlii și să trec drumul.

Priveam cu bucurie rafturile de lemn, pe care stăteau aliniate pâinile mari, rotunde, dolofane, cu coaja crocantă și miezul umflat și pufos, dar nu ca la pâinile făcute în cuptoarele turcilor care împânziseră capitala după revoluție, ci cu niște bule taman bine de mari, separate de petalele

viguroase și întrepătrunse ale miezului, o operă adeseori ignorată a glutenului, desăvârșită de cuptorul cu lemn de salcâm.

Totdeauna feliile erau mari și serioase, cel puțin cât un deget de groase. Nu prea aveam unt, era destul de rar. Oltenii nu fac unt în casă prea des, iar pe vremea aceea laptele mergea adesea la cotele obligatorii. Felia era mângâiată cu gem, cu untură și sare sau miere. Ba, când aveam noroc să prăjim ouă sau ceva carne ori cârnați, uneori salam, desfătarea desertului era să întingi un sfert de felie uriașă în untura rămasă, până rămânea tigaia strălucitoare. Iammi! Micul dejun regesc era completat de adulți cu nelipsitul nechezol, cafeaua în amestec.

Pâinea este, hotărât lucru, fermecătoare, izvorul unei mici magii foarte prețuite. Am greșit, în urmă cu ceva vreme, pe când făceam niște afaceri în Turcia, să iau niște felii de pâine de pe masă și să fac pe o farfuriuță goală și un castronel o mică demonstrație de aranjare a paleților de BCA pe o navă de transport maritim, explicându-le ce probleme întâmpinam la scoaterea lor din cala vasului. Interlocutorii mei turci s-au cam înverzit văzând că tot insistam să fac cele patru felii inutilizabile, cum tot tăiam la ele și le îndesam în castron, apoi le-am scos din nou și le-am reașezat pe farfurie, ridicându-le finalmente cu furculița și depunându-le pe fața de masă. Șeful lor a rupt tăcerea foarte delicat și mi-a explicat că ei au fost educați de mici să nu risipească mâncarea, iar pentru pâine au un respect care poate părea bigotism și apoi a zâmbit, un zâmbet de om luminat, reușind să relaxeze atmosfera. Bineînțeles că am mâncat eu pâinea ciopârțită.

Brutăria comunală mirosea mai bine ca o parfumerie Duty Free, iar pâinile de pe raft îmi mângâiau papilele mai ceva ca vitrina unei cofetării.

Nu era nimeni la tejghea, toți erau pe lângă cuptor, unii frământau, alții scoteau pâinea. Am așteptat. Nimeni nu mă băga în seamă, mi-am dres vocea, am tușit, cum știam că se face, dar tot fără efect.

-Bună ziua!

Nimic.

Am bătut în tejghea și am ridicat un pic tonul.

-Bună ziuaaaa! Vreau și eu pâine caldă, vă rooog!

A venit, cu pași leneși și rânjind la fel de fără chef, un ins în halat alb, pudrat cu făină peste tot. Brutarii nu lucrau în fiecare zi, doar de două sau trei ori pe săptămână. Puteau face la comandă și chifle sau colaci pentru diverse nevoi, dar asta se întâmpla destul de rar, din cauza lipsei de făină, iar când se găsea făină, nu mai era drojdie, ca în socialism.

-Nu avem pâine, a glumit el.

-Bine, aștept până scoateți, am luat-o eu de bună.

-Trei zile?

-Nu, doar două ore, tataia pleacă peste două ore, nu pot sta mai mult.

-Aha...

-Păi pâinea asta de pe raft?

-E dată demult.

-Mie mi se pare destulă, nu puteți să îmi dați și mie una?

-Nu e de vânzare.

-Știu, se dă pe bonuri, mi-a zis tataia.

-Foarte înțelept tataia ăsta al tău, m-a luat în zeflemea insul cu față din ce în ce mai neprietenoasă.

-Da, este.

I-aș fi zis mai mult, dar m-am gândit că oricum nu e mare lucru de capul lui și îmi răcesc gura de pomană cu el.

-Poftiți bonul, domnule, am zâmbit eu frumos, ca să se termine prostia asta odată și să plec cu pâinea. Începusem deja să fac în minte niște mici compromisuri, adică să accept și pâine rece, doar-doar să pot pleca de lângă tăntălăul ăla.

-Ahaaa.

Individul a luat bonul, s-a uitat la el pe partea greșită, adică pe spate, știind bine ce face și a râs.

-E o hârtie goală, ia uitați tovarăși, nimic aici. Aha, încerci să ne înșeli, ha?

A rupt bonul cu o figură relaxată și a aruncat resturile în spatele lui.

Mi se părea incredibil, un vis urât, pentru că totul era foarte nedrept.

-Am fost civilizat, am salutat când am intrat, v-am vorbit politicos tuturor, mai ales ție, cretinule cu față de gogoșar stricat. Du-te și adu-mi pâinea sau vă distrug locul ăsta de nimic, mă înțelegi? Dup-aia vă aduc și miliția pe cap, că îi cunosc pe toți și sunt prietenii lui tata, bă! Vă tăvălesc de o să mă pomeniți!

-Eheee, ha, ha, nu știu despre ce vorbești, băiețaș. Chiar dacă ne-ai fi adus vreun bon, de unde îl aveai? Lucrezi tu cumva la CAP? Sau l-ai furat? E, ce zici?

Omul avea dreptatea lui, pentru că știam foarte bine că tataia lua bonurile de la bețivii de la CAP cu poftă de glojdeală, doar de acolo se puteau primi. Cu siguranță tataia nu lucra la CAP, el era declarat intelectual.

-Îndoiala e pentru proști, taică.

Asta mi-ar fi spus tataia Nicu.

Nu, nu am auzit nicio voce care să mă împingă la vreo prostie și cu certitudine pot fi considerat un tip normal acum, precum și în copilărie. Mă nimeream doar în tot felul de situații, care îmi dădeau idei, adică am fost nevinovat. Eu așa tind să cred și dădea bine scuza asta, mai ales dacă ridicam artistic din umeri, cu palmele ridicate teatral spre cer.

-Dă-mi pâinea, acum!

-Nu, de ce ți-aș da pâine?

-Vreau pâinea mea, bă!

-Ieși afară!

Ne luase valul pe toți. E inutil să descriu coloristica reală a limbajului meu și nici că nesănătosul ăla a avut tupeul să declare ceva mai târziu că eu am început să plâng, dar eu știu bine că nu am plâns niciodată la durere sau nedreptate, chiar dacă mi-ar fi venit să jelesc nițel uneori. Toți oamenii ăia țin minte și acum tămbălăul pe care l-am făcut, iar ambii milițieni încă mai reazemă gardurile pe acolo, mai ales că sunt prea bătrâni să plece la muncă în străinătate.

-La sfârșit, taică, rămânem cu ce am împlinit, niciodată nu se numără ce am fi putut termina, dar n-am avut noroc.

Bine zicea tataia.

Am ieșit din brutărie cu gândul să îl chem pe tataia Nicu. Între brutărie și primărie era o grămadă de piatră, acum i-aș spune refuz de ciur, după experiența în industria construcțiilor. După nevoia de atunci, pot spune că în fața ochilor mei dornici de răzbunare și dreptate se profila o rezervă de muniție.

Foc! Am dat comanda asta de multe ori, dar atunci era luptă veche, izvorâtă din epoca hominizilor. Omul peșterii urla în mine. Eu urlam la brutari.

Am început.

Am spart toate geamurile brutăriei de pe partea cu Primăria, absolut toate, chiar și pe cele de la casierie, care avea gratii destul de dese. Mai era un gemuleț ceva mai retras, pe care nu reușeam să îl nimeresc, m-am apropiat de el la câțiva pași și l-am trosnit cu cel mai mare cataroi din grămada de pietre. Pocnetul a fost asurzitor, pentru că gemulețul străjuia un gol de fereastră destul de adânc, loc berechet să amplifice zgomotul, ca un fel de ecou.

-Chiftele v-am făcut, bă, ha!

Pandele, șeful miliției din comună, se crucea.

-Ajunge, Cătălin, să vezi ce-o să zică domn director! El unde e?

M-am oprit din atac. Brutarii încă nu căpătaseră curaj să iasă la mine, am profitat și am încărcat repede două pietre mai serioase.

-Tataia e în școală, face pregătire pentru liceu cu copiii dintr-a opta, că au examen săptămâna viitoare.

I-am povestit toată tărășenia, pentru că aveam încredere în el că nu o să-l aresteze pe tataia pentru un bon de pâine. Din clădirea postului de miliție ieșise și prostănacul satului, autointitulat Tarzan, pentru că era urât ca o maimuță și prost de parcă ar fi trăit toată viață singur în pădure sau uitat printr-o prăpastie cu noroi. Ca să scape de el, taică-său, Stele Țiganul, îl trimitea de acasă prin sat, poate-poate o mai băga ceva la capul cel sec.

-Bă, gorilă proastă, vezi și tu ce mai faci, plimbă-te prin sat, că ne încurci rău pe aici!

Foarte duios îl încuraja tac-su, cu un fel de antidragoste pașnică, dar cam acidă.

Tarzan era hotărât să se facă milițian, de câteva săptămâni freca menta prin clădirea postului ca să învețe și să se mai deștepte. Era cuminte în prostia lui, așa că Pandele îl tolera și îl mai punea să facă ordine pe la ei, să ardă gunoaiele, să spele pe jos. Pe chestia asta îi mai dădeau câte ceva de mâncare, iar Ilenuș, ajutorul de șef de post, se căznea să-l învețe pe nerod să citească. Tarzan își făcuse un băț mai lung, de fapt un surcel, pe care îl lustruise bine și îl purta mereu cu el, zicând că a primit arma lui de milițian.

-Bă, să-l treci pe inventar, pe Tarzan, dar mai ales surcelul, te rog eu, râdea Pandele.

Tarzan ăsta mi se părea foarte imprevizibil, cred că senzația aceasta face parte din instinctul firesc al oricăruia, copil sau matur, când dă de un zărghit, e lesne de priceput de ce imediat cum l-am ginit apropiindu-se de mine am întins-o rapid spre partea cealaltă a clădirii brutăriei, către livadă.

Pandele m-a prins la timp, venise și Ilenuș fuguța, să marcheze momentul. M-au luat pe sus să mă ducă la tataia, dar direcția era aceeași cu cea către postul de miliție, tocmai bine să pot începe circul pe roți.

-Băi, eu sunt din Caracal, așa să știți, băgați la cap, nu sunt țăran, am dreptul la judecată, scrie în Constituție, știu bine, că mi-a zis tataia!

Debutul jelaniei mele nu s-a lăsat cu vreo impresie specială. Pandele se chinuia să mă țină, Ilenuș îmi tot repeta că totdeauna copiii cuminți au doar de câștigat și ajung ceva în viață sau cam așa ceva, oricum o prostie care nu mă prea interesa atunci.

Mi s-a năzărit că și ei au reținut vreuna dintre lecțiile lui tataia, doar au avut același profesor toți milițienii din sat, mulțumită și bunicului au intrat la școala aia de milițieni, pentru că au învățat română și istorie de la tataia.

-Băi, e treaba mea ce fac, că nu o să trăiți voi în locul meu. Voi sunteți bătrâni, când mă fac eu mare voi o să fiți morți demult.

Asumare greșită. Pe lângă faptul că a fost nepoliticoasă, era și total greșită, pentru că amândoi foștii milițieni trăiesc mersi bine și sunt niște tipi foarte de treabă.

Pesemne că scandalul se făcuse auzit și de tataia, care îmi recunoștea tăvălelile și urletele precum își recunoaște o mamă liliac puiul dintr-o mulțime de alți zece mii de atârnați cu cracii în sus în peșteră.

Tataia ținea orele pe partea cealaltă a școlii, care era și ea destul de mare, trag de aici concluzia că am urlat ceva, nu glumă.

-Pandelică, taică, nu te mai căzni cu el, nu cade, mai degrabă o să-ți scape din brațe la cum se zbate.

-Domn director, zău, mă scuzați, da a făcut un tărăboi zdravăn la brutărie, veniți de vedeți.

Tataia afișa mina calmă a unui judecător de pace din filme, îi cunoșteam zâmbetul lui de aplanare a situațiilor delicate. Pe măsură ce se apropia de brutărie și i se revela masacrul geamurilor nevinovate figura i se alungea, până când s-a oprit ca lovit de un tren în fața intrării. Brutarii începeau să iasă de pe sub mese sau din colțurile prin care se adăpostiseră de urgie. A deschis gura tăntălăul care făcuse mișelia cu bonul.

-Domn director, vă rog să mă iertați, am făcut și eu o glumă cu el, nu știam că e nepotul dumneavoastră.

-Bă, ești tâmpit oricum! Cum ți-a trecut ție prin minte să chinui un copil, idiotule, nu te ajută căpățâna aia deloc.

Brutarul cel bătrân, de rușinea bunicului, era pe cale să-l ia la poceală pe omul care fusese la tejghea.

-Deci vă descurcați voi aici sau mă apuc de scris procesul verbal, ce ziceți, tovarăși?

Pandele își luase o mină oficială, care avea totdeauna sorți mari de izbândă.

-Haideți, tovarășe plutonier major, nu a fost nicio problemă, sigur că rezolvăm noi, e și domnul director aici, stați fără grijă. Poftiți două pâini pentru băieții de la post, vă rugăm.

Pandele a băgat pâinile într-o sacoșă de rafie pe care o avea tot timpul în tașca lui de umăr și a plecat hotărât, trăgându-l pe Tarzan după el, ca pe cățel.

-Sunteți vreunul rănit?

Tataia îi scruta atent pe fiecare. Ilenuș a venit lângă noi:

-Nu e mai bine să mai stau cu dumneavoastră nițel?

Băiat bun Ilenuș, o perlă de băiat, aș putea spune chiar că era pâinea lui Dumnezeu, dacă tot eram într-o brutărie.

-Nu, Ilenuș, du-te și tu cu Pandele, noi mai stăm puțin să ne luăm pâine.

Brutarul bătrân a îndesat două pâini în două pungi de hârtie maro și ni le-a întins. Eu am luat doar una, după cum mi s-a părut cinstit.

-Când iau leafa plătesc eu jumătate din geamuri, a rostit tataia cu o voce pe care nu i-o mai auzisem până atunci. De la mine nu cred că ați învățat să chinuiți pe cineva, mai ales un copil. Rămâne cum am zis, geamurile le facem jumi-juma. Clar?

Mi se făcuse pielea de găină și mai ales pe spate mă trecea un fior necunoscut, pe care l-am mai avut, multă vreme după anii vandalizării brutăriei, înaintea vreunei decizii grele sau vreunei bătăi. Da, vocea aia mă înghețase chiar și pe mine.

Brutarii și ucenicii au respirat ușurați.

-Luăm o singură pâine, băiatul v-a dat doar un bon, nu-i așa? V-a dat cumva mai multe?

-Acum da, sunt mai multe, că ăsta l-a rupt, uite-l!

Eram victorios, îmi veniseră boii acasă.

Tăntălăul de la tejghea dădea din cap și a mai adus două. Nu înțelesese nimic.

De regulă tataia mă lua de mână, de mâna stângă de cele mai multe ori, pentru că așa ne așezam noi. De data aceea nu m-a ținut de mână și mi-a explicat abia în școală de ce.

-Am plecat de acolo ca doi bărbați, taică, să mă ierți că nu te-am ținut de mânuță. Te-am auzit zbierând tocmai din clasă și o cam băgasem pe mânecă.

Eu și tataia nu ne spuneam că ne iubim, era suficient să ne privim. Reușeam uneori să tăcem câte o jumătate de oră și aveam impresia că în răstimpul acela eu îi povestisem două vise lungi și el îmi citise un sfert de carte.

*

Nu m-am prea lăsat călcat în picioare. Singurele care m-au mai îngenuncheat au fost muierile, iar în categoria cuceritorilor mei nu se pun copiii, pentru că ei sunt altceva.

Am avut și noroc să-mi iasă lucrurile oarecum în favoarea mea.

Cu siguranță credința mea în îngeri, arhangheli și zei de toate calibrele m-a sprijinit adesea. A, să nu uit de credința în zâne, ha.

Ehe, dar mai presus de toate, cred în copiii mei.

*

Fiul meu mijlociu este un cuceritor, un colonizator de creiere. Toți prietenii și prietenele mele mă acuză că este prea fățișă preferința mea pentru el. Toți, mai puțin unul, care m-a citit bine, zic eu. Costin mi-a spus că alta este preferința mea. Eu înclin să-i cred pe toți, ca în bancul cu judecata sultanului.

Mulți oameni din jurul meu respectă direcția morală a valului, legile scrise și nescrise și trăiesc, se bucură de un concediu sau două pe an, de câteva sfârșituri de săptămână, o mașină, ratele de rigoare, colesterolul puțin ridicat, coada la doctor, chestii de viață normală, FB cu pisici sau mâncare, ceva like-uri, ceva prieteni, un pic de bârfă, un pic de nebârfă. Uneori o carte. E bine. Eu așa socotesc, că e bine.

Am cunoscut alți câțiva care au tot încercat să trișeze, să ardă etape, să epateze. Ehe, uite o categorie despre care nu vreau să vorbesc. Nu vreau să fie lumea mea.

Există o altă lume, una dintre lumile celelalte.

Oricum ar fi, fiecare familie extinsă are o cometă și desigur că această cometă este cu atât mai luminoasă cu cât reușește să strălucească intrinsec, dar și cu cât scena este mai largă și publicul mai dispus să o admire și să o înfrumusețeze. Sunt foarte norocos că am întâlnit caractere puternice pe scena mea.

Comete. Dacă le întrebi pe muierile din familie, ele vor vota cu tataia Nicu. Dacă îi întrebi pe băieți, la fel. Este decretabil intern că el este câștigător.

Spiritul lui fatalist m-a marcat suficient încât să vă spun că aproape orice este posibil să ni se întâmple, astfel că mă bucur că văzându-l pe tataia Nicu la bătrânețe mi-am cunoscut fiul la o vârstă la care foarte probabil nu îl mai pot decât contempla, conform marelui joc. Cometă sau nu, cu siguranță copiii mei sunt caractere puternice. De la nașterea celui mijlociu m-am temut mereu că îl voi pierde la o vârstă foarte fragedă. A trecut peste vârsta aceea și este mereu mai puternic.

Am avut multe episoade fabuloase cu el. Cred că resimțea acut plăcerea noastră de a-l ține în brațe și a-l proteja, a-i admira năzbâtiile, pe scurt ne bucura copilăria lui, foarte autentică și energică.

Când a avut nevoie de prea multe perechi noi de sandale sau pantofi de sport într-o perioadă pe scurtă, a luat o decizie radicală și a încetat să mai mănânce.

-De ce nu mai mănânci, tati, nu-ți mai place mâncarea?

-Ba da.

-Nu ți-e foame?

-Ba da.

-Păi și?

-Nu vreau să mai cresc.

Trei zile de post aspru și niște discuții argumentate cu sprijin specializat ne-au trecut pe malul potrivit. Acum este deja mai înalt decât mine, după cum mi se pare firesc.

Mi se părea foarte distractiv modul lui de a percepe așa-zisele lucruri mari. Scenă dintr-un alt episod amuzant, într-o discuție cu fratele lui mai mare despre rău și bine din punct de vedere religios, dharma, adharma:

-Heeei, ia stați un pic! Adică Satana e chiar dracul?

-Da, Einstein, i-a răspuns fratele lui.

-Băi să fie, dintotdeauna am crezut că Satana este o fată...

Cred că avea vreo șase ani.

După ce făcea câte o încurcătură se oprea și ridica din umeri nevinovat:

-Semn de la mine!

Mai avea o zicală, scoasă în timp ce mă privea cum pregătesc un tort Cranț:

-Ca să faci prăjituri, clar trebuie să știi să spargi o grămadă de nuci!

*

Lumea spune că neconformismul lui este ereditar și toți se uită spre mine.

Pe la vârsta de trei ani și puțin ai mei, până să explodeze cancerul bunicii, mergeam în vizită la fratele mamei, care făcea școala de ofițeri de artilerie de la Sibiu. Eram cu mamaia Ioana, tataia Nicu și părinții mei. Se pare că mă intersectam destul de rar și probabil neplăcut mie cu mama și tata, din moment ce plimbarea noastră prin orașul de pe Cibin ne-a rupt destul de repede grupul în două găști mai mici, la inițiativa mea. Bunicii nu m-ar fi bătut pentru nimic în lume, în schimb mama și tata mă cam articulau. Nu am înțeles bine ce căutau și părinții mei cu noi, prin urmare am început să-i înjur birjărește și să urlu cu pasiune pe tema asta.

-Pe mine nu m-ați făcut voi, băi, eu am picat direct din cer și n-am nici o legătură cu voi, degeaba mințiți că sunteți părinții mei.

Mama le mai povestește faza copiilor mei și în zilele noastre, amintindu-și replica ei finală, adresată lui tata:

-Tudorele, hai să mergem mai în față și să ne prefacem că nu-l cunoaștem, că ne facem prea tare de râs.

S-au dus mai în față, din ce în ce mai departe.

M-am tot întrebat față de cine s-ar fi făcut de râs, doar nu-i cunoștea nimeni pe acolo.

Am recunoscut atitudinea asta de scandal cam gratuit, dar bine încadrabil în scena istoriei familiale, la fiul meu mijlociu, care refuza să meargă la grădiniță și îi lua pe toți la rând cu afuriseala, dar mai ales alerga în jurul casei urmărit de mama, care încerca să-l convingă ce pierde:

-Hai, du-te, că e foarte frumos la grădi!

-Perfect, răspundea el din fugă, dacă îți place așa mult, ia du-te tu!

Și-a încrustat celebritatea și într-un magazin de articole sportive, la o repriză la cumpărături cu el și fratele lui, când îl rugam să-și aleagă o geacă de iarnă. A încercat una, evident muuult prea mare:

-Pe-asta o vreau, tati!

-Măi tată, alege te rog una măcar cu un număr mai mic, asta e mult prea mare, cred că e cu vreo trei numere mai mare decât cea care ți se potrivește.

-Auzi, eu pe asta o vreau și gata. Știu că acum e prea mare, dar o umplu eu.

-Bine, o luăm anul viitor pe asta și acum luăm una mai mică.

-Nu, o luăm pe asta, altfel anul viitor ne întoarcem aici și eu tot circ o să fac.

De bună seama că i-am respectat înțelepciunea și am păstrat-o pe cea foarte mare, care chiar era atât de mare încât la o plimbare cu el și mai mulți copii, o doamnă m-a oprit și m-a felicitat că mă ocup și de copiii străzii.

Am rămas un pic interzis. Într-adevăr, donam pe atunci unui anumit sistem de îngrijire a copiilor instituționalizați, dar o făceam anonim, femeia aia nu avea cum să știe.

-Mulțumesc. La ce vă referiți?

-Păi, băiețelul ăsta cu hainele primite de la alții.

Îl indicase pe al meu, care o fixa cu ochișorii lui de fistic...

*

Prima oară m-am îmbătat accidental, pe la doi ani și jumătate, în primăvara timpurie a lui 1977, la scurtă vreme după cutremur. Încă trăia mamaia Ioana și era sănătoasă pe atunci.

Eu și tataia Nicu beam de regulă din niște căni de lut asemănătoare, numai că el bea adesea ceai de sunătoare și mușețel, iar eu lapte proaspăt de capră, de la capra Nela. Capra Nela era singura capră pe care o știu ca hoață în formă continuată, cu aer profesionist, pentru că mânca doar dacă avea impresia că își șterpelește mâncarea, adică frunzele de porumb sau lucerna pe care tataia le îndesa grijuliu în portbagajul de la bicicleta pe care și-o rezema de hârdăul cu apă pentru udat.

Diminețile la bunici erau de regulă târzii, pentru că mie îmi plăcea să dorm, lor să mă privească dormind, iar ritualul ăsta l-am înțeles ceva mai târziu, dar nu prea târziu, după cum se pare.

Mă trezeam pe la zece, uneori un pic mai târziu. În ziua care mi-a intrat în recordul bahic personal m-am trezit pe la aceeași oră, iar bunicul avea cursuri după ora douăsprezece. Drumul până la Galbina era cam de trei sferturi de oră, din cauza celor două văi mai dificil de atacat cu bicicleta. Era o zi de primăvară timpurie rătăcită într-o iarnă răzbunătoare, cu zăpadă serioasă și vânt bun de viscoleală, iar bietul tataia și-a pus o cană de vin fiert, pentru curajul de a răzbi calea spre serviciu. Cănile noastre fiind identice, eu am supt vinul ăla cu patima somnului destrămat și plăcerii gustului de măr cu miere și dulceața căldurii. Tataia s-a tot învârtit prin casă, a reparat poarta de la bătătura mică, a mai dat nițel zăpada, apoi când să bea vinul și-a dat seama că nu mai e, drept care a presupus că l-a dat deja pe gât și a purces prin nămeți. Pe mine m-a ajuns alcoolul abia după vreun sfert de oră, când am început să mă împiedic de toate scăunelele din casă și să urlu că nu mai văd nimic și ceaiul era stricat. Mamaia s-a speriat, a chemat-o pe țața Nica, apoi pe mama mare și pe finu Sile să mă ducă cu tractorul la dispensar. Mi-au pus ceapă coaptă la tâmple, m-au tras la încheieturi, m-au descântat, nimic.

Când m-au scos din casă situația s-a limpezit ca uleiul deasupra apei, cum zicea vecinul Leontin, pentru că a dat Domnul și am vomitat cu un șuvoi relaxativ, roșu, care contrasta cu zăpada din curte.

-Oho, ăsta mic e beat turtă!

Aha, praf eram.

Ceai de sunătoare, apoi apă, iar după vreo două ore lapte de capră cu miere și pâine cu unt. Așa mi s-a povestit, eu nu mai țin minte.

Beția asta mi-a creat apetitul accidentului de alcool. Deja exista precedentul. Mă bântuie o schiță a unui sârb, unde povestea despre un tip care propovăduia tuturor că Dumnezeu s-a hotărât, în

sfârșit, să vină printre oameni și este gata să fie cunoscut de ei. A fixat o oră și o locație, iar credincioșii s-au adunat. Tipul care îl anunțase a ieșit și a zis că Dumnezeu apare într-o oră. Punctualitatea nu a fost atinsă. Același tip a anunțat că Domnul vine într-o jumătate de oră. Nu a venit. Tipul care vorbea cu El a apărut și a spus, pe un ton trist, că Dumnezeu nu mai vine, pentru că El a realizat că nu există precedentul. Asta e!

A doua întâlnire cu alcoolul m-a umplut de faimă la nunta fratelui mamei. Precedentul exista.

Viitoarea soție a fratelui mamei își dorea nuntă la țară, prin urmare s-a adus cortul militar dublu, extins cu tot soiul de pânze și improvizații bine articulate, băncuțele de la Casa de Cultură, mese de peste tot și prin dreptul intrării în peștera aceea construită din prelate se instalase masa specială a mirilor și nașilor. Ca de obicei, nași erau părinții mei. Cred că unii oameni au o pasiune și totodată un spirit nativ de a năși, iar capacitatea aceasta se dobândește prin exercițiu repetat, ca la femeile care încep să aibă mulți copii pentru că le mai și place senzația fabuloasă de sarcină, apoi de naștere, toate asociate ulterior cu bebelușul și copilul mic. Am mai observat că în lumea satului, iar prin diseminarea ruralului și ceva mai departe de fostele sale limite, spre oraș, că nășitul este oarecum și o afacere genetică.

Ploua la nunta fratelui mamei, iar rochia albă a soției lui se îmbiba de noroi, de la poale în sus, urcând precum florile cățărătoare pe gard. De oriunde ai fi privit-o, noroiul transforma rochia cu stropi în acel produs unic ce putea avea mâna vreunui creator celebru, mai știu eu ce croitor de fițe, dar mie îmi amintea tot timpul de caprifoi sau *mâna maicii domnului*, cum i se mai spune, numai că mirosul nu era cel potrivit.

Mirii se plimbau prin sat, iar mireasa pupa mâinile tuturor, care îi dădeau bani pe chestia asta. Mi s-a părut un obicei foarte neigienic, la scurtă vreme am renunțat să îi însoțesc cu o prăpădită de găleată pe care mă puseseră s-o târăsc după mine.

Nunta se petrecea la mai puțin de un an de la moartea mamei lor, mamaia Ioana. Surorile ei erau doamne de oraș, o apariție în toată regula în satul în care oricum veniseră foarte rar sau deloc. Unele erau din Craiova, altele din București, cu așteptări diferite referitor la lumea aceea a noroiului și se remarcau prin fața tristă a amintirii surorii lor.

Mamaia Ioana fusese lovită de dragoste și plecase de nebună după tataia Nicu, provocând un șoc pentru surori și părinți. Povesteau cunoscuți de-ai lor că tataia se îmbolnăvise mai târziu destul de grav, de plămâni, iar asta atrăgea pe atunci niște sorți foarte mari de tratament cu ceai de cruce, cum glumea mama mare. Mamaia Ioana dormea doar lipită de pieptul lui și se băga în el când

tușea, să se îmbolnăvească și ea și să moară împreună. Foarte impresionantă poveste de dragoste, tulburătoare.

Mai târziu am băgat de seamă că în dățile când se întâmpla ca tataia să doarmă în casa mare, chiar și o scurtă perioadă, un somn de după-amiază să zicem, în camera în care îi murise soția, ieșea alt om, cu privirea aceea strălucitoare pe care o au, culmea, femeile după ce fac dragoste bine. Eu nu reușeam să dorm în camera aceea și pace, probabil pentru că era, până la urmă, camera lor.

Surorile bunicii o luau pe mama în brațe și plângeau, mângâind-o, procesiune repetată de fiecare dată când mai sosea vreuna dintre ele și erau vreo patru, carevasăzică am avut timp să mă scutur nițel de ceva lacrimi, pentru că erau foarte impresionante căutând urmele surioarei lor, rătăcite în mama sau în mine.

Stropii deși de ploaie mă împinseseră în cort, unde fiecare îmi dădea câte o ciorbă și un păhărel. Toate babele din sat mă pupau și mă rugau să le cânt, iar nașul nostru îmi tot spunea să beau apă, nu licoarea roșiatică cu care mă îmbiau ele. Vinul zonei era fie roșu foarte închis, fie un soi de roze. Rozeul acela se obținea nu din metoda de vinificație, ci din amestecul de struguri, un fel de beaujolais, care trebuia băut repede, pentru că nu rezista bine peste an. Vinul roșu închis se făcea uneori din așa-zisul zaibăr, alteori din algeriana neagră, pentru că zaibărul se pierdea încetișor ca soi. Ei bine, câștigător la masa aceea era căpșunica, în colțul roz, gustoasă și criminal de pofticioasă de noi adepți.

M-am ametit și m-am culcat pe o masă, de unde am fost trezit de tataia Nicu și mutat în casă. Știu că m-am trezit greu, îmi curseseră ochii de la curentul din cort și mi se lipiseră. Am ieșit destul de buimac, hotărât să mă întorc la zai-zai, pentru că îmi doream și eu distracție, doar eram jumătate de naș. Am întrebat un tip cam ametit tot de la licori ce zi este și din răspunsul eronat primit de la el am tras concluzia că am dormit vreo două zile. Am dat să cred și asta, pentru că prea avusesem ochii lipiți. Știam că trebuie să te hidratezi măcar, altfel poți să mori, după cum puneam eu cap la cap eu din ce înțelesesem de pe la bunicul și supraviețuirea prin tranșee de care îmi povestea tataia Lixandru, de-asta m-am întors la păhărelele dulci de fragolino.

M-au trezit strigătele mamei și râsul bunicului.

Mă pierduseră de câteva ore bune, mi-au povestit că s-au apucat să caute pe sub mese. Ghiciseră bine, dormeam ca un chefliu profesionist, pe o băncuță sub masa mare de onoare, ghiftuit cu prăjituri, cozonac, ciorbă și mult vin, de toate culorile, fără discriminare.

Sătenii furau câte ceva de pe la nunți, să nu plece cu mâna goală. De obicei ascundeau sticle de vin sau țuică prin jurul cortului, urmând să le ia la plecare sau ceva mai târziu, dar cei mai mulți se îmbătau și ori uitau unde le-au ascuns, ori uitau că au ascuns ceva vreodată, prin urmare vreme de câteva luni, în timp ce mă învârteam pe lângă tataia pe la muncile grădinii, descopeream îngropate destul de prost, ba o sticlă de vin, ba una de țuică, ba chiar și niște furculițe, băgate cu grijă într-un șervețel.

A mai rămas celebră nunta și pentru o prostie a unui megieș. La masă erau scobitori, cu a căror utilizare nu erau cu toții deprinși, prin urmare a fost legendar un dialog care s-a lipit de gura satului ca spaima de moroi:

-Bă, bună nuntă, vin bun, dar eu nu am mai prins felul ăla care se mânca pe sub mână!

Da, oamenii foloseau scobitorile sub streașina celeilalte palme, cred că pentru intimitate, iar bietul om crezuse că e un sortiment care așa se consumă și rămăsese fără experiența lui.

Cred că sătenii de acolo încă mai merg la magazin și cer, râzând, un borcănel din felul pe sub mână, nu spun că vor scobitori.

*

Norocul nu mă părăsește ușor, ca în proverbul cu barza chioară căreia îi face Dumnezeu cuib.

La Caracal aveam cartele de pâine, erau de fapt niște dreptunghiulețe cartonate, pe fața cărora era înscris numele de familie, adresa și numărul de persoane în familie, iar pe spate se trecea, scrisă de mână, data la care s-a făcut achiziția jumătății de franzelă zilnică de cap furajat, pardon, persoană. Se eliberau lunar.

În clasa întâi învățam cifrele. Tataia Nicu nu fusese de acord să mă învețe să scriu sau să citesc mai devreme de școală, considerând, prin prisma experienței lui didactice, că dacă mă învață el mai devreme, nu mai sunt atent la orele de la școală. Avea dreptate, el mi-a arătat ceva mai înainte, într-o vacanță de iarnă, cum se împart între ele numerele cu mai mult de trei cifre și sunt nevoit să recunosc cu mâna pe inimă că nici acum nu știu bine cum să fac mai repede calculele acelea, îmi ia mult timp sa verific de mână, deși sunt foarte rapid la calcule de obicei.

În ziua în care învățasem la școală să scriem numerele de două cifre era, ca de obicei, rândul meu să iau pâine. Spre norocul meu, tata nu prea era pe acasă, astfel că aveam noroc de ceva mai multă pâine, una întreagă, pentru că luam și rația lui.

Cartela stătea totdeauna sub telefonul din hol, pentru că dacă o pierdeam rămâneam fără pâine restul lunii. Pe spatele cartelei deslușisem în sfârșit că scria 13. Aha, deci urmează 14. Am scris,

cu pix cu pasta verde, un 14 tremurat și m-am dus la pâine. Mă consideram foarte inteligent și element superior al unui sistem pe care îl controlam acum și mai bine, din moment ce puteam scrie în continuarea cifrelor de pe cartelă.

Vânzătoarea m-a privit atent și zice că nu-mi mai dă.

-Păi, mămică, nu mai luași pâine azi?

-Nu, tanti, sigur, abia venii de la școală, trecui pe acasă să iau cartela și uite!

-Măi, mămică, o fi luat altcineva, că uite aici scrie 14! Suntem în 14 mai, deci a mai luat cineva pâine cu cartela asta chiar astăzi.

Mi s-a tăiat respirația, înțelegeam foarte bine prostia pe care tocmai o făcusem. Tataia Nicu zicea mereu că adevărul este cea mai bună minciună.

-Tanti, eu am scris, am învățat azi să scriu numerele cu două cifre...

Femeia și-a întrebat colegele dacă are vreuna pix verde și spre norocul meu toate scriau cu albastru.

-Bafta ta, mămică, ia-ți pâinea și ai grijă.

Aha, lecția numărul 33, aplicabilă pentru o viață liniștită: să nu ai inițiative, își aduc numai belele sau mai mult de muncă. M-am hotărât să stau liniștit în băncuța mea și să-mi văd de treabă.

-Tataie, statul în fund este cel mai vechi stat din lume și dăinuie până în zilele noastre.

Așa filozofa tataia Oprea, ușor împarfumat, vorba lui. N-are rost să ieși în față fără rost, ca păduchele pe frunte.

*

Am transpirat nițeluș de emoție în ziua aia. Am simțit nevoia să fac niște pași în plus, cu pâinea în pungă, am ocolit prin parcul mic și am ajuns fără țintă evidentă sus, la etaj, la magazinul de jucării *Lumea Copiilor*, unde îmi clăteam ochii cu regularitate de când începuse școala.

Era o perioadă cam tulbure pe atunci în zonă, apăruse un fel de sectă și în Craiova, prin Roșiori și pe la noi se găsiseră copii bătuți, rași în cap astfel să rămână un moț cu fel de fel de forme, iar vreo trei fuseseră găsiți morți, omorâți într-un fel despre care nici oamenii mari din jurul nostru nu cutezau să povestească, doar se închinau cutremurându-se gânditori.

În magazinul de jucării l-am observat pe un tip care fila foarte evident copiii veniți singuri, apoi am înțeles ce căuta: îi urmărea pe cei cu cheia atârnată la gât, iar eu eram unul dintre aceștia. Mama îmi făcuse sforicica pentru cheie, era ditamai șnurul, pentru a se asigura că nu o pierd și nici nu se rupe, prin urmare era ușor de reperat de ochiul oricui.

Am plecat de la magazin și gunoiul ăla de om care mă măsurase din priviri mă urmărea mult prea evident, prefăcându-se că are alt drum, dar se tot întorcea spre mine, să nu mă piardă de client.
Tocmai buchiseam un roman polițist acasă și mi-am făcut un mic plan.
M-am oprit în fața vitrinei magazinului de electrocasnice, ticsită cu fiare de călcat care încadrau un aspirator negru. Priveam cu atenție geamul vitrinei, pentru că deslușeam perfect oglindită figura urmăritorului meu, tocmai în dreptul aspiratorului expus. Îl vedeam cum trage continuu cu ochiul la mine.
Mi s-a limpezit căpățâna, eram conștient că jigodia vrea să intre la mine în casă, cu cheia de la gâtul meu și mai departe vă puteți imagina și singuri.
Am luat-o ușurel spre parcul mic. Nu se vedea niciun milițian, nu vedeam urmă de cineva cunoscut, deși de regulă mă împiedicam de ei fix când nu îmi doream.
Mi-am luat inima în dinți, cum se zice, m-am îndreptat eu spre posibilul agresor, care mă urmărea de aproape și l-am acostat frontal, cu o voce gravă și puternică:
-Bă, fraiere, eu stau în Bold și pun toți țiganii de acolo, care e frați cu mine, să te tăvălească bine, bă neterminatule, cârnatule, face-ai scame în sânge și bube în ochi, bă gunoiule! Hai cu mine încoace la frati-miu, că mă așteaptă la ieșire!
L-am luat de braț și am tras de el cu toată puterea, dezechilibrându-l.
Nenorocitul era surprins și înfricoșat, îi simțeam respirația brusc schimbată, urât mirositoare, ca urmare a unui acces de spaimă teribilă. O, da, m-aș fi tulburat și eu, mai ales că auzindu-mă strigând, toți adulții s-au întors spre el. Un vecin m-a recunoscut. Cred că era în concediu, altminteri nu avea ce căuta acasă. Noi stăteam atunci într-un bloc de militari care lucrau la unitatea de parașutiști, e simplu de priceput că vecinul l-a imobilizat ușor pe urmăritorul meu și toți oamenii au sărit să-l educe până l-au făcut chiftele pe dobitoc, abia apoi l-au predat la miliție. Spre amuzamentul meu, am aflat că pentru a începe ancheta, milițienii au avut nevoie de două ore să-l spele pe nenorocit, ca să fie siguri că seamănă cu poza din buletin și nu are un document de identitate furat, așa era de fezandat.
Tipul ăla era un recidivist care spărgea locuințe și a recunoscut că avea de gând să mă urmărească până acasă să vadă unde stau, să intre și să fure, după ce m-ar fi legat bine pe mine și m-ar fi chinuit nițel ca să îi uit fața.
Era imposibil să i-o uit. L-am găsit la o curte de aer la Jilava, mult timp după asta, bătrân, foarte bătrân. Era băgat la protejați, fusese condamnat pentru viol cu minori. Protejații sunt ăia cu fapte

urâte, care și-au mierlit copiii sau nevasta. În același grup intră și pedofilii. În România nu există deocamdată condamnați definitiv pentru terorism la modul serios, altminteri categoria protejaților li s-ar fi aplicat și lor, pentru că gunoaiele de genul ăsta au viață cumplită în închisoare, atât de grea încât este inimaginabilă unor oameni normali. M-am făcut că nu-l mai țin minte pe agresorul meu, oricum n-ar mai fi avut vreun rost orice alt demers.

*

În închisoare se întâmpla destul de rar să-și plătească oamenii polițe între ei, mai ales la regimul semideschis sau deschis, când cei mai mulți se pregăteau de liberare și nu mai aveau nevoie de încă o povară sau vreo belea nouă.

Echilibrul se făcea după ieșirea dintre gratii, fiți fără grijă. Reputația de infractor are valențe destul de puține, deși în pușcărie sunt destui oameni inteligenți, ba chiar aș spune că e greu să găsești proști autentici în detenție. Fiecare deținut are o inteligență emoțională proprie. Am întâlnit câțiva incredibil de talentați, alții extrem de curajoși, destui teribil de manipulatori, dar mai toți aveau o disponibilitate patologică să ignore legea, în căutarea unui câștig rapid, arzând etapele sau în obținerea imediată a unei recunoașteri sau unei dreptăți pe care o considerau cuvenită.

Aproape toți sperau în minuni.

Eu mă consideram diferit pentru că eu nu minuni căutam, ci doar credeam.

Da, cred cu tărie, ca în copilărie.

*

Copilăria fără magie n-are niciun chichirez. Mi s-a năzărit că singurătatea rasei umane ar fi prea tristă, fapt ce mă convinge că suntem înconjurați de nevoia de credință. Am trăit puterea credinței și printr-o poveste dintr-o iarnă mediocră, în care așteptam să ningă în vacanța sfârșitului de trimestru, iar când ajungeam la concluzia că e o altă zi fără ninsoare, așteptam să iasă măcar soarele. Gradele Celsius păreau la fel de migratoare ca fulgii de zăpadă din vacanța aia de iarnă.

În orice mulțime obișnuită se ridică o excepție, asta e deja o regulă, iar ziua aceea se anunța ca una de primăvară, perfectă pentru o plimbare.

Am fost aproape nedespărțit de tataia Nicu până pe la șase ani, iar apoi stăteam la el doar în vacanța de iarnă și cea de vară.

Sunt multe resorturi care l-au împins atât de puternic în monumentalul nostru colectiv. Exprimarea lui, verbală sau nu, transmitea răbdare, fatalitate fără resemnare, credință și un soi de inefabil care dădea și chema farmecul.

De pildă, tataia Nicu avea *ghetuțe,* el nu avea ghete, iar modul acesta de exprimare era cel puțin înduioșător și reușea o captare a bunăvoinței într-un mod delicat. Altuia o astfel de abordare i-ar fi reușit doar generarea milei, dar lui dimpotrivă.

Dacă de la tataia Oprea am moștenit focul numit poftă de viață, cu siguranță de la tataia Nicu am primit magia și credința în miracole.

Uneori am așteptat în van miracolele, dar vorba lui:

-Minunile nu sunt pentru toată lumea și mai ales nu apar oricând, altminteri ce rost ar mai avea să le aștepți?

Una din întâmplările trăite alături de el cred că este o pildă foarte potrivită pentru ce tocmai vă spuneam mai devreme.

Noi indicații scenografice: vacanța de iarnă, 1983, șapte ianuarie.

Mă tot pregătisem de ziua călătoriei cu bicicleta de vreo două săptămâni, încă dinainte să vin în vacanță acasă la tataia Nicu. Avea un soi de caracter ritualic, căci orice saga are musai măcar un drum inițiatic care nu poate fi săvârșit oricum, ci doar însoțit. Excepția este dată de faptul că în drumul ăsta niciunul din noi nu era neofitul, îl mai făcusem de multe ori.

Drumul de la Obârșia la Câmpu Părului se măsura pentru mine în numărul de povestiri ale lui tataia. Mi s-a părut dintotdeauna că avea stofă de Isus, pentru că găsea cele mai potrivite pilde, poate pentru că asta își dorea, poate pentru că mă cunoștea deja prea bine sau grație harului său didactic. Sau toate la un loc.

Trecuseră două săptămâni fără zăpadă, cam sterpe după mintea mea de acum. Mamaia Benonica era altfel de stearpă, era mult mai amuzantă. Fiecare nevastă posibilă a bunicului era o greșeală după părerea mamei. Treaba ei, eu eram de părere că mamaia asta era perfectă pentru mine în situația dată. Îmi convenea că nu avea copii sau nepoți, puteam fi doar eu, Singurul și Acela. Nu mi s-a părut niciodată că ar avea vreun rost să mă prefac trist că sunt singur la părinți sau singurul nepot pe la ei. Mi se potrivește senzația și atmosfera asta, îmi place cu totul. Cam după tabloul ăsta ar trebui să se coloreze lumea mea ideală de atunci, să fiu doar eu al lor. Apoi, am fost al mai multora, și încă mai am de dat, vorba lui tataia.

Sunt sigur că era șapte ianuarie, pentru că de sfântul Ion tataia mergea la mormântul primei lui soții, iar cu ocazia asta făcea o vizită de control general și pe la casa lui, casa în care i se născuseră copiii și în care îi murise nevasta, aceeași casă în care crescusem până să se mute la noua lui

nevastă. De obicei mergeam și cu niște colivă la cimitir, dar de data aceea probabil că nu a avut cine să ne facă.

Era soare afară încă de dimineață, cum este și acum, când rememorez povestea asta, întocmai pe șapte ianuarie 2018, cu treizeci și cinci de ani mai târziu.

-E atât de frumos azi afară, că sigur ăluia de a murit ieri îi pare rău că nu a mai apucat așa o zi!

Știa tataia Nicu să găsească cele mai potrivite nuanțe de exprimare, foarte vizuale.

Mă trezisem voios că merg în plimbare cu bicicleta cu tataia și cred că erau vreo șase sau poate șapte kilometri între cele două localități.

*

Filmul din ziua călătoriei are o magie specială, tocmai de-asta îl pot revedea oricând foarte clar. Mă mirasem atunci, ca și acum, că imediat după ce am intrat pe drumul dintre sate s-a instalat o ceață smântânoasă, dar joasă, nu mai sus de genunchi, mai degrabă până pe la glezne, iar mai apoi se înălța ca o iederă, urcând până aproape de coarnele bicicletei.

Drumul despre care povestesc trece printr-o vale, relativ adâncă și destul de lungă chiar și după standardele mele de acum, ca adult. Pe atunci o apreciam măsurată după dimensiunile mele de copil, adică îmi părea imensă, ca o graniță dintre regate.

Odată intrați în vale, ceața ne-a înconjurat ca o mireasă înecată în ziua nunții, cum glumea tataia.

-Nu știu de ce toate fantomele sunt supărate, zise el. Ar trebui să fie recunoscătoare că cineva le mai bagă în seamă și au scăpat de responsabilități.

-Le-o fi frică, parcă matale nu ți-ar fi...

-Le-o fi și frică, taică, sau s-or plictisi și ele, să nu aibă nimic de făcut decât să se plimbe ca la azil.

-Cred că dacă ar fi o mireasă moartă în ziua nunții ar fi furioasă că a pierdut toată distracția, că oamenii ăia s-au adunat pentru ea și ea nu mai e.

-Este, este, doar a schimbat scaunul cu o cutie.

-Și mirele ce crezi că o zice?

-Treaba lui, nu-i treaba mea. Tu de ce crezi că la o nuntă mirele se îmbracă în negru și mireasa în alb? Cine crezi că se distrează mai tare, el sau ea?

-Ha-ha, foarte urât că gândim în felul ăsta. Cred doar că unele lucruri nu pot fi altfel.

Adoram discuțiile noastre și tare mă bucur că omul ăsta a avut atâta răbdare cu mine, de fiecare dată.

Valea se căsca în fața noastră mai dihai ca o prăpastie.

-Taică, eu nu mai văd nimic, zise tataia cam pierdut.

-Nici eu. Unde ești? Nu poți să vii la mine, te rog frumos?

-Taică, gata, dă mânuța încoace și ține-te de mine, eu o grozăvie de-asta nu am mai văzut de când mama m-a făcut, zău.

L-am găsit pe pipăite.

Ceața ne înconjurase, ne furase cu totul.

-Poate ne răpesc extratereștrii, tataie.

-Nu cred, nu știu.

-Eu sper să fie prietenoși, să nu ne chinuie prea mult. Poate ne îmbunătățesc și putem să zburăm sau ne dau superputeri.

-Doamne ferește, taică, asta se întâmplă doar în filme.

-Sau în cărți.

-Nu îmi plac SF-urile și nici ție.

-Da, ai dreptate.

Bunicul era, după cum am povesteam, directorul școlii din comună, dar din lipsă de personal făcea și pe bibliotecarul. Biblioteca școlii era mai mare decât cea de acasă, situație care mă determinase să fiu clientul lui permanent.

Pe vremea aceea era cel mai musculos tip pe care îl cunoșteam și după părerea mea, cel mai curajos. Îl bănuiam că o fi vreun super-erou, dar mă liniștisem cu concluzia că putea fi vreun fel de zeu, ca în legendele Olimpului. Era logic, el pleca în fiecare zi la treabă și se întorcea sănătos și mai ales treaz, spre deosebire de toți ceilalți pe care îi cunoșteam, care se întorceau beți-turtă. Asta însemna pentru mine stofă de zeu. Îl respecta toată lumea și fusese profesorul a trei sferturi din sat. Celălalt sfert era constituit din persoane mai în vârstă decât el.

Îl simțeam cum mă ținea strâns de mână și cumpănea ce să facă. Șovăia.

-Hai să ne întoarcem, tataie, te rog. Mie mi s-a făcut nițeluș frică, i-am zis.

-Da, taică, hai să ne întoarcem.

Era simplu, după socoteala noastră, să ne dăm seama dacă ne întorceam sau nu, pentru că dacă simțeam că urcăm, însemna că ne întorceam.

Spre norocul nostru, direcția era bună, urcam. Valea nu avea mai mult de o sută de metri cu totul, nu era mare brânză să ieșim de acolo.

Se pare că nu.

După ceva timp, tataia a decis că mergem într-o direcție greșită.

-Nu e bine, hai să ne întoarcem.

Eram total de acord.

-Da, avem doar două posibilități de mers, probabil că am greșit noi înainte. Hai în partea cealaltă.

Aceeași poveste. Simțeam că urcăm, dar valea nu se mai termina. Pe tataia nici nu îl mai vedeam, doar îi mai simțeam mâna și mirosul.

Văzând că am greșit, ne-am hotărât să numărăm pașii.

Când am ajuns la cincizeci, era clar că facem ceva greșit, ne-am oprit, ne-am întors din nou, numărând o sută de pași. Degeaba. Orice sens am fi ales, noi urcam.

-Taică, undeva trebuie să coborâm, noi urcăm mereu. Asta e fizic imposibil.

-Așa zic și eu. Toată valea asta are maxim o sută de pași pe fiecare parte.

Nu știu cât am bâjbâit ca niște cârtițe, nu cred că voi ști vreodată.

Tataia stătea pe gânduri, cel puțin părea să calculeze ceva în minte, pentru că nu mai spunea nimic. Poate își pierduse cu totul speranța, sau poate că era la fel de speriat ca mine.

Se spune că amintirile sunt de multe ori olfactive. Ceața avusese miros de praf, de țărână de fapt, de la bun început până atunci.

Mă frapase teribil mirosul ăsta, pentru că era iarnă, ce Doamne iartă-mă! Cred că tocmai mirosul ăsta surprinzător m-a ajutat să nu uit.

Mirosul s-a schimbat brusc, pentru că odată cu tăcerea bunicului ceața a început să miroase a tămâie, foarte intens.

Tataia și-a scos din buzunarul de la piept ochelăreii lui, pe care îi purta legați în jurul capului cu un elastic, cum erau pe vremea aia reparate mai toate lucrurile, până la dezintegrare. Și-a așezat ochelarii pe ochi și am început să văd și eu câte ceva, odată cu el, pentru că deja îi descifram părul ieșind de sub bască.

Fix în acel moment s-a petrecut anti-minunea. Tataia, zeul meu, s-a lăsat în genunchi. S-a scurmat pământul sub el, cred că s-au cutremurat toate văile și drumurile lumii, atunci. Lumea de sub genunchii lui a oftat și s-a unduit.

Lumea de deasupra pământului și-a dat mâna cu lumea de sub pământ. Timpul s-a oprit.

În liniștea ca de fotografie, cinematică, aerul a vibrat când tataia și-a făcut o cruce, apoi încă una și încă una.

Bunicul a rostit simplu și clar, fără nicio incantație, fără nicio urmă de dichisuri de prisos:

-Iartă-mă, Ioană!
Mi se zbârlea părul pe sub căciulă, nițel transpirat.
-Iartă-mă, Doamne, sau lasă liniștit copilul ăsta nevinovat! Ascultă-mă, Doamne, acum! Acum, te rog, să fim înțeleși!

Ceața a dispărut atunci, fără timp, fără spațiu de ancorare, ca și cum nu ar fi fost vreodată, ca un vis pe care nici nu l-ai fi visat temeinic.
Tataia s-a ridicat.
Eu țineam încă bicicleta de coarne, el o pierduse probabil de mult. Eram amândoi în dreptul cimitirului din satul în care ne doream să ajungem, unde era înmormântată mamaia Ioana, la mai bine de trei kilometri de singura vale de pe drum.
Din drum, peste gardul prăpădit, se vedea ireal de clar crucea bunicii. Alături de crucea ei eu știam că mai era una, pregătită pentru bunicul, dar parcă nu puteam deslușI a doua cruce, oarecum lipită de cea care o străjuia pe mamaia Ioana.
Nu mai țin minte ce am făcut sau nu în scurta vizită prin sat, nici dacă a fost pe de-a-ntregul o vizită propriu-zisă, știu doar că lumânările pe care le adusesem pentru mamaia pur și simplu nu ardeau, de fapt nu se aprindeau, habar n-am de ce. Am fost să punem o lumânare la mormântul lui taica, bunicul lui tataia, iar la întoarcere la căpătâiul mamaiei cele două lumânări erau consumate, dar fără să fi rămas vreo urmă de flacără, doar ceara topită. Am încercat să dau vreun înțeles întâmplării sau să caut vreun sens formelor de ceară, dar fără să izbutesc ceva. Mi-am zis, ca și acum, că unele lucruri se iau ca atare, fără resemnare, fără fatalitate, doar cu amintirea momentului sau cu prilejul prelungirii vieții, cum ar cugeta tataia Nicu, pe marginea băncuței de lemn.
Când ne-am întors, bicicleta lui tataia era încă în vale, răsturnată.
După socoteala noastră, cred că rătăcisem vreo trei ore prin ceață, prin vale; o vale oarecum foarte blândă, dacă mă gândesc bine acum.
Poate v-ar conveni să spun că se auzea râsul bunicii sau măcar alt semn de moroi. Poate nu.
Adevărul este că nu se auzea nici măcar vântul, doar roata din spate a bicicletei bunicului, care zdrăngănea ruginit în aerul înghețat de ianuarie.
*
Mă gândesc dacă istorisirea asta poate avea un happy-end. Probabil că finalul fericit se petrece atunci când mai mulți sunt de acord cu el. Sau poate nu.

Crucea pregătită pentru tataia l-a așteptat aproape patruzeci de ani, dar totuși soarta a hotărât altceva.

Am o poză senzațională cu el în fața crucii lui din Câmpu Părului. Poza aia și povestea din spatele ei erau cât pe-aci să îmi facă lipeala cu o tipă foarte mișto, pe care am descoperit-o prin intermediul unei alte fete, o anorexică aproape perfectă. Îi arătasem poza cu tataia aplecat în fața crucii lui, cu un deget ridicat, pseudo-didactic. Tipa s-a dat la mine în cel mai relaxat mod cu putință:

-Ce tare mi-aș dori să am și eu un bunic ca ăsta! Te pot avea pe tine?

Te abții în genul în care îți spui că știi, draga mea, nu poate ieși nimic din asta, dar e foarte tare pentru orgoliu.

-Aha, doar pentru orgoliu.

Apoi simți că e cazul să îi mai spui ceva, de teamă că nu a înțeles bine ce intenționai să îi transmiți, dar ea vrea să fie mulțumită mai rotund și mai adânc, nu doar să îți gâdile un orgoliu obosit de plecăciuni și înțelegeri diferite.

Nu, nu i-am mulțumit cum și-ar fi dorit, cred eu că refuzul meu se datorează și faptului că monogamia ori se transmite genetic, ori te lovește pe neașteptate. Am încetat să cred în întâmplări, iar genetica mea era pe atunci aceeași ca cea de acum și de altădată, adică prea dubitabilă din acest punct de vedere. Nu, nu-mi pare rău.

Ziceam de poza aia pe care o am și acum în telefon, ca să o privesc din când în când, să-i prelungesc viața, conform teoriei noastre.

Tataia era aplecat peste cruce și a rostit limpede, cum mă obișnuise, de sub căciula rusească de blană pe care o primise de la tata sau de la mine:

-Băi, mincinoșilor, băi!

Pe cruce scria: aici odihnește Ionescu Nicolae, născut la 22 septembrie 1922, decedat la..... .

Hm. Pe o altă cruce, aflată la mai puțin de doi kilometri de locul din care scriu acum, scrie: Ionescu Nicolae, decedat 22 septembrie 2015.

Aha, a murit fix de ziua lui. Mă pregăteam să mă duc la el la spital, îi luasem o prăjitură de la Paul, una cu ciocolată, o lumânărică în formă de minion primită de la copiii mei și o tartă pentru mine, cu rubarbă. Știam că el nu o poate mânca pe a lui, avusese un accident cerebral cu fix o săptămână înainte, dar tot atât de bine știam că vede tot și înțelege, pentru că îl văzusem plângând în timp ce îl bărbieream cu o zi în urmă. Îl mai ridicam sau îi schimbam poziția și scâncea sfâșietor. Îi

cântasem atunci doamnei Corina, colega lui de salon, care mă topise cu cel mai senil zâmbet de sfântă.

Cu ceva timp înainte de accidentul lui îi murise nevasta de atunci și s-a mutat în sfârșit la mama, așa că am apucat să trăim împreună cu tataia ultimele lui trei luni de viață. În răstimpul acesta ai mei au apucat să construiască în cimitirul din Cornetu o groapă reușită sau, cum zice tata, o garsonieră cu ușa în tavan.

Noua garsonieră s-a dovedit suficient de primitoare pentru alte trei epave, ca în orice cimitir de nave andocate pentru o mică veșnicie, astfel încât ceilalți trei bunici ai mei biologici au fost dispuși în pungi de plastic, apoi îndesați în saci cu niște cruci pe ei și au tapetat fundul gropii. Cred că se numește înhumare prin strămutare. Mamaia Ioana, Tataia Oprea și Mamaia Leana. Mama mamei mele, părinții tatălui meu.

Deshumarea s-a făcut în aceeași zi pentru toți trei, după cum era și firesc. Distracția a necesitat niște cereri, apoi o serie de aprobări.

Acțiunea la fața locului a început cu o slujbă religioasă, cum se cade.

Prima a fost mamaia Ioana. Lemnele capacului s-au desprins de parcă cineva aștepta asta de foarte multă vreme și au lăsat liber mirosul bine cunoscut, de cuișoare. M-a cam scuturat ancora asta olfactivă. Mama nu a fost în stare să privească prea mult, probabil că încărcătura ei emoțională era și mai nuanțată. Bunicii încă i se distingea cardiganul în care fusese înmormântată și pentru câteva secunde i-am deslușit trăsăturile, un praf fin care s-a răspândit la prima pală de vânt. Se distingeau cozile ei șaten-deschis, foarte deschis, împletite școlărește, fără dichis. I-aș fi spus ceva, aveam parcă destule de zis, dar tăcerea a fost mai ilustrativă, cam ca momentele mele cu tataia, pe care, deși nu era de față, îl proiectam în amintirile lor comune. Mamaia Ioana era mămița, așa îi spuneau părinții mei și fratele mamei. Tataia era denumit *tătuțu.*

Ceilalți bunici erau *mămica* și *tăticu*. Nimeni nu îi confunda la noi în casă, atunci când începeau depănările despre vremurile lor.

Mamaia Leana a fost a doua la reîmpachetare, fără glorie, doar cu pufnituri de râs. Revedeam deja cu toții înmormântarea, era imposibil să rămânem serioși.

Tataia Oprea a fost surpriza zilei. Era aproape neschimbat, chiar puțin zâmbitor. Pachetul de țigări pe care știu ca îl așezasem sub mâna lui era desfăcut și asta m-a cutremurat puțin.

-Ha, uite, are și pachetul de țigări aproape întreg, fix cum i l-am desfăcut eu!

Mirarea lui tata a salvat situația, pentru că eu o cam băgasem pe mânecă.

-Nu știam că i l-ai desfăcut, eu i l-am băgat întreg, sigilat.

-E întreg și acum, dar m-am gândit că poate i-o fi lene să-l desfacă, m-a dumirit tata.

Doctorul cu care vorbisem despre deshumare ne atenționase că alcoolul din sistemul lui tataia e foarte posibil să-l fi mumificat și a avut dreptate.

-Sfântul Oprea, de pahare vărsătoriul!

Mama râdea.

-Taci, te rog, mamă, că te punem s-o epilezi pe soacră-ta! De fapt, eu am văzut-o destul de intim, să știi că avea o pedichiură îngrozitoare. Vrei să ne uităm?

Mama vomita sprijinindu-se de cruce. Prea multe glume proaste dăunează sănătății.

Trecuseră treizeci și mai bine de ani de când se prăpădise mamaia Ioana și în jur de douăzeci de la decesul celorlalți doi bunici.

Oasele lui tataia Oprea erau încă ancorate în cartilaje, pârâiau când îl îndesau în sac, omul care ne ajuta făcea ceva efort să-l îndoaie.

-Om zdravăn, bre!

Adevăr grăise, medicul legist care ne-a eliberat certificatul de deces pentru tataia a zis atunci că omul era programat fizic să depășească suta de ani.

I-au împachetat pe rând, trei grămăjoare, în saci de plastic negru, apoi în sacii textili speciali, deschiși la culoare, cu câte o cruce neagră imprimată pe fiecare. Cred că nu s-au certat alături, împărțind același portbagaj.

Pe la jumătatea drumului spre București, tata s-a oprit să cumpere niște apă și a întrebat pe un ton serios:

-Mămică, tăticule, mămiță, hai care are nevoie la toaletă?

Tataia Nicu îi aștepta răbdător acasă, nu mai avea loc și el în mașină cu noi trei. La sosire o mângâia pe mamaia, sufletul lui, dincolo de sac și a luat-o în brațe. Sfâșietor!

*

Spre norocul meu, tataia a murit înainte să intru în închisoare.

Când a murit, clopotul bisericii din Câmpu Părului, pe care el îl trăgea de obicei, când era încă în putere, a început să sune la fel cum îl trăgea el, din senin. Toți cei care contau au știut că Nicu s-a prăpădit.

Când mama l-a sunat pe fratele mai mic al lui tataia, pe Miron, el aștepta plângând tăcut pe lavița făcută de taica. Știa.

-Știu, Ileană, am auzit clopotul sunând. Nu-l trăgea nimeni, doar ne suna vocea lui, sufletul lui. Cometă veritabilă. Dumnezeu să-l odihnească.

*

O lungă perioadă după moartea bunicii tataia a cam schimbat femeile, iar apoi s-a oprit la una care era, după cum ziceam, cam neîngrijită și țăcănită.

De două ori pe an tataia venea să stea la mama câteva zile, pentru analize și un fel de odihnă. Se spăla ca omul, mânca bine, era la tratament și relaxare, cum glumea tata.

-Băi tătuțule, hai mută-te cu totul la noi și las-o naiba de împuțită pe nebuna aia!

Tata era serios și se referea la nevasta lui tataia de atunci.

Bunicul a devenit și el extrem de serios, învingându-l la priviri pe tata, care între noi fie vorba nici nu era prea pus pe treabă atunci. Două priviri albastre se duelau, înghețând aerul de vară. Ochii lor frumoși puteau fi destul de usturători, deși nu aveau vreo relație de sânge, ci doar de educație și trai comun.

-Eu sunt un om de onoare, tu ți-ai lăsa nevasta de izbeliște vreodată?

Nu mai auzisem tonalitatea aia demult, mi-a izvorât dintre amintiri, amănunțit, incidentul cu brutăria, pentru că doar atunci l-am mai auzit pe tataia folosind vocea aceea cu oțel în ea.

*

Tataia povestea despre mama că era o fată nițel prea agitată în copilărie, foarte inteligentă, energică, ambițioasă. Liceul îl făcuse la Corabia, stăteau în gazdă la prieteni de-ai lui tataia, ea și fratele ei.

Fratele ei era mai relaxat, lua viața mai domol, față de mama, care sărea pieptiș spre orice obstacol, uneori autoflagelându-se, așa cum procedează și acum, cel puțin în opinia mea.

Erau dimineți în care frate-său ieșea din casă și în drum spre școală deschidea relaxat nările, exclamând cu nepăsare:

-Sor-meo, simți?

-Aoleu, ce?

Cred că v-ați prins până acum de felul panicos de a fi al mamei.

-E biiine, miroase a patru!

Nu se înșela niciodată, se alegea mândrul pionier, perseverent în nepăsare, cu măcar o notă de patru în ziua aia, fapt care se pare că tot pe capul preocupat al mamei se răsfrângea, pentru că îl avea în pază și apărare, de parcă îl luase pe buletin și mai multe nu.

Mama economisea și din bursă cumpăra ciocolată și bomboane pentru pomul de iarnă. Într-o seară, fratelui ei i-a fost cam rău, dar motivul a fost elucidat abia la vreo săptămână, înainte de a pleca în vacanța de iarnă, acasă: mâncase toate bomboanele.

Mama-cea-purtătoare-de-grijă putea fi foarte răzbunătoare cu cei care o atacau.

O mătușa mai depărtată o tot cârâia, îi făcea mamei o sumedenie de observații neprietenoase, mai ales că hoașca nici nu o suporta pe maică-sa, pe mamaia Ioana. După ce și-a încasat odată o palmă de la ea, maică-mea a așteptat-o liniștită până a văzut-o cum se sprijinea greșit de tocul de la ușă și i-a rupt cele trei degete prinse între toc și ușă. Când s-a întors din spital, mătușa a trebuit să poarte batic vreun an, până i-a crescut părul, pentru că mama i-a mai făcut un pustiu de bine și a ciumpăvit-o în somn cu foarfeca de oi. Mama era pe atunci copil, acum a evoluat mult, ha, prin urmare presupun că știe să folosească mai multe instrumente.

În perioada cât am fost încarcerat mama îmi scria săptămânal. Tot săptămânal, ba chiar mai des, îmi scria și iubita mea. Subiecte diferite, tonuri diferite, amintiri diferite, iar când totuși era același ton, avea alte nuanțe.

Mama se plângea că nu își găsește identitatea.

-Nu sunt sigură cine mai sunt, îmi caut din ce în ce mai des o definiție pe care nu o găsesc. Nu știu de unde vin. E important, pentru că mă poate oricând întreba cineva cine sunt, de unde vin, iar eu să încep să mă încurc sau să tac prea tare. Nu e cazul să îți mai spun și eu asta, dar te rog să rămâi tare și mai ales să ai grijă de tine, încearcă să fii mai nepăsător.

Iubita mea îmi spunea că e bine, că mă roagă să fiu tare, că mă iubește și mă urăște pentru asta.

-Am plâns mult. Am tras dreapta citindu-ți poeziile pe care mi le-ai strecurat și apoi am plâns iar. Nu sunt sigură că știu cine mai ești, cine vei fi și nici de unde să te mai apuc. Mă caut mereu și eu. Copiii sunt bine și te așteaptă, cresc și probabil suferă, dar eu am pe cine să țin în brațe și ei la fel. Te așteptăm acasă, te vei întoarce, știu asta. Te rog să păstrezi obrazul gros și să nu își pese. Părerea celorlalți contează prea puțin acum, iar mai târziu va fi, nu-i așa, mai târziu. Fii tare, dragul meu.

Eu cred acum, după experiența închisorilor, războiului, rigorilor și expunerilor specifice mediului militar, că granița dintre dimensiuni este una trasată cu tente diferite pentru fiecare, tot așa cum Dumnezeu, dragul de el, este Unic, dar unic pentru fiecare.

Am trăit cea mai mare parte a vieții într-un mediu exclusiv masculin, fie cazon, fie mediu de detenție. Trist, știu. Nu numai trist, poate și foarte blamabil, pentru că, vorba psihiatrului pe care

l-am tot citat, o, da, avem și noi butoanele noastre. Cu siguranță că puteam apăsa alte butoane, iar urmarea o resimt pe deplin, aș putea spune că o respir sau înot în ea sau doar o trăiesc.

Mă rog, mediul acesta pronunțat masculin vulgarizează limbajul, fără dubiu. Povestea asta, a mea și a celor dinaintea mea, am redat-o într-o manieră cât mai elegantă, hai să zicem Disney, după cum mi se pare civilizat.

E de povestit un pic despre viața mea în războiul altora, un pic despre închisoarea mea din închisoarea altora, mai mult despre viața celor ce mi-au dat izvoare. Povestea asta este acum o carte. Succesul unei cărți este dat, în opinia mea, de conținut, de autor, de editor, de auspicii și de mult noroc. Dacă această poveste va fi primită bine, voi avea și o continuare, cu mai puține lipsuri și mai multe limpeziri. Așa gândesc acum, așa simt. Sunt de acum în mâna ta, cititorule și a ta, fată frumoasă și schimbătoare, numită Providență. Totul s-a întâmplat întocmai, caz real, mai ales pentru că eu spun povestea, nu-i așa?

*

Cometa noastră, votată, cu patalama și toate alea, avea și un tată. Avusese și un bunic, dar din păcate eu nu l-am apucat. Tataia Nicu îi zicea bunicului lui *taica*, pentru că așa îi spuneau toți, inclusiv taică-su, Lixandru.

Tata lui tataia Nicu a fost o altă figură. Eu îi spuneam tataia Lixandru.

Tataia Lixandru era altfel de țăran.

Privit din perspectiva modernă a hipsterului local, putem spune că avea tot tacâmul: pălărie, fluier, ițari, opinci, țigări de foi. Vorbim de foi de ziar, în care își îndesa tutun uscat pe gard, mărunțit și presat între degete.

Privit după socoteala mea, era un tip un pic prea delicat, care vorbea suficient de clar încât să nu lase loc de echivoc, potrivit pentru mintea fiecăruia.

Se spune că fiecare sat are o definiție ce îl constituie cu certitudine, iar asta se realizează în mare măsură și socotind locuitorii extremi, adică e musai să se găsească acolo frumoasa satului, nebunul satului și un orb. În lipsă de orb se acceptă un țigan, ambii Jolly Jokeri pot oferi un exotism binevenit, chiar dacă e de prisos.

Satul Câmpu Părului nu mai avea nebun cu acte în regulă, prin urmare regula nescrisă era completată prin suplinire. În lipsa titularului, se împlinise un struțo-cămil de melanj poate nu tocmai accidental. Avuseseră în localitate un băiețel genial ce crescuse în ploaie și fusese cam prea bătut în cap de taică-său, motiv pentru care se țăcănise prin adolescență și a fost ucis de o infecție

care a succedat o meningită. Aceeași dorință de a intra în rândul lumii de sate cu state depline a generat apariția orbului compus sau descompus, adică doi tipi cu câte un ochi de sticlă. Unul repara televizoare, altul repara instalații intime, fiind priapic. Fiecare își folosea ochiul jucăuș cum credea de cuviință, iar cuviința era nemăsurată, amândoi fiind indispensabili, adevărați campioni pe sate. Avea satul și țigan, semn de bogăție, pentru că un nomad cu toate însușirile de bun supraviețuitor nu s-ar fi aciuiat pe lângă niște pârliți. Stele Țiganul avea singura gospodărie din zonă fără gard, cu tot cu cei șapte copii ai lui, că doar atâția mai rămăseseră din sufletele pe care nevastă-sa le aducea la lumina zilei în fiecare an, ca o recoltă sau un rod peren.

Frumoasa satului nu avea viață prea lungă, conform unui blestem inefabil, punctat de regulă sau de obicei printr-un viol urmat de ștergerea urmelor prin înecare. Fluide în fluide. Șase din fântânile satului, așezate la colțul ulițelor pentru ostoirea setei, erau spurcate de leșurile frumoaselor satului. Mereu m-am întrebat de ce nu s-au simțit și ei nițel, să se organizeze cât de cât și să le înece pe toate în aceeași fântână.

Dacă mai cădea vreo pisică prin fântâna vreunui megieș, situația se remedia prin sleirea izvorului de apă. Pentru oameni aruncați în fântână regula nu se aplica, nu mă întrebați de ce.

*

Tataia Lixandru e străbunicul meu. Faptul că nu mai ființează nu îmi permite să spun că *a fost* străbunicul meu, ăsta ar fi un drept pe care îl voi căpăta atunci când vor povesti alții despre mine. A avut cinci copii: Tanti Iulica, Tataia Nicu, Nea Miron, Nușa și Dada. Faptul că eu povestesc poate fi o povară pentru voi, dar măcar vom vorbi cu toții la fel și vom denumi toate persoanele din poveste la fel, adică așa cum le spuneam eu. Dacă aș chema-o pe mama să spună ea povestea, v-ar întreba mai întâi dacă ați găsit greu adresa, apoi dacă vă plac eclerurile ei, apoi dacă nu cumva vreți clătite sau chestii la fel de grase și frumoase, după care o să vă poarte de grijă mai mult decât ar fi cazul. Toate astea între două pufnituri de râs prea amabil după părerea voastră. Despre tata nu discutăm, el are alt arbore. Genea-ilogic, firesc. Sau cotit. Un arbore cotit ca o pajiște electrică.

Mama era, prin urmare, nepoata lui tataia Lixandru.

Nepoții străbunicului meu îi ziceau tata mare, eu îi ziceam tataia Lixandru pentru că probabil așa își dorea să i se adreseze cel ce avea să îi spună povestea. Acum așa cred.

*

Saga tinereții lui a fost extrem de previzibilă în tabloul vremii.

Muncea. Bietul Lixandru muncea cu disperare.

Taică-su, Ioniță, plecase dincolo de sat după ce murise Prița, nevastă-sa și mama lui Lixandru. A găsit alta dincolo și a mai făcut doi băieți cu ea. După ce s-a prăpădit și asta, a mai făcut un copil cu casiera de la Poștă. Așa a apărut nea Mitică, spaima uliței, supranumit Nebunul, care era mai țăcănit ca un ceas cu cuc cu arcul stricat, dar la fel de previzibil în periodicitatea crizelor de cotonogeală și ciocănit.

Cei trei frați vitregi îi puteau fi lui Lixandru la fel de bine niște verișori din Zalău să zicem, se vizitau la fel de des, adică tot la vreo cinci ani sau și mai bine, deși Nea Mitică stătea peste drum de străbunicul, aparent nu-i despărțea decât praful uliței. Bine, de fapt este foarte posibil să-i fi despărțit ceva mai mult de atât.

Lixandru nu primise nimic, nicio palmă de pământ, doar palme după ceafă.

Ambiția a fost o calitate a neamului pe care, dacă nu și-au transmis-o unul altuia, cu siguranță a fost dobândită de nevoie, adică de foame. Foamea i-a crescut mai bine ca o mamă.

E doar o glumă de trotuar, cum că munca ne-a făcut oameni, dar tot ea ne distruge. Lixandru a înțeles că există o măsură în toate și tocmai acest fapt este o dovadă de stabilire a echilibrului, dar cred că oarecum a tras mereu de limita obișnuită a echilibrului, oricare și oriunde s-o fi găsind granița asta pentru alții, pentru ceilalți.

Am avut noroc să petrec mult timp cu el spre finalul vieții lui, după cum și copiii mei au avut noroc să petreacă timp cu străbunicul lor, adică bunicul meu, tataia Nicu, ca urmare a păstrării tradiției de a face copii la tinerețe.

Tataia Lixandru le-a lăsat tuturor copiilor lui pământ, loc de casă și ceva mai mult, credință și noroc de sănătate. Tataia Nicu spunea că sănătatea nu este doar un efect imediat ce provine de la o genetică bună, ai nevoie și de noroc, mai mult sau mai puțin, după nevoie și dorință. În cazul lor s-a adeverit, în general sau în principiu.

Era la modă atunci gluma socialistă cu tipul care urcă în taxi și fiind întrebat unde vrea să ajungă, a răspuns sec:

-În principiu.

-Bine, dar în principiu unde?

Taximetristul avea nevoie de o adresă sau minime indicații, absolut logic.

-Nu știu unde e, domnule, a venit răspunsul, dar am auzit că la noi e bine în principiu, deci te rog să mă duci și pe mine acolo, în principiu.

Glumele vremii nu se spuneau la coadă la alimente, doar se șopteau acolo, pentru că dacă vorbeai în gura mare se trăgeau ceilalți mai într-o parte, cu fereală.

Lixandru a lăsat și mult noroc în urma lui, ca moștenire, pentru multe alte vremuri, bașca forță de viață.

Dintre copii, doar Nușa a murit în copilărie, când avea în jur de cinci ani. Tataia îmi povestea că Nușa visa să se facă medic, să vindece tusea și tremurăturile.

-Eu mă fac doctoriță!

Cu toată sărăcia și jocurile sorții, chiar și după atâta timp trei dintre ceilalți copii trăiesc, încă sănătoși, doar tataia Nicu s-a plictisit, acum vreo trei ani, precum știți.

*

Începutul războiului se prelingea ca o noapte eternă pentru bieții răcani ridicați la oaste, prost hrăniți, prea slab înarmați. Nici Lixandru nu a scăpat, l-au luat și pe el. Vaietele mamelor și nevestelor le-au urmat mult timp după plecarea spre necunoscut. Plânsetele cutremurau surtucurile murdare ale pruncilor lăsați în ogrăzi. Slabi și triști s-au dus departe, iar apoi și mai departe. Slabi și triști au rămas și cei de acasă. Gura veșnic nesătulă a frontului înghițea pe nemestecate, ca un șarpe al întunericului.

Socrul lui Lixandru murise la Mărășești. La fel și fratele lui taică-său. În primul război mare se prăpădiseră mai mult de jumătate din bărbații plecați, îngrășând pământul altora și orgoliile unor creiere fierbinți.

Se auzise că armele din noul război erau mai rele și mai avide de sânge.

-Semn rău, semn rău când a plecat Lixandru nostru, văzuși cucuveaua?

-Aia de la Țața Nica de pe țiglă?

-Aia, de, bine ziseși, cântă deja de două zile. Ai vreun semn de la el?

-Of, păcătoase semne... Altele nu am, de unde să am, răspundea Mama Mare, nevastă-sa Tudora.

Copiii, câmpul și ograda au cocoșat-o pe Mama Mare. Eu am prins-o crăcănată de la o căzătură de demult și cam prea aprigă după gustul meu.

Perceptorul venea atunci, pe vremea regelui, să ridice cotele direct de pe câmp, ca să nu mai aibă timp nimeni să fure sau să declare o producție mai mică. Din puținul rămas cei mai mulți săteni nu prindeau primăvara, unii îngropau din recoltă pe ascuns și o dezgropau după vreo două săptămâni. Teama să nu le intre războiul în bătătură și între cei rămași în jurul casei îi împingea din fața liniei frontului. Unii și-au făcut boccelele și au fugit de urgie spre Dobrogea. Când au ajuns acolo

străbunicii din partea bunicii, din șase boi mai supraviețuiseră doi, acareturile se împrăștiaseră, iar boala le uscase carnea pe oase. Colac peste pupăză, odată cu ei în Dobrogea a ajuns și războiul, un ghes bun să îi împingă la cale întoarsă în sat, unde nu mai aveau nici tocuri la uși, doar niște pereți prăpădiți care se ițeau din glod.

Mama Mare a rămas în sat, poate și pentru că Taica, socrul ei, era încă în putere și respectat.

Tot taica a hotărât și care dintre copii poate merge la școală la oraș. L-a ales pe Nicolae, cel care pentru mine este tataia Nicu.

-O să meargă Nicu, bă, am zis, că îl ajută mintea și e cel mai sfrijit dintre toți, nu e bun de muncă. El se duce la școală și are grijă p-ormă de ăilalți. Așa o să faci, Nicule, da?

-Așa o să fac, taică, a îngăimat emoționat Nicu de dincolo de ochișorii lui albaștri, calzi și ambițioși.

*

Lixandru a nimerit pe nemestecate într-un război normal al vremii, adică aspru, mizerabil, bolnav și parcă fără leac.

A trecut Prutul, s-a bucurat și el odată cu ceilalți de isprăvile din Basarabia. A trecut Nistrul și a luptat la Odessa, iar mai departe la Stalingrad.

Cădeau ai noștri peste tot, cei mai fericiți mureau repede, dar nu erau prea mulți loviți de noroc...

Mâncau resturi și erau luați în zeflemea de aliații nemți.

De foame, furau mâncare de la aliații lor. Bine-bine, se spune că în armată nu se fură, doar se completează. Doar că un ospăț neașteptat cu miel descompletat de la colegii germani le-a cam rămas în gât: nemțălăii îi arătau cu degetul și se tăvăleau de râs:

-Hahaha, kein bee, das ist hamham.

Da, era câine, râdea și tataia Lixandru.

Înghițeau în sec și tăceau, rugându-se încet pentru încă o zi sub soarele rece al iernii.

La Sevastopol s-au ascuns grozav de bine, încât au fost găsiți prin dărâmături după două săptămâni, dar jocul sorții i-a depus în brațele sovietice. Cu siguranță atunci au înțeles ce înseamnă mâna lungă a socialismului rusesc.

Din patruzeci de bărbați câți fuseseră prinși în aceeași zi, doar șapte au ajuns în Siberia la muncă: Lixandru, Costică, Pantelică și patru nemți.

Aveau niște dormitoare lungi și foarte reci, dar măcar nu îi bătea vântul ca afară. Mergeau la tăiat de lemne și reconstrucția Uniunii Sovietice.

La ora patru dimineața se auzea hârâit din difuzoare imnul noii lor țări, *Soiuz Sovietskih Soțialisticeskih Respublik*.

Rușii mințeau cu vitejie că îi eliberaseră pe toți prizonierii de război sau poate chiar uitaseră de ai noștri prin fundul Siberiei.

În dormitoarele reci somnul se efectua la linie, cu palmele la vedere, să nu își rupă venele vreunul și să scadă efectivul de muncă. Evadarea era imposibilă, pentru că sălbăticiunile din jur terminau ce mai rămăsese din ei. Morții erau duși la groapa comună, dar nu înainte de a li se zdrobi căpățâna cu un baros, ca să fie toți siguri de efect.

*

În țară, vestea că Lixandru a murit, a căzut peste bunii mei chiar la nunta Iulicăi, știre purtată de doi nebuni întorși acasă.

-A murit în pribegie, pe drumul de la Siberia încoace, bre.

Jale.

Au urmat pomana, slujbele la biserică, apoi alte pomeniri, după datini.

Viața fără Lixandru a continuat.

A venit peste ei colectivizarea cu de-a sila, altă pacoste.

Nicu, bietul de el, a făcut pușcărie de două ori: odată pentru insubordonare față de un ofițer german, pentru că luase partea unui coleg sau prieten evreu, Shlomo din Corabia, iar a doua oară că fusese declarat chiabur pentru că refuzase să dea la colectiv pământul lui taică-su.

-Până nu vine tata eu nu pot să dau nimic, că nu e al meu.

-Cheamă-l, bă, pe tactu-mare!

-Nu știu unde e nici Taica.

-E, nu știi, hai zi-ne unde se ascunde și te iertăm.

Nu l-au iertat, probabil pentru că nu le-a spus, ha.

S-a întors după aproape doi ani, mai jigărit, dar mai înrăit.

Până la urmă le-au luat tot: pământul, boii, acareturile, caii. Toate au ajuns la colectiv și s-a ales praful de ele. Taica s-a angajat cioban la CAP, doar pentru că nu suporta gândul că boii și oile lui vor muri de foame din pricina vreunui nepriceput.

-Ce s-a întâmplat cu toată averea voastră? Mă refer la ce lăsase tataia Lixandru, l-am descusut pe tataia Nicu mult mai târziu.

-S-au stricat sau au murit, după cât suflet era în fiecare, că erau deja în ochii tuturor bunuri obștești, adică ale nimănui, mă lumina tataia, cu vocea limpede ca mintea omului care înțelege simplitatea trecerii lui și a celorlalți.

*

Lixandru s-a întors acasă după șapte ani. Până la urmă, rușii le-au dat drumul cu un bilet de liberare scris în rusă și fără alte documente sau bani, fără transport. Doar le-au deschis poarta lagărului de prizonieri. Pașol, pașli!

Aproape cinci ani a făcut până acasă bietul suflet.

Spre norocul lui, Mama Mare nu se măritase, era prea ocupată să țină de copii și de ce mai rămăsese prin jurul casei.

S-a întors cu un neamț după el, care nu mai avea de nici unele și hotărâse să rămână la noi în sat. Am înțeles mai târziu că Lixandru fusese mai întâi cu neamțul la el acasă, prin Germania, dar nu mai era nimic acolo, sau poate au fost izgoniți, nimeni nu mai știe acum.

S-a apucat să crească din nou oi, s-am mai îmbunat și legea, iar neamțul i-a învățat dogăria.

Lixandru povestea la început toate grozăviile frontului și prizonieratului, dar cu trecerea timpului le amintea din ce în ce mai rar.

Povestea doar că știa bine că ai lui nu l-au uitat și asta l-a ținut om, le simțea mângâierea odată cu atingerea amintirilor lor pe crucea de lemn cu numele lui din cimitir. Cel mai mare lucru și mai de mirare mi s-a părut că știa bine când primise de pomană mâncare și spunea întocmai ce primise, pentru că, zicea el, se simțea dintr-odată bine și sătul.

-Mi-era așa de bine, tăicuților, mai ales după ce simțeam ostropelul, că mă trăgeam dup-aia la un puișor de somn, să îmi priască! Mă ungea pe inimă, adevăr vă zic.

-Hai, bre, ziceau vecinii, îndrugi tot felul de alea de ne faci pielea de găină, ești om bătrân și te ții de șotii de-astea!

-Oho, știu tot, mi-ați dat șosete împletite de pomană înspre jumatea lui aprilie acum vreo doi ani, e așa sau nu?

-Nu știu cine ți-a zis, îngăima Mama Mare Tudora, nevastă-sa, cu mâna la gură de uimire.

-Nu mi-a zis, fa, nimeni, n-auzi? Știu! Că atunci am găsit și șosete și surtuc la un moldovean răpus de boală și ce era să fac? Am zis bogdaproste și le-am pus pe mine, da eu am știut că nu au căzut din cer. Tot atunci ați făcut două feluri de pâine și mi-ați dat toată săptămâna, și azimă și pâine la țest, ba în iarnă mi-ați dat pui la țest desfăcut peste pâine.

-Ț ț ț...

La început nimeni nu l-a crezut, dar când le spunea cu exactitate zilele în care dăduseră ai lui de pomană pentru el și descria întocmai ce primise de pomană, oamenii se cutremurau de uimire.

-De unde știai că ți le dăm de pomană matale și nu altcuiva?

-Păi doar eu le simțeam, ăilalți niciodată și mai erau oameni din satul nostru cu mine, Costel și Pantelică, cărora nu le mai da nimeni, că le pierise tot neamul...

Ce spunea era pe de-a-ntregul adevărat, iar tataia Nicu încă se mai minuna de capriciile astea ale firii omului, chiar și acum câțiva ani.

-Eu, taică, nu mai cred că suntem doar niște furnicuțe în Universul infinit. Sunt convins că fiecare e o rotiță cu menirea lui, cu rostul lui primit sau câștigat. La trecerea dintre lumi se face cântărirea străduințelor și caznelor. Unii vor să mai încerce din nou, alții sunt împinși să mai caute...

Neamțul lui Lixandru, Hans, a murit cu spume la gură după ce băuse țuică la o masă. Unii oameni parcă se gândeau că Mama Mare i-o fi pus ceva în băutură, lucru lesne de bănuit, că prea vorbeau toți pe la colțuri că Lixandru al ei și neamțul se mai țineau de mână pe câmp și se hârjoneau...

*

Mi-am amintit povestea asta dintr-un fel de întâmplare, deși, pe măsură ce trece vremea pe lângă mine, nu mă prea mai bazez pe coincidențe.

Vă povestesc repede, nu vă mai țin.

Eram în mașină, așteptam să îmi iau băiatul mijlociu de la școală și am adormit. Am visat că mergeam la Mega Image-ul de lângă școala lor și acolo ce să crezi: tataia Lixandru cânta la fluier în fața magazinului. Am intrat cu el să ne luăm apă și bere, zicea să o dea de sufletul lui Hans, că îi este mereu sete și asta îl întristează rău.

Am cumpărat niște eugenii pentru el, știam că își dorește ceva dulce.

M-a pupat pe pleoape, cum făcea doar el, apoi mi-a dat fluierul lui, pe care nu îl mai văzusem de multicel și chiar îl căutasem când s-a vândut casa lui tataia de la Câmpu Părului.

Frumos vis, l-aș mai încerca de câteva ori.

M-am trezit de parcă dormisem o noapte întreagă, dar nu cred că ațipisem mai mult de cinci minute legate, poate chiar mai puțin.

Am deschis portbagajul să caut o sticlă de apă.

M-am înfiorat: erau acolo, în punga de plastic, două beri, două sticle de apă și trei eugenii.

A! Lângă ele se odihnea în sfârșit fluierul lui tataia Lixandru, străbunicul meu.

E, hai, ultimele trei rânduri au avut alt rost, să vă mai scutur nițel din amorțeală, sper că știți de glumă și țineți la tăvăleală.

*

Tataia Nicu și-a ținut cuvântul dat, s-a întors în sat să aibă grijă de toți ai lui. Pentru că își curățase cazierul de cele două incidente ale tinereții, una pentru onoarea prieteniei în vremea regelui și una pentru chiabureală sub noii ciocoi, tataia reușise să își respecte promisiunea.

Până să o cunoască pe mamaia Ioana, tataia avusese o idilă cu o fată, rudă de-a lui Shmuel, cu care ar fi rămas probabil pentru o relație ca la carte, dacă familia ei nu ar fi decis să emigreze în Israelul de azi. Ai ei țineau mult la tataia, apreciau hărnicia lui și spiritul lui econom, precum și pofta de carte, prin urmare i-au făcut rost și lui de un pașaport care să-i asigure un trai bun în țara cea nouă. Nicu a refuzat, probabil că i-a fost foarte greu, cred că acum reușesc să înțeleg prin ce zbateri și îndoieli a trecut și prin ce suferințe. Tataia promisese să aibă grijă de ai lui și a rămas.

Mai apoi, a terminat facultatea printre primii trei, prin urmare i s-au propus posturi la catedră sau oricum în oraș, chiar și în București, dar a refuzat din nou și a ales să fie profesor de țară în satul lui, să aibă grijă de ai lui, așa cum îi promisese lui taica.

Decizii grele, multă onoare, convingeri cam dureroase.

A ieșit la pensie tot din temeri de ordin politic, pentru că sora lui Ceaușescu, madam Bărbulescu, era inspector școlar în județ și teroarea corpului didactic subaltern. Muierea asta băgase o asemenea spaimă în tataia, încât am recunoscut în dialectica efectului ei amprenta tuturor papucilor de damă, plastic albastru sau șoșon, sub care fusese ținut prăpăditul toată viața. O, da, lui tataia i-a fost tare frică de muieri. Ceva mai târziu, a tot încercat săracul să dreagă busuiocul spunând că doar onoarea îl determina să stea lângă ele în detrimentul oricărui propriu interes și vizibil în plină dizgrație a copiilor lui.

-Uneori, în plin dezacord, oamenii te înțeleg tocmai bine, chiar dacă nu recunosc din prima, taică.

Tataia avea dreptate din punctul lui de vedere. Din punctul celorlalți de vedere însă, e dificil pentru mine să mă pronunț. E ca în politică, tinzi să dai dreptate unei părți sau alteia doar din atașament sau afecțiuni elective.

-Curat elective, coane Fănică, ar fi zis eroii lui Caragiale, băiete!

*

M-am tot întrebat ce o fi gândit tataia când i se duceau copiii avortați de mamaia, prăpădindu-se, cum i-o fi privit pe ceilalți, pe mama și pe fratele ei, cum i-o fi ținut în brațe, cum i-o fi mângâiat. Câțiva cârcotași l-au suspectat pe tataia că ar mai avea doi copii. Pe unul l-a întâlnit întâmplător fratele mamei târziu, acum câțiva ani, prin satul vecin. Zicea că era identic tataia în tinerețe. Așa o fi fost. Ce pot eu să spun pe tema asta este doar că mai mergeam pe la o femeie din Galbina când eram mic și tataia vorbea cu niște băieți ceva mai mari, care aduceau un pic cu el la mers și la cum țineau mâinile când vorbeau, dar asta se întâmpla, ce-i drept puțin mai rar, cu cei mai mulți băieți de clasa a opta care își imitau profesorul, pentru că tataia dădea meditații gratuite tuturor elevilor lui care se pregăteau pentru admiterea la liceu.

-Dacă elevul are rezultate proaste, taică, este pentru că adesea dascălul este dezinteresat sau doar nepriceput, eu așa socotesc. De-asta îmi spun că e datoria mea să am grijă să nu mă fac de râs.

Mie chiar îmi venea să râd, dar din alt motiv.

Tataia era, hai să găsim o modalitate elegantă de exprimare, foarte dezordonat. Unii i-ar zice cam nepăsător cu partea estetică. Totdeauna pantalonii lui erau murdari pe la fluierul piciorului de ulei de la lanțul de bicicletă, iar maiourile lui erau foarte norocoase că stăteau pe sub cămașă, pentru că s-ar fi rușinat serios de prea multele cârpeli și de subțierile care apăreau prin purtarea exagerată.

-Ehei, uite, chiar și la combustibili apar pierderile normate, prin evaporare, de ce să nu se considere la fel și la maiouri, n-am dreptate?

Asta era placa cu care se apăra de privirile acuzatoare ale nevestei lui.

Mamaia Ioana era siderată, oripilată, crucită de indolența soțului ei. Nu reușea să creadă că lui chiar nu-i păsa de minima normalitate vestimentară.

În ultimele lui trei luni de viață, tataia se bucura de orice ieșire din casa mamei. Am ajuns într-o zi în curte la mama, cu un tricou pentru Vlad și l-am găsit pe tataia rezemând leagănul.

-De unde ai bluza aia, taică?

-De la mall, e un tricou pentru Vlad. Vrei să mergem să îți cumperi și matale?

-Da, hai.

Așa cum era îmbrăcat când măsura curtea mamei a plecat cu mine, în șlapii lui peste șosete.

-Nu te schimbi?

-Nu mă mai schimb la vârsta asta. Glumesc, am înțeles ce vrei să zici. Păi ce are? E bine, mă simt mai liber în papuci, cine mă mai alege pe mine, taică? Ce e ăla mol?

-Se scrie mall, e un loc cu multe magazine, cam ca la Cora, unde mergi cu mama, dar mai mare.

Așa ne-am plimbat în Afi Cotroceni. Mama m-a porcăit nițel când l-am adus înapoi, dar cred că a fost destul de amuzată, chiar și ea, mai ales că i-am cântat amândoi:

-Tanțo, caii mei să moară, de nu te-oi fura diseară, în papuci și-n pielea goală, să moară mă-ta să moară, Tanțo!

Cântecul ăsta mi s-a părut dintotdeauna cam neclar, nu e limpede cine ar fi în papuci și cine în pielea goală. Ha.

*

Tataia avea la el acasă, când încă mai locuia la Câmpu Părului, tot soiul de cârpe agățate în gărduleț dintre vie și bătătură, iar odată a plecat la școală, adică la serviciul lui, cu o treanță făcută dintr-un maiou vechi, rupt pe lungime, pe care o băgase din greșeală în buzunar. A umplut el o tablă în fața copiilor, apoi a șters-o cu buretele, după care, dând să se șteargă pe mâini cu batista, a băgat mâna în buzunarul cu pricina și a început să scoată și să tot scoată. Cârpa nu se mai termina de ieșit, era făcută din ditamai maioul alungit de purtări repetate și stoarceri brutale, cum se spălau rufele de mână. Copiii au crezut că e un număr de magie și au început să aplaude. În realitate tataia fusese doar căscat, după bunul lui obicei.

Ziceam de copii.

Mie mi-a fost mereu greu să aniversez vârsta de zece ani pentru copiii mei.

Pitici pe creier, dându-se pe gheață.

Când eram în Angola, la un contract de control al armamentului, ne-au atacat frontal și ușor în flancul drept niște prăpădiți, niște neica-nimeni, care trăgeau însă acceptabil.

Am avut totdeauna noroc să fiu cel mai subțirel dintre companionii mei. M-am chircit și, când mașina s-a răsturnat, am tras printre șofer și însoțitor, doi tipi masivi, loviți în plin. Când am socotit că cei rămași în ambuscadă tocmai schimbau sectoarele, m-am strecurat târâș și i-am culcat pe cei doi care încă mai trăgeau spre vehicul.

Muriseră în total cinci atacatori. I-aș numi în termeni militari inamici, iar în accepțiunea mea inafrici, biete păpuși drogate, înfometate și fără discernământ. Cel mai mic dintre ei avea zece ani, abia împliniți cu o zi în urmă. Deși purta o uniformă de camuflaj un strop cam mare, tot mic era, un copil. Aveau toți AKM-uri 7,62, probabil chinezești sau sârbești. Cel mai mare nu avea cincisprezece ani împliniți încă.

Am dat prin stație și până m-au extras de acolo, copiii se răciseră deja. Erau acoperiți de muște.

Fără glorie, fără zei.

*

Cred că ori există mai multe tipuri de sărăcie cruntă, ori le-am văzut eu din perspective diferite. Mi s-a părut că una e în Tailanda, unde sărăcia unea familii, alta în Brazilia, la Rio chiar, unde sărăcia genera infracționalitate și prea multe compromisuri, alta în Jakarta, la periferii sau în Papua, alta în Africa neagră.

În Somalia tabăra militară avea pereți groși de piatră, făcuți după sistemul americanilor: se aduceau niște grilaje duble din plasă simplă metalică și destul de fină la orificii, se depuneau vertical și spațiul dintre ele se umplea cu agregate mai mari, refuz de ciur să zicem, adică pietre ceva mai mari în diametru. Pereții erau primii ridicați. Se păstrau orificii de vizitare sau scurgeri. Urma instalarea bucătăriei și MWR-ului, centrul recreațional.

În zona bucătăriei, resturile alimentare se aruncau printr-un tub de vreo trei sau patru țoli în diametru, care ducea, după dispunerea obișnuită, în afara taberei. Toate zoaiele se scurgeau și dincolo de perete se auzea un vuiet necunoscut mie imediat după ce se arunca gunoiul.

-Ce faceți, creșteți porci aici și le dați lăturile?

Așa părea, cel puțin zgomotul pe care îl auzeam înfundat nu putea veni decât de la niște guițături, am crezut că îi cresc pe ascuns.

-Nu, tăticule, dincolo de perete e o mafie întreagă a săracilor, vin cu castronașele și se bat între ei pe resturile noastre.

-Zgomotul ăsta ca un vuiet de unde vine?

-De la urlete și chin. Disperare mare.

Da, sfâșietor.

*

Am căutat de multe ori răspunsuri în avatarurile câmpului. Lanurile de păioase, fie orz sau grâu, unduiau valurile mării, după cum le descria pseudo-poetic mamaia Benonica în avântul ei drăgăstos pentru a-i explica lui tataia cum arăta marea văzută de pe plajă.

Miriștea m-a întristat dintotdeauna. Mă ducea cu gândul la o femeie prost vopsită blond și chelită înainte de vreme, tunsă cu ciobul la azil. Trecând peste senzația asta de sfârșit de tinerețe, miriștea suna toamna și începutul școlii, încheierea magiei zeilor domestici, care erau alungați de zgomotul și mizeria străzii.

Cozile interminabile la alimente, cartelele și rațiile luau locul unui bau-bau extrem de eficient.

Jena de părerea vecinilor se transforma în spaima de interpretările vecinilor.

Mama îl porcăia pe tata.

Eu strângeam scamele de pe mocheta roșie.

Ai mei au închis balconul, cu profil cornier și sticlă fixată cu ștraifuri de tablă și chit.

Au primit prima amendă pe chestia asta.

Am mâncat banane pentru prima dată. Aha, cu tot cu coajă, feliate frumos, ca pe castraveți. M-am îndulcit cu bomboane cubaneze, erau cozi paralele la cofetărie.

Mi-amintesc de o coadă la salam, de unde, fiind mai mititel, am ieșit din încleștare cu tatuaje temporare, pe un braț cu urme de raiat și pe altul cu imprimeul de la un parpalac, atât era de mare aglomerația. Eu nu aveam parpalac, eram prea mic, aveam pardesiu cu mesadă.

Totuși, am luat odată pește fără să stau la coadă. Aveam apă caldă de două ori pe săptămână și era tocmai ziua aia, lesne de priceput că mă grăbeam să mă spăl pe cap, să mă lai, cum se zicea acolo. Culmea mizeriei, se băgase pește la Alimentara. M-am dus fuguța, scărpinându-mă pe cap pentru că apucasem să pun un pic de spumă de la săpunul de casă, care se uscase în fragmente mici.

-Ce te scarpini atâta, băi copile, ai limbrici?

-Nu, tanti, am păduchi!

Mă irita fața ei, nu avusesem vreo intenție de eludare a cozii. Știam bine lecția cu coada, că e mai sfântă ca orice și ți-o poți lua rău dacă sari ordinea.

Am primit drum liber și pește oceanic congelat, patru trunchiuri mari. Așa da!

Am observat că dacă vrei să faci treabă la o coadă, nu ai voie să sari pe cineva, șmecheria este să te duci cu avânt și relaxat direct în fața tuturor, pentru că până se dezmeticește vreunul ai toate șansele să fi deja la mare distanță, cu prada în sacoșă.

Am fost la mare de două ori dus de părinți. Prima dată, pe la trei ani, a doua oară pe la paisprezece, când am intrat la liceu. Intrasem al treilea la un liceu considerat de elită și tata a decis să mergem. Primise banii de haine. Ca militar putea opta pentru echivalentul pecuniar. Eu nu făceam asta când am devenit ofițer, pentru că preferam să îmi transform bonurile de haine în costume civile, pe care le foloseam destul pe atunci, în special țineam niște seminarii și cursuri pe la o sumedenie de facultăți sau universități.

Tataia a mers pe litoral abia la bătrânețe, dus de consoarta lui de atunci. Mi-a zis că marea chiar arată ca un lan de grâu când se unduiește.

*

Traversarea prin ceață cu tataia a deschis un an în care am călătorit pentru prima dată prin altfel de ceață.

Mama era pe atunci contabilă de achiziții la o cooperativă dintr-o comună vecină orașului, Deveselu, făcea naveta la serviciu cu ce apuca. Înainte de asta fusese în prima tinerețe educatoare la o grădiniță, alături de mamaia Ioana. Pe atunci se lucra și sâmbăta, șase zile pe săptămână, să nu ne plictisim și să ne vină idei. Spre finalul erei socialiste se introdusese SRL, săptămâna redusă de lucru. Asta însemna că o sâmbătă pe lună era liberă, conform acordului intercolegial sau hotărârii șefului instituției.

Datorită navetei mamei, eram destul de mult timp singur acasă. Într-un târziu, mama se descurcase să ne instalăm telefon și aveam sarcina de a sta în preajma lui la o anumită oră, pentru ca ea să știe că m-am întors de la școală și sunt în regulă, adică în programul obișnuit.

-Ai ajuns, mamă?

-Da, mami.

-Ai mâncat?

-Da, mami.

-Ce ai mâncat?

Hait! M-a prins.

-Ce era în termos, mami. Am uitat.

-Băăăi, tu n-ai mâncat...

-Cum crezi, eu știu că am mâncat.

-Bine, hai mănâncă și să fii cuminte.

-Pa, mami.

Respiram ușurat. Totdeauna mâncam când ajungeam acasă, pentru că, vorba uneia dintre bunicile mele, în felul ăsta scăpam de o grijă. Mâncarea era mai tot timpul aceeași nevoie, deși mama gătește foarte bine, uneori chiar prea elaborat, dar uite că eu nu mă omoram să țin minte ce tocmai înghițisem.

Într-o perioadă aveam în gazdă o fată, rudă de-a noastră de la țară, venise să facă liceul în Caracal. Nu îmi mai amintesc prea bine cum arăta, ci doar că era amuzantă și uneori mai veneau pe la ea colege de clasă, o așteptau să plece împreună la școală. Mă simțeam foarte răsfățat și important. Aragazul funcționa cu butelie, iar procedura de utilizare era simplă: se pornea butelia, apoi aragazul și se aprindea flacăra. S-a întâmplat ca în ziua aceea, cred că undeva prin martie sau

aprilie, să apară o eroare de respectare a procedurii și ori butelia a fost uitată deschisă, ori ceasul buteliei era stricat și au apărut scurgeri de gaz.

Mai întâi mi s-a făcut somn, apoi asistam la un buluc de oameni dând buzna în casă, ușa de la intrare ruptă, lumea îngrămădită în jurul dormezei, unde stăteam eu. Priveam scena de dedesubt și de sus, în același timp, o stereoscopicitate cam neașteptată mie. Îmi plăcea tavanul, era răcoros și călduț în același timp, iar dormeza era moale, pentru că știam că pe sub cearșaf era întinsă o plapumă.

Când am deschis ochii vecinul de la etajul unu îmi ridicase picioarele, iar mama mă zgâlțâia. Fusese bine. Îmi plăcuse.

Fusese bine pentru toți, până la urmă.

În același an am mai avut o experiență de decorporalizare, privind foarte absent pe fereastră. Rezemam glaful interior de piatră și am auzit voci de zâne, strigându-mă. Ei, bine, eu vreau să cred că erau zâne, mama le-ar fi spus iele, tata le-ar fi spus păreri. Nu-i supărare, fiecare crede ce poate. Am auzit o maximă de la un tip, care spunea că el știe ce face, ceilalți fac ce știu. Mi s-a părut ireal de corporal să crezi asta.

Rememorând acum senzațiile de atunci o înțeleg mai bine pe mama, care îmi scria că nu mai știe de unde vine și că traversează un soi de criză de identitate a grupului aparținător sau speciei.

Cred că atunci când forțezi, conștient, subconștient sau inconștient, granițele dintre dimensiuni, limitele se subțiază și ori rămâi atârnat în plasa dintre ele, ca într-un purgatoriu prea lung, ori una sau cealaltă dintre dimensiuni te atrag prea mult, disputându-te ca pe un trofeu fără voie.

*

V-am povestit cum am întâlnit sfinți.

Este timpul să vorbim despre îngerii mei.

M-am amorezat de Alina prin clasa a unsprezecea, eu aveam șaisprezece ani, ea douăzeci și șase. Da, știu și eu să calculez, dacă m-ar fi scos la tablă aș fi răspuns extrem de simplu: 26-16=10. Super, treci la loc, ai câștigat premiul întâi și o ciocolată mare. Cred că ciocolata se tot reportase de ceva timp, pentru că eu am primit tot tortul și m-am înfipt în el cu energia unei bombe cu hidrogen, am sărit în minunea lui exact ca într-o piscină care te invită în miezul verii precum sirenele lui Ulise. Am întâlnit-o vara, în plină explozie de hormoni ai adolescenței dublată de moda proaspătă a fustelor scurte și transparente care abăteau atenția șoferilor și crăpau limitele imaginației băiețașilor care frecau menta prin fața blocurilor.

Am descoperit sexul. Am fugit de acasă să mă mut la ea, m-a prins taică-su și m-a criticat nițel, pe la coaste și pe la ceafă, iar eu nu am ripostat, dar până la urmă ne-am mutat cu chirie. A venit poliția scandalizată de rudele ei, am declarat amândoi același lucru, anume că eu nu locuiesc acolo și că Alina e meditatoarea mea de chitară.

Tata mi-a zis să nu chiulesc de la școală și să-mi urmez prioritățile. Mama fugea de gura lumii, ca de obicei, dar mi-a zis să am grijă. Am dat din cap și am făcut cum m-a tăiat pe mine atunci.

Am învățat germană și ebraică de la Alina, am învățat să mă îmbrac, să iubesc cu grijă, să am răbdare să ating și să învăț să cer atingeri. Alina a rămas gravidă după mai puțin de două luni de la mutarea noastră împreună, aducând în apartamentul ăla model cutie de chibrituri o magie pe care o crezusem până atunci imposibilă. Formele i se dilatau ca un orizont poetic, iar viața cea nouă din ea expanda în jurul meu cu o energie de izotop.

A născut spre finalul lunii iulie, în zorii dimineții de după o lună plină. Am fost amândoi de acord să îi spunem Bogdan, darul lui Dumnezeu.

Nu existau scutece de unică folosință pe la noi atunci, am spălat continuu scutece din bumbac, cu aplombul unui descoperitor de aur.

Primele zile după ce au venit acasă am stat și l-am privit ore în șir cum respira în somn, impacientându-mă la fiecare suspin. Au urmat colicii, au urmat zâmbetele. În ziua în care Bogdan a împlinit șase luni m-am întors de la liceu și m-a mirat ușa descuiată. Tata și un prieten de-al ei, un fost luptător de elită prin Israel, mă așteptau în bucătăria care avea acum doar rol aproape decorativ, pentru că Bogdan se alimenta natural, de la sân, iar eu doar încălzeam pentru noi mâncarea pe care o luam destul de des de la mama, rareori mai aveam timp să gătim noi. Mă cam mira prezența celor doi.

Discuția a fost începută de tata, de fapt totul a fost un monolog pe două voci, a lui tata și a celuilalt, căruia refuz să îi pronunț numele.

Cred că este ușor de imaginat cum a evoluat discursul. Că e spre binele meu, bașca, ce să crezi, copilul va fi mai fericit, că celălalt și Alina au deja o relație, mai avuseseră și înainte legături. Pe scurt, urmau să plece în Canada, el, Alina și Bogdan.

-Sunteți doi visători dacă vă închipuiți că îmi luați copilul și dispăreți, iar în distracția asta mă aștept, tată, să mă susții.

Mă străduiam cu scrâșnet de dinți să fiu civilizat.

-Da, te susțin și te sfătuiesc să nu faci vreo prostie acum, hai acasă o zi să stăm de vorbă la rece și revii mâine cu altă atitudine, sau măcar încerci să vezi lucrurile mai bine.
-Mai bine cum?
-Eu sunt de părere că tatăl tău are dreptate, a intervenit Celălalt.
-Și fiului meu, lui Bogdan, ce îi veți spune când mă va căuta?
-Ce va hotărî Alina.
-Da... Alina v-a chemat acum?
-Da, a răspuns Celălalt. Ea ne-a chemat, a repetat ca un robot stricat, destul de trist și el și încurcat. Ochii lui calzi sufereau odată cu mine, în mod evident nu juca teatru. Îi priveam brațele, pieptul, figura crispată, semn că era implicat, pentru că îl mai văzusem și era mai totdeauna enervant de destins. Fusesem odată, pentru scurtă vreme zic eu, gelos pe el, știam că o ținuse în brațe pe Alina, că o iubise și el, că îl iubise și ea, poate că fusese chiar primul bărbat din viața ei, zău că nu am întrebat-o niciodată, deși m-a ros curiozitatea de câteva ori.
Îi privisem brațele și pieptul. Le priveam din nou. Știam că odată acolo fusese singurul univers probabil pentru Alina și nu cred că îmi mai păsa, pentru că mă ardea imaginea cu copilul meu care va crește la pieptul lui, al Celuilalt și doar lui îi va spune tată.
Știam acum că la pieptul lui va sta copilul meu, sufletul meu.
Simțeam că cel care rostea era altul, cuvintele erau ale altuia, ale unui tip ce urma să fiu, o călătorie în timpul suferinței, o altă specie de decorporalizare.
-Când plecați? La noapte? De-asta aveați de gând să mă luați de aici? Nu cred că aveați de gând să fugiți pe ascuns...
-Nu, plecăm abia mâine seară.
-Bine. Merg să vorbesc cu Alina. Mă ajută foarte mult să plecați amândoi acum. Asta este casa noastră pentru următoarele câteva ore, poate chiar o zi, îmi doresc foarte tare să nu pierd asta.
Poate că nu am reușit să rostesc toate astea, poate că da, fără tăgadă însă eu asta le-aș fi spus.
Am avut pentru prima oară epifania timpului. Îl urăsc, se scurge într-un singur sens, uneori prea repede, adesea fără nicio urmă.
M-am întors în bucătărie și mi-am pus urechea stângă pe pieptul Celuilalt. L-am luat în brațe, imaginându-mi cum va crește Bogdan acolo. Am inspirat puternic, apoi am plâns într-o milisecundă cât pentru mulți ani, după care am zâmbit, am râs și am încercat să îi spun copilului meu de la pieptul Celuilalt că îl iubesc. Mi-era deja foarte dor de Bogdan încă de la școală, în

fiecare zi, totdeauna mă grăbeam să ajung acasă să-l văd, să stau lângă el, iar acum dorul se transformase, se deformase, se reformase și mă îneca.

Aș mai fi spus ceva, aș mai fi spus multe, aș fi spus totul. Cam atât am reușit să îngaim, nu numai pentru că am o temere genetică de ridicol, ci mai ales pentru că toate cuvintele mele, atât de ușor verbalizabile adesea, de data aceea mi se înecaseră în propria lor tăcere.

-De mâine, tu nu mai ești Celălalt, tu vei fi Singurul.

Am stat toată noaptea cu ei în brațe, cu Alina și Bogdan. I-am respirat, i-am făcut să râdă, i-am gâdilat. Aveam la dispoziție tot restul vieții să plâng după ei.

A doua zi nu m-am mai dus la școală, m-a scutit tata, tot el ne-a dus la aeroport.

Zburau cu escală în Olanda, nu aveau cursă directă spre dincolo de ocean, spre cealaltă lume, absolut nouă pentru fiul meu.

Am privit depărtându-se avionul și am început să mă destram. Pășeam spre mașina lui tata și curgeau din mine firimituri, viață ce ar fi putut să fie, amintiri pe care nu le mai pot avea și multă, multă neputință. A fost singura oară din viața mea când m-am gândit serios să mă predau.

Bogdan zbura și nu știam dacă plânge, dacă îi e frică, dacă a adormit deja, dacă o fi făcut caca.

Bogdan zbura.

Cam așa mi-am dat eu seama că îngerii nu prea pot deveni zei.

*

Mi-e tot timpul dor să-mi țin copiii în brațe pe când erau mici. Reușesc adesea să mă relaxez suficient de bine pentru a călători printre amintirile fizice cu ei, să le simt din nou atingerea și cum ne țineam în brațe.

Așteptam să fiu mutat din celula în care eram cazat și am apucat să-i visez printre horcăielile unui coleg, altminteri un om foarte de treabă. Unul dintre copiii mei mă aștepta agățându-se de bara de bătut covoare, iarba era teribil de verde, iar bena din camionul lui de plastic era roșu Ferrari, încă nezgâriată de încercările de anduranță specifice unui joc normal de băiețel. M-a îmbrățișat de picior, cum făcea când era mic, cu zece ani în urmă și mi-a spus pe tonul lui unic, pe care îl pot defini drept poetic-artistic-afectuos-serios:

-Mă doare inima, tati.

Plângea.

-Și pe mine mă doare, iubitule.

Știam că el intenționa să-mi spună că suferă. Și eu tot asta gândeam.

Copiii mei erau diferiți de mulți alți copii prin musculatura lor și ceea ce mama lor numea carnea tare, crocantă, bună de mușcat. Alergatul continuu și cățăratul pe bară își manifesta efectul.
Băiatul meu cel mare mă vizita săptămânal în penitenciar. Era mereu mai înalt și mereu mai slăbuț, notele de la liceu erau ceva mai mici. Spre finalul ședерii mele acolo înăuntru, dragul de el s-a mai liniștit. Aveam premise că pot fi ceva mai liber. Atât de puțin poate fi atât de liniștitor pentru ei, dragii de ei. Era suficient să fiu clar și structurat în explicații, iar ei le proiectau imediat înăuntrul lor. A început să se împlinească un pic, și-a curățat tenul și venea mult mai relaxat în vizită, chiar dacă era foarte probabil ca uneori să fie doar o mască. Eu sper să fi fost doar o jumătate de mască, precum cele venețiene care acoperă doar partea superioară a figurii, mascând doar pentru a adânci misterul sau a păcăli nițeluș realitatea.
Când erau ceva mai mici mergeam cu ei la un psiholog specializat în lucrul cu copiii, pentru a-i evalua profesionist și a corecta sau ajusta zone descoperite. Cred că mi-am dorit totdeauna să fiu un tată foarte bun, mă tot mir că dezechilibrul acțiunilor mele îmi contestă serios această intenție. La început am mers pe rând, apoi am avut o sesiune comună, probabil cea în care ni se observa interacționarea naturală. În mijlocul cabinetului plin de jucării, afișe, reviste, creioane, hârtii și lădița cu nisip de rigoare, am primit cu toții sarcina să creăm un colaj. Băieții i-au dat treptat tridimensionalitate, după ce eu am întrebat dacă avem voie să ne extindem și pe înălțime. Concluzia specialistului a fost că sunt un pic mai implicat decât este nevoie uneori, dar nu exagerez, de aceea ofer copiilor un fundament pentru a fi independenți și a se descurca singuri, mai târziu. Mă gândeam cam în fiecare zi, în cvasi solitudinea conferită de celulă, ce o fi în sufletelul copiilor mei. Introspecția în detenție are multe dezavantaje, pentru că adesea derapează ușor, iar alunecările de rigoare conduc fără echivoc spre autoblamare.
Telefoanele sunt dispuse diferit în fiecare penitenciar, uneori în cameră, mai ales la cele de maximă securitate sau regim închis, dar destule astfel de instituții au telefoanele pe holurile comune dintre celule, astfel că devii martor fără voie al convorbirilor celorlalți. De câteva ori am fost foarte surprins de profunzimea unora din conversațiile la care am asistat. Un fost coleg vorbea în mod evident cu un prieten abia întors la viața de dincolo de gard, așa-numita libertate.
-Băi, asta e, e a ta, mă, e femeia ta. Ai stat aici opt ani. A venit la tine, ți-a pus bani în cont, avea sau nu avea ce să mănânce acasă, ea îți aducea în fiecare lună ceva la pachet. Bă, și mai ales te suportă, mă, știi ce zic, te suportă, asta e cel mai important.

Da, de ținut minte. Erau puțini norocoși înăuntru. Cei mai mulți erau părăsiți după mai puțin de un an. Eu i-am spus iubitei mele în ziua în care m-am predat să facă bine și să-și găsească pe altcineva, cât încă mai poate. Nu vă pot reda răspunsul ei pe de-a-ntregul, este atât de tulburător încât nu reușesc să redau prea bine amănuntele acelei zile și cu atât mai puțin încurajarea ei. Pentru că nu vreau. Nu mai vreau. Cred că această formă de autoprotecție se activează instantaneu, dar se cizelează înăuntrul penitenciarului printr-un soi de reglaj continuu, cumva analog.

Cu unii dintre foștii colegi țin legătura, cu alții am renunțat să mai corespondez, pe alții îi evit. Pe unii îi voi cita aici cu prenumele real, pentru că am acordul lor scris, pe alții îi voi redenumi pentru că mi-au dat doar un acord verbal, greu de utilizat în mod real. Cum spune prietenul meu cel mai bun, *verba volan, scripca amanet*. E cazul să începem distracția.

Păi, hai să începem cu primul final, așa cum v-am obișnuit. Sunt încă un wanna-be, pentru că de fapt sunt încă deținut. Asta e. Poate că timpul va schimba starea asta, poate nu. Mulțumesc editorilor pentru curaj.

Nelu, prietenul meu, dragul de el, îmi spunea mereu, printre rugăciunile musulmane trunchiate:

-Bă, bărbosule, când ți-or da ăștia drumul de aici, pun pariu că tu o să te îngrămădești ca prostul la poartă.

-Aha.

Reușise NLP-ul lui. Deja îmi strângeam copiii în brațe, mirosindu-le părul. Și iubita. Apoi iarăși copiii.

-Greșit, bă, greșit.

Așa glumea el. Ei bine, atunci era serios.

-Greșit, bă, nu te du, mai stai, zi-le frate că mai stai nițel, să te odihnești, măcar vreo lună. Bărbosule, nu mai suntem tineri, ai muncit destul în pârnaia asta, ai cărat tot felul de drăcovenii, ai dat cu mătura și cu mopul cât n-a dat mă-ta toată viața ei, bre, gata. Gata, știi ce zic? Pauză, piua, doar pentru tine, pentru sufletul tău. E timpul să mai stai.

-E, hai, Nelușule, ești invidios că plec primul sau ce?

-Băi, tăticule, eu îți zic mai ceva ca la copiii mei: liniștește-te, bre! Te miști continuu, când nu muncești, faci sport, când nu citești, scrii vreo prostie de poezie, când nu faci yoga sau ce te scălâmbăie talentul tău, faci streching, Te rog eu, ia, frate, o pauză, ești un arc, relaxează-te nițel.

Nelu, băiat născut și crescut pe stradă, știa bine că avea dreptate. Pe el îl sun și acum de vreo două ori pe lună, e un mare câștig, după cum v-ați descurcat să înțelegeți.

*

Bine, ăsta a fost un fel de final de început sau ar putea fi. E cazul să parcurgem scenele de război interior din orice unghi, să le privim de unde sosesc și de unde vine focul apei, ca analiza de text pe o ploaie acidă.

Povestire nouă.

Lume, lume, începe povestea, veniți și aflați, veniți de vă mirați. Semnul exclamării.

Hai că e cazul să schimbăm mașina, ne luăm rachetă. Semnul blamării.

Hai. Semnul încovoierii spre mai bună aducere aminte.

Satul debutului se întoarce mereu, se va întoarce mereu, pentru că este în amintirea mea. Viața celor care contează pentru mine merge mai departe prin mine, în mine, prin cei ce mă ascultă sau mă aud.

Poate ce v-am povestit până acum vi se pare prea plin de basm sau prea puțin artistic și mai mult jurnal. Orice este posibil, dar aveți dreptate. Voi, după cum vă știu și cum vă imaginez, sunteți cei care trăiesc istoria asta.

Sunt unul dintre norocoșii care cred în arhangheli și zei, în magia vieții. Sunt unul dintre cei care cred în prieteni. Îmi apreciez în mod deosebit prietenii, un cerc interdependent de protecție emoțională și de haz de necaz.

Mi-a spus un prieten că viața nu este în opinia lui o cutie de bomboane, pentru că normativele de fabricație și ISO te obligă să păstrezi rețeta și calitatea, prin urmare o cutie de bomboane te poate surprinde prin calitate și gust, dar acesta probabil că va fi același mereu pentru aceeași marcă de dulciuri.

Spunea prietenul meu că viața este de fapt ca o portocală: o desfaci și ai un șir frumos și artistic, poate puțin solar, de felii. Vine câte cineva și cere o felie. Dacă tu crezi că acel cineva contează, îi vei da o felie. Vine altcineva, altul care pentru tine e un cineva important, îi dai și lui o felie și vei continua. Alții vor face pentru tine același lucru, pentru că te consideră cineva, pentru că de fapt tu chiar ești cineva. La sfârșit sau mai devreme de sfârșit, portocala ta va fi un fruct cosmopolit, o minune ce îți va marca trecerea prin miracolul vieții și te va fi îmbogățit cu bucurie, emoții, lacrimi, deziluzii și speranțe, adică multă viață.

Cu siguranță portocala de la sfârșit va fi foarte diferită de cea inițială. Mă întreb dacă portocala începutului este verde sau coaptă, conform teoriei respective care arată a discuție de seară lungită spre dimineață.

Poate că până acum v-am părut prea detașat. Este foarte posibil.
Am vorbit aici de spaime, extaz, moarte, speranțe, așteptări. Nu poți să trăiești fără să te murdărești în vreun fel și fără să vrei să speli senzația aceea care te trage altundeva.
Este momentul să amintim despre deziluzii, noroc și multe, multe greșeli.
*
Primeam săptămânal haine curate și lenjerie. Vlad mi le număra tăcut în fața gardianului. Când mă întorceam în celulă, păstram hainele în pungă, să nu se piardă atingerea zeilor casei. Cel mai bine se ridica mirosul de casă dragă din prosop după primul duș. Puneam prosopul la uscat pe o sfoară mascată pe lângă perete, pe care o întindeam seara, după apel, iar mai apoi o strângeam dimineața, pe la ora cinci, până în apelul de dimineață, când făceam cafeaua pentru a pleca la serviciu. Da, incredibil, e destul de complicat să-ți găsești un serviciu în închisoare.
Sforile pe care le utilizam să întindem rufe sau să facem paravane din prosoape și să nu mai tragă curentul prea tare erau traficate de la cei care coseau pantofi, secția a cincea.
La dușul comun se mergea în slip sau șort, extrem de puțini se dezbrăcau complet.
Prosopul nițel umed, folosit pentru prima oară, întins lângă cap, aducea vraja casei de acasă.
Magia declanșată de o ancoră olfactivă începea la vreo oră sau mai bine după stingere, când liniștea se scurgea peste pereții plini de igrasie și ploșnițele își făceau rondul obișnuit, într-o fornăială cu o muzică specifică, un ritm organic, al ceasurilor nopții.
Cele două cearșafuri de sub mine și protecția de saltea primită pe prietenie opreau aroma bacteriilor altora, lăsând prosopul să desăvârșească vraja.
Savasana, pentru început. Ignoră firele lungi de păr de pe frunte. Respiră, relaxează-te. Fața ta, în fața ta. Domnul oglindă, bună, stai la coadă, nu mi-e dor de tine. A! Tot eu eram, scuze, lasă scuzele, relaxează-te, tot eu sunt și dincolo și acolo. Îți place? Ce prostie, doar nu... nu. Ooooooohooom. Respir. Trăiesc. Trăim. Inspir. Pe mine mă inspir. Mă transpir. Pe ea vreau s-o transpir. Ț. Treci la loc. Aha.
Daaaaa.
Mă scufund, simt salteaua, salteaua de acasă, mângâi copiii. Nu, te rog, nu plânge, nu, mi-e teamă că se termină magia astfel, lasă-i pe ei să se bucure, lasă-i pe ei să conducă.
-De ce, mă întreb. Mă tot întreb de ce. Pentru că tu, doar tu, ai murit demult, doar că ceilalți te-au chemat aici, ești norocos.
-Și judecata?

-Ce e cu ea?

-Ei nu îi este frică?

-Cui? Judecății?

-Da... Nu e și ea fată?

-Ca și Providența.

-Te posedă sălbatic amândouă, iar tu plângi, vai de inima ta.

-Inima mea e la ea.

-Bine, merge și așa, treacă-meargă.

Dialog oprit de alte resorturi. Respir. Aspir. Mă plimb pe lângă copii, îmi țin iubita în brațe, apoi stau pe marginea canapelei, să nu îi trezesc.

Ei știu. Ei știu totdeauna, pentru că sunt gata să absoarbă, pentru că au nevoie să creadă tot ce, în răspăr, contestă.

Mai târziu mi-a povestit iubita mea că avea de gând să cheme un preot, mai ales că eu, atunci când chiar mă plimbam prin casă, scârțâiam podeaua și unele părți de mobilier. Eu jur că traversarea mea era din altă specie față de pașii târșâiți-pocniți pe care îi executa mamaia Leana spre groaza lui tataia Oprea și a celor care dormeau în casa lor. Poate că este, în fond, același lucru, are aceeași sorginte, adică un efect în mod pronunțat foarte fizic al unui resort mai puțin evident ca având un caracter fizic.

Hai să detaliem nițel, doar am avut odată un pic de șvung pentru a mă considera incipient om de știință, pentru că pe vremea când predam la Academie eram cooptat în diverse teme de cercetare și mai ales îmi suplimentam veniturile predând la o sumedenie de universități și dând meditații la fizică. Chiar și doctoratul în fizica radiației, mai precis optimizarea parametrilor de sistem ai unui telemetru cu laser, simt că mă obligă să caut o explicație rezonabil acceptabilă. În primul rând o explicație. Mi se pare că religia se bazează totdeauna pe altfel de noțiuni, credința fiind esențială, adică ești obligat să crezi într-o chestiune pe care nimeni nu ți-o poate dovedi, oarecum cu ochii închiși.

Bun. Un corp fizic are masă, e o certitudine descrisă în manuale, e modul în care se fundamentează această disciplină.

-Știți cum văd eu fizica? Exact ca pe o bibliotecă sau ca pe o piesă de mobilier împărțită pe secțiuni, rafturi și sertare. Toată biblioteca asta este fizica. Apoi vin secțiunile: mecanică, cinematică, dinamică, apoi sertarele și tot mai departe, până ajungeți la discipline noi.

Cu explicația aceasta își începuse ora de mecanică profesorul nostru din facultate, un oltean vero, plin de logică și care stăpânea perfectul simplu într-un mod înduioșător de cald.

Ehei, în cazul nostru, un efect fizic, adică troncăneli și scârțâieli, mișcări sau scuturături, nu este declanșat de un corp fizic.

-Greu de acceptat, ha?

Asta ar fi spus tataia Nicu, artizanul îndoielilor mici, care așteptau răspunsuri mari.

-Prin urmare, iată cum putem dovedi că fizica nu este atotputernică, deci nici explicațiile logice și tocmai am demonstrat pe cale de consecință existența divinității, ca o entitate cu alte resorturi decât cele fizice.

Asta ar fi spus profesorul meu de filozofie.

-Nu, domnule, ați obținut doar o concluzie care vă îndreptățește să credeți că fizica, în modul în care o învățăm acum, nu acoperă bine fenomenele naturale.

Asta ar fi spus profesorul meu de matematică din liceu, slavă lui, pentru că în felul ăsta mi-am închis dialogul imaginar și adâncirea într-o dezbatere imposibilă în lumea pe care o traversez acum. Deocamdată atât.

Aveam discuția asta mult prea des cu un coleg de secție, bietul de el, fost cercetător, chinuit, om de microscop, care avea o obsesie cu cristalizarea diferită a apei în prezența emoțiilor profunde, insistând pe efectul cel mai pregnant, observat în timpul rugăciunilor colective.

-Vedeți, domnule, rezultă că Dumnezeu există, pentru că i se observă efectul, îmi declama omulețul fericit.

-Nu, dom' profesor, se observă efectul emoției, sentimentelor transmise, nu al lui Dumnezeu.

Discuția continua mult, prea mult. Timpul curgea suficient de încet. De aici putem înțelege că aveam timp berechet, slavă Șefului Cristalizării Apei.

Nici măcar nu e de râs, dar un zâmbet pare binevenit. Voi faceți cum credeți, nu vă luați tocmai acum după mine.

*

Seară caldă, măturam curtea de plimbare, eram planton voluntar la curățenie.

De dincolo de gard se auzeau gemete de flotări sau genuflexiuni. M-am apropiat.

-Băi, băgați flotări la ora asta?

Liniște. Prea multă liniște.

M-am prefăcut că plec.

-Hai, mă, dă-ți drumu' acu.

M-am depărtat cât puteam de tăcut, ca în poezioară: *meine kleine birberil, komm zu mir tiptil, tiptil.*

*

Ex abrupto. Apel de la tata. În telefonul meu e salvat cu TEO2. Mama e Teo simplu, fără asterisc, fără cifre suplimentare. Nu știu niciodată cine sună, mama sau tata, își răspund unul altuia la telefon, mă cam încurcă, dar și eu sunt un băiat rău, uite că m-am adaptat.

De data aceea era vocea lui tata.

-Trebuie vândută casa lui tataie-tău Oprea de la Câmpu Părului, mi-e din ce în ce mai greu să conduc până acolo lunar, iar pe tine nu cred că te mai interesează locul ăla, au trecut vreo zece ani de când au murit și o ținem de pomană.

Tata nu lua decizii intempestive, sigur se gândise de ceva timp la asta și cântărise mai multe posibilități, prin urmare nu am comentat nimic, mai ales că era, până la urmă, casa lui.

-Eu sunt de acord cu orice hotărâre ai lua pe tema asta. Cu ce te pot ajuta?

-Ne trebuie cadastru.

Săptămâna imediat următoare am mers la Caracal, am rezolvat situația cu un inginer topogeodez, după care am dat o fugă și pe la casa părinților lui tata, cu gândul că pot să pun un anunț la poartă și la bufetul din fața bisericii. De fapt îmi place să mă chinui singur, dintr-un instinct de autoflagelare și să revăd bucățica aia de sat care mă stoarce de lacrimi după liniștea și magia copilăriei. În ultimii ani am devenit aproape patetic tot scociorând după sentimente și ancore vechi, iar ulița copilăriei mele îmi oferă destule resorturi pe tema asta. Da, sunt patetic.

Intrarea în Câmpu Părului era neschimbată, iar cum treceam pe lângă cimitirul care se căsca în stânga, parcă revedeam mulțimea de la moartea bunicii, bocitoarea care mă speriase, acoperișul de pe care alunecase tataia, podul spre care urca scara de lemn, mereu șubredă.

Da, scara aia sau alta, dar mereu șubredă, îmi trezea o amintire pe care am tot băgat-o după o ușă închisă a unui timp răscolit de curând.

Luasem la ocazie, la ieșirea din Caracal, un om din sat, ne recunoscusem, unul dintre puținii din categoria aceasta, pentru că mi-am lăsat barbă să acopăr două cicatrici de sub mandibulă, iar anii din urmă mi-au modificat destul de mult corpul. Unii ar spune că și ochii mi s-au înrăit. Observația legată de privire și ochi vine de la o femeie, nu știu cum s-o interpretez. Tot iubita mea mi-a vorbit despre harta nouă care mi s-a desenat pe partea de față neacoperită de păr, urme ale zâmbetelor sau părerilor de rău.

Pe drumul spre casă, din mașină, îl văzusem pe Mitică cel țăcănit la colț, în fața bisericii și peste drum de fostul bufet. Mitică era o epavă gârbovită și murdară, o mână de om, iar scaunul lui cu rotile îl înghițea cu răbdare, ca un păianjen care nu se grăbește deloc, topind sadic membrele prăzii. Primul care s-a mirat a fost consăteanul meu.

-Uite-l pe Mitică, smintitul! Mai trăiește, amărâtul... Îl știi? A căzut din copac, acum mult timp și a rămas beteag, deși întreg nu fusese el niciodată. Nu mai vorbește, doar mormăie și geme. Îl căznise rău tac-su de mic și așa s-a înrăit și el, că s-a prostit săracul de la atâta bătaie.

-Bietul om, nu-l mai știu, am mințit eu.

Totdeauna când mint încep să mă scarpin, ba în barbă, ba în claia de păr, după care tușesc, îmi dreg vocea și o țin langa așa până realizez că sunt ridicol. De data aceea mă abțineam să încep ritualul cu pricina. Mă mânca nasul ceva de groază.

-Hai, mă, nu se poate, tac-su s-a aruncat în fața trenului, în haltă la Vișina, că o pierduse pe mă-sa la poker cu țiganii, sigur îți amintești.

L-am lăsat pe om tot la colț și l-am privit pe Mitică. De fapt l-am scrutat, e mai potrivit spus, am văzut prea mult din ce îmi doream.

Mitică era cu trei sau patru ani mai mare ca noi, băieții de cam aceeași vârstă de pe uliță, cei care ne jucam împreună mereu. Era gălbinar de fapt, adică ai lui erau din Galbina, localitatea vecină, însă tot venea să se joace la noi pentru că cei din satul lui îl ocărau și-l băteau, iar noi îl toleram, mai mult de nevoie, pentru că era mai mare ca noi și bunicii ne ziceau că e păcat de copilul ăla amărât. Era candriu băiatul și foarte murdar, își făcea treburile din pom, chiar și aia mare, nu numai pe cea mică. Tataia Lixandru îl trimitea mereu să se spele, la fel și copiii ceilalți. Îl puneam să-și frece dinții ăia galbeni-verzui cu degetul cu un pic de sare, că periuțele pe care i le dădusem le folosea pentru tot soiul de tâmpenii de-ale lui. Uneori mai mânca cu noi, la mama mare Tudora, unde oricum era totdeauna masa gata pentru măcar zece guri și încă una în plus era tocmai pomana de sufletul vreunuia de-al nostru. Chit că era ciulama cu mămăligă sau mămăligă prăjită în untură cu ouă zdrențuite, sau chisăliță din diverse, era mereu ceva cald și gustul era îmbunătățit de graba mânuțelor ce înfulecau. Mamaia Ioana, când încă trăia, îi mai și spăla lucruri. Mi-o amintesc și pe mumulica, mama ei, dându-i de pomană ouă și cozonac, uneori niște haine, când venea de la tămâiat și se trecea pe uliță cu împărțitul.

În ziua aia pe care am tot încercat să o uit, dar ale cărei amănunte mi se aglomerează în filmul vieții, folosind uneori ca ancoră mult prea personală scara șubredă spre podul casei lui tataia Oprea,

jucam vața, adică de-a v-ați-ascunselea, iar eu mă ascunsesem în pod. Marius și Matei, frații vecinilor, au plecat, că le era frică de Mitică, văzându-l că urcă după noi în pod. Se temeau de el, să nu-i arunce de acolo de sus, zărghit cum era.

Eu i-am zis să plece, că acolo nu are voie, vedea prea bine că e prea mare pentru grinzile alea subțiri și scara nițel crăpată.

-Stau cuminte, stau cuminte, mă ascund, a zis nerodul.

-Bine, taci atunci, că oricum ne caută Mirel și aude cum vorbim, dar imediat ce trece de noi coborâm și îl scuipăm, să ne înțelegem. Dup-aia, nu mai ai ce să cauți aici, la tataia în pod, niciodată, înțeles?

-Îhî.

Se trăsese destul de departe de scară. Eu trăgeam cu ochiul în jos.

S-a întâmplat rapid și foarte pe neașteptate. Mitică m-a apucat, a încercat să se urce pe mine, cu mâna în chiloții mei, trăgând de ei în jos și bălind ca un smintit. Horcăia în urechea mea și respira ca un porc înjunghiat prost. Începusem să tremur. În jur mirosea urât de la idiotul care mă înconjura, mă acapara ca o caracatiță băloasă. Puțea a nespălat și răutate.

Își dăduse jos pantalonii. Nu purta chiloți, iar pantalonii erau teribil de murdari. Îi tremura vocea de nerăbdare.

-Vreau să te pup, mă! Nu ți-o bag, pe cuvânt. Hai, mă, că nu doare!

Urcam foarte des în pod cu câțiva băieți de pe uliță să mâncăm nuci, care erau puse la uscat acolo. Ciocănelul cu care le spărgeam era pe aproape, am pipăit și l-am găsit.

Neghiobul mi l-a smuls din mână. Era foarte rapid, foarte puternic, un retard de vreo două ori mai mare ca mine și foarte spătos, cu palmele ca niște cazmale.

M-a întins pe burtă și s-a urcat pe mine. Îl simțeam mult prea mult, dezgustător de aproape.

Am avut noroc cu podul nefinisat, idiotul s-a înfipt cu genunchiul într-un cui. A gemut de durere, dar m-a strâns mai tare de ceafă.

-Vreau doar să te pup, mă! Hai, mă, hai!

-Bine, doar atât, hai.

M-am dat mai aproape cu obrazul spre el. Creierul îmi lucra de zor, împins de spaimă. Mi-am dat seama că nu mai tremuram și vedeam totul foarte limpede, de parcă i se întâmpla altuia.

-Stai! Dacă te las să mă pupi pe gură, e bine? Hai, ridică-te în picioare, așa se face în filme, e mai bine așa, nu?

-Aha, mă, e bine, mă!

A scos limba lui de vițel. Era fix în intrarea podului. L-am împins dintr-un singur picior, de frică, cu toată puterea mea. S-a dus până jos ca un sac de cartofi.

Cu mintea de acum aș spune simplu: *this is Sparta, MF!*

Trosc!

L-am privit de sus. Se lovise cu gâtul sau capul de acoperișul beciului, era întins ca o plăcintă. Am împins scara după el, să nu-și revină și să urce din nou.

-Ptiu! Veniți-ar greață de nenorocit!

Am auzit pași, apoi cineva a tresărit cu putere.

M-am uitat din nou în jur. Mirel era lângă el și îl privea tăcut.

-Uf! Tâmpitul ăsta era să îmi cadă în cap dacă treceam pe aici mai devreme, boul! Ce dobitoc e, nu vedea că scara aia nu e pentru animale ca el?

-A căzut cu scara, da!

-Auzi, dacă moare aici?

-Și ce, ce treabă avem noi, Mirel? Hai să mergem la dispensar să vină cineva după el.

-Băi, nu, hai să-l ducem de aici.

Mirel mi-a așezat scara să cobor.

Întins pe jos, pe beton, părea și mai mare, dar nu mai era la fel de amenințător, arăta mai degrabă a carpetă de-aia de bâlci.

-Tâmpitul! I s-au agățat și nădragii prin cuiele scării, e în fundul gol!

-Scârbos!

-Aha! Hai pe sus cu el, îl târâm afară din curte să scăpăm de el de aici și îl lăsăm să se trezească acolo, a fost Mirel de părere.

Mirel părea totdeauna pe față și îmi dădea încredere, cel puțin pe atunci.

-Nu prea putem să îl scoatem pe ăsta, băi, este foarte greu, e cât un porc!

Îl priveam și mi se părea incredibil de mutat de acolo, chiar era cât un vițel.

-Hai să-l ridicăm, tu ia-l de picioare, eu de cap și îl tragem câte un pic, câte un pic până îl scoatem de aici.

Când l-a apucat Mirel pe idiot s-a auzit un trosnet de oase întinse în dreptul căpățânii lui Mitică. L-am târât până la dudul din dreptul casei lui Iulică, vecinul de peste drum și l-am fi lăsat acolo dacă nu mă lovea pe mine spaima că o să moară și ori ne bântuie, ori ajungem la pușcărie.

-Auzi, dacă ne bagă la închisoare că n-am avut grijă de el? Dacă se face moroi?

-Nu o să intrăm la pușcărie, nu am făcut nimic! Uite, trăiește, horcăie, ăsta nu moare ușor.

-Băi Mirel, hai la bufet și le zicem ălora că l-am văzut după ce a căzut din dud, că își făcea nevoile de acolo, mai bine așa, sigur găsim noi la magazin sau pe drum vreunul mai treaz să ne ajute. E taman bine că are și pantalonii în vine.

La bufet erau toți praf de beți. Noroc cu familia mea mare. Unchiul Fane l-a chemat pe popă, care a venit cu Dacia lui verde.

În drum spre dispensar Mitică gemea și a făcut pe el. Popa s-a oprit și i-a mai dat stârvului ăla împuțit vreo două-trei șuturi de nervi. Alte trosnituri.

Doctorul de atunci s-a uitat la Mitică și a zis că oricum moare.

-Bă, m-ați băgat într-o mare belea! Nu vreau să moară ăsta aici. Eu sun la Corabia, să trimită salvarea și să-l ducă la spital, asta e urgență, clar!

Ne plictisisem rău acolo așteptând, de la sine înțeles că popa a zis să plecăm și să-l lăsăm la dispensar zălog. Doctorul speriat a zis că ni-l pune înapoi la pachet, că l-am nenorocit.

-În portbagaj vi-l bag pe ăsta, tovarăși, m-ați terminat cu el!

A picat chiar atunci și salvarea. Salvat de clopoțel.

Salvarea venise de fapt pentru o naștere, dar nu totdeauna e pentru cine se potrivește, ci pentru cine se nimerește.

Doctorul de pe salvare s-a scărpinat în creștetul capului vreo cinci minute.

-Dragilor, nu știu cine l-a mișcat pe ăsta, dar rău a făcut. O să scape cu ceva noroc, dar va rămâne schilod, imobilizat de la brâu în jos sau mai rău, de la gât încolo.

Mare dreptate a avut.

A trecut timpul.

L-am mai privit odată pe Mitică, pe drumul de întoarcere. Mă gândeam că mai bine l-aș fi omorât atunci. Mi-am zis mai apoi că poate nu era tocmai bine că gândeam în felul ăla, până la urmă nu puteam decide eu într-o chestiune serioasă ca viața, doar ne-am mai înțeles pe tema asta. Am lăsat gândurile răvășite de întrebări și temeri pentru mai târziu, convins fiind că vor reveni la o altă judecată.

*

Ologii, bolnavii cronic, infirmii și inapții aveau o secție specială în închisoare. Meserie grea pentru supraveghetori și comandant, sa stai tot timpul între țăcăniți sau simulanți.

Dacă nu te ia valul, sigur te ia capul. Situația asta este oarecum similară celei din aerodinamică, precum punctul fără posibilitate de întoarcere, sau aduce întrucâtva cu conturul găurii negre, *the event horizon*.

Era un tip, bolnav de cancer, avea morfină de două ori pe zi. Îl lăsau să plece singur spre cabinetul medical, făcea distanța de câteva sute de metri într-o oră. Era tot o durere, gemea ca o epavă pe țărm, probabil că oasele lui ajunseseră la consistența surcelelor. Cei de la spital îl refuzau, rămânea pe capul penitenciarului.

Jale, sânge și fecale. Resturi de carne, resturi de suflete. Capătul așteptărilor.

Aveam psiholog și în închisoare, fiecare secție cu ofițerul ei psiholog, subordonat departamentului educativ.

Meserie de uzură. Ei își făceau meseria. Uzau și se uzau. Prea mult.

*

Ehe, ea mi-a schimbat orice percepție despre meseria asta.

Cel de-al treilea psiholog pe care îl frecventam mă rugase să încerc să-mi amintesc și să îi povestesc cele mai interesante trei vise pe care le-am avut. Am avut ședințele cu ea cu vreun an înainte de a intra în închisoare, prin 2014 sau 2015.

Eu mă gândeam la cabalistica numerelor respective, prea multe succesiuni de treiari nu pot fi o întâmplare, coincidențele sunt pentru altă dimensiune, iar mai apoi am întrebat de ce nu îmi cere să fac același lucru cu visele pe care mi le-au povestit alții mie, poate că e mai potrivită abordarea în felul ăsta, pentru că adesea noi trăim în visele altora, în așteptările celorlalți, indiferent cât de mulți ar fi și cât sunt de puternici sau cât ne sunt de apropiați acești Ceilalți, ceata sau secta celorlalți.

-Hai să începem altfel, care sunt cele mai dragi imagini ale tale?

Al treilea psiholog era femeie. Figura ușor alungită a ei radia noblețe, o frumusețe interioară a omului care și-a făcut ordine în sertare sau și-a acceptat voluntar anumite vrășuleli. Liniștea ei nu era una ascetică, nici blazată, ci argumentată, câștigată, nu primită. Mă mai trezeam analizând-o și mă simțeam ca un student care își măsoară cu grijă profesorul, să știe ce poate scoate de la el și invers, ce îi poate oferi.

-Le sortăm pe categorii?

-Cum vrei, ia-ți deciziile pe care le consideri, pentru că este viața ta.

-Am întrebat pentru că firesc este să stabilim de la început un cadru. Creierul nostru clasifică și categorisește oarecum automat, iar mie îmi vin în minte acum imagini oarecum de-a valma, dacă tot mă întrebi.

-Bine, care este prima?

-Prima este legată de unul dintre băieții mei, de pe vremea când...

-Stai un pic! Da, ai dreptate. Mi-ai vorbit data trecută despre ai tăi, părinții și bunicii tăi. Hai să continuăm în aceeași direcție și astăzi. Ce imagine te bucură referitor la ei?

Avea dreptate, chiar era de continuat.

-Păi deși probabil că te aștepți să îți descriu o imagine despre tataia Nicu, din moment ce am vorbit mult despre el până acum, prima imagine care îmi apare este cu tata, care mă tundea, foarte liniștit, tandru, ore în șir, fără întrerupere, până rezultatul era perfect din toate unghiurile și după toate părerile din baia în care mă ferchezuia, adică părerea mea și părerea lui. Îmi punea un scăunel în cadă, ca să strângem mai ușor părul tăiat, iar eu mă învârteam în jurul axei proprii astfel încât să expun partea potrivită la tuns. Îți vine să crezi că asta e prima imagine?

-Cred că e o senzație...

-Da, este totodată și o senzație, nu doar o simplă amintire de fotografie, dar păstrează impactul cinematic al imortalizării.

-Altceva?

-Oare când a încetat să mai fie tandru?

-Tu când crezi?

-Ai dreptate. Cred că n-a încetat niciodată să fie tandru, doar că nu a mai avut ocazia să se manifeste.

-Ce vrei să spui?

-M-a surprins când a intrat disperat după mine în cabinetul ortopedului care îmi restaura mâna înainte de a o băga în ghips. Tata era transfigurat de spaimă, m-a mirat și mi-a transmis foarte multă neliniște atunci. Căzusem de la vreo zece metri sau ceva mai mult, direct printre niște scânduri, care m-au zgâriat bine, am și acum urmele cuielor prin șale. În urma șocului m-am ales cu niște pungi cu lichid în zona lombară, pe care mi le tot goleau la spital cu o seringă.

-Cum l-ai simțit pe tatăl tău?

-Tata nu verbaliza, nu se manifesta.

-Nu ați avut confruntări de adolescență?

-Am avut mult prea târziu impulsul de revoltă și contestare a modelului constituit de tată, cel mai probabil pentru că am avut o perioadă în care el nu a existat pentru mine, fără ca asta să fie rău sau bine, fără să mă afecteze diferit, pur și simplu s-a întâmplat. Acest moment de cârâială târzie a venit abia pe 35 de ani ai mei.

Aș fi întrebat-o pe Angela, pe psihologul numărul trei, ce poate însemna asta. E, hai, ea m-ar întreba ce cred eu despre asta și tot așa mai departe. Eu cred că abia pe la 35 de ani am ieșit și eu cât de cât din copilărie.

-Suuuper, mai am puțin și mă întorc acolo, nu se zice că după 60 de ani începi să dai din nou în mintea copiilor?!

Cei câțiva ani de posibilă maturitate ar trebui prețuiți, cu certitudine. Ha.

-Angela, nu ți-am povestit despre ghicitorul care mi-a prezis că mor la 47 de ani și voi fi tată a șapte copii?

-Nuuu, dar acum ai de terminat descrierea celor trei imagini, lăsăm digresiunile pentru data viitoare, te rog.

-Aha. Nu am alte două imagini favorite, ci trei, pe același loc, același piedestal cel puțin revelatoriu, fără urme de bigotism.

-Biiine, să fie trei.

-Cât timp mai avem?

-Destul, stai liniștit.

Nu prea stăteam eu liniștit, al doilea psiholog la care fusesem își mai arunca privirea la ceas și chestia asta mă irita teribil, pentru că îmi transmitea o presiune de care nu puteam fi făcut responsabil. Am renunțat după ce am deschis discuția cât se poate de direct despre mania lui cu ceasul și i-am spus că nu mai merge așa, pentru că nu îl mai consideram potrivit.

-Așa, am trei imagini în care, ei bine... Uite, nu sunt mai țăcănit decât alții care vin aici și cu siguranță că nu față de cei care nu vin la un specialist, dar te rog să nu râzi.

-Bine, încerc să nu râd.

-Daaa, îți spuneam că am trei imagini în care, ok, l-am întâlnit pe Dumnezeu, adică l-am văzut și nu tocmai, pentru că nu pe el îl căutam atunci, dar fără să-mi demonstreze ce căutam, m-a lăsat să văd că există, deci era acolo și pot zice că am surprins momentele acelea.

-Să vezi că există?

-Să-l simt, doar atât, dar suficient pentru mine.

-Când s-a întâmplat?

-Odată făceam flotări pe malul Oceanului Indian, altădată la munte, privind Caraimanul și ultima oară când am plonjat cu băieții mei într-o apă incredibil de curată și le-am văzut mânuțele pe fondul turcoaz.

-Nu am râs. Nu am râs încă. Acum pot să râd?

-S-a terminat timpul alocat sau ce?

-Ți-am spus că avem destul timp, nu e nevoie să se uite nimeni la ceas. Vom ști amândoi când s-a terminat ora. Ție ți se pare că s-a terminat?

-Încă nu...

-Încă nuuuu, biiiine, m-a maimuțărit puțin.

-Angela, nu sunt prea sigur că tu chiar ești psiholoagă pe bune, știu doar că am venit aici pe încredere, mi te-a recomandat o prietenă.

-Ea chiar este prietena ta și vrea să te ajute?

-Da, cu siguranță.

-E, atunci sunt ceea ce cauți. Diploma de licență și cele de formare sunt pe holul de la intrare, sunt convinsă că te-ai uitat la ele.

-De unde știi?

-Și acum te mai uiți pe pereți din timp în timp, mi-e clar că asta ai făcut și cât m-ai așteptat.

-Poate nu aveam ochelarii la mine...

-Poate. Voi edita și un rând de diplome în Braille, se pare că e mai potrivit, fără discriminare. Ce crezi?

-Cred că ne vedem data viitoare. Am vreo temă pentru acasă?

-Compunere pe temă liberă. Dacă nu îți trece nimic prin minte scrie cum ți-ai petrecut vacanța de iarnă sau de vară și dacă nu-ți vine nimic altceva, scrie despre o chestie nasoală, cu adevărat nasoală. Nașterea ta nu ți-o amintești prea bine, am dreptate sau nu?

-M-ai prins. Gogol Bordelo. De acord, voi scrie despre tine, cred că te pot trata ca pe ceva între cele două subiecte. A, încă ceva, te rog, ha ha. Scuze. Pentru astăzi nu plătesc, pentru că ai vorbit mai mult tu, deci nu se pune, ok?

Da, am noroc, Angela știe de glumă, cu tot cu figura ei cea serioasă.

*

M-am tot gândit ce să descriu, ce să scriu, ce să rescriu.

Ar fi fost a treia ședință de psihoterapie la Angela și prima temă de casă o cam fușerisem. Mi-am spus că e cazul să o iau și eu ceva mai în serios. Mi-era clar că biata femeie nu poate face treabă de una singură, în mod evident nici eu, din moment ce apelam la ea. Cu siguranță un psiholog nu e un fachir și nici tocmai un mecanic nu poate fi, să-ți rezolve problemele de sub capotă doar umblând la avans sau suflând în jicloare.

Am scris despre spargerile apartamentului părinților, în Rahova, de trei ori în trei luni. I-am trimis e-mail-ul.

Am avut atunci un sentiment pe care îl pot descrie folosind doar un termen juridic. Am avut prima dată un sentiment foarte neplăcut, în buclă, în formă continuată, că sunt jefuit fără noimă, că traversez o nedreptate fără sens, dar foarte dureroasă, ca pe un act de terorism, pe neașteptate și aparent fără noimă. Am ajuns la concluzia că așa s-or fi simțit amărâții ăia din evul mediu care erau într-un continuu pericol de a fi victima vreunui raid care se termina cu golire, viol, pârjol, omor. Norocul cred că se manifesta doar când nenorocirile astea se întrerupeau mai devreme, dar oricum nimeni nu scăpa de debutul lor.

Prima oară hoții au rupt ușa ca pe o coală de hârtie, au luat televizorul, o sticlă de ceva spirtos și niște bibelouri fără valoare. N-am fost vreodată oameni bogați și nici obiecte de valoare nu aveam, fie ele bijuterii sau obiecte de artă. Originile sănătoase ale părinților se traduceau prin sorgintea rurală fără apetit pentru ceea ce ei considerau zorzoane, mai ales că tataia Nicu era un inamic al bijuteriilor de prost gust care se traficau prin sat, a căror valoare se traducea doar prin gramaj și în nici un caz prin lucrătură sau proveniență, iar părerea bunicului era temeinic urmată de ai mei.

A doua spargere a fost o glumă proastă, la mai puțin de trei săptămâni de la prima descindere a hoților, mai rămăsese de luat doar un televizor mic și foarte vechi, împrumutat sau mai degrabă dat de pomană de un vecin. Ne-au luat mizeria aia de tv Olt sau Sirius, nici nu mai contează ce marcă era, aceeași Mărie cu altă pălărie. Au golit frigiderul și au urinat pe covorul de la intrare.

Tata a luat măsuri, a instalat o ușă de metal, care preceda ușa clasică de tip foaie de ceapă, iar pe exterior a pus un grilaj. Din exterior arăta întocmai ca o casă din ghetourile care colorează filmele americane. Bronx, baby!

Ei bine, după vreo lună și jumătate ne pregăteam de un eveniment important, care implica o masă foarte mare. Ne cumpărasem un televizor la mâna a doua, de data asta color.

O echipă de hoți puteau opera destul de lesne ușa noastră de la intrare, pentru că erau foarte ușor de mascat în acțiune dacă deschideau ușa de la lift, chiar dacă stăteam la etajul doi.

A fost organizare frumoasă. O săgeată din brigada de șpringari l-a ținut de vorbă pe administrator, singurul care era acasă la ora aia, iar ceilalți ne-au chiuretat. Au furat toată mâncarea pe care o congelasem pentru masa pe care o pregăteam, adică vreo zece kilograme de cârnați și cantități similare de carne, brânză, cașcaval, niște măsline, salam, basca vreo patru vedre de vin și cam o vadră de palincă. Au furat destui bani, cam vreo două salarii de-ale lui tata, pe care urma să le dea, bietul de el, avans pentru chiria sălii unde urma să se desfășoare masa vieții. Au săltat televizorul și calculatorul pe care un amic mi-l împrumutase pentru a-i termina partea de programare și aplicațiile practice pentru lucrarea lui de diplomă și a încă jumătate din grupa lui. Luasem deja ceva avans pentru lucrare, uite că i-am nenorocit pe toți, inclusiv pe mine.

Hoții ne-au luat și cuverturile de pe pat, pentru că aveau nevoie să care tot calabalâcul.

Mâncarea era adunată pentru masa de la nunta mea. Da, urma să mă căsătoresc. Hoții au urinat din nou la intrare, covor nu mai aveam, probabil le plăcuse.

Pe masa din bucătărie au lăsat o țigară, stinsă de blatul de lemn.

Cei de la criminalistică au venit să ia amprente, au ridicat probe. Aveau stație.

-Da, Făt Frumos 8, bloc P16, etaj 2, apartament 36, aha.

I-am găsit pe hoți a doua zi, pentru că s-au grăbit să scoată la vânzare calculatorul în târg. Mă învățaseră șmecheria asta tot niște golani, dar din Ferentari. M-am dus peste ei cu tata și zece băieți de la el de la sală, i-am încins bine și i-am dus la poliție. Aveau amprente peste tot la noi în casă, au fost identificați imediat după ele și după ADN-ul din urină și mucul de țigară. Ne-au dat de față cu poliția un televizor, niște bani din cei furați și calculatorul, ce mai rămăsese din el, adică doar unitatea centrală, aleluia.

Corupția postrevoluționară a procurorilor vremii era proverbială, bineînțeles că după două zile hoții se plimbau relaxați prin piața Rahova, la furat. Procurorul îi pusese liberi pentru o șpagă de cinci mii de mărci, iar ei spuneau asta în gura mare.

Tata a avut o lungă perioadă de depresie.

M-am tot gândit ce pot face pentru asta, iar soluția a fost mai simplă decât credeam. Ideea salvatoare mi-o dăduseră, fără să-și dea seama, doi băieței de cartier, niște pierde-vară ca la carte.

-Tată, hai să ne luăm televizor, am luat salariul azi și am nevoie să mă ajuți, te rog.

Un prieten ne-a trimis la un depanator TV care vindea și second hand-uri de marcă și cu garanție un an.

Am bătut la ușa tipului cu grijă, știam că e cam prăjit.

-Să trăiți, sunt băiatul care v-a sunat din partea domnului Titi, cu televizorul special.

-Aha, bine.

M-a măsurat atent. Ești cam pirpiriu. Eu nu te ajut.

Tata se descurajase și mi-a făcut semn cu cotul să mergem.

-Aha, sunteți doi! Bine, așa mai merge. Hai intrați cu grijă.

Tata călca ușurel printre componentele împrăștiate în tot apartamentul omului.

-Scuze, băi, am de asamblat la o comandă, două Bang Olufsen, șmechere rău, cu tot cu sistemul audio. Nu știți voi ce e aia...

Ne-a condus prin labirintul electronic, iar noi îl urmam, unul în zig, altul în zag.

-Uite, băi, ăsta e! Im-po-si-bil de ciordit, tipilor!

Pe podea se odihnea un Sony imens pentru vremea aia, cu diagonala de haha, 67 centimetri, difuzoare exterioare, înșurubate cu prezoane de doișpe. Doar tubul lui singurel cred că era de vreo trei palme.

-Băi, l-am ranforsat ca la carte, pe ăsta nu vi-l mai fură nimeni, ga-ran-tat.

Tipului cred că îi plăcea să despartă în silabe.

Televizorul mi-a scos ochii până la mașină, unde bineînțeles că nu a intrat. Era prea mare. Altă urcare pe scări, omul cu silabele ne-a mai zis ceva de bine, a desfăcut difuzoarele uriașe, mi-a explicat cum să le bag la loc.

-Gata, a intrat. Hai cu el acasă!

Așa a fost. Ne-au mai spart apartamentul o singură dată, după vreo trei ani, dar televizorul nu s-a dat dus. Probabil că au fost niște hoți destul de superstițioși sau doar trecuseră să instaleze microfoane prin casă, după moda vremii care continuă și azi.

Televizorul ăla avea 73 de kile, era mai greu ca mine și și-a încheiat cariera în cârciuma pe care a avut-o tata la mult timp după aceea.

*

Oră nouă la Angela.

-Cum socializai copil fiind?

-Aveam amici de joacă pe uliță, mă jucam cu tataia, cam atât.

-La grădiniță nu ai fost?

-Ba da, au încercat ai mei, părinții vreau să zic.

-Și?

-M-au dat afară.

-Nuuuu! Cum adică?

-Aha, le-au recomandat părinților să îmi caute altă grădiniță și să mă ducă la un doctor să mă vadă la cap, citez acum din spusele mamei, care are memorie bună, prea bună, deși cam selectivă.

-Serios? Nu te cred!

-Uite, Angela, la doctor și la avocat ajungi doar la necaz și nu ai voie să minți, ok?

-Bine, te rog continuă.

-Ai mei m-au dus la grădiniță într-un moment de dragoste dementă a bunicului. Era posedat de o femeie nouă, cred că aveam până în cinci ani, nu mai mult de cinci. Tataia scandalizase satul, pentru că se plimba cu femeia aia ținând-o de mână pe uliță! Vezi tu, tataia era totuși un soi de maniac sexual, prin urmare era destul de manipulabil de către muieri, pe lângă faptul că îi era frică de ele sau poate doar jenă. Sau ambele. Nu știu. În sfârșit, ai mei m-au luat de la el și m-au dus la grădi, unde cel mai probabil că m-au predat sub beneficiu de inventar.

-Adică?

-Adică au ridicat din umeri și au zâmbit frumos.

-Am înțeles.

-Am fost bine primit la grădi, mai ales că, după cum am aflat la mult timp după aceea, tata era cuplat cu cele două educatoare ale mele și cu una de la grupa paralelă. Toate mă rugau să îi transmit salutări, iar eu mă prefăceam că sunt un băiețel ascultător, chiar dacă simțeam că o ustură pe mama sau poate tocmai de-aia. Era chiar mișto acolo, pentru că din curtea grădiniței vedeam blocul alor mei, de pe strada Libertății numărul 5. Mă grăbeam să ajung primul în clasă, pentru că puneam mâna pe mătură și asta mă făcea șef. Eu și Dan, un băiat mai țăcănit ca mine. Ne puneam invers căciulie cu blană pe interior, chiar dacă ne deranja moțul ei în creștet și preluam clasa în viteză. Mătura era semnul puterii, un sceptru. El era taurul nebun, eu leul fierbinte.

-Nu ai plâns când te-au lăsat acolo prima oară?

-O, ba da, dar cu un scop precis, pentru că îmi doream o tobă de tablă. Am primit-o. În fiecare zi alt circ, pasiunea mea pentru instrumente de generat zgomot era de neoprit. Au urmat cereri stricte: fluier, trompețică, xilofon, alt fluier, cu morișcă, muzicuță, fluier de lemn, fluier ceramic, în formă de pasăre, de umplut cu apă. Fără surse de gălăgie venea altă gălăgie. Am nenorocit-o pe mama, am chelit-o de bani într-o săptămână.

-De asta te-au retras?

-Nu, aveam un coleg, Luci. Stătea în același bloc cu mine, un prostănac, tocmai bun de chinuit. Îi ziceam la amiază, când îi aștepta pe ai lui: *bă, ești așa urât, că ai tăi te-au părăsit, fraiere, vai de capul tău, aici rămâi, nu te mai ia nimeni*. A plâns așa tare, încât a leșinat, a căzut ca un popic. Apoi a urmat fetița care se îndrăgostise de mine și zicea că i-am dat jos chiloții.

-Foarte urât!

-Urât cum? Din partea mea adică?

-Daaa.

-Nu, nici gând, doar îi spusesem că e foarte urâtă și va rămâne nemăritată dacă se agață de mine, pentru că eu voi avea cea mai frumoasă nevastă din lume și deșteaptă pe deasupra, nu ca ea, să mă ierte sfântul. De-aia plângea, vai steluța ei!

-Bine, acum tu chiar crezi că asta te-a dat afară?

-Nu tocmai, deși am furat patru creioane colorate, după care ai mei m-au prins și m-au dat în gât educatoarei, ca să îmi fie învățătură de minte. Nu tocmai, deși am înfundat scurgerea de la toaletă cu bluzița unei colege. Nu. M-au dat afară pentru că am înțepat-o cu o furculiță pe educatoare și, pentru consolare, i-am promis că o voi ucide a doua zi.

-Nu zău?

-Aha, iar a doua zi, după ce am incendiat camera nepotrivită, mi-au găsit cuțitul luat de acasă. Mama îmi spusese că femeia aia o s-o omoare, împreună cu tata. Probabil că nu avea de gând să înțeleg asta ad literam. Probabil. Eu doar m-am simțit obligat să ASF0+fac ceva pe tema aceea, doar era mama, n-o puteam lăsa așa.

*

Altă temă de casă a fost despre plante. I-am făcut capul mare cu frangipani.

-Ai mai revăzut-o pe indoneziancă?

-Da, luna trecută. Acum e iunie, da, luna trecută, de fapt nu, acum două luni, am stat în Indonezia până în aprilie 2014. Mi-am revăzut fetița, pe Elma, a treia oară. Mi-a spus că superputerea ei este să facă back-flip cu o pisică așezată pe capul ei. Cred că avea de gând să-mi spună că pisica sare în același timp cu ea. Vorbește bine și engleză, are o bonă cu care face și engleză și germană.

-Ai o fetiță acolo?

-Da, Almeda a preferat să păstreze sarcina, Indar a tolerat situația și i-a găsit un soț de fațadă, un tip cu alte preferințe, tot de familie foarte bună.

-Ce ai făcut acolo? Te-a ajutat în vreun fel întâlnirea?

-M-am jucat cu Elma, destul de puțin. Soțul mamei ei s-a dat un pic la mine, dar până la urmă i-a trecut și a înțeles că nu sunt acolo pentru el.

-V-ați bătut?

-Nu, îmi cer scuze, m-am exprimat nefericit. Am vrut să spun că mi-a făcut avansuri, atât.

-Pfu! Scuze, nu m-am abținut să râd. Abia acum am înțeles ce ai vrut să spui cu alte preferințe. Indonezianca ta ce ți-a făcut?

-Mi-ar trebui mai mult de un ceas pentru a răscoli sentimentele iscate de ea într-un minut, darămite în câteva săptămâni!

-Sentimentele pentru ea îți îngreunează exprimarea?

-De bună seamă. Ne iubim, în continuare. Dragostea evoluează și ea, ca orice părticică a universului, nu crezi?

-Cum te-ai simțit când te-ai întors acasă la familia ta?

-Te interesează dacă mi-a fost rușine de copiii mei și mama lor? Da, îngrozitor!

-Cum te-ai simțit în Indonezia?

-Of! Rău, foarte rău. Almeda s-a schimbat mult, maternitatea i-a canalizat ideile și strălucirea pe altă direcție, dar nu tocmai paralelă cu cealaltă, însă nici de convergență nu poate fi vorba. Mi-a reproșat că sunt bolnav, că am un creier putred și prăjit, că mă comport ca și cum aș avea o telecomandă și când mă satur de program hop schimb la alt film sau la muzică și mă duc la alta de nebun. Mi-a mai spus că sunt egoist și o grămadă de chestii adevărate sau doar aruncate la mânie în afară, ca să n-o mai roadă pe interior.

-Ha! Dar la știri crezi te uiți la programele tale de care vorbea ea?

-Ăăă, nu tocmai, probabil că mi-ar mai trebui și un canal de știri. Dacă te referi la știri despre mine, poate că prezența mea aici justifică butoanele de Rec și Rwd.

-Așa vezi tu întâlnirile noastre?

Angela nu și-a mai putut simula fața impasibilă, pentru că i-am surprins o adiere cu o coloratură nouă, pe obraji și urechi.

-O, chiar îți pasă! Da, mulțumesc, Angela, abia acum înțeleg, ce prost sunt, te-am încărcat cu prea multe. Îmi pare foarte rău, te rog frumos să mă ierți. Ești o persoană prea bună să îți pun în cârcă și ratările mele.

-Cuvinte mari, pe placul tău. Ești prea dur cu tine, eu nu le-aș numi ratări.

-Neîmpliniri?

-Nu sunt în măsură să decid eu.

-Oricum, nu vreau să transform încrederea mea în tine într-o povară pe care nu o meriți.

-Bine, hai să vorbim despre asta. Cum ți-ai resimțit tu norocul?

-Hm. Am reușit să le fiu aproape copiilor, să le dau un etalon de tip gazetă de perete: așa da contra așa nu. Cam asta ar fi pe primul loc pe lista mea de noroc. Am avut muuult noroc de dragoste, de iubire. Sunt norocos că încă mai cred în Moș Crăciun, am luat adesea decizii generate de providență care ulterior au salvat vieți pentru cei dragi.

-Ca de pildă?

-Am ranforsat odată o mașină, ușile, panoul frontal și placa de la portbagaj, pentru că aveam impresia că este prea goală și nesigură pentru copii. Un tip m-a lovit în lateral urât, dacă nu aș fi avut protecția profilului cornier nu se termina bine. Copiii erau în mașină. A, apoi istoria s-a repetat. Avusesem o mașină pe la firmă, pe care am păstrat-o. Un agent de vânzări avusese un accident cu ea, prin urmare i-am aplicat aceleași ranforsări. Accidentul pe care l-a avut tata la ceva timp a fost incredibil, mașina s-a rotit peste 720 de grade, adică de două ori, iar el și unul dintre băieți au scăpat nevătămați. Mașina era o răgălie mică, o ascuțitoare, s-ar fi făcut praf în alte condiții. Da, ăsta e noroc mare.

-Altceva?

-Am avut noroc de copilărie. Nu ți-am spus că am crezut mult timp în inelul Arabellei din serialul cehesc de la TV? Avea mamaia Benonica un inel, pe care îl ținea la grămadă cu tot soiul de mici gunoaie și brizbrizuri într-un penar vechi de tablă.

Eram convins că dacă îl învârt, gata magia, de-asta m-am gândit să mă transform într-un cal, doar de probă. Am pus inelul pe deget, eram gata să învârt, dar m-am oprit înfricoșat, dându-mi seama că voi avea copite și nu mai pot învârti inelul apoi ca să mă transform la loc, prin urmare am renunțat, dar tot plin de respect față de inel am rămas. Am încercat să transmit sentimentul ăsta de magie și copiilor, dar nu știu dacă a fost bine.

-Cum ai procedat?

-Odată, de un Crăciun, am scos pe geam un pantof atârnat de o coadă lungă și nițel strâmbă de mătură și am făcut semne clare în zăpada de pe acoperiș, unde nimeni nu putea urca decât coborând din sanie, normal că am tras apoi și niște dâre pe lângă pași. Copiii au crezut, mai râd și astăzi. Anul următor am băgat gheață la congelator și i-am dat formă de urme de ghete, pe care le-am amplasat lângă brad. Nu ninsese de Crăciun în acel an, uite cum totul a fost perfect credibil.

-Ce tată cool ești! Hai, sunt convinsă că ești mândru de asta, să știi că-i invidiez puțin pe puștii tăi.

-Hai să-ți spun un alt secret. Am voie? Mai avem timp?

-Da, te rog.

-Ei bine, mi-am pierdut copilul în prima lui zi de școală.

-Ha, nu pot să cred! Cum s-a întâmplat?

-Prima zi de școală, s-au strâns toți mititeii drăguți și emoționați pe lângă doamna învățătoare, eu la fel, s-a terminat festivitatea celebră de începere a școlii, după care hai la clasă. Eu nu îl mai deslușeam pe al meu în marea de copii, de aproximativ aceeași înălțime, toți îmbrăcați cu aceleași nuanțe, eu doar am urmat-o pe doamnă. În clasă doar al meu lipsea, mi-am zis că o fi intrat din greșeală altundeva și l-am căutat în alte clase. Nimic, doar multă transpirație și tremurici. Am mers în curtea școlii, unde dragul meu băiat rezema un copac, liniștit.

-De ce?

-Noi aveam o înțelegere și anume în cazul în care se pierde de mine să ne vedem în locul în care ne-am privit ultima oară unul pe celălalt. Acolo ne privisem în ochi și îi ținusem discursul cu viața care merge înainte și despre o nouă etapă a distracției.

-Copiii au animale de companie?

-Da, au trecut pe la ei vreo cincisprezece pisici, care în cele mai multe cazuri nu au suportat rivalitatea cu câinele. Două dintre ele, Angora albe de Van, cu ochii de culori diferite, unul verde, altul albastru, au rezistat ceva mai mult. Primul se numea Pinochio, a doua Asistent Manager Florian Rachetă Pantaloni Pufoși. Fix cu numele ăsta era înscrisă și la veterinar, iar în opinia mea, numele ales de copii li se potrivea totdeauna.

-Au un câine periculos?

-Pentru pisici da. Este un Yorkshire de mai puțin de cinci kile, foarte activ și foarte norocos. A căzut acum vreun an într-o groapă pe care o săpase un tip pentru hazna, undeva pe un câmp, destul de departe de curtea băieților. Groapa era ca la noi, nesemnalizată, descoperită. O tanti mai în etate a auzit câinele scheunând, de foame, singurătate și sete, a dat să intre să-l scoată și și-a rupt ea mâna, biata femeie, rămânând blocată în groapă. Apucase să scoată câinele, care a venit acasă, spre marea noastră mirare, că ne luasem deja la revedere de la el. Femeia a stat acolo o zi și o noapte, pentru că nu o auzea nimeni țipând, abia după tot amarul ăsta de timp au scos-o niște creștini și au dus-o la spital. Eu am aflat povestea târziu, după câteva luni bune, de la un vecin de pe stradă.

*

Tema cea nouă a fost copilăria după cei șapte ani de acasă, școala și blocul. Angela era mai serioasă ca de obicei și îi simțeam mirosul metalic pe care mi-l traduceam destul de lesne.

După accidentul care m-a împins spre pensionarea prematură, rămânând surd de o ureche și cu vederea temporar slăbită, am dezvoltat prin echilibrul simțurilor o sensibilitate olfactivă diferită. Sunt mirosuri pe care am încercat să le descriu și mulți au tăgăduit orice adevăr posibil. Unul dintre aceste mirosuri este cel pe care îl emană femeile în prezilele menstrei și separat în timpul ciclului menstrual, un miros metalic specific, care nu este deloc deranjant, dar este evident. Nu îmi reușește cu toate persoanele pe care le întâlnesc, în nici un caz, dar deslușesc aceste schimbări hormonale femeilor care îmi stau în preajmă sau care mă interesează într-un fel sau altul.

Angela emana PMS, probabil că în ziua următoare sau cel târziu peste două zile urma să îi vină. Starea ei de disconfort era cu atât mai profundă cu cât se aștepta ca eu să știu asta, îi povestisem despre superputerea mea la prima noastră întrevedere, apoi i-am confirmat aptitudinea mea la timp, prognozându-i corect situația, fapt care cred că a cam deranjat-o, mai mult decât era cazul.

De data aceasta ea a zâmbit prima.

-E cazul să recunosc cinstit că am debutat prin a fi un copil foarte cuminte.

-Te considerai un papă-lapte?

-Cam așa eram privit inițial, pentru că tataia îmi interzisese să mă bat cu cei cu care mă joc, prin urmare veneam destul de des accidentat la mama acasă, până tata mi-a spus că mă dă afară dacă mai vin bătut. Adevărul este că mă întorceam cu capota julită destul de des. Bineînțeles că am ieșit val-vârtej și l-am pocnit bine pe primul care călcase pe bec, un băiat mai mare cu vreo doi ani, care urla la mă-sa că l-am bătut. Maică-sa s-a dus cu jalba-n proțap la mama. Tata a ieșit pe geam și a luat o figură supărată, zicându-mi să intru să discutăm, iar eu i-am replicat că nu vin, că el m-a învățat să fac asta, să mă lase în pace. Cred că falsa lui inconsecvență i-a cam atras antipatia familiei celuilalt, al cărui bunic era șeful tatei...

-Chiar te-ai apucat de fumat la șapte ani?

-Ți-am scris că am fumat prima oară la șapte ani, nu știu dacă e același lucru cu apucatul de fumat. Dar da, e vorba de Carpați fără filtru, pe care îl fumam ocazional. Mi s-a făcut rău prima oară, dar am băut apă și a fost ceva mai bine. Un băiat mai mare ne-a zis că o să se prindă părinții acasă după miros, iar noi am început să mestecăm petale de trandafir. Ne miroseau însă mâinile, dar am început să tragem din țigări indirect, după ce le înfigeam în țevile cu care suflam cornete de hârtie.

Erau două tipuri de țevi, unele mai grosuțe și unele mai subțiri. Cele subțiri erau potrivite pentru înfipt țigări în ele, dar cele groase rămâneau preferatele noastre pentru cornete făcute în grabă. Dând timpul înapoi, cred că arătam ca niște opiomani în miniatură, trăgând din pipele lungi. Efortul era și mai mare să tragi printr-o țeavă de vreo patruzeci de centimetri lungime. Rezultatul era că ne depozitam țevile într-o uscătorie, pentru că puțeau.

-Asta se întâmpla în Caracal, nu?

-Da, apoi m-am mutat după serviciul lui tata, în București. În prima zi de școală din capitală am căzut în ditamai noroiul, cu tot cu ghiozdan, aveam un costum nou de școală, mă îmbrăcase mama pentru școala de capitală. Era însă o școală din țigănie, vai de mama lor...

-Cum te-ai împăcat cu colegii?

-Schimbam foarte des clasele, deci și colegii, de-asta am învățat să-i studiez repede și să mă orientez. Făceam temele câtorva țigani mai masivi din școală și mi-era destul de bine, în sensul că nu veneam acasă prea des jefuit de abțibilduri sau alte chestii. Pe unii colegi îi lăsau și fără adidași, adevărate ravagii.

-Zău? Nu îmi amintesc episoadele astea, eu sunt și mai mică decât tine.

-Aha. Poate ai fost la o școală mai spălată... Totuși, m-a mirat că în București erau mult mai mulți proști ca în Caracal, în ciuda glumelor! Într-o zi vorbeam despre existența OZN-urilor și mi se pare amuzant doar că le-am zis pe un ton serios că OZN-urile există cu siguranță, pentru că se găsește cuvântul în dicționar. Le-am adus DREV-ul, dicționarul pentru elevi, unde scria clar: OZN – obiect zburător neidentificat, deci există! Toți au fost de acord, cu niște expresii luminate, de parcă erau loviți de mai știu ce epifanie. Dacă scrie în dicționar, există! S-au dus să spună mai departe, ca în manifeste: *cetește și dă-o mai departe.*

-Foarte inventiv!

-Am uitat să-ți scriu despre o deschidere de an școlar. Ne-au dus în prima zi de școală la deschiderea oficială, cu televiziune, transmisie în direct, vorbea chiar Ceaușescu. Da, a venit, cu tot cu fiul lui, Nicușor, care era ceva ministru. Îi așteptasem în picioare vreo două ore, apoi a vorbit un fel de ministru, după care o femeie, apoi încă un nene, după care a venit rândul mult iubitului. Știam că el e ultimul și așteptam să plecăm la autobuze, apoi acasă și mai ales să fac pipi. Ne dăduseră câte o ciocolățică cu rom, mi-era o sete deșertică. Ei bine, omul numărul unu al țării era pe val, vorbea fără oprire, parcă era în priză. Pe mine mă durea spatele, ni se spusese să stăm cu spatele drept și ne speria un tembel că se vede totul de sus, de la tribună și va fi vai de noi dacă

greșim. L-am întrebat cu ce putem greși, dar nu ca să fac mișto, ci pentru că nu aveam de gând să pic în eroare nevinovat, din neștiință. Tipul mi-a aruncat privirea de soacră-soacră poamă acră și mi-a făcut semn că mă ține sub observație.

-Ai pățit ceva?

-Nu, i-am spus doar că sunt nepotul doamnei Bărbulescu de la Slatina. Asta era sora lui Ceaușescu, așa că tipul s-a evaporat. Habar n-am ce o fi fost în capul meu. Eram expuși în primul rând din fața tribunei oficiale, noi, olimpicii, semn de mare apreciere, dar pentru mine un blestem. Totuși, Ceaușescu și-a luat avânt, din nou, a tras aer în piept, moment în care pe mine mă lovise disperarea, simțeam că nu mă mai pot abține, făceam pe mine, pocneam. A dat din mână în felul său atât de imitat după ce a fost schimbat cu alții și a rostit clar: *Și în încheiere...*Eu am oftat eliberat, mult prea zgomotos, cu bucurie. Am fost convins că doar eu o voi face, dar toți copilașii de acolo am avut același ton. Cel din dreapta lui tovarășu' suprem a înghețat și a aruncat săgeți de gheață spre noi, adică tocmai noi, olimpicii?! În stânga tătucului era Nicușor, care a zâmbit și i-a dat un ghiont lui taică-su. Ceaușescu tatăl a zâmbit și el. Se abținea să nu râdă. Prinsese șpilul. A continuat avântat: *Stimați tovarăși, pionieri, cadre didactice și oameni ai muncii, vă doresc mult succes în noul an școlar!* Atunci am strigat cel mai sincer URAAAA din viața mea. Chiar mă bucuram că ne înțelesese, parcă aveam un secret al nostru. Da, am fost convins atunci că, totuși, tovarășu' e și el om și mi-a fost drag pentru moment.

-Cum te simțeai atunci? Era un stres alergatul după alimente, nu-i așa?

-Nu tocmai, eu veneam din Caracal, iar aici, în București, pâinea nu mai era pe cartelă, se mai găsea destul de lesne și salam, mai erau puii numiți *frații Petreuș* congelați, eugenii, glucoză la farmacie, brifcor, quick cola, miere din ceva fructoză extrasă de la boabele de porumb, praf de ouă din care făceam omletă amestecându-l cu lapte. Stăteam și pe la cozi, la făină, zahăr, ulei, banane, bomboane cubaneze, bomboane de pom, chestii obișnuite, cred că era o tactică să ne țină ocupați. Nu cunoșteam alt mediu, iar ai mei se fereau să discute prea mult despre asta de față cu mine. Mă mai scăpam cu tot soiul de comentarii pe la școală, cred că asta îi făcea pe părinți să fie mai atenți. De pildă, am primit odată temă să scriem o compunere despre mamă, probabil de 8 Martie, iar tata a zis, de bună seamă în glumă, dar pe un ton serios, că uite la tv, mama noastră a tuturor e clar tovarășa Elena Ceaușescu. Mama a ieșit din cameră, apoi și tata, cred că se duseseră să râdă. Ce să crezi, fix despre asta am scris, cu prea puțină tragere de inimă. Ne-a adus doamna de română rezultatele aprecierii și mi-a spus că ea s-a obișnuit cu compuneri foarte frumoase din partea mea,

dar că la aceea mai e de lucru, e de înțeles că mi-a dat nota nouă. Aveam doar note de zece, așa numitul zece pe linie, am fost puțin cam mirat, prin urmare i-am spus sincer că aș fi scris mult mai frumos dacă vorbeam despre mamaia, dar că am scris despre tovarășa și asta e, trebuie să fie bine. Femeia s-a cutremurat, îi revăd cu rușine figura mirată, dar mi-a rectificat nota din catalog, mi-a dat zece. Nu a știut ce să înțeleagă și nici la ce să se aștepte, biata de ea.

-Ai fost vreodată internat în spital copil fiind?

-Nu, sunt foarte sănătos prin genetică și activitate, am avut totuși odată, pe la sfârșitul clasei a patra, o perioadă de internare ambulatorie și restricția de a mă juca afară din casă, din cauza unui vărsat de vânt. Am stat vreo două săptămâni izolat. Când plecau ai mei la serviciu, ieșeam pe balcon, pentru că stăteam la etajul unu, deasupra ghenei și intrării în bloc, și mă jucam cu ceilalți de sus, ba cu cornete, ba flori fete sau băieți. Odată am rămas doar eu cu un tip cu care nu eram prea amic și ne băteam cu invizoace, V-urile acelea din sârmă, foarte nenorocite de altfel și care generau destul răni. Eu am tot tras, el a tras, dar eu am rămas fără muniție și nici nu aveam sârmă la îndemână, în timp ce el avea berechet, pentru că în jur erau multe șantiere și o sumedenie de resturi de materiale de construcție. Atunci mi-am luat inima în dinți și l-am surprins. Am coborât în grabă, spre surprinderea lui, ținând praștia astfel încât el să fie convins că sunt gata să trag și am tăbărât urlând spre el că îl omor și-i scot ochii. Sărmanul a luat-o la sănătoasa ca un șoricel, a și căzut în fugă, s-a împiedicat de un canal ridicat, s-a ridicat ca un arc și bagă mare! Întocmai ca în desene animate, râdeam de mă prăpădeam. I-am luat tacticos tot, l-am jefuit: două praștii, două borcane pline cu muniție și câteva elastice perfecte. Pe atunci, elasticul se scotea de la chiloții uzați sau se cumpăra la metraj, de la mercerie. M-am simțit un mare strateg, poate un fel de samurai, tocmai citeam Shogun.

-Ce prostiuțe făceai?

-Niciuna. Făceam însă niște rele, care mă surprindeau și pe mine. De pildă, un băiat din scara vecină îl împinsese suficient de tare pe un amic de-al meu destul de bun, care a venit și mi-a spus, cred că mă considerau un soi de șef. M-am dus la celălalt băiat, la agresor și l-am culcat dintr-un singur pumn în ochi, atât de bine încât al doilea pumn nu am mai avut cui să i-l dau, pentru că deja dormea. Timp de două săptămâni i-am văzut băiatului acela transformările ochiului vânăt și mi-a părut foarte rău, dar m-am ținut tare și am făcut pe durul în continuare. I-am cerut scuze abia după vreun an. Altădată am mers, învățat de niște țigani care profitau de fața mea blajină, la un alt copil, ceva mai mare ca noi, de pe o stradă paralelă cu a noastră. Avea o pungă plină cu tigăițe.

-Tigăițe?

-Da, capacele de la sticlele de suc sau bere, mai ales cele inscripționate cu te miri ce, bătute cu ciocanul și apoi puse pe linia de tramvai să fie perfect plate, le foloseam la un joc care presupunea colectarea lor dintr-un cerc la care dădeam cu un fel de portofel făcut din copertă de caiet sau carte, din plastic, astfel încât să capturăm în deschizătura portofelului cât mai multe tigăițe ale oponenților. Dacă erau foarte bine bătute și întinse, se agățau mai greu, ăsta era șpilul. Am mers la băiatul cu punga plină și i-am smuls-o din mână, tot după un pumn bine articulat. Apoi mi-a fost din nou rușine, dar devenisem cineva la bloc la noi, un dur. O prostie, știu. Pur și simplu nu discerneam corect ante act că voi face rău copiilor acelora.

-Te băteai des?

-Depinde ce înțelegi prin asta. În clasa a patra am făcut judo, apoi box, eram destul de obișnuit cu bătaia, dar nu apucasem să fiu suficient de disciplinat să înțeleg că e greșit să mă bat aiurea. Cel mai bine îmi amintesc bătăile pe care le-am încasat eu în prima parte a vieții. Una a fost aiurea pentru că am luat apărarea unei bătrâne în tramvaiul 32, pe la stația Petre Ispirescu. O jefuia o gașcă de țigănuși și nu am observat că erau o brigadă organizată, apărați de unii mai mari. Niciun român nu mi-a sărit în apărare, deși era clar că apăram o cauză foarte nobilă. Pe atunci se foloseau niște șișuri micuțe pentru tăiat gențile, pe care eu le-am primit direct pe piele. Cămașa a fost făcută zdrențe, eu tăvălit bine, însă m-a salvat o sticlă de vin spumos pe care o aveam cu mine. Eram cu iubita mea, dublă greșeală, dar pe ea am împins-o departe și nu a pățit nimic, din fericire. De atunci mă bat cu oricine, nu mă interesează cât e de mare sau de urât, pentru că tot are cap și ficat de lovit sau găurit.

-Aha.

-Cel mai tare am fost bătut prin anul trei de facultate, terminasem primul semestru cu zece curat, ce-i drept și cu ajutorul unui coleg și prieten, care a avut tupeul să-l certe pe profesorul de electrotehnică de faptul că intenționa să-mi dea nouă, iar eu aveam doar zece. A funcționat.

-Ziceai de bătaie...

-Mergeam cu un amic să înregistrăm niște casete, la un tip care stătea la casă prin țigănie. Amicul meu era tuns cu creastă, era mare fan Nina Hagen și The Clash, tocmai ce trebuia pentru un pic de scandal cu cocalarii din zonă, care l-au ocărât până al meu a zis ceva nepoliticos. Când am început bătaia, crestașul meu fugea ca un erou, iar actul doi a fost cu mine încercând să rămân în picioare. Știam că dacă aș fi căzut, m-ar fi călcat în picioare, văzusem asta de câteva ori. Am scăpat cu două

capete în loc de unul, o ureche ruptă, coastele zdrențe, spatele numai urme de bâtă. Am ajuns la amicul cu casetele, m-am spălat și am ațipit un pic pe un fotoliu. Când m-am trezit nu mai țineam minte nimic. Blanc total. Am început să rememorez identitatea personală, acțiunea în sine, iar apoi am luat-o spre o întâlnire cu fata mea, urma să vedem Forrest Gump, dar nu am mai ajuns, eram praf. Nici acum nu îmi pot reface mental în vreun fel celelalte examene din sesiunea semestrului cu pricina, doar pe cel despre care îți vorbeam. Pentru examenele de licență a trebuit să iau balistica interioară de la zero, pentru că nu îmi mai aminteam nimic.

-Ce denumire super tehnică...

-Mișcarea proiectilului este împărțită în trei părți din punct de vedere didactic și al studiului: balistica interioară, care tratează fenomenele apărute pe timpul mișcării proiectilului în interiorul gurii de foc, balistica exterioară, lesne de înțeles ce înseamnă și mai este una, perioada acțiunii posterioare a gazelor, imediat după părăsirea gurii de foc de către proiectil, tratată uneori separat pentru că se petrec niște chestii speciale atunci.

-Ai avut vreun curs favorit?

-Mai multe, dar o mare decepția am avut la desen tehnic și geometrie descriptivă. În liceu avusesem o profă cam țăcănită la desen tehnic, dar foarte bun pedagog. Eram mai dolofan pe atunci, pe vremea socialistă, pentru că exageram cu făinoasele după ce dădusem de pâine la liber, fără cartelă adică, din București. Avea o figură atipică profa noastră de desen și parcă o văd venind la foaia mea de lucru și privindu-mi creionul și fața rotundă mi-a zis relaxată că am o mină bună. Putea fi mina de la creion, putea fi mina mea pufoasă. Am râs de m-am tăvălit, iar odată cu mine toți din jur, deși nu auziseră ce îmi spusese, pentru că mă amuzasem cu pasiune. De atunci femeia îmi acorda o atenție specială, în sensul bun. În facultate nu am avut același noroc.

-Ți se părea plictisitor să stai la cursuri?

-Nu, dimpotrivă, e un domeniu fabulos, chit că ești băiat sau fată. Acum sunt și studente, chiar și eu am prins o grupă mixtă cărora le predam aparatură artileristică. Erau și cursuri plicticoase, dar se rezolva cu puțină imaginație. Strictețea militară se traducea în primul rând în obligativitatea prezenței la cursuri. Absențele se sancționau disciplinar, cu avertisment urmat de zile de arest în unitate sau la arestul garnizoanei. Unele ore mi se păreau atunci de umplutură și mă abțineam cu greu să nu adorm, mai ales în anii mici, primii doi sau trei. Am făcut șase ani de Academie, am fost două promoții cu caracter experimental, eu cred că am studiat cam prea mult, îmbătrâneam în școală. În sfârșit, uneori îmi imaginam diverse chestii amuzante să nu mă fure somnul la ore.

Favorita mea era cea pe care mi-o descriam la ora unui general pensionat, care se deplasa și se exprima foooarte lent. Se făcea că scotea un coleg la tablă, care desena o schemă de tragere, iar schema se deforma și se transforma într-o figura hidoasă, care rostea cu o voce absolut lugubră că a venit să ne ia. Urma râsul înspăimântător. Atunci generalul scotea pieptul în față și strigătul i se prefăcea în scâncet, cascheta într-o oliță și pantalonii într-un scutec de copil, după care își băga degetul mare în gură și se arunca direct pe fereastră, de la etajul trei. O mână păroasă și neagră ieșea din tablă și-l înșfăca pe colegul care era împietrit în fața ei. Vocea striga: „Tu m-ai zgâriat cu prostiile astea?", iar apoi prăpăditul era tras cu putere spre tablă, fiind lovit de vreo trei sau patru ori, zdrobit și împroșcând tot colectivul clasei cu creieri și sânge. Toți urlau de frică, unul își punea pe cap, ca o cască de protecție, coșul de gunoi plin cu ambalaje de eugenii și cotoare de măr și sărea pe fereastră, strigând după maică-sa, oriunde era ea, iar ceilalți fugeau pe unde apucau, unii pe scările care se deformau, alții alegeau tot scurtătura de pe fereastră, nimerind în țepile groase ale ramurilor din jur, ca niște frigărui sau ca taranca pusă la uscat cu sare, peștele întins pe sfoară. Doar un singur coleg, cel mai nesuferit dintre toți, rămăsese în bancă. Camera de filmat se apropie ușor și îl vedem de sus în jos: era cu privirea fixă, exoftalmic, adică ochi-beliți, iar jos o mare baltă colorată, pentru că făcuse pe el și rămăsese așa, rigor mortis. Pam-pam!

*

Ora regulamentară cred că se terminase, pentru că Angela m-a întrebat din nou dacă vreau apă sau o cafea.

Vorbisem iar despre accidentul meu din armată, despre nevrozele dobândite, atacurile de panică obișnuite și aveam impresia că mă învârt în jurul cozii.

-Pot să mai stau?

-Da, azi da, următoarea programare nu mai vine.

Știam că are cel mult doi clienți pe zi.

-Ce ai făcut până la urmă, te-ai mai însurat?

-Da, a fost o aventură, deși toți colegii mei își doreau contrariul. Vrei să îți povestesc?

-Te rog. Nu mă mai întreba dacă am timp și nu-ți mai cere scuze de prisos.

-Am rămas fără bani atunci, când ne-au spart casa, fără mâncare și alcool, iar tata e prea mândru să se împrumute și eu nu eram prea dornic să plătesc o masă prea mare pentru nevoile mele de a sărbători, s-au organizat până la urmă două mese, una acasă la mireasă și una, mai târziu, foarte

restrânsă, la mine. Urma să ne mutăm la mine după nuntă, să stăm cu ai mei. Oricum ea stătea mai mult pe la mine.

-De ce crezi că a fost o aventură?

-Câțiva colegi au venit la Starea Civilă și s-au tot chinuit să ne saboteze, au furat stiloul ofițerului de stare civilă, care era de fapt o femeie, unul de-al meu s-a dat la mă-sa, apoi au făcut pierdut buletinul meu, dar până la urmă chiar și ei s-au predat. Ea, săraca, era și mai palidă ca de obicei, mă-sa și ta-su deveniseră foarte nervoși. Am ieșit după duelul rapid de două afirmații, două *da*-uri cam scâncite și lumea s-a relaxat la bomboane și vin spumos.

-Îți pare rău?

-După ce?

-E, hai!

-Nu, hotărât lucru nu, dar nu m-aș mai însura vreodată.

-Vrei să vorbești despre asta?

-Nu, e un subiect cu care m-am împăcat demult, asta e, timpul se scurge într-un singur sens pentru noi, cei de aici.

-Povestește-mi continuarea, dacă vrei.

-E, ne-am dus la ai ei acasă, unde doi colegi de-ai mei s-au făcut praf dintr-o eroare logistică. Verișoara mea era mică pe atunci, să fi avut vreo unșpe ani și auzise de cocteiluri, iar din nenorocire ceea ce colegii mei credeau că este vin, era de fapt mereu altceva, când gin cu vin, când votcă cu vin, când bere cu vin, când vin cu vin. Unul dintre prieteni a dat să se ridice și crezând că fața de masă este cămașa lui albă, și-a băgat-o în pantaloni și dus a fost, cu toată vesela după el și celebra salată de boeuf bine asimilată covorului din cameră.

-Nu vreau cu liftul, că mi-e frică, merg pe scări, a început unul dintre ei.

L-am luat pe umeri, cu celălalt coleg, dar cel mai ciupit dintre noi a început să se dea uța atârnat de umerii noștri.

-Băi, bătrâne, termină, că te las să cazi!

-Ba nu, că nu mă lasă Roji!

L-am lăsat. Din capul scărilor s-a prăbușit până jos, a dat cu capul în ușa liftului și a căzut ca un copac, cu un suspin lung.

-Nu mai mișcă, bă. Roji, a murit bătrânul?

-Nu respiră, frățică!

S-a trezit al meu ca un arc:

-Yuhuuuu!

A căzut la loc.

I-am luat pulsul. Nimic. Îmi venea să vomit, m-am dus în ghenă, pe etaj și am dat jetul.

Când m-am întors, unul jelea, altul se odihnea. Cred că se odihnea cam mult și prea profund. A fost rândul celuilalt să vomite.

-Hai la poliție, tăticule! Asta e.

-Fără poliție, bre! Nu-mi plac dubele.

Vocea salvatoare era a bătrânului. Dăduse sfântul și era viu.

Chiar și acum, după mai mult de douăzeci de ani, urma căpățânii prietenului meu a presat o urmă ca o calotă sferică în ușa liftului de la etajul trei.

I-am dus acasă, cu mașina. Aveam costumul de militar în portbagaj, mi-am pus doar vestonul și cascheta, să evităm probleme cu miliția și hai acasă cu băieții.

-Frățioare, te rog eu mult, pe mine să nu mă duceți chiar acasă, că mi-e târșă de mama, mă, mai stau nițel pe gărduleț să-mi revin.

Bătrânul avea o față cam uzată în opinia celuilalt amic, el e cel care i-a tras porecla asta, dar cu toții am picat de acord că a fost dintotdeauna un tip amuzant și, foarte important, extrem de mămos.

L-am lăsat pe gărduleț. În două secunde era cu roțile în sus, în partea cealaltă a gardului. În alte două sute de secunde reușisem să-l ridicăm și să-l scuturăm de praf și frunze.

-Băi, gata! Hai înapoi cu noi, ne întoarcem mai târziu, pielea mea, că oricum te miroase mă-ta și se vede urât. Hai, că adormi aici.

-Eu, nu, mi-e foarte bine. Gata de războooooi!

Se înfipsese în gărduleț, agățat ca o maimuță, cu privirea fixă, scrutând cerul din spatele blocurilor după vreo planetă specială. L-am mângâiat pe cap, să îi pipăi vânătăile.

Toată faza se desfășura cu mine îmbrăcat în blugi, adidași, veston militar și cravată, plus cascheta de rigoare, iar celălalt era agățat de brațul meu, fix ca în bancurile alea, știți voi care, gen YMCA, mai ales că eu aveam doar mustață pe atunci.

Am plecat, am urcat din nou în Dacia mea 1310 gri 83 din anul 1983.

-Când am luat curba să ne întoarcem, tăind linia continuă din față de la Ghencea, unde întoarce acum tramvaiul 41, ghici cine era în intersecție, dirijând traficul cu legitimația în mână?

Angela râdea.

-Ești fabulos. Cine?

-Chiar bătrânul, care prinsese curaj că poate sta în două picioare, culmea evoluției personale.

-Serios? Ce a făcut?

-Nu știu, eu am plecat, l-am dus acasă pe celălalt coleg, apoi m-am dus acasă, mi-era foame.

-Acasă unde?

-Acasă la mine, unde altundeva?

-Nu pot să cred...

-Ce?

-Și nevastă-ta?

-A, era și asta parte a povestirii. Ei bine, am uitat-o la maică-sa.

-E, hai!

-E simplu: am ajuns acasă, unde tata, mama, niște vecini foarte de treabă cu noi și fratele mamei erau la masă. M-am așezat și eu, am început să mănânc și am cerut un pahar de vin, pentru că îmi doream. Tata mi-a pus ceremonios, eu am băut și mi-am mai pus două chiftele. E imposibil să uit faza, pentru că vecina m-a întrebat unde e nevastă-mea. Atunci mi-am dat seama că uitasem să o iau. I-am zis vine mai târziu, dar deja toată lumea înțelesese deja. Ce era să fac, m-am ridicat frumușel și m-am dus să o iau.

-Ha. Ea știe că ai uitat-o la maică-sa?

-Da, m-am scăpat ceva mai târziu.

-Și apoi?

-Păi a trecut vreo săptămână, după care am început să mă întreb când se întoarce acasă. Mi se părea în regulă să stea câteva zile, hai o săptămână, dar deja exagera. Mi-am dat seama că mariajul este o damnare fără sens. Sau că sunt eu prea prăjit la creier, nu știu.

-Ai folosit vreodată halucinogene?

-Greu răspuns și delicat. Îți pot povesti ce i s-a întâmplat unui amic, să-i zicem Marcel, ok?

-Bine.

-A fumat în piață, de la un prieten, apoi ăla a sunat-o pe nevasta lui Marcel să îl ia.

-Și?

-Aia l-a trimis pe ta-su, care a filmat tot, să îl facă de râs. Chiar a fost de râs.

-Ce s-a întâmplat?

-Hm. Marcel trecea strada foarte ceremonios, protejând ceva inefabil, un soi de iepurașul Harvey. Apoi a ajuns la etajul cinci, unde stătea soacră-sa. Acolo a așteptat. Socru-său filma.

-Nuuu!

-O, ba da. Socru-său a intrat primul, apoi Marcel a sunat la ușă. Oricum el urcase în același lift cu socrul lui, dar habar nu avusese. Țârr țâr.

-Hai, că e prea gogonată!

-E pe youtube. Marcel a intrat leeeent. Soacră-sa a dat să închidă ușa. Marcel a strigat: nuuuuuu, ai grijă, îi strivești. Nevastă-sa a pus masa. Marcel a certat-o că sunt farfuriile prea mari, a pus pe masă niște pahare mici de shoturi și farfuriuțe de cafea. I-a spus că se înecă băieții în farfuriile de ciorbă. A mâncat încet, dând noroc vreo două ore cu fiecare pitic, iar pe soacră-sa a trimis-o pe balcon, a decis că e vrăjitoarea cea rea... Marcel a luat cina cu Albă-ca-Zăpada.

-Ești în lumea ta, nu știu însă în care din ele.

Angela tăcea. M-am ridicat și eu.

-Mai stai, Cătălin.

M-am strâmbat.

-Mai stai, Roji.

Am zâmbit.

-Hai, știu că asta vrei. Vorbește-mi despre tatăl tău.

-Da... Prima poză cu el este când mă ținea în brațe, el îmbrăcat militar. Era locotenent. Prima amintire cu el este de fapt cu noi doi jucând ceva, cred că fotbal cu o minge foarte moale, iar el mi-a șters o urmă de mâncare de pe față folosind salivă de la el și saliva îi mirosea cam nasol. Apoi curg celelalte amintiri. Nu înțeleg de ce nu mi-a spus ce simțea, deschis. Eu am fost totdeauna cel care îi luam în brațe și le spuneam ce simt, că îi iubesc. Nici tataia Nicu nu mi-a spus asta la timp, nici tata, doar mama, dar ea iubea uneori prea acid, biata de ea, ca și cum transfera mai întâi obiectului dragostei ei sentimentul unei oglinzi în care îl privea, îl admira, îl ținea minte, apoi se întreba cum ar fi judecat de alții, de te-miri-cine. De ce trebuie să vorbesc de tata?

-Nu trebuie. Am crezut că tu asta îți dorești.

-Tataia Nicu a fost cometa familiei noastre, cred că despre el e de vorbit, despre inițiatorul influenței, despre sursa tuturor poveștilor, *causa prima* aristotelică.

-Tu ai venit aici.

-Eu am venit aici, și eu îi port pe toți cu mine, Angela. Îi car pe toți cu mine sau îi port, cum crezi că este mai potrivit spus?

-?

Fața ei mirată părea foarte falsă.

-Poate îți par falsă acum, îmi citi ea gândurile, dar sunt oglinda pe care ți-o alegi sau nu.

-Nu ești puțin cam prea personală, Angela? Deontologia ta nu te poate purta pe ape atât de tulburi, draga mea.

-Draga mea, ce frumos sună! Te-am lăsat să continui pentru că de astăzi nu mai pot fi psihoterapeutul tău, Cătălin. Căută-ți altul sau oprește-te aici. Ești puternic. Dacă te ajută și îmi doresc să te ajute, sau doar dacă te face să te simți mai bine, îți voi destăinui că aici, în acest cabinet, au plâns, s-au tăvălit, s-au descoperit, s-au revelat oameni care se credeau dumnezei. Nu erau, ce să crezi, surpriză!

-?

Era rândul meu să redau fața pastelat-pixelat a neputinței mirate.

-M-am îndrăgostit de tine, Cătălin, nu mai putem continua, din păcate. Suntem oameni puternici sau dimpotrivă, suficient de slabi să recunoaștem asta. Și tu și eu suntem aici pentru că tu ai ales să continuăm și eu să te ascult și să te am în preajmă. Nu credeam să ajung să spun asta unui client și mă bucur că am găsit forța să o fac. M-am îndrăgostit de tine, ca o adolescentă, mi-ai dat viață, îmi place să îți simt privirea pe mine, mângâindu-mă. Nici tataia Nicu, nici tatăl tău nu se socotesc aici, eu cred că tu ești o cometă pentru toți ai tăi, un model, imperfect cum te crezi, icoană pentru copiii tăi, pentru iubirea ta, un zeu pentru bunicii tăi, pentru ceilalți care contează. I-ai încălzit și le-ai dat sens tuturor.

-E, hai, dacă aș fi un zeu, aș fi un Penat, un zeu domestic, zeul casei.

-Ăștia contează totdeauna, zeii casei. Ei sunt nemuritori, dragul meu.

-!

Explozia de artificii a întârziat. Aș fi dat comanda, din nou, dar focul a venit singur, pentru că îl chemasem demult, demult, la patul unei muribunde, la patul unui zeu.

Wayan, prietenul meu balinez, îmi povestea despre înmormântarea tatălui său și am înțeles atunci o normalitate, că orice om care moare devine un zeu, pentru ai lui, pentru ceilalți, atât cât poate el duce. I-am cunoscut mama, spre bucuria mea, mamă care era peotul-șaman al satului lui, Tabanan, urmându-i tatălui lui Wayan. Numele lui înseamnă în balineză primul născut, prin urmare el ar

cam fi trebuit să devină preotul satului, dar a cedat onoarea fratelui său, el considerându-se prea golan și fără harul necesar.

A, și mai e ceva, vorba lui Shmuel, prietenul lui tataia, răspunzându-mi la mirarea pe care mi-am manifestat-o la vederea muțeniei nevestelor în timpul slujbelor lor religioase:

-Nu uita, copil iubit, femeile nu se roagă la noi în sinagogă pentru că ele nu au nevoie, au o legătură directă cu Dumnezeu, fir direct, doar noi băieții avem nevoie de centralistă, mereu.

Zeița mea cu fir direct, mamaia Ioana, mi-a dat ce i-am cerut: să fiu iubit. Am fost iubit, sunt iubit. Iubesc.

-All inclusive cu plata în rate?

-All inclusive cu plata în brațe, ești un tip cu lipici.

-Se ia?

-Nu, cu siguranță nu, doar se dă.

*

Am fost oare destul de atent, am fost prea arogant, am fost nesăbuit?

Probabil că un pic din toate, dar am trăit.

Și poate că astfel am devenit un om mai bun.

*

Se prea poate. Cu certitudine un om plin de îndoieli.

Din Afganistan se trece foarte ușor în Pakistan și invers, culmea corespondenței.

În Pakistan mi-a fost prezentat un ghicitor, care profețea doar cui avea el chef. Aveam pe atunci un pașaport fals și știu bine că nu avea cum să afle chestia asta, dar individul mi-a ghicit numele real, în întregime, vârsta și numărul de copii, pe atunci doar trei.

-Te numești Rogiteanu Katalin și mai ai un nume de împărat. Ce viață frumoasă ai fi avut! Crezi, asta e bine, ești unul care crede. Grăbește-te să le faci pe toate, nu mai ai mult timp! Vei muri la 47 de ani și vei avea șapte copii. Te aștept.

Am râs două zile pe tema asta.

Acum nu mai râd deloc. Fac 44 de anișori în curând, am fix șapte copii. Ha. Îmi veți spune să mai fac. Nu mai merge, nu mai am cu cine în primul rând și, ce să credeți, nu mai vreau. Asta e. Acum e caz de fatalism. Nici urmă de resemnare.

*

Curtea de aer vibra de așteptare. Ieșiseră ai lor. La alegeri.

-Ce zici, mă?

-Ă?

-Ești bine, hă?

-Da.

-Ai nevoie de ceva?

-Ț.

-Ai și tu o țigare, mânca?

-Da.

-Dă.

-Ț. Doar pentru mine.

-Ă, ia zi, se dă?

-Ce, dileala?

-Aha.

Grațierea și amnistia erau subiectul zilei, de multe zile amare, adică de prost gust. Asta înseamnă dilealâ în jargon, amnistie sau grațiere.

-Ai auzit de băiatul de la Iași, ă, care s-a mierlit singur că i-a rupt ăia gaura în pârnaie, știi ce zic?

-Adevărat?

-Da, mă.

-Se dă, bos, sută în mie se dă, știu io.

-Mie în sută, vrei să zici, nu?

-E mai bine așa, bos?

-Bă, ești plantă, urs, sau ce, n-ai fost la cursurile de clasa întâi?

-Era de a treia, bă, am terminat a doua acu doi ani, la Giurgiu.

-Nu, bă, că aia de predă domnu ministru la urși e a-ntâia, mă, se învață litirili.

-Nu mă mai asculți, mă! Te-ai răcit, frățioare, te-ai răcit.

-Bre, nu e așa, cum să te uit eu pe matale, păi?!

*

E mișto să fii bipolar în închisoare, nu ești singur, poate că îți dai seama că totuși celălalt tu ești genul tău și înveți să te îmbrățișezi, poate chiar să te iubești sau să te respecți și cine știe, cu ceva noroc, poate faceți ceva împreună.

Aha. Respect.

*

Respectul este opusul înjoselii.

-Bă, secția patru, dă asta la Tudi de pe lungă, frate!

-Dă-i-o tu lui Tudi, poate îi place.

-Bă, te fac, bă.

-Cam greu prin gard, fă-te singur, pari genul.

-Te crezi deștept, ă, că stai pe scurtă, la șmecheri, ă?

-Ești invidios, nebunule... Răutăcioasă mică.

Erau destui și de-ăștia.

*

Neluțu se privea în oglindă.

-Bărbosule, nu mă mai ia nici liftul când ies de aici, bă!

-Te ia, sigur te ia, că ești slăbuț, capacitatea maximă e de patru slabi.

-Patru slăbari?

-Ha! Cum zici tu. De fapt, să știi că se vede prea puțin în baia asta prost luminată. Am fost cu un băiat mai martalog la vizită la muzeu, ne-au dus pentru bună purtare, unul de pe secția a cincea, care a făcut deja doișpe ani de fraier că n-a avut avocat și s-a văzut atunci în oglindă la ăia la baie, la muzeu, în lumină ca lumea și toate alea, oglindă bună, mare. A plâns ca un gugu de tristețe, săracu'. L-am ținut în brațe, chiar dacă nu dădea bine... Noi suntem bine, crede-mă. Hai, fă-te frumos, ai conjugală mâine, bagă flotări, să te țină spatele! Vrei o cola?

-Nu bre, nu-mi fac obligații!

-Auzi, Neluțule?

-Ă, zi mai încet că dorm ocnașii ăștia!

-Eu cred că boala cea mai comună în pușcărie nu e răceala, deși în general ceilalți se răcesc de noi...

-Care e, geniule?

-Cei mai mulți se îmbolnăvesc de religie, mă!

Neluțu se rădea și râdea și tot râdea, zguduindu-se.

-M-ai făcut să mă tai pe obraz, bravo, bună rău, bună de tot asta! Bă, ce ai făcut mă la radioul ăsta la care te tot duci ca un gâgă?

-Se face, se face. E de fapt stație de radiodifuziune, că e prin cablu.

-Când se mai face, bărbosule, nu mai e timp, ne dau ăștia afară, vai de capul nostru! Hihi.

-Băi, are nevoie de nume.

-Păi botează-l, cheamă un popă, ca la carte...

-Eu propusesem radio ZĂBREA, se scria The B.R.E.A., adică the best radio ever arrested, dar nu a fost bine primită propunerea.

-Nasol, păi și ce te faci, rămâi șomer?

-E, acum propunerea este *Un radio DeȚinut minte* și cred că o să fie de acord, deși tot nu cred că și-au dat seama încă de jocul de cuvinte.

Neluțu râdea iar, cu lacrimi.

-Bă, ce proști sunteți, bă! Eu mă credeam cel mai mare prost din lume, dar e bine să vezi că mai sunt și alții pe lângă mine...

Ionuț se trezise.

-Mai ai acvariu, Roji?

-Nu, am avut noroc, au murit înainte să mă predau cu câteva luni.

-Deștepți, ă?

-Da, erau și frumoși pe deasupra.

De la patul de sus se aude foșnet de pătură albastră, penală.

-Nu, peștii sunt foarte proști, uită imediat. De pildă, se duc într-o parte a acvariului și până se întorc cică au uitat deja unde au fost.

-Nu cred, ai mei știau unde primesc de mâncare și se duceau acolo când le era foame, iar fiecare familie avea piatra ei de calcar.

Neluțu, spirit practic:

-Bă, dacă e vorba de pești, hai să-i întrebăm pe Caiafa sau pe Lovix, că ăștia au la faptă trafic de persoane și prostituție! Ha! Dacă vrei să înțelegi cum gândește un pește, păi întreabă frate un pește!

Mimi râdea în baie, printre toate acareturile lui, cu termoplonjoarele noastre, făcea distilatul de pere sub duș, țuică curentată.

Mimi era cambuzier vechi, la a patra întoarcere în pârnaie.

-Marmelada asta nu o ia deloc, mă, fir-ar, ne-am zgârcit și am băgat marmeladă penală, nu gem de magazin! O să iasă mai slabă țuica de acuma ca aialaltă. Bă, cică unu de pe lungă are un crocodil nou cu facebook, care îl vrea? E zece cartoane.

-Are și încărcător?

-N-are, da le facem noi, cerem două cartoane separat pe el sau păstrăm tot, dacă facem plata la ăla cu crocodilu.

-Iese la curtea de aer ăla cu aparatul?

-Nu, stă palmat pe cameră, e terorizat. Vorbesc eu cu combinatorul de la ei.

-E scump, Mimi, bre.

-Bine, bos, am zis și eu. Dacă îl dăm în sus la drogalăi cu o caleașcă, mai punem și noi două pachete peste plată, pentru marfa tamponată, știi ce zic?

-N-avem nevoie de belele, mai avem nițel până la comisie.

-Bine, bos, nu facem nimicuța.

Ușa s-a dat de perete din cauza curentului. Gardienii erau foarte discreți, ei nu pocneau ușile.

-Roji, ai vizită mâine la nouă!

-Nu cred, e greșeală, am vizită abia duminică la șapte dimineața, vin ai mei. Cine scrie că ar fi?

-Herskovitz Bogdan, Herskovitz Cătălin – copil, Herskovitz Alina.

M-am așezat pe pat.

-Vă mulțumesc frumos.

-N-ai pentru ce, ești în regulă?

-Da, da, mulțumesc, doar foarte surprins. Mulțumesc frumos.

Ușa s-a închis.

-Roji, ești bine, frate?

-Nu știu. Cred că da.

*

Nu știam că pe nepotul meu îl cheamă tot Cătălin. Nu mă omoram nici eu după numele ăsta, mă întrebam de ce să-l nenorocești pe bietul copil.

Am avut o noapte și mai lungă ca de obicei.

Amestecate, ca la carcalete: dor, rușine, curiozitate, teamă de penibil.

-Ce n'est pas la prison! Ce n'est pas la prison!

-Ba da, este închisoare și îmi cer scuze că ne cunoaștem aici, dragul meu.

-Nu vorbește românește, a lămurit Bogdan. Adică vorbește, dar mai prost ca eu.

-Se zice ca mine, Bogdan.

Alina era tot ea.

-Mă așteptam la cătușe și lucruri urâte, de aceea l-am pregătit cum m-am priceput. M-am gândit că vizita noastră te va ajuta.

-A, deci ai vorbit cu ceilalți? Logic, altfel nu puteai veni, ai mei aveau deja vizita programată.

-Da, am fost ieri la ei. Așa mi s-a părut civilizat, Cătălin.

Știam că de obicei îmi spunea „dragul meu", știam că mi-ar fi spus ca atunci dacă nu... dacă nu era totul aiurea cum simțeam că e. Era o prostie să mă gândesc la asta.

L-am mângâiat ușor pe nepotul meu. Ochii ăia verzi moșteniți de la Bogdan îmi vrăjuleau imaginația. M-a atins din nou, din propria lui inițiativă.

-Ce n'est pas la prison! Alle, retrons a la maison. Venez!

S-a ridicat și m-a luat de mână, trăgându-mă afară după el. Bogdan l-a mângâiat și a plecat după el. Alina s-a lipit de brațul meu.

-Fii tare, dragul meu, te iubesc, te voi iubi totdeauna.

-Și eu, mult prea mult. Îmi pare rău că v-am adus aici. Am greșit.

-Nu, iubitule, nu ai greșit. Eu am greșit că nu am știut să te păstrez. Sunt o babă acum. Îmi vei lumina tot restul vieții.

-Te răsfeți, Alina. Ești taman bine.

Am sărutat-o și, vorba Genezei, a fost bine.

Mă simțeam un vierme, m-am râmuit spre ușă, printre ceilalți vizitatori.

Gardianul m-a însoțit discret, ca de obicei. M-a bătut cu compasiune pe umăr. Nu mă mai văzuse trist.

-Hai, Roji, nu te lăsa în cănuță!

*

Mardare a fost adus în celula noastră deja bolnav. VIP-ul ăsta nou fusese un mare șmecher afară, dar afară e afară, înăuntru e altă șmecherie, reguli noi, alt purgatoriu, alt traseu, altă junglă. Maimuțele suntem tot noi, aceeași foșgăială, doar timpul trece altfel, se dilată prea des.

Mi l-au dat în grijă. Nu știu de ce, cred că tot fața mea de băiat bun m-a nenorocit.

-Băi bărbosule, ce puțea pe aici, dar acum ne-am nenorocit cu ăsta, bre!

-Aha, n-am dormit toată noaptea, a bătut continuu în pat că făcea ba una, ba alta, totul în găleata asta nenorocită. Are 130 de kile, eu mai puțin de 70, mă rupe.

Trei săptămâni. O lună. Mă chinuia ca pe un mucenic, nu credeam să fie în halul ăla de complicat. L-au luat cu salvarea când era pe moarte, l-au dus la spital, după vreo lună și mai bine de chin.

A murit în spital, am văzut la tv, să-i fie țărâna ușoară.

A mai trecut vreo lună.

Mă gândeam la tipul care scrie pe afară, pe la intersecții: *Privește cerul* sau *Relaxează-te, totul va fi bine!* și am luat-o de bună, am băgat botul, cum se zice pe aici. Digresiune: etimologie nouă, așa apar *botaniștii*, în jargon. Apropo: când îl prind pe ăla care vopsește gardurile cu mizeria asta, pun țiganii pe el!

M-am relaxat un minut, doar atât. Printre primele lecții pe care le-am primit pe aici s-a numărat aceea a unui domn extrem de simpatic, care îmi zicea că în pușcărie nu ai voie să te relaxezi, pentru că este un mediu intempestiv, imposibil de încadrat în orice sistem de predicție normală.

Sulița a venit brusc, de la un țigan pe bomboane, adică pe pastile, care părea pașnic și prea prăjit să se miște așa rapid. Nino, colegul meu, l-a împins, ca să nu dea a doua oară, la gât. Sărea din mine ca din arteziană. Mesajul a fost rostit: de la Mardare, bos, să nu uiți ce i-ai făcut!

Nino s-a urcat cu picioarele pe țigan, îl știa:

-Limbuță, te nenorocesc, jigodie prăjită ce ești, te-ai dat la fratele meu, îți rup fiecare os până te pupă mă-ta rece, morții tăi!

Cabinet medical, sperietură. Fără organe afectate. Nici SIDA sau alte alea. Bun. Asta e. Asta a fost. A trecut. Fabrica de timp a funcționat.

Cică îl plătise unul din familia lui Mardare să mă facă.

S-a făcut stabor.

-Să plătească, bre, toți care s-a dat la el, că bărbosul a avut grijă de ăla, l-a mai și chinuit și acuma ăștia zice că e el de vină, bre, nu e corect.

-Da, bre și pe Limbuță să-l facem sclavul lui pe cinci ani.

-Nu are mandat lung bărbosul, Limbuță oricum face plata cum știm noi.

Da, culmea, chiar este o lume în care adevărul contează.

Stabor lung.

Am urmat eu.

-N-am nici o pretenție, Caiafa, doar să le zică cineva ălora să-și vadă de treabă sau să vină ei la mine la vorbitor. Nu vreau decât să-mi cresc copiii în liniște, atât! Să nu mă pună să vin după ei, Caiafa, le nenorocesc tot neamul, frate!

S-a făcut cum am zis.

Noroc că toți țineau la mine, toți dinăuntru care contau. Se numește respect.

Ne-am înțeles, s-a pus batista pe țambal.

*

Mă tot gândesc dacă nu cumva e posibil să ne fi născut cu toții, într-un fel sau altul, într-o închisoare.

Mă întreb apoi dacă facem ceva pe tema asta.

Când eram foarte tânăr am învățat să înot de la un prieten de-al lui tata, un fost poloist, un ofițer USLA, adică un fel de SEAL al nostru pe vremea lui Nea Ceașcă. Tipul mi-a predat esența.

-Șmecheria este să înaintezi, acum tu doar bați apa.

Avea dreptate. Acum, într-un sufism, reducând problema la una anterioară, poate cam prea arhimedică, pot spune că apa, dacă îmi opune o forță egală și de sens opus, mă bate pe mine?

Hai să fiu și mai concis, citând copiii mei, șase cuțite bine ascuțite mă-ta e pe mine?

*

Butaforie nouă: ceva mai liber, afară.

Tata era la analize, se operase de curând. Analizele de sânge sunt spaima mea, știți deja. Mama intrase cu tata, dar a ieșit după vreo câteva minute lungi, galbenă ca o pastilă de furazolidon.

-Nu îi prea iese! Baba aia nu se pricepe să recolteze analizele.

-Ce nu-i iese, mamă?

-Sângele.

-A, cred că îl economisește, e greu de utilizat diluat.

-Mi-e rău.

S-a întins pe băncuța din fața cabinetului, la fel de galbenă ca ea, virând un pic spre pământiu.

-Mamă, nu e bine!

-Ce anume?

-Nu e bine, îți stă nasol aici. De fapt, mă gândeam că o să fii un mort cam urât, fără supărare.

*

Am fost și eu la analize, la câteva zile după ei, dar la alt cabinet, unul cu fețe prietenoase mie.

-Luați loc pe pat, făceți-vă comod, vă rog.

-Nu pot fi comod aici, vă rog, hai să vorbim despre animale, copii, vacanțe, ne împrietenim și rezolvăm, bine?

-Priviți vă rog aici, am un ac nou, sigilat.

Imaginea juca deja.

-Da, bine. Aveți pisici?

-Nu, doar cățel.

-Copii?

-Da, unul.

Atunci a aterizat OZN-ul, fix în mijlocul încăperii care expanda. Un extraterestru mărunțel se scărpina între antene.

-Cucu bau, du-mă la șeful tău, pricăjitule!

-Ce zici, mă, eu nu arăt a bos?

-Ești un prăpădit, un prăjit, pari fumat și cam răpciugos.

Mă întrebam dacă n-ar fi fost totuși mai bine pentru mine să fiu mai politicos cu el.

-Da, așa e, ar fi trebuit să fii mai civilizat, tipule! Vorba dulce, ăăă, cum era?

-Bine, am dat eu din cap după ce l-am împins cu piciorul. Du-mă la el, acum! E cumva ăla gras?

-Da, el e, te așteaptă, dar îți poate îndeplini o singură dorință. Ai grijă!

-Am mai trecut prin asta, tipule, mersi. Știu jocul.

Șeful cel gras era în OZN, am urcat ușor panta care părea una obișnuită, pentru scaune cu rotile. M-am întrebat dacă extratereștrii mei au roți, mi-am dat seama că nu îi observasem suficient de atent. Aveam de gând să-i cer șefului pufos ca un pudding verde translucid numerele la loto de duminică, să-mi închei șirul de datorii și să mai las ceva și copiilor. Mă rodea curiozitatea dacă ăla mic dinainte avea roți sau picioare, m-am întors să-l privesc mai bine. E, normal că taman atunci m-am dezechilibrat și m-am împiedicat. Nu îmi dădeam seama dacă au picioare sau roți, dar dolofanul cu grade de șef mi-a făcut semn să intru. Am dat să intru.

Bam! bam! cu ușa în fața mea. Am crezut că glumește, dar m-a plesnit din nou.

-Băi, ești nebun, mă inviți să intru și mă pocnești cu ușa ca pe muște?

M-am trezit. Asistenta mă pocnea pe obraz, ținând un tifon cu spirt la nasul meu. Mă ridicase și mă ținea la pieptul ei generos.

-Vă e mai bine?

-Acum daaa.

Îmi lăsasem capul pe sânii ei. Era bine.

-Vă mai ajut cu ceva?

-Da, vă rog mult, vreți să fiți mama mea?

Numerele la loto s-au evaporat. Și eu.

*

Mă întreb cum aș trece peste un stabor adevărat despre viața mea.

Nelu:

-Ești pinguin de ziua a opta, bați prea mult din palme și asta tulbură luciul apei!

Alții:

-Bă, tu ai greșit prea mult, ți-a dat Dumnezeu de toate și le-ai pus la fund, bă!

Ăsta ar fi fost mâna dreaptă a Judecătorului de Viață Întreagă.

-Dacă nu-ți plătești tu datoriile, ți le plătește altul de-al tău, taică!

-Le-am plătit, tataie!

-Le-ai plătit, taică, suferința pe care tu o simți fără rost plătește irosirea darului și asta e bine.

-Cu noi cum rămâne, tati?

Corul grec este corul așteptărilor.

-Voi rămâneți, dragii tatei, le-aș spune eu. Voi mergeți pe drumul vostru.

Aș rosti și m-aș ruga tot lor să mă fi auzit, să mă fi ascultat. Aș lăsa lacrimile pentru restul veșniciei.

-Știm, tati, știm. Noi trăim. Ne-ai spus că tu nu ne poți trăi viața, nici nu se cade.

Se juca singură în pod. Mă aștepta acolo, printre jucării stricate, fiica mea nenăscută, Iza.

-Acum ești doar al meu, tati. Te așteptam.

-Da, tati, am venit. Oof, avem multe de reparat pe-aici, nu-i așa?

M-a luat în brațe pentru totdeauna.

-Te iubesc, tati!

-Am sosit.

Camera de trecere era camera surdă, plină de desene și amintiri mute.

Sufrageriile doamnelor mele mă așteptau pe partea cealaltă.

Am scos feliile de portocală, dar parcă nu mi-era foame.

-Mi-era dor de tine, draga mea.

-Și eu, iubitule?

-Dar eu, dragul meu?

-Te iubesc, chiar și acum, chiar și așa, pentru cât îți dorești tu să mai crezi asta.

-Faptul că și tu mă iubești nu mai ajută acum, Cătălin.

Veniseră toate, dragele de ele. În sfârșit lucrau împreună: una bătea șnițelele, alta bătea ouăle, alta bătea apa în piuă, alta bătea darabana, frăgezind timpul. Știam că voi avea gust bun. Eram fericit.

Alt cor, al zeilor bătrâni.

-Ce pot face?

-Ehe, dragul nostru, dă-o afară, iartă-te.

Iubita mea are totdeauna dreptate.

-Doamne, ce noroc pe mine, nesăbuitul!

-Să spui asta și pentru mine, zice celălalt eu.

-Cine face plata?

-S-a făcut.

-Ai martori?

-Presărați pe drum, unii dedesubtul lui, alții deasupra.

-Pe ăia dedesubt cine i-a așezat acolo?

-Cei mai mulți s-au dus singuri și cu toată onoarea, pe câțiva i-am îndesat eu.

-Te mai doare acolo unde i-ai lovit?

-S-a vindecat, mi-a trecut.

-Cine mai garantează, mă, pentru tine? Te mai crede cineva?

-Aha, toți ceilalți aievea, iar de rest toți din capul meu.

-Ce rest?

-Ce rămâne după ce te-mparți.

-Vrei norișor pufos?

-Nu, mersi, pot să dorm pe jos.

-Bine, s-a cântărit, ăsta s-a iertat, e stors bine, trece mai departe, faceți recepția finală!

Mâna stângă a Judecătorului de Viață Trăită a scos cartela. Era o cartelă nerăzuibilă, m-am uitat cu atenție, cu ochiul cel nou din spate, care mă privea mai bine.

*

A venit rândul celuilalt.

-Cum trec de el?

-De domnul oglindă?

-De mine.

-Laudă-te, iartă-te.

-Laudă-l, zi-i de bine, nu mai încerca să-l driblezi.

Respirăm la fel. Am decis să-i spun totul dintr-o răsuflare, știu că și lui îi este foarte greu să îl scrutez.

Au trecut trenuri pe lângă el. A închis uși care îl așteptau să intre.

Nu l-am mai întrebat demult de ce.

Și-a spus că timpul trece într-un singur sens și a dat vina pe Einstein. A ridicat din umeri și a spus că diferența dintre fatalitate și resemnare e o linie subțire, fără culoare din spectrul vizibil. A râs și mi-a spus că el face diferența dintre curaj și inconștiență, iar asta este prostia. Ar fi putut să spună că este vina celuilalt, dar nu a făcut-o.

Mi-a fost drag pentru curajul de a greși și l-am blamat, dar nu l-am biciuit.

Nu există păcat mai mare decât acela de a-ți rata harul, i-aș fi spus, dar toate acestea au fost rostite de altcineva, iar cuvintele aceluia au rămas nescrise pentru el, doar scrâșnite. El mi-ar fi răspuns cu un zâmbet.

I-aș fi spus că Miorița nu este doar o parabolă, ci o stare a lui, prin urmare un mod de viață. El ar fi spus că nu înțelege oile, pentru că nu știe să fluiere și pe deasupra doarme bine-mersi.

Pe de altă parte, el a fost acolo când m-am rătăcit printre întrebări și a schimbat semnul acela, știți voi care , ?, cu ciocanul lui de zeu wanna-be și l-a prefăcut într-o descoperire, o bucurie, l-a făcut un ! cât el de neașteptat.

A fost acolo pentru noi doi, el, blamatul, iar eu am înțeles la timp că e cazul să-l accept așa cum e. L-am îmbrățișat, i-am mulțumit, l-am sărutat pe gât.

A fost acolo pentru noi doi când m-a chemat la timp.

A fost persoana potrivită când nu am mai avut oglindă.

A venit să ne chinuim împreună, îndeosebi atunci când chinul era prea mare pentru unul singur, dar se putea împărți civilizat amândurora.

El mi-a dat înapoi surâsul imposibil cu caractere times new roman, dimensiune 12.

S-a nimerit să mă întâlnească atunci când am făcut o formație nouă, de tăcere. El tăcea în sus, eu în jos, așa am salvat niște octave care stăteau să se înece. Toate notele necântate se relaxau cuminți la soare, la spa-ul dintre orele de psihoterapie.

Mi-a mulțumit și eu am fost mulțumit, din nou și din nou, îmbrățișându-mi-l, pe dragul meu eu, acum că o ardem fără altă imaginație, ca un simplu bipolar.

Pentru noi nu există bisfârșit, ci doar două puncte de vedere descrise cu aceleași amintiri.

*

Da, viața nu e un loz în plic, dar poate fi doar un schimb de facturi, știm bine amândoi, cei care schimbăm programele pe care le mai avem de plătit.

Stau și mă întreb, cu o față înduioșător de jovială:

-Crezi că după ce îmi semnez factura de primire, voi fi un om mai bun?

-Dacă o refuz, voi fi un tip mai rău?

-Eu nu am cerut niciun serviciu.

-Eu oricum nu mai am serviciu.

-Eu am un serviciu mai bun ca Halep.

-La fileu?

-La ceafă.

-Ți-a plăcut ceafa?

-Frizerul zice c-a ieșit bine, n-avea altă oglindă.

-Eh, haida de, o aveai tu la tine, pe a ta, Aceea!

-Da, dar aia e pentru ascultat, iubit, învățat, trăit și dat timpul înapoi.

-Și?

-Am învățat, am trăit, am ascultat, am iubit.

-Ai dat timpul înapoi?

-Nu, dar l-am dat pe tot în primire.

-Buun, fiecare are acum timpul lui. Bună împărțeală.

*

Timpul fiecăruia este adesea singuratic, solitar sau devălmaș, parte din timpul tuturor, pentru a ne bucura mai bine de feliile de portocală primite de la cei pentru care contăm.

*

E, hai, nimeni n-are de ce purta un trialog atât de imbecil, dar rămâne întrebarea, dată la comun:

-Oare după toate astea, voi fi sau nu un om mai bun?

M-am tot uitat după indicatoare, dar cu siguranță pe aici sunt prea puține certitudini.

Adevărul s-a terminat acum.

Aha, asta da ușurare!